

هذا هو الكتاب الذي...

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعلنا من علماء البيان والمقام والتميز الذي
صيرنا من مفاخر الامكان الفوايد والصلوة على رسوله محمد افصح الامام
وعلى آله اكرام واصحابه الطام وبعدهم ان العبد المستحق للرحمة
الملك القدير بعد تقصير شكره في سرور الفقير كان منقطعاً عن
الناس ومعضاً عن الاستيلاء ثم عاد الى الخدمة بالامر السلك
والعالي والوارد بالكتاب الفاضل الشان صاحب العباد الفقيه
السلطان السلطان السلطان المستطاع بسلطانه كيدمان اجره في تبايع
احسانها في روض الجنان كالانهار الجارية في بستان الجنان وكان
طوبى الشريف شاملاً لجميع العلوم والمعارف واغلب ميدان
مصرفه في الاكثار في النظر في العلم ولما كان كتاب كتمان في تكملة
حكاية خفية وعظيمة عجيبه واشهر في رتبة وابتداء لطيفة تجت
يحتاج الشرواح والاشراج والبيان وينفق من جهة اللفظ والمعنى
اللاتيان وقد شرح بعض المؤلفات فاعلم ان الله الفاضل والاعظم
وذا لما عن المعاد المودة والرحمة بل انشاء في مواضع شريفة وضل
في طريق سيرة شجرة شراكيا ويسته بياناً وافياً وجلياً على
المنفعة العبدية بطلان الظلمات فشرعت فيه بعون الله لهم القلوب
في علمان المصلح سكتة في روض الجنة وبستانها بذكر سيرة
القطر سلك طريق العمل بالهدى في محمد لان حقيقة محمد
المحققين انهم الصفات الكبار دون القول المخصوص فقال انت

السيرة...

هذا هو الكتاب...

هذا هو الكتاب...

اي الاممستان وتعدو والتميز الذي جعلنا من علماء البيان والمقام والتميز الذي
صيرنا من مفاخر الامكان الفوايد والصلوة على رسوله محمد افصح الامام
وعلى آله اكرام واصحابه الطام وبعدهم ان العبد المستحق للرحمة
الملك القدير بعد تقصير شكره في سرور الفقير كان منقطعاً عن
الناس ومعضاً عن الاستيلاء ثم عاد الى الخدمة بالامر السلك
والعالي والوارد بالكتاب الفاضل الشان صاحب العباد الفقيه
السلطان السلطان السلطان المستطاع بسلطانه كيدمان اجره في تبايع
احسانها في روض الجنان كالانهار الجارية في بستان الجنان وكان
طوبى الشريف شاملاً لجميع العلوم والمعارف واغلب ميدان
مصرفه في الاكثار في النظر في العلم ولما كان كتاب كتمان في تكملة
حكاية خفية وعظيمة عجيبه واشهر في رتبة وابتداء لطيفة تجت
يحتاج الشرواح والاشراج والبيان وينفق من جهة اللفظ والمعنى
اللاتيان وقد شرح بعض المؤلفات فاعلم ان الله الفاضل والاعظم
وذا لما عن المعاد المودة والرحمة بل انشاء في مواضع شريفة وضل
في طريق سيرة شجرة شراكيا ويسته بياناً وافياً وجلياً على
المنفعة العبدية بطلان الظلمات فشرعت فيه بعون الله لهم القلوب
في علمان المصلح سكتة في روض الجنة وبستانها بذكر سيرة
القطر سلك طريق العمل بالهدى في محمد لان حقيقة محمد
المحققين انهم الصفات الكبار دون القول المخصوص فقال انت

هذا هو الكتاب...

هذا هو الكتاب...

هذا هو الكتاب...

هذا هو الكتاب...

هذا هو الكتاب...

هذا هو الكتاب...

هذا هو الكتاب...

هذا هو الكتاب...

هذا هو الكتاب...

هذا هو الكتاب...

و تحقیق لنا بطول است

قال فيقول يا الله العبد
 على ما هو عليه والآن قد
 الله يتوكل على الله
 ما لا يدرك بالحواس
 انما هو الله الذي لا
 ما لا يدرك بالحواس
 به عبد الله المذنب

المعنى ورد قولها وتلخيص من عبادى الشكور الى المتوفى على اداء
الشكر فان الشكور بالمعنى الاول كثير **قطعه** بنده مما كان به يوفى بنده
بما كان يست كمن تعصير خوشت واداء شكر عذر بركاته خدائى او رد
كما قيل العذر وان قيل فمن الذنوب والى اجل ورد بمعنى والى بالترك
يوجب سزاوار خد او نديش بفتح الباء المصدرى اى عمل بالمعنى
بكبرياء كس تقولوا اى لا تغد احدكم بجاهك او رد لفظ جاهى اسم خاص
بمعنى الموضوع كما ان لفظ زمين اسم عام كالارض قيل فى الترجمة
قطعه قوله هم اول من يكسب بذكره كسبى عند خد ذكره كمن كاتوره
يوجب خد او نده بغير قول لفظى شفع قلى ولا يبرئ كاتوره بالحق
بجوابش بالاضافة فى اللفظ بين والمضاف يكسب بالان فى الفارسية
هم راسده اسم مفعول من رسيدن وخوان نعمت ياديش و
الاضافة كما فى قرينه واعلم ان لفظ خوان بمعنى الدم وخوان بمعنى السفة
يوفق فى الكتابة والتلفظ اما فى الكتابة فلا فى الالف لاكتب بعد الواو
فى الاول دون الثاني واتخذ لفظ خوان الاول قوله بالصفة المخطوطة
اى التصريح والتبوية بالضم المجرى العلة التصريح اى بقرانه بين
الضمير والفعلية هم جميعا متفق من جاي كشيده اسم مفعول من كشيدن
برده واما موس بنده كان كل لفظ آخره بواو نحو بنده وواجه
اذ جمع الى بالكاف الفارسي والالف والون ويجذف الهاء من
الكتابة نحو بنده كان وواجه كان بكاء فاقش الباء بسببية وكل سوء
جاد زالحه فوفى فاقش ندر مضارع مع من دريدن وقد بقاء
هذا بنده الراد وكذا ندر وبنده من نظرات اهل الفرس كما يقال

مكة بن الفطحة
الاولى بن الفطحة

مكة بن الفطحة
فوق بن الفطحة

مكة بن الفطحة
فوق بن الفطحة

مكة بن الفطحة
فوق بن الفطحة

اميد بنده المجرى ووطيعة روى بالياء الاصالة بمعنى الرقيق والاضافة
لفظ ووطيعة اليه بانية خطاى منكر بفتح الكاف والضمير بفتح السين
المعصية المصيرية بنده مضارع شفع من بريدن واعلم ان النون
حرف لا تدخل فى الالف والواو قصد به الحكم بكتبت اتصالا
بغيره وبغيره والى بكتبت بالراء نحو راء ممد ووفى بفتح الباء
هذه النون الف وبقاها والوفى بينه وبين السابق ان يقصد بالاولى
التوصيف وهذا يقصد توصيف الشفع ولهذا جعل كما للمضارع
حيث بدأ بذكر الباء المصدرية نحو **بیت** بود مرده هر كس بنا دان بود
كنا دانست مردان كان بود وقد شفع بآخر هذه النون بكونه
نحوه وقيل بفتح بآخره رابطته نحو حيث جازى الالف من لفظ است **قطعه**
اي حرف نداء كرمى منادى او المنادى مخدوف وهذا صفة والياء
للحجب كما رخصه بفتح هو كمن بفتح الكاف الفارسي وسكون
الياء العربى بمعنى الكاف مطلقا والمراد هنا خد النصارى لمقابلته قوايه
وقرنا كمن بفتح النصارى ووطيعة نحو وصف ترتيب ولفظ نحو بفتح النون والفاء
دارى بالواو والياء من دشتن ولا يرد معناه اللغوي وستان راي اوتان
راي كى بيا وخطاب نحو مفعول كمن توك با دشتان بفتح التاء
نظرا دارى وهو كالاول لانه ارمع معناه اللغوي والمعنى انك نظرت الى
اعدائك وقيل فى الترجمة **قطعه** اى كرمى كمن بفتح السين
وسزا ووطيعة نحو قيل كمن دوستلى قنده ابره من محمود من كد شمله
نظر قيل كمن قراش با دحسا ارمع من قيل اضاعة المشبه بلاء
المشبه مثل حجين الماء كفته اسم مفعول من كفتن والقبائل مواتنة

مكة بن الفطحة
الاولى بن الفطحة

واعلم ان اشتقاق اسم المفعول بزائدة الهاء الغيبة المفعولة في آخر
 الماضي بعد فتح المفعول نحو كتبه وكرمه وزباده لعلو كان ايضا للمجمع
 نحو كلفك ان وكرهك ان تافرض نمردين كناية عن الخوف وانت فاني بالباء والواو
 اداة النسبة اذا اتصلت بالاسم وقد يدخل معها الكاف العجيبة نحو
 علكم وملكين بكسرة والكاف الفارسية فاعلم فيع وانش بادصبا واعلم
 ان المضارع يحذف الخال والانتقال كانه في قوله بكسرة ووبدخول كلمة
 في يخلص الخال وداية واهر يباري رابيا والنسبة وبنها في العرب
 وتختلف في الفارسية والاضافة كانت في قعوده والامر عواشع
 تانست بقوله الباء نبات راعك عكس ما تقدم ذكره من
 يبرور فاعلم في رابيا وباري ودرخشان راجع درخت وهو شجر
 ما دام نباته الارض فذا قطع يقال الرجوب بالباء والعرب جعلت
 نوروري بالياء المصدرية وذا نبات على عادة الملوك فانهم يعطون
 الامراء في البستان في يبرور في هذه الاضافة مثل ما ذكره
 والفاعل هو الله واعلم ان لفظ يبريط على معان احدها يجمع على
 وهو المراد هنا واشتهر معنى الصدر والاشارة على النمر والرابع امر
 من يبرن والخاص بمعنى النصيب والسادس بمعنى الصف اذ اركب
 خودله والاسم بمعنى وقد يستعمل في النحنين اللفظ والظلال
 جمع طفل شاح راوالاضافة كما تقدم مصدر على وزنا لدخول
 من قدم من سوره موسى كل بضم الكاف العجيبة وفي بعض النسخ وقع
 لفظ ربيع مكان كل لانه لعلو كالا في الاضافة ببره زاده
 والواضع بوزن تع وعصاره بالضم اسال من العصر تاجع القصب

في بيان اشتقاق اسم المفعول

في بيان اداة النسبة

في بيان اشتقاق اسم المفعول في بيان اداة النسبة

في بيان اشتقاق اسم المفعول

في بيان معنى اللفظ

والكرامة فاصب السكر وقد وجد في بعض النسخ بابه يابون فاني
 الاخيرة للوجن النوعية وقيل المراد من قوله ناي ما يقال بالفارسية
 ناي على اى عصارة قصبة مخلوق الخيل جدا واطلاق ناي على مخلوق
 الخيل ناي لا يقبل الطبع السليم ورواية ناي لم تنفع من الاما بعد
 الضم راجع الى الله سبحانه وادبه السكر على الاول والعسل على
 الاخر فاني من فاني على اخره اذا علم انهم يشارف منه ثم فويل
 من شدة وجوب معنى التبرير الى الانتقال من حال الاحال كما ان
 مع الكسوة وقطع فويل احدها كان الاحكاما بفعل فويل من كان وصفا
 بمع الاخر في لغة العرب وقد يكون شدة بمعنى فويل من كان وصفا
 فويل فويلات معانها نحو شدة وشوكة وشتم خرا المعنى بالمتن
 خرا جودا شدة فويل الضمير الاول على شدة الفهم باسنى على كسنة
 اسم مفعول من كسنى يفتح الكاف الفارسية ومويعن الرجوع الى
 من الطريق او من حال الاحال والمراد هنا هو الشاة ولا يتبع من الكسوة
قطع ابرو بادوم وتوشيد وفلك **وكانت** اى ظهر دكانا زبد
 ان يعطون بما امر وانه ناي بيا والوجه كلف اى كسب
 وانفخت نخري لم يشكلا وروية الخ **خفت الاشياء والجلج**
وخلقت لاجل همه اى الجميع ابرو تولا جلج كسنة
 وصف تربية بمعنى التفرقة وقران ابرو اى طبع شرط النصف
 تاشد مضارع منع من تاشدن كنه تو ولما تشرى ففحين وقيل
 في السجدة **قطع** فلك اى كسب ميل بولت اشده بولر تاشد
 اكمل الخفت اليه بوعيد من فمحق امره فرمان وحبوبه ارجى

في بيان اشتقاق اسم المفعول

في بيان اشتقاق اسم المفعول

في بيان اشتقاق اسم المفعول

في بيان اشتقاق اسم المفعول

في بيان معنى الحكمة في حق الله

صلى الله عليه وسلم
في القاعة المذكورة
في القاعة المذكورة

منه على الاشغال

خطی
موجودہ خط ہاں

ابن سعید علی
ابن سعید علی

ابن سیدی علی

[illegible]

مجلس تصاحب

مطلب
بیان بوستان و بوستان

في بيان العلم اسالة طالع

فقرأ آية الباء الواخنة على الفعل

والقبر والمعمود والواو تاء مضمومة ثم واو مكسورة وبسین وسین وین ویا
وبغما وبلا وبال وبور وبور و یغیرا وکر تواء وکسرا
کمان سخته که آنکس بال اتصال للوزن اشاره الی هروانه
جان شد و یوغنا معنی رفت و آواز نیامد و لم نظرم نه این وقت
نشدن غیر حشر **قیت** کمال عاشق و یاز دار که هیچ از خونی
بر وازدارد این دو عیان در طلبش و طلب الله تعالی جانیست
خفاوند که آنرا اصله که آنرا حشر شد خری بیایه الوحدة که باز یامد
کما و در **الحشر من خوف الحق کل الناس** و فی ذلک الترحم **قلعه**
عشق اشق و یاز دن اولونی و یاز کای غلیب • فیکدی الخریست
کل عشق آتش فریادی بوق • مد علی غیره در طلب و جویی • هم دار
اولنک آغزده سوزن بادی بوق **و کس** ای برترای رت اعلی الخیال
و قیاس و کمان و وضع بقی الی و سکون الی الی و نه هر جوف اند
و غما قالو اشیدم و حو اند که میان لغو و گفته اند خلس غما شد
بقی الخاف العاصی صاعقا و باخر رسیدن ای غما حاصی ان
کالا اول در اول وصف نو مانده ایم باز که یاشید و یافینا **الرحمة قلعه**
ای یوجر از خیال و قیاس و کمان و وضع هر که دیدار شد و بن او تو فرستم
جلسن تمام اولونی و غما بری آخره • اولی که یسین بن و صفو کونستم
رحماد بادشاه اسلام خلد ملکه که رحیل سده می شد که در
افوا جمع فر عولم افتاده است ای الناس بیکرونه بالخیال و خواهم
و بالسننهم و طبیعت جنش یکسره الصاد الی الخیال الذی نشئت فی
الناس عطف الی رحیل که در سبط زمین یعنی فی وجه الارض نشئت

في نفس الامر نحو داي وان كان الالف الواقع هكذا بمعية ما في العيب
 بين معنى باين نحو وان معنى بان بنه درست في داي بنه بانست
 فالباء زائدة في قوله داي بنه لفظا ورجعت كسلطان يستلحقه
 بهرست قبل في الترتيب **رباعي** اذن هو لم يوقر شدة نظر اوله
 كون ان اثم هم في مشهوره اوله كجهد وعلل عيب بون بنه دوار
 بهرست كسلطان بكونه اوله من اوله **قطع** على كس الكاف والواو
 ويا والوحدة خوش بوى وصف ترسيم يعني الطين الطيب
 الراجحة واعلم انهم يسمون اللغظاين ويجعلون المجموع المركب
 يعني المشتق وليست له الوصف الترتيبى او التركيب التوضيقي في لفظ
 جهان باين فانه مركب من اللغظاين ومعناه معنى المشتق اذ هو بالتر
 جهان كوريجي في لفظ خوش بوى من هذا القبيل لان معناه بالتر خوش
 قويجي در تمام روزي في يوم من الايام وسيداي وصل از دست
 محبوبه بيا والوحدة بدسم الى اليد بدع معناه باو مثل بين ويا
 كلفتم كلفتم المير والاشين المعية فارسي وكسر الميم والاشين
 الملهة عربة وحيوانا في اثناء مناعا وجهين فالكسرة على احداهما
 تقصير يا غير الى الساكنة للخطاب والالف با في اوله هذا حرف
 عطف بمعنى او وليست عمل للزيادة في لفظ الووب كاز بوى كبر الالف
 دلا ويزيد كسر الزا ايضا وهو وصف ترسيم من او يحن ولفظا كس
 الالف متصلا باللام تنبها بتركيب الخط على تركيب المعنى فاعلم ان
 لفظ توضيحي خطاب بمعنى انت والفضيخ ان لا تقاء واوله بل هي
 علامة لفتة التاء وقد تقرأ لقصوره الوزن وقد فتح للوزن ايضا

ابن سدي على

ملاحظ
 في بيان الوصف الترتيبى

ملاحظ
 في التوفيق بين متشكك ومساك
 ابن سدي على

ملاحظ
 في بيان لفظ يا

ملاحظ
 في بيان لفظ تاء

واذا انفصل بلفظ است تحذف واوه والالف من اللفظ است
 فيقال تست مست زال عطف من بلفظا بضم الباء بضمه اول
 الكلمة والالف للاشباع من ضم اللفظا بضم الباء بضمه اول
 الفارسي ويقراء بكسر اللام للاشباع بضمه اي العين التي لا يودم في حد
 نفسه وليكن وقد يقراء بالالف بدل الباء ملاحظة بيا والوحدة باكل
 بضم الكاف الفارسي التسمية فخر جرحه الطيب في لان الضحية مؤثرة
 كما قال لجمال عفت بن الحسن الجليلي في من وفي بعض نسخ ما من آخر
 كره فطره ربح الطيب منه وكرهه والامن همان فخر كرهه
 مقصود المص ان كنت شحشا حقا فاما صحبت هذا السلطان
 العظيم ظهر كسبه بين الانام واشتهرت في الانام كالطين المقارن
 بالورد وكثير قبل في الترتيب **قطع** بكونه تماما مداه بر خوش في قوله
 كلر الوور كبردى بهر محبوب الدنيا ودم آكا كرسك مسن يا مفر
 كلو كوكي فتحك الذي في بدن دى بن طرغم مجهم ولكن كفا ليد
 زمان او ترشون اثر ايدى كمثل قو خوشند والاف طرغم من تا
 الشلون اللهم منع بك التاء والمشددة امر من منع الله
 المحلين اي جعلهم ممنوعين بطول بضم الطاء وتبوء الضار جع الى
 بكر وضاعف بكسر العين امر من ضاعف اي جعل ثواب جملة
 مضاعفا فاعلم انما جمع حسنة وهي حسنة السنية وارتفع بفتح الفاء
 وسكون العين درجة او اذا جمع وديد معنى الجلب فهو كالاجاء
 لفظا ومعنى وولان اى درجة ولا تجمع وال بمعنى الحاكم ولفظا
 الضبيغة قياس في جمع اسم الفاعل من الناقص كالغواة

ملاحظ
 في بيان الترتيب الترتيبى

ملاحظ
 في بيان تاء جمع الناقص

جمع غار والفضة جمع قاض ودفن كسب الميراث ذرة وسكون أنكر
أمر أي أملاك على أعدائه جمع عدا فقال أمر الله تمير ودفن
عليه بمع وثمان جمع شأن بمعنى المنعوض بفتح الباء والقسم أي حجت
فألف وفي بعض النسخ ثمانية بدون الباء القسمة في يكون ما مصدرية
أو ظرفية والقولان ظرفية من أي آيات بيان ما آمن للمتعبين
المعجزة دوام تلاوة آيات القرآن أو غيرها وفي معجزة دوام تلاوة آيات
القرآن طائفة من معجزة في الإنبات على مذبح الأعراس اللهم
أمن بالذو وسكون النون أمر من آمن بعدد فعلوال الأمر والرد
مملكته وإنما اختار التسمية واحفظ بفتح الفاء وسكون الظاء
أمر ولله أي ابنه أحمد سماء أبو بكر باسم أبي شع قد سعى الدنيا
بجواب القسم محذوف بها الظاهر من ترج الضمير الواقعة في هذا الشعر
لأنه يردون والله كما توجه لصل الأبرار اللطيف في قول دام
سعادة ويناسب قوله كذلك نزلت باليسنة ولشدائد من شكك
الضمير ويأيد المولى أي الله بآية الشعر جمع لواء وهو العلم كذلك
أي مثل أراك بركت فكان مرثيا وحذف الهاء للوزن أي يحدث
وتنقلبه وهي شخص مطلق مخصوص وهو نخل العدة وهم فرقة
علاء فاعل أنت وهو أبو بكر وعمر أي اصل الملك اليسنة ومملكة
صفته ليسنة وحسن نبات الأرض من كم البذر وجوده والبذر
بالفارسية تخ والمعنى أن أبا بكر يذكر كرمي سلطان جديد فوله
يضيء مثله ولكن أريد أي الله قدس وجل جلا خطا بال
شعر الزاخر الخطه على وزن العدة دائرة البذر أبيت حكلي على عاد

ابن سیدی علی

ابن سبیت و عیثی علما را عامل قدیم بینه الحکام علی غنمه
العلماء و الاثره اظهار نموده و حصول الامن زمانه فی تالیفات
و کتابت است که در مقصود من نگار دارد و در کتابت ارباب
شعاعه الاله و الاله و المعنی حفظ الله و قد جمعه بعض النسخه
قطعه نوزده که استفهام الحارثی من در افعال مجرب و اعتراف
جاء الفیض مغرب تعلیل و رفع الی الله و بیاد الوجوده
بازدم از کتب بابیه و الصمدی برون رفته من هذه الملكة ان شک
نمکان من عاصم و فایده ترا کتبهم التبر و کون الی و یطلق علی الاله
مما لا یخفی و فایده و یفهم و هم یفهم ابونا و مسود عیثی و حاجبا
و حفاة فعلا و نهذا یطلق علی الحجاب تشبیه بهم و قد یطلق علی
الحدی مطافا که در مفعول ایند از حدی که در مفعول و دفع
مخلو که چون مولا که مثل شعرا الی و ابیات تشبیه به او می
را بود و نه فی القوة و لکن فی الباطن و کون با کف فی الکاف
جمع که و هو الذی یخون خوارک تبرج که فی شرب الدم و حفاة
الطیور از آدم که و کسر الکاف الیه و فی الملكة اسوده
ایده یحیی ملکات بابیه و الکاف الفارسی جمع ملکات الاله
نمکرده ای که تجوی بنی صار و در و دردی فی باطن
خاکل واحد مشتمل و حل واحد چون ملک فغیر من یک شخص
الخلق برون که مراد کل فرد مشتمل لشکر چون مثل پدر از جمیع
من یکسر الیه و فی الاله و معنی الاله است که بابیه و لایسب حیاتی
بود و عهد زمان او که در مفعول جمع جهان بر بصر الیه و الفارسی

مكتبة ابن القفط متروک

بدره افلاک پاک در دوزخ اعدا کون بندگان
مختار و ماسخ را جان شیرین از دست بیچاره
تو سرور باطله از جوار صفیه ای که کمال
مستحق است از این کمال

زخوة و شوش و تنكر وى ان بعض الامراء قد استولوا على اهل بكن
 سعد و طرح من مملكته فخرج المصل بعضا عن تلك المملكة ثم انا ابو بكر
 بجمع عظيم ففر عدوه و اخذ مملكة فعاد المصل و اى الملك شتى
 و لهذا قال الجاهل شدى حصل الانظام و اى من در ايام السلطان
 عادل و هو انك ابو بكر بن سعد بن زكي ما وجدنا هذا الا بياض
 النسخ العارية الصحيحة فالظاهر انما ليست من هذا الكتاب بل
 من تميم حكاه اورد المصل بعض سائله الحق انما نسخي بهذا
 الكتاب **قلعه** اقله بارس رايه انك سب باله بجمع الفتنة
 و هم نسبت الامر الزمان بارس سرش بود و تخففت من اجل بعض النسل
 توانى بكم الزفة و فني احرفه سايه جدا الى اهل العلم و
 كس نشان نه دى الجبر اليوم احد بسط خاك بعين در عين شاه
 ماخذ استان هو و استان بجمع الفتنة ورت لنا و الخراب الى
 حبه بانك و اعلم ان انك كنهه قلمى طب اذا انصلت
 باخر الاسم ففعلت مع المصنف اليك كما في قولك و اذا انصلت باخر
 الفعل ففعلت مع المفعول غو ديمت و كذا اذا انصلت باخر
 الروابط نحو **مصلح** الى كرت نصيب باشه فامن رضاي
 موضع الامن الذي يرضى الناس عنه برتست و اج عليك بين
 رعيت خاطر بجا كان و ضعيفان و شك مبتدا و هو ما جردى
 واجب علينا و جردى مضاف الى قوله انى كورين و سوفه كبر جردى
 عوض بى بى باب زاده فتنه كذا الى حفظ خاك بارس
 اعلم خلد كذا خاك را بود بفتح العوا و بار اربعين ما دام في كون

من الجبر و جردى
 انما سب ان انك كنهه قلمى طب اذا انصلت
 باخر الاسم ففعلت مع المصنف اليك كما في قولك و اذا انصلت باخر
 الفعل ففعلت مع المفعول غو ديمت و كذا اذا انصلت باخر
 الروابط نحو مصلح الى كرت نصيب باشه فامن رضاي
 موضع الامن الذي يرضى الناس عنه برتست و اج عليك بين
 رعيت خاطر بجا كان و ضعيفان و شك مبتدا و هو ما جردى
 واجب علينا و جردى مضاف الى قوله انى كورين و سوفه كبر جردى
 عوض بى بى باب زاده فتنه كذا الى حفظ خاك بارس
 اعلم خلد كذا خاك را بود بفتح العوا و بار اربعين ما دام في كون

الارض و الهواد و قبل في الرحمة **قطعه** بارس سار عيسى بن اولى
 غم و دهر و ندى و ما و اوردت سخي بن سايه و سخي بن سايه
 و هو من مزرع و نده و بيج فابك اشيكه شتى سكه فاما رضاي جردى
 رعيت بين انك سكا در سكر الملك بزه و خدا و نده و جردى
 يارت بارس طبر غم صفا فتنه دن و اول انك و اوطير غم رضاي
 بقا فاني قبل ما كثر المصنفون في كتبهم من القاب السلطين زانهم
 فانهم يقولون السلطان العادل و السلطان المعظم و شاه شاه
 الاعظم و ملك رقاب الامم و سلطان ارض الله و ملك علاءه و ملك
 عباد الله و غير ذلك من القاب التي هم يسمونها بغيرها بل يجوز
 مثل هذا المثل ان ارادوا الحقيقة فخير جائز بل انك سكره صحيح
 و اما اذا انوا و بغير القاب و الخاب من انك توانى يوفى الملوك
 الى الانصاف بهذه القاب الحسنة و اذا ارادوا بها المعاني الخيرة
 فاجاز و لكن لا كنهه مضموم لا بهامه الكذب و المدايب كما لا يخفى
سبب تأليف كتاب سبب تأليف كتابه بارس سار عيسى بن اولى
 يقال انما في الشئ نظر الزينة و بارس سار عيسى بن اولى
 بجمع الملاك كرهه تاسف و حتمى خود **شعر** العزم
 و فاشه المطلوب لا الفاعل و لا الملب و سكره جردى
 لغوا سراج و مقصود من سراج بجمع الخرافة و المعنى بالزكوة و الجود
 طاشه بالاس كبر ديه و سكره كنهه و ابراهيمه كنهه
 حال خودى لغت و الايات ما ذكره بقوله **مشوى** مردم
 عمرى و دهنى الى كل نفس شئ من العزم و شئ قليل و نف و كنه

من الجبر و جردى
 انما سب ان انك كنهه قلمى طب اذا انصلت
 باخر الاسم ففعلت مع المصنف اليك كما في قولك و اذا انصلت باخر
 الفعل ففعلت مع المفعول غو ديمت و كذا اذا انصلت باخر
 الروابط نحو مصلح الى كرت نصيب باشه فامن رضاي
 موضع الامن الذي يرضى الناس عنه برتست و اج عليك بين
 رعيت خاطر بجا كان و ضعيفان و شك مبتدا و هو ما جردى
 واجب علينا و جردى مضاف الى قوله انى كورين و سوفه كبر جردى
 عوض بى بى باب زاده فتنه كذا الى حفظ خاك بارس
 اعلم خلد كذا خاك را بود بفتح العوا و بار اربعين ما دام في كون

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

لا ينقطع عن المرور بل يستمر عليه چون گدی کوم و بعض النسخ
چون گدی فی بید الخحاب عما ندسکون النون والاداماض
منه من مذک و چون فی ذلک اللغة اجتماع الساکنین بل الفتح ثلثة
نحو کار و غماند بسبب اعلم ان لفظ سابع یخبر و بسبب الما ذوق
فی الترجمة بیت **عز** من هر نفس کید هر دم نظر انفس که چو قافله
ای الشخص که چاه رفت ای مضی حسون سست من کس در
خواب و انت فی غفلة مکر این جز و زخمه ایام قیامت در بیان
تقصیر و تفتن من نوم الغفلة یعنی مضی اکثر العی و لایه افغان
وقت الانتباه و ذکر شما و و یخ مثل صنعة الاتقان و هذا البیت
مطلع قصیده المصنوعه مذکور و دیوان و قبل فی الترجمة بیت
الطیله یکنی اخی و یقود من **بشوش** کون مکر و یوب کو که کن شو
المیان را یا قیامت ان ترک الجیله و ان یحدث الشیر المنیر لنا عقلا
تجلی بکرم الخفی من الاحتیاج و کس که رفت ای مات و مضی من
الدنیا و کار سخت کم بعلل اخره کوس رحلت زدنای و
طبل الارخال و بار و یو بعض الخلی بکرم الحاد و سکون المذ و زوال
بالغ و السکون فقد اخطا فی اصل اللغة نسخ و فی ذلک
بیت **اوتو** نول کشته که دوزم کار کوس حلت او لری و زدی
خواب نوشین ای النوم بالمد باعد بالمال المبع فی آخره علی اللغة
الفصیح یعنی الصبیح قال ابن عیین **تقطع** در زبان فارسی فرق
میان دال و ذال یا و کرا من که نزد افاضل میرسد پیش از و
در لفظ معذکر صحیح و ساکنست دال خوان از و با و بمذا البیت

ابن سید قطب

در زبان فارسی
تقطع

رجل

رجل اسم بمعنی الارخال و الاضافه بمعنی باز و ارای بمعنی و یوق
پایاده رای الراجل رسبیل ای من طریق و قطع المسار و یوقیل فی
الترجمة بیت **کوج** صاحبزاده و یقودم فولد که و دوزم بار و
بولدن **مکر** مکران کن جاد الی الدنیا عمارت و بالفتح و السکون معنی
الجدید ساخت ای بنیاد جدید گرفت ای الجانی البانی مثل یکر
برداشت ای لقمه لغیره و فی فی الترجمة بیت **مکر** مکر
عمارت الی دوش کس که من لاده غیر طویل دوش و ان ذکر
مقصود من ذکر دوش همچنان کما اول محسن قصد بنیاد آخرین عمارت
ای عمارت بسبب کس لفظ کس فی علم بشر و کون مفعول کما ظن
بعید جدا و قبل فی الترجمة بیت **بوش** بوشلار او دخی قلدی موس
باش ای یقودی بوش همچ کس یا رانایا دیار و نصف خر کیمین پاییدن
و مفعول مقدم لقول دوست **مدر** ای لا یخفی علیک دوستی را
لش و مضارع من شایب تن ای الایق لمح
ابن عذار من العذر بالغی من المعیة ترک الوفاء و قبل فی الترجمة
بیت **بایدار** اولمیان سنه آی یار **یر** دوشلیغ و بخار حکایت
حکای عنای المصنوعه لحظه الموت قال اقل لنا بعد فی آخره نوت
یرزان بقا و نام فی الدنیا نوت و واحده من خبره قصه مدته فی قضیة
علی الغفلة تنبک و بد چون همی بایدید معناه بالمرک ابو و هر حز
چون اولی که کدر حکاک نظم کن قال الخلیج فی لغته انه عجبی غمضین
احد ما بعض البارد بقال آب خشک و هو آب خشک و انت بعض
طوبی هو بالترک بشکو و هو لمرک و هنا انکس کگوی بالکاف

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين

~~مطلب بیان بجاءه و کلمه~~

~~خون اباء و مشائید~~

بمضي

الحمد لله

وَقَدْ سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ مَنْ كَتَبَ
الْحَمْدَ لِلَّهِ فِي يَوْمٍ أَوْ لَيْلٍ كَتَبَ لَهُ بِهَا

راوی اول الاباس عطف علیہ والاباب جمع لیس بالضم و یویل
 قولاً کذا و التعلیل علی الکافیة فی المشهور در بیان مای که میگویند فی الکافیة
 مؤخر و زبان سعید در کام بالکاف الفارسی یعنی الحکم عطف علی الجمل
 علی الجمل و بالغیر ان الامر لم یجد و ان یكون سرف علی رضی جاعاً علی الفم
 منعاً فی الجمل و کذا لک ان سعید یفنی ان یكون مقراً و
 متکلاً بالمعارف و النصائح قطع زبانی در بیان ای در میند
 چیست مضمون فی المصراع سؤال کلید در کتب بالاضافه
 فی الالفاظ الشفه صاحب هنر ای مفتاح باب خزینة فی المفضل
 مضمون فی المصراع جواب جود زبانی الباب بسته باشد و الکافی
 مفتاح چه در اندک سیوف احد که بوی فرشت ای بی
 الجویر یا بیلوریک باب الفارسی و فتح الام و الوالو الصلوة
 و تعال بالزکری جوی و قبل فی الترمذی قطع اغوده در الکافلو یویل
 که مفتاح باب خزینة فی میند و کذا لک سیوف که صاحب
 یا خود بیلور دیکر اگر چه پیش در میند ای قدام العاقل خامس
 اصله خامس بابی المصدرة یعنی لکوت خفا و الوالو فی
 ادبیت المابوت مصلحت ای خفا فی الکلام ان لک مشارک
 بلغوا آن مابود و انسخی و کتب خطاب من کوشین بالکاف الویل
 ای الاول ان شتعل فی الکلام و جوی ای شتعل فی طیر و کذا لک الکافی
 بمع الغضب و هینا بمع العاقل عفاست ای یغضب العقل احدی
 دم و یستن ای که التکلم بوقت کفین ای وقت الحاجة الی الکلام و ان
 کفین ای التکلم بوقت خاموشی فی الوقت الذي یفنی ان لک فی کل

کلاماً فی اصله ان یستن الکلام
 من الاول و من

فی الترمذی قطع اگر چه عاقل و کذا و ادب الی سبک و کذا لک مصلحت
 سن میند و سبک یستن عقل قولاً کذا لک سبک میند و سبک یستن
 سبک یستن سبک یستن سبک یستن سبک یستن سبک یستن
 زبانی از مکالمه او اشاره از ذک الصدیق در کتب و کتب
 نداشتیم ای لم اقدر علی ان لا التکلم و روی از محاوره و محاوره او
 کرد این در وقت و هو کمال الترمذی نداشتیم علیه بقول که بار
 موافق بود و کتب صادق طایفه الاضطرار علی خلد بیت
 جوی کس او ای با کس بر سبک از اخلاصت مع احدی صریحاً که از
 وی کس بر سبک بود بضم الکاف الفارسی و کس الزوال یعنی بضم لک
 به میند بان یکنون ممن لایکملک صاحبته یقال فلان یار کذا فی میند
 ای لایستغنی مفرقه مصلح توی که در وقت یار کذا فی میند
 و فی لغت الخلیج کس بر میند و کذا لک بر میند و کذا لک الکاف
 الفارسی و الزوال میند اسم مصدر من کس یخلف یعنی او کس لک فرار
 منه بان یکنون ممن و کس یخلف من مصاحبت و قبل فی الترمذی
بیت جوی کس یستن بر کس الیه غدا بیت که سبک میند و اولیا
 حکم مروت قدر منزله سخن کتبهم مع ذلک الصدیق و قول کس
 یرون لغت من الحجة علی البلدة در فصل رابع که صولت بر ای میند
 آر امیده هم مفعول من آر امیدن و المراد سکون البرود و یجابونه
 و لهذا قال و ان کان لک زمان لغت و میند و لهذا فی غلط دولت ورد
 رسیده بیت بر این سبک ای القیصل الحضر بر دختان علی الحجار
 جوی مثل جامه و عبد سبک جویان بالاضافه فی اللغین و قبل فی الترمذی

جوی کس بر سبک

مترددین بین القعود للقصیر و بین الذباب الى البلهاء فخلک بالی
 الرجوع علی القعود ویدوش القصیر راجع الی قولیک از دوستان دانسته
 بیاء الوحده کل ورجان بالترک فکلن و سبیل خصیضه ان یغیر الضأ
 و سکون الباء و ضم الیم بالترک یک یورک فزاهم آوردن هم و جمع و حرکت
 شهر کرد و معافتم کلن بولستان اجناسکله الی کما تعرف بهای بامکله
 ای لایغ بل یوسر مع الزوال و الانقضاء و عهد کلستان زوفا
 نای لا و فاء لغیر و حکما لغتة الماکه قال العقلاء هر چه نیاید ای
 لایسته و لیسک الش بای الی یغیر بالحت و ربط القاب لغتاً
 بالغ الاشباع بظرفی چیست حتی اسکله کفتم بهای نرسبت ناظران
 ای المرحوم و فسحت بالسن و الحاد المرحلتین کما لوحده الخطا معنی
 حاضران و فی بعض النسخ ناظران کتاب کلستان توالم بمعنی
 اقتدر تصنیف کردن مفعول که با دخران لایه و رق او انشاره
 الا کتاب کلستان دست نظام اول الاوی الی تیرک لفظ دست
 لان معنی التظاول درازی دست فمن قال فی نفسه یبع دانه دست
 فقد اخطا سبأ کما یکون سبأ الباقین و کردش بفتح الهمزة الفاعل
 و کسره الدال اسم مصدر یعنی کردیدن و هو مبتدأ و مضارع الی زمان
 ای حتی که حسب الفصول عیش یغیر العین ربیع القصیر راجع الی
 کن کلستان بطیش بالغیر و سکون الباء بالفارسیه سبکسایا حریف
 ای فصل خزان مبتدأ کلکله خبر المبتدأ **شعوی** بجهت که ریدت ان
 الخصاب کل طبع الباء للوحده از کلستان من بیر بقیه الباء
 و فتح النایه من من مدنی و رف فانه یفعلک و یبع کل بهای بیج و رور

اینجا سید علی

شش باشد فی سماع الزوال و من کلستان غیرت خوش
 یو بفتح الی التعاقب باشد لایه و الی حسد و الی فی و قبل و الترتیب **شعوی**
 یدر ساریه بکماله شیعی بولستان ذن الی برورقی غرکل شیخ روحش علو
 بولستان غیرت خوش اولو و حلال یعنی ذلک الزمان کمن این سخن بکفتم ای
 قلت هذا الكلام و امن کل هر چت و در اتم اوجت باض خبر بول من
 آوختن و لاکان قول کتاب کلستان توالم تصنیف کردن و مابعد
 بمنزلة الموعده تالیف قال الرفیع اخبر الموعده که که اذا وعد و وفا
 و اذا خلف جفا فصل بیاء الوحده و معنی بها بالترک بزرگ فصل
 دران روزی فی ذلک اليوم و فی بعض النسخ در آن جنبد روزی
 فی ملک الیالم الموعده اتفاق در بیاض افتاد یعنی و قطع و بیضی الوریق
 و من قال یبع خرج من الموعده الی البیاض فقد ارتکب علی الظاهر
 او الظاهر من کلامه لایق و اللاحق انه لم یفعل موعده لکه الکتاب
 قبل الموعده حسن معاشرت و اداب محاورت ای فی
 بیانها قبل المراد بوالباب الرابع و الثامن قول در لاسی
 انما ظر لغیر افتاد او وصف لغیر فصل او را متکلم انما بکارید لای غلط
 و مترسلا ظر بلاغت اخر ای بیزید بلاغه الکتاب **شعوی**
 ای یحصل الكلام هنوز اقبل بولستان یعنی موجود بود و لم یفعل الورد
 بالکافیه لکن کلستان تمام شد و تمام الکتاب و حقیقه که بسندیده
 آید ای غایبه فی الحقیقه ان او وقع مقبولاً در بارگاه شاه جهان بیاه
 ای تمام الکتاب ان الذي هو مملو و الدنيا و اهلها تم شرف تعزدا و اوصافه
 فقال ساید و کما الکاف الاول عریانی غلط انما و بر توی نشو و لطف

اینجا سید علی

اینها کاف و شدید اند
 جمع کاتب است

برور و كان في الرب آخر زمان الى ذخيره توهين الماني في غايه المؤثره
 من السواد مل من خذاته المنصور على الاعذار المظفر لهم عضد الدولة
 القاهرة الى بن نقوي الدولة القاهرة اذ قوة النفس بالخصه سراج
 الممتد الباهرة الى يستضع والملة القاهرة جمال الانام الى الخلق في
 الاسلام في الدين والمرد من الممدوح بن ابن سلطان زمان وهو
 سعد عطف بيان وهو ابن التايك بجمع صاحب الكلام والامر الى
 السلطان الاعظم وهو وصف تايك شاه في سنة فخر ذكره المصنف
 بقا اعظم الامم وعظم تعظيم الى في ملكه كتاب جمع رقبته الامم
 جمع ائمة موالي الدمان والانصب ان يكون بنا بجمع التام ملك
 العرب والعجم يدين الى الملك من العرب والعجم سلطان التبر والجم الى
 الحاكم فيها وارث ملك سليمان الى يملك الدنيا مطلق الذين الى فاز
 به ابو بكر ومن اعطف بيان التايك بن سعد بن زكي ادام الله اقدارها
 الضمير ارجع الى سعد وابيا بكر والاقبال توجب الخير والسعادة وجعل
 الى الله تعالى كل خير فاعلمها بفتح اللام فيها الى مر جبرها وكرامته
 عطف على فخره بنده آية لطف خذوا زدي مطالعة فمدا الى يطالع
 بنظر المظف الذي يتعلق كبيره **في قطع** كره التفات خذوا زدي
 الضمير ارجع الى سعد وهو ابن سلطان كما عرفت انفا يا رايد مضاع
 من اراسن بالمد بجمع التزيين كذا خذوا زدي بكون الراد يعني دار
 النقش حيث يقال ان في ولاية القصبين دار النقش نقش فيها النقوش
 العجيب والاشكال الغريبة ونقش ارضه تكسبت بفتح الهمزة وتكون
 الراد المعهله وفتح الراء الفارسي اسم نقاش كامل او اسم كتاب

نازون في

الله النقاش المعروف بان وجمع فيه ما كتبه من النقوش العجيب
 والتصويرات الغريبة والمعاني نظر الممدوح لزي كتاب لخصان
 بعيد هذا الكتاب دار النقش في ولاية القصبين وبعبق نقاش
 المعروف بان تايك اوبصير كتاب النقش الذي كتبه مانه وزينه
 بالنقوش اللطيفة الميموست الى يجرى كروي ملال اركش افتح
 الكاف العون فاعلم سعد ولفظ در زياره بن سخي كركستان فيه
 ايهام الى هذا الكتاب او الروضة التي فيها الورود زجاء التكميل
 بل تحمل الفخر على الخصوص كدباجه هيايوش الضمير ارجع الى الملك
 والديا جبر الى فاوليل الكتاب وجبرها بفتح ديا جبره ميموست
 بنام سعد بك سعد بن تكسبت الى سعد بن ابي بكر بن سعد
 حذف لفظ ابن وهو شايعة التركيب الواقعة في الكتب
 الفارسية فاعلم ان سعد ابن السلطان زمان لمص والسلطان ابو بكر
 فاعلم به سعد فاستخبره باسم ابيه كما ذكرناه مرة ونسب المصنف
 الى ابنه و هذا اختصار لقصه سعدى واكرم وزير السلطان ابو بكر
 ايضا وذكر المصنف كتابه اولا حامدا للسلطان حيث قال ذكر جميل
 سعدى ذكر حامدا له بنقيب انه ألف الكتاب العجل
 وذكر ايضا السلطان ثانيا كما سمعت انفا من اتقل للمخاض الميموست
فقال كرامه كبريه سعدى في الدين الى بكن الى نصر ديك
 عروس كرامه العروس بفتح يه توي في الرجل المرأة ما لا يملكها
 والظاهر ان المراد به هنا ميموست انه به جمال الى من عدم الحسن سحر
 بنار الى لا يفتح ناره ودبرة لاس بفتح الباء انما تائه المشاة وتكون نارة

وهو الذي
 في كتابه
 والظاهر
 والظاهر

بالانسانية يوم يدرك ان ربه يست باي تجالت برئانه كما اني اذا اجعل
 بضع عينيه على ظهر رجل ولا ير فعهما عند رفته صا حيا لان
 اي جماعة اهل الحسن متحيا بايهم المعجزة واللام من الجلال ونشودهم
 انكم كنتم متحيا بالجلال والكرامة واللام ايضا كمداد في يميني من نور
 قبول امير كبير يريد بالوزير عالم عادل وصفه الله في يميني من نور
 مظن بفضلتي ظهر به برسلطنت الظاهر يجمع المعين ومنه قوله
 والمليك بعد ذلك ظهر به برسلطنت الظاهر يجمع المعين ومنه قوله
 كره الفؤاد الكفر كالبيت المغفور في الجبل ملاذ العباد الملاء
 والملاء بمعنى حرية الفضل بين العلماء ومحبة الانقياد يجمع تقع بالثبات
 افعني ال فارسي يفتخرون بكونهم من عاين على وزن فاعل الملك
 بضم الميم وسكون اللام اي قوت قال تعالى نالوننا عن المملكة او فعل الملك
 اهل المملكة وفي بعض النسخ من الملك بضم الياء وسكون الميم اي بركة
 المملكة ملك المواضع بضم الميم وك اللام في الدولة والاعيان يسكن
 الخاء وفيه كالا فاعني رعيت الاسلام والمسلمين يقال استغاثت فاعا
 والام الغياث وخدمة الملوك والسلاطين بضم العين ما يعتمد
 عليه ومن قال ان ربه تهم ومعتد به فقد شرب ماء الموتى
 بل انصر من الاتفاقات الغربية وقوة الحكم الوزير مطابعا لاسم
 اطل الله به هو وطول تشديد الواو على واجل تشديد اللام
 اي عظم الله قدره في الدنيا وشرح صدره قال الله تع من ير الله
 ان يهديه يشج صدره للام وضا عفا جره في العفو كمدوم كابر
 افاقت الافاق اطراف والنواحي وجمع مكان جمع مكرمة اخلاق جمع

ابن سیدی علی

خلق بكون اللام وضم التاء ببيت هرگز سار وعلات
 اوست بشیر ال الوار بر سرش بفتح النون والضمير ارجع لا قوله
 هر که هست جمع حیات بالضم لا يوم ان رفعت ووسم ان
 وقيل في الترجمة بيت كلكم خلق غایتین ایدر پوست
 جوی طاعت اولور و دشمنی دوست هر بر می از سار بر زبان
 و خواست جمع خاشیه بفتح الزم والضمير اي على كل واحد من جميع
 العباد والخدم كخاشية معنست كما هي عادة الملوك كما كره ان
 خدمت تارون بالفاء رتبة مست وكمثال بالفاء رتبة كاختر و
 دارند ای بخیر و ناله مال مکره بفتح الباء وضم الهمزة بفتح الهمزة
 موضع العوض وبكسر الثبات فتح في الجوارى كتاب يلد وودخل
 غاب المكي فربسته ان المعوض بفتح الهمزة مكره بن طالوة وروشن
 استثناء كره كرموت نبركان برایشان واجبت متعلق لا
 افطار بود و كرموت عطف على شكر ودعاء خیر عطف عليه واداء جبران
 خدمت ای شكر النعمة والذكر الجليل ودعاء الخیر در خیرت طاهرست
 واحسن كره حضوری من كونه في المواهب وعلله بقوله كراين
 یعنی ادا شكر ودعا كره حضور وواجب است بضمع ويا
 نزدیكست وای یعنی ادا شكر ودعا كره خیرت است از مختلف
 دور وفي بعض النسخ وقوع هذا اللفظ و باجابت مقرون
 قلعه بخت وقرای ملك راست شد از حق ای استقام ظهر
 المخلص من الفح تاجوتی و ملك فرزند از لفظ اذن قد استعمل
 منعذ یا ولا تا بالترک طوق وحق وطونقی والمناسب من المعنى

هر که هست
 جمع حیات
 بالضم لا يوم
 ان رفعت
 ووسم ان

اللام ما دام را بفطره بمفعول اللام بالانه حكمت مختصت خبر
 مقدم كالمفعول من ان افمن شرط خاص كذا مره ومصلح عام را
 جزء الشرط والملك ان خبته مبتداء مؤخر فالمدح يكون شرطيا
 ويحتمل ان يكون لفظة الكبرياء في قوله لطف جها ان افمن مبتداء
 مؤخر خاص كذا مره ومصلح عام را بيان القوا حكمت مختصت
 دولت جاويدا بقاى وجوده مؤخره مركب كونا مريد يست
 عليه بقوله كتر عفت الضمير راجع الى قوله مركب كونا مريد يست
 من بياضه مذكور في قوله وصف تراكب السور كذا مره ومصلح
 اى حسان حاجت مشاطة بفتح الهمزة وشديد الشين بالفتحة
 زنى بربا بركت روى دلا رام را من حسن الوجه في حد ذاته
 لا يحتاج الى التزيين وقال ابن الرومي هذا المعنى **شعر**
 وما تحكى الاحياء النقصه تنم من حسن اذا كان قصره اما الحال
 اذا كان موفرا لك تكلم على ان لا يوراه وقيل في الترجمة **قطعه**
 استبوكا اسدوس شاد بده نوالى اوشى سجان بر وجوده
 بوانا ميلة بوزى ابو دلتن مركبا بواو اقودى كم كذا خبر بديرى
 اوله خوش ناميله وصف كذا ميلة بالتميز بل فضل حاجت مشاطة
 يوقى روى دلا ميلة **عذر تقصيد خدمت وموجب اختيار**
عزلت تقصير و تقاعدى كذا در مواظبت وملازمة خدمت
 بارگاه خداوندى روى دلى يقع التقصير في ملازمة بربنا بهر
 استى اى مسمى على هذا المعنى كذا قوله حكاه عن الحكم ان الرضا
 في كل كلمة آخره بواو اللوحاة فمع قوله الخائفة جماعة واحدا در

فصائل جمع فصل وفصلية ضد النقص والنقصه بربهم حكيم مشهور
 بالفصل سخن اى القندى بعد وان ويكروا فصلا آخره بفتح عين يدين
 بلا نقض ولا نقض كذا سخن الفصحى است بمعنى ذلك سارا ميكنه
 اى يوفقك الحكم كثيرا مع بى منتظرا يا يود مع بى بون تاوى
 تفوير سخن كذا حاصل ما فى الواو حق اذ ليس بلاق اول ان بربهم بربيد
 اى سمع ما فى الواو حق وكنت في جوابها بربيد كرون كونه كونه على النظر
 في ان اى كلام اقول يا بربيد يا خورن وفي بعض النسخ برون كرجا
 كلفتم حاصل جوابان خدم سر عتف الكلام رسل فقدان الاقرب على الكلام
 بل مولى الفكر والى الفكر وانما ينظر بالنظر وهذا فصيل على **الحكاية**
 قيل بربهم جسر اياها الحكم مالك لا تخن عن عا مافات ولا تفرج باجوت
 فاجا بقوله لان الغايب لا يتوفى العبرة والا لا يستند ما خسر السور
مشوى سخن اى عالم الكلام فيه وردنا كذا بربهم كذا سخن اى الشيخ الكبير
 بعيد لشد اى ينظر كذا بربهم بكونه فاسخ من الفصحى خلقه ففعله
 وزن نهى من وزن بامل بملعا بفتح الباء ودم بفتح الدال المعنى
 النفس خفيين اى لا يحكم بدون الفصحى كذا خفيين من يكون امر بربهم
 كذا بربهم كونا بالتركي كرج سويديس بربهم وليس بربيد بربهم
 وانك بربهم اورفس والمراد الكلام وزان بربهم بربهم كونا بربهم
 اى اسكت قبل ان يقال اسكت بربهم بربهم بربهم بربهم بربهم
 بهر مرتبه زوا بربهم جمع دابة والمراد ذوات القوا بربهم بربهم بربهم
 وافضل كذا بربهم بربهم بربهم بربهم بربهم بربهم بربهم بربهم
 زبان بربهم بربهم بربهم بربهم بربهم بربهم بربهم بربهم

که اول سوز که اصل بله سوزی که یاد آید آن آرد و نه تا مثل سوز ویر
 سوز چهره دم **ابو سوزیک** سوز یک است که اندیش قبل سوز که و غیر این
 سکوت یک است که **سوز یک** سوز یک است که اول سوز و اب طوار
 یک است و سوز یک سوز یک **حاصل اعتدال** سوز یک سوز یک سوز یک
 باید که حکایت بر جهرانی و اکثرت الملازمة و الکماله نظریه در آن
 قالوا لی قبله الملازمة و الکماله **کلیف در نظر اعیان** خدا و مری
 ای التخلیه غرض هم که جمع اهل است و اصحاب تصوف و مرکز مرکز
 الرجل فطرسه علمه **متفکر** به المتفکرین فی العلم اگر در سیاق سخن
 ای سوق الکلام **دیری** بالیاء المصدریه ای الشجاعة کتب سوزیک
 بعضی گستاخی کرده باشد که کلام لکام بردون الا صاغر و انصاف
 مزجات ای متابع القلیل حضرت عزیز کما جاء به اخوة یوسف هم فی هم
 آورده بتقدیر بهشم کما عرف مرارا و شبهه متفکرین و سکون الهام خمره
 صنع اکی فصل فی جمل الغرایب من قال خمره سوداء فقد غفل عن اللون
 در باره جوهریان ای فی سوزیک جوهری بفتح الجیم کما سوا و یاء الوحدة
 اهل الشجره الواحدة نیارد یعنی آن کلامی که خمره الحیة فلا اعتبار
 لها عند العلماء الذین کلامهم و علومهم کما یلو اهل التفریح و جهره بهشم
اقاب ای بی حضور الشمس چه نوی ای شعاعی ندارد بل فیض نور
 و مناره قال غفر الله لهما و علیهما و من منعه لینه الیم
 و الطبع الماوراء من النور لکن منعه لهما در دامن کوه الوند بفتح الهمزة
 و الاء و سیم جیلان همدان علمه المار تقلل **سوزیک** سوزیک سوزیک
 انه لم یبق احد فی قله و کما لجل الارتفاع و شدة جهول الیوم عن کما لجل

و کما لجل

سوزیک سوزیک سوزیک
 سوزیک سوزیک سوزیک
 سوزیک سوزیک سوزیک

من الطائفة القلدریة آدی المار فاع فیها فذهبت غم و جد بعده
 فی مسافر تعبیه من ذلک لجل الارتفاع **سوزیک** سوزیک سوزیک
 مضاعف مجهول من تمدن ای یری احفض و لا تواضع المصل و در
 ابیات فواید التواضع **ابو سوزیک** فواید التواضع **متفکر**
 هم که ای کل احد کردن ای الرتبة بدعوی بقا یک الواد افرازد
 مضاعف من افراختن استعمل الارتفاع و متعذرا بالشری و یجک و یقلب
 خاوه زاء فی المضارع و کذا نظایره و المار خاوه المتعذری و شمن
 از هر طرف بدو تازد مضاعف من تاختن قلب و ده زاء کما عرفت آنفا
 و فی بعض الشرح وقع بله المصدریه خویش را بگردن اندازد من انداختن
 سوزیک افرازد امیست علی الارض اراده الفارغ المستخلص من قتل
 الانام و فی سوره الفارغ فقط فخر غفل عن سوق الکلام سوزیک
 بیک سوزیک کما عرفت علیه ل اول اندیش ای ینبغی الکفر اول و التهمی
 ای بعده کفار و سوزیک کلام پای بسکون الیاء المراد بالکلام
 پیست بالیاء الفارسی بالشری الیچ و المراد به انه اول فی البناء
 امرست بین بالیاء الفارسی ای بعد دوار فافکر کما لاس
 و الکلام کما لیا و الجدار فاعلمت حقیقه الحیة التانت فی القل و
 قاله ما لعل الخ الا انضال المخل بذی بالیاء المصدری و وصفه کما لیا
 نخل بخلایم و یوم و لی نه در بوستان حق اجمع از ثاره النقیب شاهد
 بالیاء المصدری الیضا بمعنی خمری فی قمر و سوزیک ای بعد در سخنان اسم
 دیار است و فی سوزیک لعل لعل لعل لعل لعل لعل لعل لعل لعل لعل
 بنو ته گفتند که حکایت از که اموی ای من نعلت لک گفت از این

و کما لجل

و کما لجل

بحسب المعنى على طريقة آيتك حقوق الخیر ای حال انت را عرضی
ترا بمنقفا و یویدال اول قول غرض نقیصت ای اثر کزای
از ما بماند هو مثل بماند حصه را می بیند بماند تعلیل المعصاة
الاول قد قبل شعر انما تارنا ندل علینا فانظر وابعدها الی
الآثار مکر صاحب لی دوری بیاه الوحدة فیما جرحمت مرهون
کندم کار درویشان دعایی تعلیل آخر و قبل فی الترتیب
قطع بینه بل قلوبنا و تترتب دو شهر ذره بزین حلا رای
غرض بر تشریح کرم و قال کرم و اراق بون دکل بل بقایه مکرر
دل و لولان رحمت لایک دو دور و یسبحون ال دعایه
امعان نظری تدریج در تترتب کتاب بینه کلستان و تهذیب
ابواب التهذیب کالتنقیح و ارجار سخن عطف علی مصلحت
در آن دید فاعل دید ضمیر مستتر فی راجع الی امعان نظر
تا میر من بمعنی این و لفظ مزاید تحسین اللفظ و کون بمعنی التعداد
بعید و هه رعبایه کلستان و حدیقه قال فی غیاث الصحاح
الحديقة الروضة ذات الشجر قال الله تع و حدائق غلبا و قبل الخ
کلستان علی حایط علیا علی وزن حمراء ای متنوع چون بشته
بکسر ق الباء و الهاء فیه فخرج الباشایع یعنی مثل الجنة بهشت
بفتح هاء باب علی ثمانية ابواب اتفاق القادریه ان امعان
النظر زای الامر ان یکون هذا الکتاب مرتباً علی ثمانية ابواب بحسب
اربع سبب بخبر کما یعلم امت و ملات بیجا مضارع من یجاءل
بمعنی آخر شدن **باب اول** در سیرت پادشاهان

کتاب

قد عرفت معنی السیرة انفا **باب دوم** در اخلاق
در و شان الاخلاق جمع خلق **باب سوم** در فضیلت
تقوی که تقوی کثر لا یغنی **باب چهارم** در فواید
خاموشی ذوق سکوت فواید تقوی **باب پنجم** در عشق
و جلال بالواو العاطفة **باب ششم** در ضعف
و بیری بالواو العاطفة ایضا **باب هفتم** در تائید
تربیت ان فیمن یؤثر التدریس فیهم **باب هشتم** در ادب
صحیح **تاریخ** در آن مدت که ما را وقت خوش بود بفتح
الحاء العاطفة روحی ای الهجوة النبویة اذ قد اخذ التاریخ من
هجرة النبوة عن من مکة الی المدینة نشر فیها اشهر مشهور و ج
و مشهور بود قد علم بفتح التواریخ ان الفضلاء و الصالحاء کثروا
فیما بین ستائ و سبعائة من الهجوة النبویة منهم المص و المولود
الروقی و النصیر الطوسی و اما لهم **بیت** مراد النصیحة بود
لکتم النصیحة سهل و المشکل قبولها حوالت باهدا کریم و
رفیقیم فالنصح و التبلیغ منا و التائید من الله تعالی
باب اول در سیرت پادشاهان انما قدم ذکر
سیرة السلاطین لیختار السلاطین نماذ کر فی هذا الباب انما
وصلحهم العالم و قد قبل صلاح السلطان صلاح العالم **کلی**
پادشاهی بیاه الوحدة را شنیدم فی الحبر کتب بن بصره کاف
الوئی اسیر بیاه الوحدة ایضا اشارت کرد ای اشار الی قل جوس
بیچاره در آن حالت نومیدی الاضافه باینه بزبان الباء کذا

والتعريف

كرداشت ای لغته الله يتكلم ما ومن قال يعني ما في فيه فقد غلط
غلطاً فاحشاً ملكك يعني الذي امرت به قد استم داند كرفت لغظه استم
يعني الشتر واستم غلطاً داند وشتغاة ولفظ كرفت يعنيه الشتر
أي شتر في شته وانما ولفظ يعنيتين الهداي كلفظ كرفت قد
هنا كما هو قاعدة الكسبي كلفظ كرفت كلفظ كلفظ كلفظ كلفظ كلفظ
مضارع من شتن وهو عبارة عن انيس هو جوه فعل مقدم قوله كوير
در در ارد كوير **شعر** اذا نيس الانسان من باب علم طالسانه
طول اللسان عبارة عن الخروج عن الادب وتينا والاشتم كسور
على وزن كوير مضارع مملوب أصنافه الموصوفه للصفة يعقول
أي يحل جملة على الكلب قيل في الترجمة **بيت**
أريد كسبه ان اوزا زودي جئت اوله مغلوب اتلو رايه
بيت وقت ضرورت ظرف جو فاعله النون كير بكسر الكاف
الفارسي ويعني اسم مصدر بمعنى كير يعني منادى كير
فاعله ضمير راجع الى دست وفعله سرشمه شيريه فيض ماغفه وقيل
فعل كير ضمير المصطر و دست فعله يعني دستش مقابل كير
سرشمه شيريه را هذا في محلفات وقد يرات مع فوات المباحه
وقيل في الترجمة **بيت** فاعله جوي وقت ضرورت كير
ايته قليم بنشته الرويه **شعر** ملك سید علی السلطان الابرقت
كوير كوير ای لاسيه كير زو را و كير ضمير الميم والضاد المعجمه
بمعنى المصلحة والقلب كرفت ای خدا وندی كوير و الكاظمين الخيره
و العافين عن الناس و هذا الخيره الى الایة الكريمة الواقعة في سورة

البريد علی

آل عمران اولها وسارحو ای بدر و ای المغفرة ای الى اسبابها
من ربكم تعالی وجهته ای الى عمل بوجهي قولها **وعرض السموات**
والارض مبتداء وخبر عن غل الجصفه جته **اعدت للمتقين ضقة**
بعد صفة الذين ينفقون اموالهم في السراء والضراء ای في حال
اليسر والعسر و **الكاظمين الغيظ** ای الجار عن الغضب عطف على المتقين
والعافين عن الناس ای الذين يعفون عن مضايقه مع القدرة عليه
والتيحب المحسنين اللامه في الجس قال النسي و من ينادي مناد يوم
القيامة اين الذين كانت اوجهم على انك فلا يقوم الا من ريعف ای
عن اللساءة **حكايت** روى عن عيسى و م بسل الاحسان حتى
لا من احسن اليك ذلك مكافات اما الاحسان ان تحسن الى من
اساء اليك منك بغير و ای على السيرة رحم الله بسبب هذا الكلام
وارسرخون اعلم لفظ سرخج على عنيين احد جانبي الرأس
والآخر البركي اوج والمراد هو الآخر وقيل لفظ سر تا ز ايد
او التقدير از خون سرا و در كذشت لفظ در زايد للتاكيد و نيز
ديگر كذشت او بود ای كان خلاف الوزير الصالح كفت اساي
جست ما را تا ايد ای لا ينبغي لجست الوزرا و در حضرت بادشاه
ای في محضر جبر جبره بالياء المصدر يعني يعني غير الصدق سخن
لفظ نيز يداشت كذبت ان مردای ذلك الرجل ملك و شتم و
يعني شتم كاعوفات نقاد و شتمه كفت ای قال كلاما لا يليق ملك
الى السلطان روى ايرس سخن روى در حتم كيد معني هذا الكلام
يوزي بوسوزن بوتردي و كفت عمر ان دروغ و في بعض

مجلس ان لفظ سر
ابن سيد علی

مصدر مطلق والمراد هنا الاول باذكر است فان الانسان مایل
 الى التزيات بحيث لا يزل ميل بعد مدته ولم يقل اهل التصوف آخر ما
 يخرج من قلوب المحبين تحت الجاه **قطعه** بسبب ابناء العوتى بعضه
 اكثر من انما صرح به صاحب الغوايب با و بسبب تهمته كواجره ويخ
 ويخديك ولو رويستشدهم هذا البيت فمن قال يحيى بمحض فقط ويخ
 بسا وحققا عنه وهما كذا كلف غفل اذ ظنه حقيقا عنه نامور يكون
 الميم بمحض صاحب الاسم المشهور برزق زدين تحت الارض دفن كرده
 اند وصفه عليه زمان ونسب بحيث نزل حشيشه وي زمين به
 لفظه من بعضه على اخر اللوزن والبهاء زايدة والمعنى برزق زمين
 فمن قال لفظه لمقارنته بالباء الصلة اخر عن مدلوله فقد اخطا
 فخطئه والقول بكونه زايدا فاسد اذا المقام يقتضيان ان يذكر في
 مقابلة زيم صفة وهو معنى به والقول بكونه بمعنى قطعاً فريه قطعاً
 كما عرفت سابقاً ان غانده مع كونه مشهوراً في حيوة
 وان ير لاش لاش ولاش بالتركي لش وفي بعض النسخ
 ان جسم لاش راكس بدماض من سيدن بالتركي اصمق لكراد
 تسليم ودفن زيم تحت التراب عكاش الضمير راجع الى قوله
 بير لاش چان بخوردماض من خوردن فاعل ضمير چان مفعول
 الضمير راجع الى قوله المذكور انفا كزوك از واسترخان الواو الكنية
 تكتب ولا تقرأ اما حيث اكل التراب جميع اجزاء زنده است
 بسقوط الهمزة في اللفظ الى حتى نام فرغ بفتح الفاء وضم الراء
 المشددة بجاء على معنى واحد بالتركي قوتلو بضم القاف

و قد مر في كتابه
 و قد مر في كتابه

و قد مر في كتابه
 و قد مر في كتابه

دكون

وسكون الواو المحققة والهاء فن قال نقل من بحر الغوايب فخرج
 بالراء المشددة بجاء على حنين بمحض المبارك وبمحض التوى
 فقد اخطا في استخراج العبارة فان العبارة الواقعة فيه
 قوتلو قد صحته وهو وطن انه بضم القاف وفتح الواو المشددة
 وصاحب البحر يصحح بكونه معناه اثنين فانظر في كلام القائل
 فانه من الغوايب نوسه وان بشد الراء وفي بعض النسخ
 نوسمين روان بالياء والنون بعد الشين وفي بعضه نوسه وان
 بوجه والغصير انوشه وان بالهمزة كسر الشين وضمه وسكون
 الراء على الصحيح في بعض كتب التواريخ بخير وهو كان اعدل الملوك
 واهبهم واكثرهم فتوحا واجودهم سيرة واحكمهم سيرة
 واجملهم آثارا واطيبهم دولة ومدة سلطنته ثمان واربعون
 سنة وفي سنة اربعين من ملكه ولد رسول الله عم ومات
 انوشه روان وعمر النبي صلعم ثمان سنين وقال الله في حقه
 ولدت انا في زحف الملك العادل وله مناقب كثيرة مذكورة في
 في السن الناس كرجل كذبت اى مضى زمان كثير كذا
 وان غانده امات كاعفت انفا خيري بياء الوحدة لمن اى فلان
 كناية اسم يستعمله افراد الافان وغنيمت شمار كمال
 النبي عم الدنيا غنيمه الماكيس وغنمة الجاهل ولا يصنع
 عزت **حكايه** طلب رجل عن عالم ضحك قال من ضحك ايام حركته
 ندم وقت الحصاد زمان يكثر بالباء النارة اى اقدم من وقت
 ك بانكس جرائد فلان غانده اى يقولون مات فلان وقيل في التوبة

و قد مر في كتابه

قطع ای نیجه آد لوی کایر آلتزه کوهله بیا ورزه وارقدن آلت
 بهر نشان فنی اول بیلشک آئی یه آلتزه قودیلر حال آینه شویله
 ییدی کیم استخوان فنی نوشتوان آدی دری قلدی خیل
 چوق دور کجی کجک نوشتوان فنی عموکی صای غنیمت فنی
 ایلای فلان شونون او کوردی کیم دیه اول فلان فنی حکایت
 مکتله الهه الهه لئوحدت لاشنیم فی الخیر کوه آه ای قصه بود
 وصغیر و دیگر ادراش ای اخوت الاخی بلند و خوب رویه
 ای خلافتی القه و الحسن باری اعلان لفظ باری معنی الحصل
 بسر لاء و الثرة مثل و المنة بفتح المیم و تشدید الراء و امرن
 لفظ باریدن و قدیستعمل صفة و بمعنی الطريق و المراهنا هو
 المعنی الثالث و الباء للوحدة ای صبر مرة واحدة بدیش
 ای المکتب ارجیت تخفیف الباء مصدره و فی بعض النسخ وقع بکیم
 حصار ای استخارده و ی نظر کرد پس ای ذلک بن الصغیر لئوحدت
 بغیر است و استصبار و ریاضت ای تعظم و لغت ای پدروا و حرد
 یعنی عاقل قصید القدره افضل کوه دان بلندی من الجبال الطویل و علو یو
 زهره بقاوت مهتر بقیت بجزای لیس کل یا کون فی القدره ای القیمة
 اولی و اکثر اذ قد یكون الشئ فی القدره ای صغر فی القدره لکبر الشئ الخ
 ای طاهره بالهاء المبهمة مع صغرها و الفیل جنس مع کبرها **شعر**
 اقل ای صغیر جبال الارض الاضافه بمعنی فی لائن المضاف
 الی ظرف المضاف طو رسم جبل بدین سمع موسی عم کللم
 آند فیه وانه ای و الحال ان الطور لا عظم اللام للتأکید عندله

دری

قدرا نصب علی التیز و منزه لا عطف علیه و قیل فی الترجمة **بیت**
 اگر چه یرده صغیر ای طور طانی و لکن شری قدری بوحیدی
 عند الله **قطع** آن شنیدی که لاهر دانا ای عالم منزل
 گفت و روی بیا و الوحده ببله ای الاتحق من البلد و هو الحق
 فیه بفتح الفاء و سکون الزاء و کسر الباء و سکون الراء
 الاصلیة بمعنی السمین اسب تازی ای الفرس الخونی اگر
 صغیر و حزیل بود همچنان ای مع کونه صنعیا از طولی
 الهمة للوحدة خربه اول بدر ای الملک بخدی تعجب من کلامه
 و ارکان دولت پسندیدای استحسنوا کلامه و برادران
 بجان المراد انهم بصمیم قلوبهم بخیدند **بای** تامل و سخن
 کلمته باشد مضاه بالترکی تا کشته سوز سولیمش و لا عجب
 هنر شریعت بهیستو باشد کماله و خبوه و تحت لانه
 هریش با بلاء العنة و عوبت میث کمان بهر تهمی بهر دن که خالیست
 ای من السباع شای ای محتمل که بیلک ای التمر بالترکی قبلان
 خفت باشد و اکثرناه من معنی البيت و هو المسموع من الامة
 الکمل فلا تلقتک الی الوفاء الت ذکر با بعض الایام و قیل فی الترجمة
قطع تا کشته سوزی سوزیلر سوزونک عیشیه و عانی بامش
 اولاه هریش و صغیر کم اسزده شاید کچک یاتش و لاه
 شنیدم که در آن مدت ای المدة الت و فی هذه الکلمات
 فیها شش بیا و الوحده صعب شریدری نمود ما من
 نمودن بمعنی کوسر متکما صرح به صاحب البلاغ ایت قال

قالی سوزی سوزیلر سوزونک عیشیه و عانی بامش
 و التمر بالترکی قبلان
 کمان بهر تهمی بهر دن که خالیست
 ای من السباع شای ای محتمل که بیلک ای التمر بالترکی قبلان
 خفت باشد و اکثرناه من معنی البيت و هو المسموع من الامة
 الکمل فلا تلقتک الی الوفاء الت ذکر با بعض الایام و قیل فی الترجمة
قطع تا کشته سوزی سوزیلر سوزونک عیشیه و عانی بامش
 اولاه هریش و صغیر کم اسزده شاید کچک یاتش و لاه
 شنیدم که در آن مدت ای المدة الت و فی هذه الکلمات
 فیها شش بیا و الوحده صعب شریدری نمود ما من
 نمودن بمعنی کوسر متکما صرح به صاحب البلاغ ایت قال

واحد حمله کردند ای کل العسكر شنیدم که در آن روز ای سر
 ایوم بر دشمن طوفانفتد ملک ای اب ابن القمیر سرو
 چشمش الضمیر راجع الیه بوسید و در کنار گرفت و
 کنایت عن حالة الوصلة كما صرح صاحب الخواص ومن
 قال یعنی در اغوش کرد بیک دست فقه نظر الی المعنی اللغوی
 وغفل عن الاصطلاح و هر روز نظر پیش بکسره الجهور یعنی
 زیاده کرد تا وی عهد خویش یعنی متصرف زمان خویش و لفظ
 کرد مقدر علی هو القاعده فی السجایع برادران خدمت کرد
 اقرب الی قارب اشتد العقارب و زهر در طعش کردن قتل
 خواهرش ای اخترا غرقه بالضم ای من العلویه بدید و در چرخ باری
 پنجه بر جرم دلالتش پیرو یافت ای تفتن و فهم و دست
 از طعام باز کشید ای نه پاکل و گشت محاسن ای وقوع
 هذه القصیة که بنزدان بمرید و بی هجران جای ایشان که نزد
بیت کس بنیادی لایاقی احد بر میسایه بوم و المار دهن
 طیر معروف یقال بقوش و دهای و هو طیر مشهور بین
 فی الهواء و بیض فیه و یظهر فیه و له خاصیة معروقة
 و حی ان کل من وقع فی ظله یصیر سلطاناً و غنیاً فی الغایة از
 جهان شود معدوم لان الحاصلة له الملاقاة و قیل فی الترجمة
بیت بیتوش کوه کسید نکیر که کرمای جفا نده بولیسر پیر
 ای الکملک ازین حالت ای قصد الاخوة قتل الان الصغیر
 اکمی دادند ای اعلو صبراد و انش الضمیر راجع الی الصغیر

تیغی که در دست داشت
 کاتر که در دست داشت
 تیغی که در دست داشت

بخواند و احضره بین یدیه و کوشانی بالترکی قولق بورق بوجوب
 ای بسبب کونه و اجناد داد پس هر یکی من الاخوة انظر اطلاد
 جمع بلد کمال و جل خصه مرضیه معین کرد ای عین خصه من
 شأنها ای مرضیها کلل خدمت هم فتنه بنشست ای سکن و
 نزاع بر خاست ای ارتفع اعلی خاستن بالالف جمع القیام
 و بالواو السیمیه فی الکتابه ای خواستن بمعنی الارادة و کفته
 اند که ده بفتح الدال و کون الهاء الاصلیة در ویش غیثه
 فقراء در کلمی بیاء الوحدة بحسب ای یامون و و یامونه
 در اقلیم مع سعة تکلیف بفتح الکاف الفارسی ای الیاحانه
قطعه یعنی نیم نصف خیز و احد سرخورد مرد خدای بالترکی بکری
 کشته سی بدل در ویشان کند نمی که مقصود من دیگر ملک قلمی
 بکیر پادشاه و لایشع همچنان در بد اقلیم و کوه قیل فی الترجمة
قطعه بکری کشته سی یا مر اتمک یه یا ریس در ویش پور
 ای نمی که بر اقلیم و دوت بر پادشاه فکر دیگر که بر اقلیم دخی
 طائفه و در آن عرب الاضافه و الهزقه تعید الوحدة بر سر کوه
 بیاء الوحدة تسعة بود ای اتخذوه مکاناً و منفذ بفتح الیم
 و الفاء موضع النفوذ کاروان و یجوز الواو مکان الباء بسته
 لغیر بود ند مقدر که عفت غیره و رعیت بلدان بالضم و لکن
 جمع بلد کمال جمع جمل از مکاید کبر الدال الاضافه جمع کید و کوه
 لیثان بمعنی بولاء مرعوبی که کما فی شدة الخوف و الخزع
 و الفزع و کسر سلطان محسوب بحکم انک معاد ای بجاء حصین

کلمه در این نقطه خاص
 و حواشی

تفسیر و توضیح
 و حواشی

ونحوه يجمع غنيمة بنها دند محصول الفرائض تحت بين بختين
 يعني اول بختين كبريايان تحت ما من تحت بين بالتركياني
 خواب بود اعلم ان لفظ خواب بالواو والسين مع النوم والرفق بالواو
 معنا هو الاقامة عند كد باسي بمعنى بعض بعض كدشت خست
 في النوم **بيت** فرض بضم الفاق والصا دالم حملة توشيد بالواو
 السجدة اي جزم شمس اعلم ان لفظ خورشيد ولفظ خورشيد بالواو
 بالآخر جمع الشمس بالياء والمصدر وقت اي غربت يونس
 عم اندر دان ما هي الى السمك رفت والمعنى ان كان الفاسد في النوم
 مثل غوب الشمس فكذب يونس في بطن الحوت وقيل في الترجمة
بيت كذا كون برة وسياهي كذا يونس داني ما هي
 مردان داوران هما جعان الى الرجال الشجعان انكسار يعني
 الكاف والعرب وكس المو والياء والنون ونحو النون بالتركياني
 بترسند بفتح الجيم العرب بالتركياني طرسة صجدة دلو ودرست كذا
 للاضاف بفتح النون لفتح اليا وكس اي اخذ بالتركياني بفتح
 لتساكيد بفتح النون الكافي وسكون التاء وكس بترسند اي قدوا
 ابرهم على التفرقة بما داند ان قدر مرة بركاه ملك بفتح الميم وكس
 الام حلقه اور دند وعضوا على الملك سمه ريكتمن اشيت وعود
 اي اسرقتل الجميع اتفاق بالالف على اصطلاح اهل الفرس دان
 ميان والمعنى انهم جعان بود كرموه بالهمزة للاضاف بمعنى
 التمره غنغوان اوله باشا بفتح الضمير لفتح اليا جواز نرسيد بود
 وبنه بالراء والهمزة في مقابلة ميوه اعلم ان لفظ سبه بالراء يعني

مطلق
 في بيان لفظ خواب

مطلق
 في بيان لفظ خورشيد

مطلق
 في بيان لفظ سبه

النبات الاخضر مراد فحين ولفظ سبه بالراء بمعنى اللون الاخضر
 كلستان استعارة لخدايش نو ميوه اسم مفعول من ايدمن بمعنى
 الذهب مصدر لفظ نو الموضعين بمعنى الجدة وفتح النون فيه
 شايع والضم لغة ايضا كمي از روزاي من وزراء ذلك الملك
 بحيث ملك الربوسه داواي قبل رجل سير الملك فاني فقال
 بوسه بلفظ داد وروي شفاعت بر زمين نهاده اشاره
 الى ان الملكو يحبون التضرع والابتهال وكلفت اي اسر
 انما قال سير بنا وقد كان شابا قال انفا جوانه بولصونه
 والشرتم عليه عجيبي اني مثل هؤلاء اللعين انما باخر نذكان
 بالياء والمصدر كذا بمعنى الحيوة بر معنى التمره خورده وازرعان
 لعل المصنوع بمعنى الرابع الى اصل جوانه بالياء والمصدر
 والمعنى من محصول النبات منع نيافته اي لم تنفع توقع
 اي الرجا بكم واخلاق جميع خلق بفتح النون وحدا وندى بياء
 التبر انست له بفتح النون حوان اي بلك بمرئيه برب الوزير
 نفعت مني بفتح النون كفاي مصدره اي نهاده وكس الراء
 الخجاب وهو الخجاب ملك بسكون الكافي روي الزيني
 سخن من بعد الكلام در صحت ومعنى روي درهم شيد بالتركياني
 يوزين بوزن روي وموافق راي الملكش الاول ان تقع بكذا الواو
 لفظه كذا بفتح النون ووقع في بعض النسخ مكان الملكش جران بفتح
 الضمير لفتح اليا الملك ولفظ جران بين وصف تركيبي نيامد
 وكلفت **بيت** يمر بفتح الباء الفارسي بمعنى الشعاع

مطلق
 في بيان لفظ خواب

مطلق
 في بيان لفظ خورشيد

مطلق
 في بيان لفظ سبه

ابن سبدي على

على كل مولود وصغير من الانسان وغيره وقد ثبت على ما قال الله تعالى
الظفل الذين لم يظفروا الآية وسيرت بفتح خ خنار الصالح
البنى النعدي ومن قال في نفيه وطغيان بالعطف الغيري فقد
تعدى وعاد أن كرهه أي جماعة السراق الذين هادوا أي وصل يده
وطبيعته يمكن أن تستأى لم يستقر ودر حديث استأى ورد
فيه كامن مولود فكلما فيه الاقصد بولد على الفطرة أي على الجبلية
التسليمية والاستعداد لقبول الدين المحمدي لو خيل وطبيعة
لقبل لان هذا الدين الشريف موجود حسن في العقول وسيره
في النفوس لكن الواو أي ابوه وأمه يهودانه وينصرانه ويجنونه
أي يجعلونه يهوديا ونصرانياً ومجوسياً به بالوزير أن هذا الكلام في
اصل نبوته مستعمل لقبول الخيرة ولم يخالف أهل الفاذة ما طويلا
ولم يستقر الفساد في طبعه ولكم أكيد أن يقول هذا قياس مع
الفارق إذ كمن استعد للأحرف بالطبع وأعلم أنه الوزير كما أنه
قوله بالحدوث الشريف أي بده بقوله **قطعه** بالبرهان لا كذا في صاحبهم
محمد بالتركه بأشرف برديهم وجبة لوط النبي آدم وتفصيل هذه
القصته هو أن كانت مدينة سدوم مملوكة فيها من الخيرة والصفة
وكثر الثمار لم يكن في ساير البلدان وكان يجتمع فيها الغباة
من الأفاق في فصل الصيف وأوان الثمار فخا واليك على ما ينبغي
منفلأهم في صورة غلام أمره وجعل يذبحهم ومهم وحلأهم
ويروى على نفسه حتى أظفر فيهم الفاحشة فإوحى الله لوط
النبي آدم ليدعوهم إلى الإيمان والامتناع عن الفواحش فلم يستمعوا

في تفصيل قصته لوط

مكتوب

بنوع

فبعث الله نوحا جبريلا آدم ومعه أخوه نوحا فلما نزلوا إلى الأرض
أنزلهم فادهم جوارس فيمن من الماء فابصرهم ابنه لوط آدم ولما
تشتت الماء فاختبئ بهم وحذرهم عن حبس أهل المدينة فآظروا
القوم من أنفسهم فقالوا لوط إننا نضع بينناك نسيت فليس فيه أحد
يصدكهم إلا الكليل شيخ مشير إلى أبيه فآذوهوا إلى لوط النبي آدم
ويوعلو به فاقبل بهم إلى أهل وضاق صدره اعتدما ومخافة عليهم
من حيث قومه لا يدري الأمر بهم بالرجوع أم بالزول وقال هذا
يوم عيب أي شديد غم قال لأمرنا قوموا وأخبرني ولا تطلع أحدا
وكانت امرأة من أمة فافلتقت تطلب بعض صاحبها
فجاءت لا تدخل على أحد إلا وقدا علمت وتقول إن عندنا قوما
من هيتهم كذا وكذا ما ضربت قوما أحسن وجها منهم فجاؤهم
يهرعون إليكم كالبائعات فحشون إلى باب لوط آدم وبعدون إلى الضيف
الذين نزلوا في داره فذاب الباب على وجوههم وقال يا قوم إن هؤلاء
بنات أنفسهن وجوهن وكان حتر وجع المسلمات من جوارس لوط
لكن من الحرام فاتفق الله والأخوة في ضيفهم منكم رجل رشيد
قالوا لقد علمت لئلا بناكن من حتى أنك تعلم ما نريد ويعنون
أهم علمهم حيث فاردوا الدخول على الأضياف فمجد جبريلا آدم
بيده فثبت الأبصار ثم فعل ما ذكركم من لوط آدم فجعلوا جوارس
فتحت لوط آدم فماتت الملكة ما توفى من الكبر قبل أن يات لوط
أنارسل ربك لن يصلوا إليك فافتح بابا وادعنا وإنا نجمع
مفتح الباب فدخلوا فانتأذن جبريلا آدم ربهم فغضبهم

ابن سیدی علی

انما قال من لا ذوقه کون یومض
الذوق وهو لفظ غریب انما یقال
بالرکب واول

فمن ظن ان لفظ خود بدم ارض ذات علی یقال له بالترکی جورق بقصد
غفل عن اللفظ بمراد من والمرد به هنا یقال بالترکی جورجوب
وحاصل الکلام ان الترتیب وحده والاستعداد مختلف فلما یجاء
به الترتیب تحت حصول فن الفصح **ما یومض** **دیکر** زمین خود
بمذه الاضافه بیا بنیت سنبل بر سار و عدم استعداد کمال الارض
لانباته درویش علی صاحب ملکوان بالکاف الفاسد مکتوبه بایا
المصدر بایا ان کرد ان چنانست مریون که بدکردن بجای نیک
مرد ان لفظ جائز فی قبله الترتیب **فقط** جورق بر ایا کمال سنبل
بنیزه کا تخم و عمل صاحب امکد به از لاده ایکه تولید کرد
ایولاده به از ایملکه **حکایت** سر هک و موام بطلق
علی کل شخص بکونار ولایه و نون علی الغیر فهو یومض من یقال له جری
باش و من یقال له بایا باشی و من یقال له معتد و من یقال له جانش
باش و التخصیص بما یستفاد من المحل فمن قدره ففسده بالاول
او الاخر فقد قصر زاده ورا الهزفه تعبد فی مایه الوحده کما مر
به در کبر الراء للاضافه ای علی باب ساری تلکشی یفتمین
اکم ملک و بدم که عقل و بایا به الیه للوحده النوعیه و الکتابه
ضد الحماة و فهم و فراسه کالعطف النفسی زایه الوصف
داشت ای کان له عقلا و فهم کثیر حیث لا تدخل تحت الوصف
هم از عهد جدی بایا و المصدر ای من ثانی الصفه انار نیر و
علامات الیه درنا صیغه الاصل شعر الجبرته و المراد هنا نقص الجبره
او بیدایه و مثل هذه الانا ربعین القاب والاستنباط **سیت**

ابن سیدی علی

بالای سرس طرف ای فوق ارسه ر موعندی اکمل ان لفظ پیش
جی معنی بن احدهما العقل و الله الروح و لفظ من اوا نه سبه
بجمل الیسم لا فاقه مع السبه الیه خود و منه بالترکی درولو و کذا
بوشنده الیه و آخره مصدریه فالمنع بالترکی غفل و لغز من ثبات
حکایت من ثاقب ای یشتغل سماره و بلدن ای کوب الرفعه و قبل
فی الترتیب **سیت** باش او سنده عقلی جمل قدره اولیای مکرر
یلا بر ای **دیکر** فی الجملة ای الحاصل من جملة الکلام مقبول نظر سلطان
عقله بقوله کمال صورت ولی معی دانست قال رسول الله عم
اطلبوا الخیر عند حسن الوجود و حکایت انما تو انکی بایا امکد
ای القنا به سرست لای یغیر کمال لای یغیر و برتر ای اکثر یفعلت
او المقصود الاصل من کبر السن از دیا و العقل زبک قال المولای
الرومی **سیت** کرد ام جنت جوانانام به به کور حق بیدرست نه
از ایام به **حکایت** روی عن بعض الحكماء ان الشیء اذا تغیر قدره
الا العقل فانه کما ازاد مقدار ازاد عده و تغیر ایضا ان الشیء
اذا قل کثیر قدره روی الحق فانه کما قل لا یجوز عن الیه انما یجوز
و اخر اصنف به و حسب بر دند علی ما هو المعنی دفعه الذی به یخف
السلطان و بجای شتم که دند و در کتب المصنف و فی الا
المفعول به فی ثانیه خودند ای اسند و الیه الترتیب حق یفعلک
ولم یؤخر فیهم **مطالع** دشمن به کند و بیروی چند جوم به بان
ای الشفیق باشد دولت و اراد الملک ان یعرف سبب
العداوة و لهذا ملک پریدمن ذلک الشائب العاقل موجب به سر

الیوم واما بعضی بکمال المصدر علی الاضاحه بان اشاره
 الی بنا و جنبه الزین حسوده و حتی توحید فلی استفسره
 الملک اجاب بحواب یصدر من کمال العقل گفت در سایه دولت
 خداوندی بابا و المصدرتی اولیا و النسبه حکیمان رای جمیع
 الناس راضی کردم بالا حسن مکرر حسود را لم جعل راضیا
 که راضی نمی شود لحسوده الابن و العم من اذ الحسود فی تعین الحسود
 زوال نعم الحسود و دولت و اقبال خداوندی باد دعا و ملک و
 عداوة الحسود و لا یوقف علی الاساده من جانب الحسود و کان المیسر
 حسود آدم من غیر موجب من جهته قطعه توانم که دنیا را رمی
 اقدارانی لا اودی اندرون کس اجوف احد حسود را چه کنم کیف
 اصنع به کوکبا و زخود هر چه درست ای در بخت و بمن
 القای المفرقة ان حرف الصلة اعنی الباء اذا اقترن بحرف
 الظرف و حرف الظرف الماقض و الباء الدخول البسته کما فی
 قوله و بشک اندر شرف و قول بدین ملا درست و قول بدین مبالغه
 و فی ما خفی و الباء فی الجمع زایده لیتی بن اللفظ و لیکن هذه
 القاعده عاده که مکرر مبینا بر می ایست ختم خلاص الحسود لیکن که
 این حسود بختی می مرضی که از مشقت آن رنج هر چه نتوان رفت
 بعضی ستم بغیر الزادی الخلاص و قبل فی الترجمة قطعه
 که هر چه که اکبر ایچن اختتم حسوده تبلیه اول کند و عینه اول
 کبر که نور تله ای حسود بوده در مضی و ان نشکنا المیسر قوت تله
قطعه شور و جشانه الظاهر ان شور و جت بعضی کثیر المخرج غیر

جاوید

جمله به

منقذ

منقذ الاحوال و لهذا فیل معناه بالترکیبی بختم و هو وصف ترکیبی
 جمع بالکاف و النون و من قال قبل شور بهنا بعضی الفتنه فحققت
 بارزوی بالرفیه خوانند معقول مضمون الموضع الکس مقبلا نه رای
 الاحباب الاقوال و السعادة زوال نعمت و جاده کما و فو قضا الحسود
 که شید برز الی المظفریه شب بهر و هو القاش علی و زنا القواب
 چشم ای جیت و شب بهر لغت علی اصل النوع و من قال
 اصله شب بهر نده فقد نقول جیت و اقواب ای من خمس
 را چکن ده ای لا ذنب را رشتی بخیر خواهی ای خبر دانت هزار
 جیت چنانی انی عیون کثیره عین القاش کوه بهر شو کو با همیا اول
 که اقواب سحابه ای من کون الشمس داء و اذ اعرفت مع البیت
 بهذا التقدير فقد عرفت ان الاحباب الی التقدير من خال فی
 تقوید معنی اگر خواهی که نه از جشانه ای مثل چشم شب بهر که نور شدن
 بهر ستم از سبب انده اقواب راست خواهی گفت و راست
 خواهی جواب بخد و فجب المعنی فقد غفل عن المعنی و قبل فی الترجمة
قطعه بهر ستم را رشتی را اول و در زوال نعمت و جاده که نور دین
 کوه بهر ستم کوهی که شک نور دین و می کانه خوش دید که نزدیک
 آنجا این کوه و اوسون نشانی و جیشیه حکایت یک را از ملک
 بحر حکایت کنند که دست نهادن شیخ ان یارای التقوید مطلقا
 بحال حکایت دراز کرده بود و جوی الظلم و آیت بغیر الحرفه الموقوفه
 و شد به الباء بعضی الانذار و انذار لفظ کرده بود و قدر ای شرح فی الظلم
 و الایاد خلق از عبادت حکمت المکایه جمع کید و هو المکرر جشانه بهر ستم

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

نقل از کتاب
توضیح الایضاح

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

ای نه قوا و اگر بهت جویش ای نه ز در حضرت که قند کانه عطف
تغیر و عایه السج جوی نیت کم الحار من سوق الکلام اذ بهکم الکاف
الفارسی بمعنی القدران وقیل بفتح الکاف العود بمعنی الناقص
شده ارتفاع والایه ای حصول المملكة و غلبه نقصان بغير فت
لان الی اصل من الرعا و اکسب بهم فاذا ذابوا انتقص حصول **الحکایت**
روی عن حکیم ان الرعا باللا یمن بمنزلة التو و الغم للرعا با فاذا
کثرنا و سکتنا حصل الذین اکثر و خزینة هی بکسر تین بمعنی
الخزائ و قد شاع فی الناس انما یسکون التو و الذل بالاض من ماندن
و دشمنان از هر طرف ای الاعداء من کل جانب نور بمعنی القوة
و المارد هم هم آوردند **فقطعه** هر که فریاد رس الظاهر ان الیاء
مصدریه لا للوحده کما ظن روز مصیبت خرف حوادید و الکافی
الفارسی ای قل در ایام سلامت و اوقات الامن بجوانم دی
لغز حوادید و بی نعلین احدما الرجل الشاب و ان الرجل
السخی و المراءینا و الیاء المصدریه بمعنی المجموع السخاء
کوش امر من کوشیدن بالکافی العود لا غیر ندیه حلقه بکوشش
کان عاده بهم فی الزمان السابق ای یجعلوا فی اذان عید هم
حلقه از حرف شرط تنواری خطاب من خواستی برود
مضارع من رفعت و المعنی ان عبدک الذی فی اذنه حلقه
لکم تلطف بذائق و یهرب الخف من الخف فیه تا کید
که یکانه شود حلقه بکوش ای عبدک بسبب اللطف و اللحن وقیل
فی التزمته **فقطعه** هر که یردم بولیم دیر مصیبت ایرجک

ابن سیدی علی

فلسون تا یم سلامه انک کو طغ خوش تو کید کند و تو کس آن
او خوش معنی لطف قبل لطف که آرا ده اولاً حلقه بکوش روزی
بجمل او اشارت لا الملك العالم الذی شی بصد و قصه از کتاب
شهر نامه همی جو اند فیه تشبیه علی انه یغنی للملایین ان یجمعوا
انجار الملایین لافیه و یستحقوا من یم نهم قصه با حقه للوحده
از زوال مملکت حتی ک و در فریدون بود ذکر ناسا با بعض فقره
وزیر ملک را پسند امثال الوزير الملک که فریدون هیچ و طار
و شتم بفتح تین بمعنی الخدم و بفتح خادم و المارد من یخص بالمرء من
العبد و غیره نداشت ای ملکی که بولایا و دشا می بایا المصد
بر و بکونه مقررند و غلب علی الغنی که گفت ای الملک اینجا که
شندید فی هذه القصة من کتابه شما خلق و جماعه کثیره برو
بغضب که آمدند بکبر الکاف الفارسی ای اجمعوا علیه و انتفخوا علی
نصرت و تقویت کردید با دشا شی یافت **مثنوی** و فیون و فرخ
نوشته بود روزگار زنده سرشته نبوده بداد و دشا یافت او
بکونی تو او دوش کنی فریدون تویه وزیر کرفت چون که آمدن
خلق لفظ چون و با بلایا المارد تعلیل موجب بکسر الخیم بادشا
ای سبب السلطه تو خلق را جزا برسان میکنی سبب خلک امیر
سیر با دشا می داری بالترکه مکر بادشا باقی باشک بود قدر تشبیه
علی انه شیخ الوزیر ان عمل بموجب الخیر المشهور قالیقی و لو کان
قرآ **بیت** همانی که در شکر بجان بروری بیا خطاب به سلطان
باشک کند سروری بایا المصدری وقیل فی التزمته **بیت**

الفارسی آرا ده و کوش
مفاد کلور انشی

باب الفاعل

شهاکری جانبدار مکتب که سلطان چو بلبل بر سلطنت ملک
گفت موجب که مکتب الکاف الفارسی اعلم ان هذا اللفظ جی المعلن
نمونه الافاضل المدفوع و کتب مع جانب الشیخ و اطرافه و اثبات
بعث الجمع و جیست عمل اللفظ شدن و او آمدن و المرد و المعلن الاخير
و لهذا قال المدن انکاتب جمع سباه و ریت جیت سوال الکلام
ملک گفت ای وزیر باید شاه را عدل باید نام و کرد و ایند و ریت
عطف علی و عدل نام رسیده و دوشمین این هذا اللفظ من عمل
فلسان اصل الفرس یعنی این و من قال و لعل غلوب من قلب
مکان قدوم و انک من فقرات اصل العربیة نشیند جواب
الوزیر صحیح و ط این مرد و نیست و الحال انک یجب کلاما متفق
کنده مضارع مع جویست و وصف ترکیبی فاعله سلطان بالباء
المصدری مفعولای الی الی الی من کان صنعة الظلم و کون
کنده معنی نشود بعد جزا و کنه یا سلطان للوحن فاعله
المعنی الضمیر فاعله التثنية القبح که نباید کرد که جواب بالباء
المصدری اعلم ان اللفظ جی ان بالیم و الباء الفارسیین فارسی
و بالیم الفارسی و الباء العربیة که باید استماع بیا و الوحش کطرح
و هو بالیم که سلفین مضای الی قوله ظلم و الاضافة بیا تین و ظلم
یوجد الواد و العاطفة قبل اللفظ ظلم و بعض النسخ افکنده بای دیوار
ای سار حصار ملک خویش بکنده بقی الکاف العوبه ماضی کنده و قیل فی
الترجمة **مثنوی** ایلم جو ریت سلطنته قورددن اوله قور جو بلبل
جو کنده ظلم سلفین بای دی ملک دیوار کنک دین فارسی ملک الظلم بند

ابن ندیم علی

ابن ندیم علی

نکته

وزیر نهج موافق طبع نیامد از کان طبع عجب و لا علیه بند فرمود و
نیز ندان فرستاد و کذا حال الناحیه بن شد و نوبت برنامد ای
لم یض علیه زمان کثیر که بنی اصله بنین حذف النون لاضافه
الاعر بشد بیا المیر سلطان ای ابناء عر و کذا سلطان الظلم انکار
مصدر باز علی جاده بر الخسیر بجایست و قاموا الیه و ملک
پدرخواستند ای طلبه قوی بیا و الوحده که از دست نظام او قیوم
کرده بجان آمده بودند که از عن کمال التضرع و برستان شده
من او طاعتهم برستان یعنی علی بن عمر که آمدند قهر بیا و
تغویت کردند که کان لغویون و قد سمع و لم یضغ نامک از
تغیرش بدو ریت خرج و بر زبان یعنی علیه بنده مقرر گشت **رباع**
پادشاه بیا و الوحده که او را دارد ای جویز بشد بیا و او اسم
مفعول بر زیر دست علی رعایا دوست داشت الی لفظ دوست
دار و صف ترکیبی و ان بن راجع الی قوله پادشاه ای الی الی یخذه
خلیلا و ریت خرف دشمن بک النون لاضافه و ریت
وصف ترکیبی البضا ای عده مقدم بار عیت صلیح کن بالعدل
و ریت خصله عین شین علیه قبوله بر کنده شاف و عادل
ای للسلطان العادل رعیت لشکرت لایتم نبیره
علی اعدانه و قیل فی الترجمة **رباع** بر شکر کرد و کوره
رعایا جفایه دوست دوتد فیما بشد ابداه و فای
قبیل صلح رعیتله او تو خصم از او عدل است بر شکر تلک
الایه **حکایت** پادشاه بیا باعلام عجب بیا و الوحش فیهم

در کشته با کاف العرب والاصبع السغينة شسته بود غلام
 بكون الملمی ذلك الغلام البی ویکر بالکرتی در باندیه بود و سخت
 کشتی نیازموده کم معقول منادمودن کرد بکسر کاف
 الفارسی و فتح الباء بمعنی البکاء و اری بالباء المصدری بمعنی الایان
 آغاز کرد ای شمع خبا و لرزه بر انداخت ای آدم من خوفی و الخوف
 چند کلام لطیف کرد مدت کینه آرام نکشت و لم یکن
 و ملک اعیش از وصله از او منعض بضم المیم و فتح اللون و القین
 المیم المثلث و الصاد الملهام بمعنی المکمل می بود و جان می
 دانستند حتی برفع اضطرار الغلام و انفعال المکملان حکیمی
 در آن شسته بود ای جل عاقل کان فی الفیفة کتبی طما لک لک
 اگر فرمای من او را بطریق الحکمة خاموش کنم و بعضی نسخ کرام
 بادشاه گفت غایت لطیف باشد حکیم فرمود الخاف من معونا
 غلام را بدربار انداختند وقوع الغلام بین الامواج با یک چند
 بالترک بر قمره عوطه الا غاس فی الماء و کتاب اللغة المنسج
 بن شامل اللغة و غیره او در هذا اللفظ قسم المفقوتة و من قال
 فقد سمعت من البعض بغيره و یوافقه بعض الکتاب و من الاخر بغيره
 هو المشهور فقد شرح اللفظ بغير علم و الموجود کتب اللغات
 المعتمد علیها و المسموع من الالام بالفتح و ما صادف احادیث
 بالفق فاین الشبهة نور و بوجه مویث الضمیر ارجع الالف لک فشد
 و سوی بمعنی جانب شسته او رند کا و اقرب من الفیفة بهم و دو
 ای بکلی بی در زبان ذنب کشته و بعضی نسخ و در زبان

انتهی علی

الغلام سکان بضم المیم و وثیة الی و جمع سکان آوشت
 ما من مجهول من و یجتن من عیبه و علما و قد لفظه و ارفد
 از کتب تکلفا چون برآمدی علی الفیفة بکوشه و شدت
 قهر و زاویه و قرار یافت و سکن ملک برسد به آمد و سخت
 گفت ای ملک درین چه حکمت است گفت و کما یکبار اول بکونی الام
 محنت عقی شدن مبتدأ و جتیده بود و خبره قدر کما مع بالباء
 المصدر کتبی و دانست و المصنف از من هذه القصة حصه
 و لکن قال ای من قدر عاقبت کس و ان من یوف قدر العاقبة و یست
 کفر و آیه **قطعه** ای سیر علمان هذا اللفظ قرا باللام الی الکرة
 المجره و نه بمعنی الشعان و ان قراء بغير الالام الی الکرة
 المعلومة فهو بمعنی الشوم و المراد هنا هو الاول ترانان جوی
 ای خبر الشعبه خوش نماید شک معشوق منست خیر معنی
 انکه بنزدیک نور شدست مبتدأ مؤخر حوران جمع حوری و الی
 فی الجوار علی وزن الحیاء و شسته بیا و النسبة الی الکونان و النعم
 المقدم و شرح بمعنی جزم و اعراف و هی فی الاصل جمع عرف
 بالضم و هو کان الرفع و من عرف الیک و عرف الفوس
 و ذکک لانه ظهور عرف ما تفضیله و من عرفی و ذکک لانه
 الاعراف یعرفون اهل الجنة و المراد منه السور الذی بین الجنة و النار
 فان فی الی حاجه الی السور و الجنة فی السموات و النجم فی
 الارض فلما سئل ان من ملک الجنة الی السماء ام فی الارض
 قال فی الارض و ساء یس الجنة فقیل فاین می قال فی السموات

انتهی علی

قد درست خدا بیاد و النون
 از احادیث علی لفظ خود
 قولی باز و بین جیک
 قیاسی است

بکسر الالف

وامان يجرى شيه في كل ليلة قيل ينبغي ان يكون الحارسه للقول
 في اخر الحدة قال ذلك واجب وما فعلت احسان **حكايت**
 يكملوا ملك الكاف للاضافه الى لفظ عب فمن لم يعرف
 ان من الممن حده وعب لفظ ملوك يسكون الكاف في بحر جود
 اي كان مريضاً درجته اليه في وقت الموت **حكايت** طلب
 شيخ مسرف من صاحب نصفي فقال له تذكر الموت او الصفة للفرج
 حان وقت الحصاد واميداً من كاد قطع لزمه بود وقد كان يشس
 من الحية **بيت** مولى سفيان الكوفي اذ يبايعه من شتم ازمرك رساله
 سلام سوارى بيا والوحده اي فارس واحد انزل من الباب اذ اراد
 اي دخل وبشارت اورد بقوله طمان فلو اكرم حصن بولوت
 خداوندی الظاهر ان الباب للظفرية كفا دعوى فتحها ما وديتمنان
 اسير شده وهدیه بشاره اخرى وديتمنان طوطى جميله
 باسمهم مطيع فرمان استندى صاروا مطيعين للامير چون اين
 كلام بشيد ذلك الملك نفس بفتحين ويا والوحده سر يسكون
 الدال بمعنى البارد صفة نفوس برآورده وقت اين مرده بالراء
 الفارسى اسم صدر معن مرده دادن و مرده کردن وانست
 لان الملك توجه الى الاستقال بلكه وديتمنان مر است فسه بقوله
 يعن واران مملكت **قطع** در اين اعيادى مضمون المصراع
 بسر لفظ شدا ما مضى من شدن بعض الصبر ورة او معن فتن
 وعمل التعيير من المعنى المرامنه انتم ومن غفل عن هذا
 التحقيق وفسر بقوله يعن تمام شد فقد اخطا وادركه لاسندرك

الزبد على

الزبد على

وربع كايه تحت بحر عاير بالاضافه اليه انك كايه در الم است
 وارجوه ادرم فلان كايه يحيل ويحقق في الخارج اميد بسته
 برآمدى حصل ولاحه فانه كايه يكون الكاف للوزن لا يمد
 ليست له كايه العاير الذي مضى بايديه يبرج **تعلقه** كوس
 بالكاف العرب طبل عظيم يضرب وقت الحرب والتسبيح على الامور
 وهو بكسر الهمزة والاضافه لا قول رحلت الى الارض حال يكون
 بالكاف العرب ما مضى من كوفى من بعض الحرب دست اجل فيه اعادة
 اي ورجعهم وارجع بقول الواو مصدر يعنى التوديع او اسم صدر
 وبوبك العيل للاضافه سر بسيد لا كما افقه فان من لا افقه
 وقت الواو اسى كسر دست وساعده بارو بالاضافه وقع وبعض
 النسخ ينجى مكان ساعد واختاره ابن سبيط على و هو لا ينجى اسدرك
 معمر وارجع كايه كايه فليدع كل واحدة ممكن الاخرى بر من افتاد
 وقع على مرك الكاف للاضافه و هو بيا نية وهو فاعل افتاد
 وديتمن كام وصف تركبى اي الموت الذي يبر بالعهود وفي بعض
 النسخ بر من افتاده وديتمن كام فيه تحلف لانه يجب كسر الراء
 سكون النون للوزن آخرى وديتمنان جمع دوست وديتمن
 صنعته التقاضى لانه ذكر الضدان فيه كذا كايه مفعول افتاد وديتمن
 روزگار الم الماد بزمان عمره بشت بمعنى وقت بشتا وديتمنان المصدر
 الى الجمل من كلام حذف فاعول لما ذكره ومن قد حذف فاعول نقص
 القافية لا توجب الشخص شاحد بديون المثال اعلى مما مل
 في هذه الايات فان حالنا قول بل على وسامع بل اقول **حكايت**

الزبد على

قال شخص لهما على خفي قال الموت موعظته بلغة كما ورد في الخبر
 موت الجار كمن يكب فاعطاه وقيل في التوبة **قطع**
 ووكري اجل استيوس حنجران ايكي كوزم ودرع سريد كنز
 دوشدي بكارم دوشمن چون آجاي دوشل كز ايد كنز
 روزكارم چو كندي غفلت ايلد ايتدم نركوب جدر ايد كنز
حكايت سالي بيا والوحدة برالدين بمعن الواسدة تربت
 يحيي بيا جدم والمخ الراد على راس قبه معكف بودم در
 جامع بكس العين للاهنة اشهر ذلك الجامع جامع بني امية
 دمشق بكس الدال والميرة المشهور وفتح الميرة رواية ايام
 بلدة في ارض الشام واختلاف بايزيد وميت بكلمه يكي
 از ملوك جب كبريا الصافي يعني بالظلم موصوف بودم ووف
 انغاني نيكارت امد على ذلك القبر عازرا وادعا على ودعا
 كما هو المعتاد في زيادة القبور فان قيل الجسد يصير تراب في الارض
 في الفائدة في زيادة القبور فسا الاستعداد والاختلاف من الارض
 فالزايه اذا ساء القبر يكون توتجه الى الروح ازيد فالغرض يكون
 اغلب وحاجت حاجت **بيت** درویش و غنی بنده و بالاختلاف
 این خراب درنده یاران الفقراء والاغنياء عید تراب هذا الباب
 وانما يفتح الواو واسلوا وكان هذا الالف كسخت تراب محتاج ترند
 كما قيل **بيت** باو شادان جهان چون نجي خسته شوند استغاثت
 ز درگوشه زینان طلبند انك بعدده روی من كدرای توتجه الى
 وفات از ايجاي من الغيظ اومن فضل الله كدمت درویش است

جسد تراب
 جسد تراب
 جسد تراب

فان فتمم منه الامن انفسهم وقيل يعني اندر واندل وجان بون
 كوزي بعلد بوجوب الاستدراك في قول شاعري وصدق ما علمه ان
 مع استعطف على قوله كدمت درویش ان شاعري بيا والوحدة
 من كسيت كان قد الرجال تقطع الجبال كذا في ضمن صديق قوی الزينكلم
 اعلم ان لفظ اندیش ادر من اندیشيدون وقديت على صفة بعض
 التركيب نحو عاقبت اندیش وخير اندیش والفظوا كاد اذ ان نسبة
 نحو غمك و افيدياك واللم للمتكلم كقوله عز وجل ضعيف رحمت
 كن على قوله دم رجوا من في الاصل بيه حكم الله تارادشمن قوی
 رحمت يسي **قطع** بيا زوان جمع بازو بمعن العضد واما بمعن
 التقدير فموت بشد يد الواسدة سراسر معناه لغو راس اليد
 واللماد بالاصابع كحاست خبر مقدم بحجة ممكن انما وان
 اي الضعيف لكست بمعن شك من مبتدا ومؤخر بشد
 او غيب من ترسيد ان كدرا قنادكان والضعف وبتنا يد بفتح
 النون الزقية اي لا يرحم كدراي ان دل او وقع كسش
 كيد ودرست والتقدير نكرو دوشش كما قال عام من لا يرحم لا يرحم
 هر كنه هم يدي بالياء المصدر كسشت بكسر الكاف العبد فاصل
 من شتن ومن قال بمعن اقتسادن فقط لا لخال بابم ودين
 لان معني الاول بالانهي كالك ومعن الثاني جاق وسلكا فيهم
 يكي بالياء المصدر في داشت اي نظر معين التوقع وحاجته
 النفع دماغ مبهدة تخفف من يمدوده اولغته بنده ساهمته
 چشتي على كس كس فداي كس كس اولغته بنده ساهمته

البحر

البحر

البحر

البحر

٥٥٠
٥٥١
٥٥٢

ابن زيد على

ابن زيد على

ابن زيد على

ابن زيد على

ابن زيد على

كانه عطف تغيير ليركش بسكون الشين اي من الالف اليه
 برون قد اورد بعض المفتحة في المضمومة وبعض في قسم المكسورة
 والفصحى ويخارون الكس والعامة الضمة وقول من قال قبل يوفيه
 قسم الباء وكذا والعلم والكسر اقع على اختلاف الواو بين من يفتح
 ان لا تفتحت اليه سخي ايفست كمن ي كويم اربالما في اخرج
 القطن من اوكك واسمع الكلام واداي عدل خلق يده ايو الكرو
 في ندي اي ندي في قدم لفظي للوزن واد بالدين بينهما الف
 ويروى في العبارة الضميمة الموجودة في النسخ القديمة ومن اورد بدل لفظ
 وان بالنون في اخره وشرحه بقوله امين ذلك من معنى اعلم من غفل
 عن اللفظ في الشرح ورواى بباء الوضوء اي يوم العدا ايفست
 ومن قال في روزه وادى على ان يكون الباء المصدرية فقد غفل عن اللفظ
 او بلفظ من دخول الباء المصدرية على المصدر وعن المعنى كما لا يخفى من تأمل
 والنصف **مشوي** في ادم اعصاى بلكير يديعن ان ينة ادم بح واحد
 فكل احد عضو الاخر كذا في ريش ام مصدر ومن اورد عاى في الحان
 كذا في ريش فطرت فقد غفل عن المعنى الصحيح فيكون هو ريش فطرت
 من ادم الشيء ومن قال لفظ ادم فقد عذبه جو به جو عضوي على
 مقدرة يدى الى المرض او روزه كذا في الزمان والعضو ما
 نما كذا في ريش النونين الى اليكس سائر الاعصاى وما ذكره في
 قول البنية ماما المؤمنين في قواديم وشرهم كسده واحدا ايفست
 عضوي على سايه بايحه والسحر توكنت وكبر الى في عاى الخراب
 فيايد كذات هاند في بعض النسخ وهذا ادم في قيل في الترجمة

مشوي

مشوي في ادم اعضا در جمله دم كه به جو به او باشد اصل ادم
 جو به عضوه زحمت فيه روزگار و في عضوه ملكا قلمه قرار
 جو به غير ايجون غير من غنى **مشوي** في ادم كذا ادمي **حكايت**
 درويشى بنابه الوضوء سخياب الدعوة در بنداد بديد آمد
 اي ظهر ووش **مشوي** في يوسف قد عرفت ان حذف اللفظ بين بين
 علمين شايخ في هذه اللغة بخوانش اعلم ان اللفظ خوانش سخي
 لمعينين احدهما القراءه والاخر الدعوة والملازم واما والاخر في كل
 خوانش ضمير الخجج وهو ما معروف بالظلم ومفعول الضمير البارز
 الا رجوع الى درويش وكنت دعاء جدير من كل اعلم ان لفظ الدعاء
 او استعمال حرف التام يكون الخجج واد استعمال بلفظ على يكون المشر
 وهذه القاعده مخصوصه بآية الكس العونية فلا يخفى في ذلك
 اعني ضمير في كلام المصنف كقولك الداعي خجج يا جانت الضمير راجع الى
 الخجج بشان امر من سادس بمعنى الاختلاف فيض ووجه قول اي
 الخجج انهم جدا اي لا يفتقر الى دعائه اي دعاء هذا القول اي
 الداعي دعاء جبريت تراكب الخجج من الخجج الكسبة وجملة ما ذكر
 لانهم يسمون من مشرك **مشوي** اي ربه رست بل من يده اعلى رست
 اي الخجج انما وصف بركبتي مع الاوكل كرم بفتح الكاف والفتاى
 جميع الخجج تالفي اعلم ان لفظ سخي لبي معنيين الاول بمعنى الاله
 الاعظم والثاني بمعنى السؤل عن الوقت بالترخيص والحمد له واما
 بفتح السؤل من ضار عاى يعني ان يار الله ولا يوزن وال **حكايت** قال
 السؤل من السؤل حين لما ختمه لصالح نعم السؤل طه لو كانا باقيا

في بيان اللفظ

في بيان اللفظ

في بيان اللفظ

ما حثت سلطانا اذ اقبلت مع الزى سارسلنا ما في اول الزمان ولم
 منيحي كما ريت الله والظاهر بان دارى وصفه كبير
 الباء مصدرة مودت بان اولى كرم ازارى وصفه كبير
 الباء والظاهر مصدرة واستعمال الفطحة في موضع لفظ الشافع
حكايت روى عن ابي منصور انه كان رجلا مخلف في مسمى الكوفة
 قال فدخل المسجد فلام منى ففعل صلوة حسنة ثم فعل هكذا
 الى اخر الشرح فسلمت عليه يوما من الايام فلم يرد عليه السلام فقام
 دخل المسجد في اليوم الثاني قال وعليك السلام في غريته وشالته عن
 ذلك قال ان لم يولد ولم استاذن في رد السلام فاستاذنته اليوم
 فقلت يا غلام استاذن مولانا ان تجالس ساعة في ذكر الله تعالى
 فوجه وجه وقال قولا في في ذلك ففعلت له اخبره من
 اربع ما زلت في الدنيا قال ان من عادته ان يصل طول كل ليلة الى
 السحر ثم قال الله تعالى حاجته فقصت لي ليلة فقلت انزل
 رجلا من الملوك النافذ في ان اذ به الا العواد الغلام فقصت و
 القصير انظروا بعد شمسوت هناك انما يحيى في دارايت تعبنا غلما
 فطوف في ذنبه في غنى الرجل وكتب على وجهه فقلت له قف ساعة
 فقال قل له انما انما انما فقلت فقلت الشغبان حتى الذي يحيى فقلت
 بعد ذلك في ساعة الاكل من ذلك السبعين فوقف فقلت للرجل من
 انت فقال انما الحاجج بن بوزوف فقلت الاحمال انما قال انما الذي
 على كتفه الامين فهو دعاء المسلمين واما الذي على اليسر فهو اموالهم
 فقلت وما هذا الشغبان فقال من ذخر رقت روي من الدنيا ان الله

بسم الله الرحمن الرحيم

استلزام

استلزام به كما ترى كل ليلة يقف من الشرق الى المغرب فقلت له
 فربما تجوز شيئا قال نعم فقلت واما ما قال قلت تسبح الله الا انما
 محمد رسول الله بها انما في هذا الحجاز تامل في جزء الظل وعاقبة فان
 الحاجج كان مقدما بما يضي منقولا بغيره وكان عاملا لعمد الملك
 بن مردان ولى الحجاز تسعين ثم العاقبة وخراسان عشرين سنة
 وكان الحاجج يحضر عن نفسه ان الكبر لانه سلك الدماء وقدر ال
 تكلم في شرفات واللغات وفيه عليه اداء اليمين **بيت** بنكر الى موت
 ببيت خافك كره خافك يكرى فلو انك تبارك بباري على
حكايت يحكي فلو انك بكر الكاف للاضافة بالاضافة بربانية
 بيا والوحدة بربانية بربانية بربانية بربانية بربانية
 صليح الفصل في ترحاب بنم وروى في يوم نصف النهار ما ولى
 كبر في خلق ما رى بيا والخطاب **قطع** فقام في بيا والرحمن
 خفي اسم ففعل من ففعل من ففعل من ففعل من ففعل من ففعل من
 بالتي او يوتى والارادنا بواش وديم نم روز في رايته كذا
 كذا من ففعل است بوصول الهمزة في اول اى نوم برباه ففعل
 من برون بيا ان ففعل بيا برباه ففعل برباه ففعل برباه
 برباه برباه ففعل برباه ففعل برباه ففعل برباه ففعل برباه
 البت او لى كور برباه اول **حكايت** يحكي فلو انك تبارك بباري
 بيا والوحدة بربانية بربانية بربانية بربانية بربانية
 روز كورده بود در بيا ان اخر مستى بالياء والمصدرى الى الموت
بيت ما ربح ان الباء بمعنى في خوسته ان بن كيدم غلله

بسم الله الرحمن الرحيم

بگو که که از اینک و بداندیش و از کس غیر نیست قیافه از معرفت
بیت بزه بوجده بوندن خوش دم بوقی اندیشه غیر ضایع کردن
 غم بوقی درویشی بیا و الوحدہ برحقہ بمعنی العریان بیرون از خارج
 بسرا جاطلق علی البر و علی وقته و المراد هنا الاول حقیقت بود و در وقت
 معنی و المراد هنا الاول گفت بیت ای آنکس خطاب
 الملک یا قبال تو ای مع دول ملک در عالم نیست ای لیس
 احدی الدنیا کیم کم حکمت نیست غم ما هم نیست فلا فرق بینی
 و بینک و قیافه ترجمه بیت ای سخن چین دولتید آدم بوقی
 دویم که عکس بود همه بوقی ملک را این ظلام خوش آمد و اگر اس
 للسلطانین افاضد منهم اما استحسان ان یقع منهم الاحسان حکایت
 رومی ان شاعر کان یقول فی مروج امیر اشعار او یقار با محضرت
 و یقول فی قول الامیر احسن احسن و لم یعط شیئا فقال
 الشاعره انا احسن احسن و بحسن احسن البیاض لوفیق
 اندک و فاکمل ملک کو صرة بضم الصاد و الراء المملکتین الکبیر
 هزار دینار از زر و نای من المشرقه بیرون داشت ای او هم
 گفت ای درویش من بدار من داشتن گفت دامن از جای ارم
 که خط ندارم ای کیف ارفع الذیل و لیس ثوب بادشاه را بر شمع
 حال او وقت و حجت زیادت که خلع بیا و الوحدہ بران ای علمی
 الفقه مزید صریحی در ویر و ن فرستاد ای ارسل الی ذلک الفقیر
 انی رج درویش آن تقدرا با نیک منعت و مده قلیل از خود و ملک در
 و بار بعد از آن گفت بیت قمر بر کوه ازادگان نیکر دمان ای

لا یستقر الحال فی فی الاحرار صبر و درویشی شاق زاب دروغ بال کبر
 البیخ و سکون المملکة و بالالفجد الباء و هو الخلل الکلی بحال بال تک
 قد بر من قال خیر نقم منه مقدار ذی بلا دلیل و المعنی کما لا یستقر
 الصبر فی فی الباشی و المراد فی الخلل الکلی در حال ای مجید و وقع
 فی حاله که ملک را به وای او ای المبالاة به بنود و کان مشغول ارباب
 آخر من قهرات الملک حالش بکشد ای عرضوا حال ذلک القوی علی
 بهم بفرستادن بر آمد ای انقیض و غلب و روی زور هم کشید و در وقت
 معناه و از اینجا من هذا الموضع الذی هو اختلاف الحال کما فی قوله
 اصحابی فطقت بکسر الخاء و سکون الیاء من الغفل و جرت بکسر
 البیاء علی وزن جمع الخیر عطف علی کما استحدثت بکسر الميم و شدید
 الدال بالفتحة تیزی و سورت معنی التما و بادشاهان بجر
 باید بود علی غلبه بگوید که غالب من بشان بالاضافه الغفیل و الا
 لا قول بادشاهان بر بعضی استی مشکلات امور مملکت متعلق باشد
 بدان من فضل الله فی عبادته حبس یجعل شخصاً فاشک و تمسحوا لا
 بتدبیر العباد و المملک حکایت رومی ان مملکات و مع رجل
 شغبه و اجده به صاحباً و قال کیف سکون حال المملکة قال ذلک الصالح
 ان الله یدبر مملکة یحل الاحرام بالفارسیة النبوی کرین علوم کلند
 فلا بد من الاحزاب من اسباب غضبهم شعر حرافض الضرایح
 لا یخفون قدرا علم ان لفظ بود بضم الباء و فتح الواو مضارع من
 بودن بمعنی کسینة نعمت بادشاه فی علم بود علی بگوید که مملکات
 با کاف الفارسی یعنی الوقت یحسنت نذر دنگاه ای لا یخفون

درویشی از این عالم
 درویشی از این عالم
 درویشی از این عالم

درویشی از این عالم
 درویشی از این عالم

وقت الفرض مجال اسم مكان من جولان سخن تابستنی زین فی البیت
 ببسوده یعنی بالکل اکتفا مبر بفتح بن نفس من بردن قد جویشت
 قبل فی الترتیب **تعلق** حرام ولسون اگر شک بفتح ک حفظا فی یو ایون
 فترتبه مجال سخن سز جواب امکن بفتح بیه قد ک حزاب امکنه گفت
 ای الملک بر اندر جمع احضار من اندان این کوی شوخ بفتح ک شایخ
 و میزدنی سرف را در جردن بفتح و مال بانکه مدت بر انداخت
 و فی بعض النسخ بجور و تلف کرد که حریمه بیت مال فی سالیان
 ای طعامهم ثلثه و الاغیر و السکون یعنی المظعون خوانا شایخان
 المراد بهم ملک فون قال الله ان المذین كانوا خوانا الشایخان
 فمع کلام المصنوع **بیت** البصری بیا و القدر فاکو و ویر و
 بالاضافه البیانیه شمع کافوری همای البصر شمع کافور و
 المراد بقاءه اسرف زد و معنی السبع یعنی بیا و الخطاب
 کش بکسر کاف العوی اصله راش شب روعن باشد در چراغ
 تقدیر و چراغش تقدم الشین الموزن و قبل فی الترتیب **بیت**
 شول بر ملک بفتح کوزنده اول کافوری معنی تیز کورسین کیم
 یاغ اولمرا جاعده آنک یکی از وزراء جامع قیاد لان کل وزیر
 یس بناجی خصه جاعه بذل المال و التصدق گفت ای خداوند علین
 آن بتم وقع الماک و النسخ القصصیه بانه العباد و ویر و
 بدلهامصلحت آنست فداستد سوره الادب الی الوزير النسخ از
 السلطان انما يكون بر علیه الادب **بحکایات** روی ان احدا من العلماء
 فصح الحجاج و غلظت الکلام فقال النجاشی ان الله ارسل جلیین فی الخلیفین

و توفیق

مشک برید بهاموسی و هرون علیه السلام را جلالتش برید
 فرعون و امره بتجوه ففعلوا قول النبی علیه السلام انی فی خاتمت
 یحی منی و یرون و انما شتم من فرعون ففعلوا انتقم نفس و لا
 تعمل کلام الله و یخصی جید کمال انرا ای الذین فی طبعهم اسرف
 و جبر کاف و بکس الکاف و ففتح من الریق القوة و فی الحریه الکفهم
 اجعل من فی الانتم کما فی بغایه جمع نفیر نفیر یضیم الم و فتح
 الاربعه و عین دارند ای بعضه و یضایف و لا یعط جمله و امله
 تا در نفقه بفتح تین اسراف کنند قال الله تع کلوا و اشربوا
 و لا تسرفوا و لا یحسب فی **بیت** کرجه کافیه کلوا و اشربوا
 در عیش گفت و لا تسرفوا فاما النصیح الوزیر الملک فانه نصیحه فی
 باره و حکایتی است قال الکاتب فرمودی بیا و الخطاب مبداء الت
 زجر و منع بیان لما امره مناسب سیرت ارباب نعمت نیست
 بالاضافه الالفاظ التثنیه ظهر علیهم بقول یکی را بطرف و عطاء
 امیر و اراکمه و اراده تشبیه ویراد منها النسبه بکرا و انشد لابی المعین
 احمد ما بالترک و دونه ملک و الاخر بالترک الیک و بابر و بعد بقرینه
 ای بانی اسر ستم کردن **بیت** بروی خود و در سبب الالفاظ
 بمعنی اب الحجاج مصدر طوعه و ای او قوه الطمع باز مع المفتوح
 و لا انت نتوان کرم مع کن اذ الماضی بفتح الحاصد فماده اللغه
 جویا رشدی ساد مفتوحا بدستی و غلظت و کسر الفاء و یحسب
 احد با مع الحلاله و الاخر بالترک بوقش و قد کنی بر عن المنع و الاطلاق
 و المعنی لا یسبغ ان یفتح باب الاطلاع و اذ افقه لا یسبغ ان یعلق نتوان

ابن سید علی

من اشیاء و احادیث

که در حق ما بالاتر از آنکه اولی و من لم یعرف الفارسی قال انما خیال
 نتوان کرد و سبب لغت من قبیل قوم لر هم العوج لا یملک ان ینجا کذا کذا
 وقیل فی الترجمة بیت جمع ابن یزید که آن جمع اولی و جاز آنست
 و نور بن یزید و اولی و اولی کس بنیادی لا یبری احد الا شکران علی
 حجاز اسم مکرر و المحدثه و جوانبها من البلاد و العوی و سمیت حجازا
 حجاز ای نعمت بین بلاد نجد و النوارى تهامة و ما علی الیمین و من شتره
 بالتحقیق فخر اخطاه و قد اشتبه الحجاز ببعض مکرر و الحجاز و اولی و اولی
 ههنا و موضوع آخر بمعناها علی ای ناحیه آب شور الماء المالح
 که در اندک کثافت الفارسی و قد عرفت مر جا جوشیده بود و مرین
 ای ماؤ ما عذب مردم و مرع و مرع که در آید مراد الوزیر آنکه
 کالعبین التی ماؤ ما عذب یجمع الیک کل احد لا تنفیع منک
 قال لا یفیک ان لا تمنع کرمک **حکایت** یکی مهندس او از یادش ماند
 بیاض بیت بن صفت معناه بالترک الی و در رعایت مملکت لغت
 مقداری ای مملکت مستحباب و المصدری که دی بیاض الحکایه و
 لشکر را بسختی و آنجا آبادی به زمین الفغان کما فی الاولین چون
 دشمنان جمع روی نمود قد عرفت معناه و خطاه من اخطاه فیه
 امری که هم بهشت برادر دی ای عرضوا عنه بیت جو
 دارند که بفتح الکاف الفارسی بمعنی اکثر از سپاهی دریغ لفظ
 فارسی بمعنی المنع و الحیف و الظاهر ان الایه به اولی و اولی جمع
 المعنی و اولی و فتره به بنیاد شیخ ان قال فی حق دریغ علی المعنی
 اشخ دریغ آید بن الضمیر راجع الی سپاهی دست بردن شیخ لفظ

ابن سید علی

ابن سید علی

ابن سید علی

مشترک

یمنی سلطان صلی

مشترک بین السیف و قد جعل جبره الغلة قبل افرته افره التین
 والشعر و لم یکن المعنی الاول **حکایت** قال التی کانت سمی الشریف
 فی دیاجه الکتابه انما الکلام مخاضا لالعب الفغان الخلد الذین یملکون
 ارواحهم سلطان لا یمنع لان لا یمنع الخ الزین منهم یکی بد الضمیر
 فی المثلن یکی از آنان که بعد از فتح الفغان المعین و سکون الملک معین
 ترک الوفا و در بداهت الضمیر راجع الی یکی و حی بالیاء بالضم
 بود ملامت بالفارسی سر زین کرم و لغت و نیست ضد فقی بهر
 مبتدا و خوف و ماسیاس ای غیر شکر عطف علیه و کذا ابو یزید
 او و شاملا للغة و فی الضمیر و قال فی جمل الغرایب العربین
 و سکون الفغان خفت من سلطان یمنی الین و کس الفغان بهر
 بدو که هر و حق ما شاسل ای مملکت حق و المبتدا و الخ و ف
 ما نیک غیة حال بلا ضافه از حق و م قدیم بر رد ای جمع و من قال
 فی تفرع و اعرض فقد اخطاه مرین و حقوق تحت سالیان یکسر
 الامام حقوق غیة الواصلة و الین الماضیه و نور و بدیع النور
 و فتح الواو من نور دیدن بالترک و مر مکتب فی علیک الک
 بلویم معذور و داری شاید که استفهام نظایر ای بهر جواب سکون
 الواو و فتح الیم معنی الشعیر و مذرین بالترک تخلفی در و کس
 الکاف الفارسی و فتح الراء الملهمة و الکنون بمعنی اترین و سلطان
 که بنر با سپاهی بخشد و قلما بهر حدیث بعض النسخ جمل کند با و
 بجای جوامد ای بیاض المصدری نتوان کرد بالاتر از آنکه اولی
 کما عرفت متابع **بیت** زبده اعلم ان لفظه اما بمعنی القرین فی

ابن سید علی
و حق ما شاسل
مکتب

افشاره بن سید علی

من اشیاء و احادیث

خفف من لفظا ويراو من اداون وقد سئل عن معنى بعض القاصد
 نحو يارى وده والبر ودها موثا مرسياى را تا سبب عداوة عن القاصد
 ومن قال بنى در راه تو فقد بعد عن طريق المعج والرش والكرم
 سايى را زردى سرش در عالم ولا يقاد الا حد **شعر** اذا شبع
 الكفى و بوش جميع حصول من صالح عليه اذا ونب بطشا بوالاخذ
 بالثقة نصب على ان مفعول مطلق ليحصل مثل فعله لولا سا وحاو
 البطن اى ضامى من الطعام يبطش بالواكب الفاء العرب عن الش
 بجهل ان يكون الشعر وخلق البطن حقيقة و بجهل ان يكون الاول
 كى عن الغنى والفقير ومن فطر المعنى على انك فقد قيل
 عن الحقيقة بلا ضرورة وقيل في الزيادة **بيت** توق اطرس
 بها در ريك دو تر ارج اوله ولكن كونيك دو تر **حكايه**
 سكي از روز راعول شكما موثيا الوقوع في كل عصر خلقه في
 در آمد و هذا قيل بل انهم يطلبون الوزارة مرة اخرى وكررت
 صحبتيان دروى اشترى عليه كان سلوكه بالاحلاص وكررت
 خاطرش دست دارد **داعي** تامل زبونيك جهان اكماست
 دستش زبونيك جهان اكماست زين برش دل بود و انراشته
 النون لا الا لا انداسته **مكلم** كى السلطان الذى عاك بار ديك
 اى مرة اخرى بر و دل خوش كرو طابت نفسه و عمل مودى
 اعطى لثقة الوزارة و فقام بغير مشايخ الدنيا قول نكره ذلك الوزير
 وهذا اقل وقابل متجمل عادة ولف معزول برا منقول **بالى**
 فان جميع ان كى بغيرهم الكاف العرب بمعنى الزاوية عاقبت السخ

ابن سينا على
 ابن سينا على
 ابن سينا على

خفف من لفظا ويراو من اداون

المعنى على ما تشق على هذه العبارة ومن ذكر بدلها كانت فقد غفل
 عن العبارة القصيدة والوزن الصريح والعبارة اسم وصي دفاع
 انه عن العبد كذا في معنى الصريح استند واعضوا عن الدنيا
 وذل ان سلك وذل ان مردم سبب فليدوا من الكفاية وكم النان
حكايه قال صفوان بن برخا اذا دخلت فاكنت خفي او شرب
 عليه ماء ففعل الدنيا العفا الى الثراب كذا عبد بن عبد قاسم
 خرق القرقاس وكس والقلم وروست وزبان حرف كيان
 اى عن ايدى الطغافين والستهم سبب بغير الداء من سرق
 اى نحو امك لفت مر اية لفظا مفرد معناه اكنية ما كذا ما
 الى اللغظ وباردوا جماعة السلاطين حرمى بيا الوحد
 كذا في المصالح ما يذ في سبب ان الوزارة واجبة على المسلمين
 كما قال الله تع ونا ورحم في الامر على المشاورة وفتوى
 الامراء فاصبح بالعامل زبدي عجلت راشيا مضارع مشايخ
 اى لم يق كفاية اى الوزير يشان حرمه كذا است كى من كارة
 تن در دى كى لا ينجيد لا امثال من الافعال التي فيها خطر
 وكذا در زايش من اللفظ **حكايه** روى ان علي بن عبد الوزير
 سمع امرأة تقول في الطريق لاجل هذا جل سقط عن عين الحق فاطل
 بمصالح الناس وغفل عن مصالح نفسه فلما سمع كلامها تعظ
 برقة لثقة وفتاب صا من الضمان الكمال **بيت** مما قد مر بنا
 من معان على جميع الطوارى ان شرف دار بين علة كى خوان
 حوز و جانيو ياراد ويرى انه ينزل قريبا من الارض ينفذ العلم

ابن سينا

المعنى على

المعنى على

منها ولا تشكرك ان لا يؤذني حيوانا **بيت** عما جميع طيور او سائمة في
 اولها كما يكون كوبر جبالها في **محل** كما من تربية الحكاية ووجه
 الوزير كسياه كوش اسرجوان بلازم الاسد يقال بالترك قوه لاف
 بالقصة المقصود من ايراد مثال هذه الحكاية لتفهم والمعنى لو كان
 هذا الجيران مالا لنطق وعقل لو استفسر هذا الامر لجد اجاب
 بما ذكره الاملازم من سحبت شير وهو سلطان الحيوانا
 في وجاي التي سبب اختيار اتحاد الملك و سياه كوش الوزير
 ومن بلازم السلطان كفت فاعلمه سياه كوش تافضله
 صديقه في حورم وكذا المقبولون فيكون نعم السلطان وارشد
 دشمنان و سياه كوش صدر بعض بنامه من وصيفة امر منه
 وقد يستعمل صفة في بعض التراكيب ويراد به معنى المفعولية
 نحو قولهم يادشاه عالم بناه وتبين عمل جميع بناه كانه المولى بالاد
 المانع الاول فاضافته في قوله كوش وهي بالفارسية حكمة كرون
 بمعنى الام والاربع فالاضافة بيان في زركا هي في القصة الكون
 الا ان كمثل جاش و معنى الحفظ و اعمى الياء للبيان في حلت
 وبشكل كوش اعتراف كدي في تربية سلطان شكر النعمه ممدوح
 وفي الخبر من لم يشكر الناس لم يشكر الله چرا نيز كونه نيا والامارة
 توجب الرفعة **مصلح** كبره و كان شاه آيد دولت في رساله تاجمل
 خاصات صيغ جمع والتاء للخطاب در آورد مشتق
 من در آوردن فاعلمه سياه كوش ومعقولنا الخطاب و انشد كان
 مختصت شمارد فمن جد في الخدمة حصل له القربة

مظهر
 في بيان الغرض

وكذا عمل ازمنة باب الله تعالى **بيت** روم مسجد كبر جوامع نصب غفران
 ولهذا قيل خدمة الملوك نصف السلوك وقيل الاختصاص افراد
 الحق بالعبادة كفت جحان الى مع كون ذلك انبطش او ايمن
 يستم ولهذا قيل لا و في الملوك وقيل الامير من لا يؤمر ولا امر
 بل آفة القرب اشده اكثر وقد ورد في الخبر والخير من على خطر عظيم
بيت كصد سال كبر بفتح الكاف الفارسي يرا وجهه في الجوس انش
 قوراي يجعل لنا ملتزمته كبر كديم در واخذ سوز مضارع عن
 سوز خن انما لا زم فالفاصل كبر وانما معناه فاعلم انش فغ قوب
 السلطان خطر كفت **بيت** قوب سلطان جوافيت تاندر
 صفتين بانه سرور يا قوبت قال العلماء ينبغي للعلماء ان لا يقولوا
 من السلطان وردوا فيه حديثا ان العلماء امتداد الرسل ما لم يخاطبوا
 السلطان وقال المحققون معناه ان لا يطلبوا القرب انما لو طلب
 السلطان علما فينبغي له ان يذهب اليه ويرشده الى الحق و
 ينصحه عن الظلم وقيل في صفة السلطان خطر ان اطاعة خطرت
 ونيك وان عقلت خطرت نفسك قال الامام ان لا يؤمر ولا
 لا تؤمر والنص اراد التنبيه على الحق من هذه القصة حيث قال انشد
 كقد يقع يد حشرت سلطان زربا بدلي جند الذهب و باشد
 كسر بر و داي يقبل السلطان وحكم كفته انداز ملون طبع
 بادشاهان بر جند را بدو بدعج بودن كانه اعلم ان لفظ كاه انما
 بمعنى الوقت او بمعنى السيرة او بمعنى السند او بمعنى الشيء الذي يستعمل في الصفة
 يقال له بونه وقد يكون اداة اسم زمان واسم مكان نحو خن كاه و كاه

مظهر
 في بيان السلطان

مظهر
 في بيان القصة

ولما ذكرنا المعنى الاول بسلاحي بباء الوحدة بهن خذ مضارع
من ربحين وكذا بهن شامى صلت وهد وكفته اذا علم ان
الكلام قد يكون نفس مقصودا دون قائله فالعادة في ذكر افعال
ترك الفاعل فعول المعنى وكفته انه مفعول كذا اذ اختلفت لسانا والاداء
فيها المقصود في الكلام والتكلف في اتيان كلام صحيح بهن بيا
القديم القوي والشرب كها في وزن النظم بالهزل لا الضحك
الغير عادة وعيب حكيمان بيت توبير سر قدر انوشين باشو
ووقا عطف على قدر بازي مع اللعب وكذا بازيج وفراقت
بنديكان كذا فانها صنعتهم **حكايت** كما في فغان بيريد
المص ان احدا من الصغار يشكك في روبركار فامساع المساعدة
في اللغة المعروفة بنزدك من اورد يعين جاز وشكاي عن الزمان
الغير الموافق قال كفاف انك دارم قد عرفت معنى الكفاف و
عبال بكسر العين المجهول جمع غيل بالفتح والتشديد مشاجرو جبال
سما الى دارم ولما في باره دارم الفاعل الفاعل والحاجة
بارك بسكون الراء قد عرفت ان لفظة باريج لمعان احدنا
الكرة وهو الرادينا وتجمع بالراء فاعلم جازا ومن معني الفاعل الراء
فقد افسد دردم اعدت حاجه فاعلم كذا بالفتح بباء والوحش وكما في
معنيين احداهما الفاعل والآخر بمعنى الآخر بالفتح دمي روم يعنى
الراء والواو مضارع متكلم من زمان تارة صورت كذا في
بالياء المصدر كذا لم كسر ابريكه وومن بالاضافه اطلاق لسانا
كلمة بصله الاطلاق **بيت** بس كرسه بضم الكاف وسكون الراء

التي هي
لما ذكرنا المعنى الاول بسلاحي بباء الوحدة بهن خذ مضارع
من ربحين وكذا بهن شامى صلت وهد وكفته اذا علم ان
الكلام قد يكون نفس مقصودا دون قائله فالعادة في ذكر افعال
ترك الفاعل فعول المعنى وكفته انه مفعول كذا اذ اختلفت لسانا والاداء
فيها المقصود في الكلام والتكلف في اتيان كلام صحيح بهن بيا
القديم القوي والشرب كها في وزن النظم بالهزل لا الضحك
الغير عادة وعيب حكيمان بيت توبير سر قدر انوشين باشو
ووقا عطف على قدر بازي مع اللعب وكذا بازيج وفراقت
بنديكان كذا فانها صنعتهم **حكايت** كما في فغان بيريد
المص ان احدا من الصغار يشكك في روبركار فامساع المساعدة
في اللغة المعروفة بنزدك من اورد يعين جاز وشكاي عن الزمان
الغير الموافق قال كفاف انك دارم قد عرفت معنى الكفاف و
عبال بكسر العين المجهول جمع غيل بالفتح والتشديد مشاجرو جبال
سما الى دارم ولما في باره دارم الفاعل الفاعل والحاجة
بارك بسكون الراء قد عرفت ان لفظة باريج لمعان احدنا
الكرة وهو الرادينا وتجمع بالراء فاعلم جازا ومن معني الفاعل الراء
فقد افسد دردم اعدت حاجه فاعلم كذا بالفتح بباء والوحش وكما في
معنيين احداهما الفاعل والآخر بمعنى الآخر بالفتح دمي روم يعنى
الراء والواو مضارع متكلم من زمان تارة صورت كذا في
بالياء المصدر كذا لم كسر ابريكه وومن بالاضافه اطلاق لسانا
كلمة بصله الاطلاق **بيت** بس كرسه بضم الكاف وسكون الراء

معنى التي بفتح ما ض من شغلت بمعنى ياتق واو يمتق وكل ما نلت
اي لم يوح احد الكسيت من بولس جان بلب آدمك يمتق من خروج الروح
والعوت كبروا صله بواوك كبريت ما ض من كبريت
بكسر الكاف الفارس بمعنى الباء بالزائده في خاترا الصراح
الشماية بالفتحة الفرح بانية العدة وشمان في ايد شمس لبطنة
الباء للاصاق في خاتراي من خاتراي ستره في زير وسع مرا
ورجى عيال بعد مروت وجوايت حمل كند وكوبيد **قطع**
بين امون ودين وفي بعض النسخ الغلغلة عليه مدين نهى منه
ومن اختاره متنا قد غفل عن الزيادة القليلة المقصود في المقام
ان يثبت راحة اليد واللائحة كبركز موهون خا بهد يد مع
يدن مع الكلام كبرك كذا ان معني قوله خا بهد يد اوله
كبركز ومن لم يعرف الفارسي نظر الى المعنى اللغوي فقال في نفسه
يعني لا يد يدان يري وي يملك بفتح الباء المصدر في ناسا في اي
اليدان كذا في مضارع من كز يدن بضم الكاف الفارسي خويشتن را
اي لنفسه ذن وفرد كذا في يركها بفتح الخاء مران الباء والاضافه
والياء مصدرية وور على سبب بالاضافه چنا كذا معلوم
كما انك تعلم جازا في الحرف شرا بجا شمانا الحاء والقوة والمنزلة
اي بسبب قد كرم وعزكم ومن قال قد كرم وعزكم بفاذ الضم فقد
غفل عن معنى شمانا حتى ياء الواو معين كذا في موجب عرفت
خاطر كذا بسبب الفاعل من حم العاش بفتح وخرط الزيادة
شمانا اي من حق شكره نتوانم بيرون آمدن جواب شرط

ابن سينا على

ابن سينا على

ابن سينا على

معناه بالتركيب في اللفظ أي يا رجل يا شاة ووظف بفتحين أي
 جرة وادري العمل السلطان جثمان اميدان وبعجبان بيان انقلب
 ووظف وخطاف ربي حمد من انست بدو اميداي بسبب
 رجاء الخير وان اقامون فان خوف الروح خطر عظيم **قطعه**
 كس نبايد اي لا يجي جنان ودر ویش اي الى باب بيت متغاضبا
 که جراح زمین و باغ به امين وادان يا بشویش و عهدي رفته
 شواي اصبر على الخمر و الخمر مع الفقر باجر بند المراد به ان النفس ما يرا
 بلغها حال او ما يقال بالتركيب بود که پیش راغ لفظ مستعمل
 في العرب والجمع بالتركيب فهو غول منه امين في بيان والماء الفاء
 النفس في الامثلة تفت ذلك لفرق بين حق اي يكون عمل السلطان
 داخل موافق حال من لفتع لا في عكس الاستقامة وجواب
 سوال من ياوردي لا في ادعي الصدق والاستقامة لشديد
 كلفته انه جبر جنان و در مضارع من وزيد بالتركيب صنف
 والمراد عمل الخبيات ومن قال بفتح الاعنياء بالثاء اخذ من جمل الغايه
 اذ قال فيه بالثاء خويلد منك لم تات بشيء يناسب المقام وتشت
 از حساب بلزبيت راسته بايا المصدر في موجب بذكر الجيم
 رضاي خداست بالاضافه في اللفظين كس نديمي ما تات
 احدا كس ندي فصل از دست من الطريق المتفق وحكما
 كفته اندجه كس خداف الهاء لغه ايضا از جبار كس بجان
 بر خدو و بعض نسخ بنسب حرلي اي قطع الطريق از سلطان فان
 حفظ المفارقه عليه كما ذكره الفقهاء ومن غم في تفسير الجرام وقال

دليل على

الافعال

هو من اخذ مال الغير بغيره بالغصب كقطع الطريق فيكون من المثلث
 وورد في التمهيد في بيان فانه ياخذ خفيه منه لان حفظ المقام
 بالليل عليه وحاشي ان غار خانه ينظر حال وروسي از محبت
 وهو بمعنى الشحه بالتركيب سوانه عا خلاص اصطلاح اهل اوزم
 ومن لم يعرفه قال في بيان لان ثابديه مثل الشارب والزاني يوقن
 في ديار البع و اسر که حساب بالست بالياء الفارسي والكاف
 العرب بمعنى الظاهر از حساب جبار كست بالياء العرب بالتركيب
 اي يمكن **قطعه** مكن في اخر مجمع الواسع روي بقية الهمز كس
 الواو ياء المصدر من رفعت مجمعها وصغر تكتب و دخل الي لا
 تصرف والتجاوز عن الاعمال حال كونك متصرفا الرجاء
 مروهون كوقت رفع توريد بالرفع الارتفاع في المنزلة الى الترفه
 والمراد به الرفع عن المنزلة اي العزل من المنصب بالندجال دشمن
 تنگ حق لا يقدر اي يطعن فيك توپاک بالياء والجمع باش و مدار
 اي برادر اس بالياء العرب نند جامد بالياء كازر ان جمع
 كازر وهو بالكاف الفارسي وضم الزاء العرب القصار بر سنك
 للنظر في اللفظ حكایت اي رواه وهو الغلب مناسب حال انست
 بالاضافه في اللفظين كس نديمي كبران واقفان وخبر ان هذه
 صفات شبهة من كبريتن واقفان وخاسن معناه بالتركيب
 تفرق و دوشرك ولفظ قاكس كفتش جافقت كس موجب
 جدين محافست كفت فاعل رواه شيدم كس شتر بلا الف
 فاقوله وبالف الفع والاسم هو العمل الذي يعمل بلا اجرة

كس

منه في جمل منافع على

كس الفاء
 في لفظ قاكس
 فصحح

من الكثرة العالية من الخفيف برسيد والمعج وصل الى منة لزيارة
 فيه تنبيه على ان السابق للملاحين ان ينصبوا الامايل المناصب
 العالية قال رسول الله من قلدنا نأوف وعقبت من هو
احق منه فقه فان الله ورسوله وجماعة المسلمين ومقرت حجت
 سلطان شد وشار اليه بالبنان في صار جلالته را به رؤس
 الاصابع ومحمد عليه السلام الاعيان لفظ شد وعتد لما عرفت من
 قناعة الامجاع فلا حاجة الى ما وجد في بعض النسخ من الخط
حكايه مثل سكون عن رونق سلطنته ورفعة دولته قال
 ان اعطى المناصب الامايراء والسترفين في تضييع المراتب
 هدم القلوب فلا ينبغي للسلطان ان يقدم قلوب الناس
 حتى يرجع عنهم عنه برسلات جالست شادما في بالياء
 المصدري كودم والقذ بيت نكاح رسته ميندش نهى من
 انديشيدان ودر شلست ملاري لا تجعل قلبك مكسورا كركب حشمة
 حيوان اي ما الحيوة درون تاريكيت بالياء والمصدر في الكاف
 واعلم ان افغان تاريك بالياء وبعو الكاف بمع المظلم بالية فلو
 وافغان تاريكي بالياء وبعو الكاف بمع الظلم بالية وكذا لوق ولا
 يخفى على احد ان ما الحيوة في الظلمة فمن اختار الحق بالياء
 وقال في بعض النسخ تاريكيت بالياء في الظلمة وفي التفسير فلو
 اشدن غمهم كوكلك صق طومة مقتل چون بلور من ظلمت چند
 اولو آب حيات نشو الاحرف تنبيه لاخر من نهى مخاطب
 مؤكدا بالنون الثقيلة من لحن ضد السرور والخالية الى صاحب

فما عمن الامجاع

ان يغير

البلاء

البلاء وهذا مثل لمن يلبس الشئ ويلباز به ويونصوب على
 انه منادى مضاف حذف حرف نداء فلهذا حسن القاء والتعليل
 الخاف جمع لطف وهو الفرق والاحسان خفية صفة الخاف اي
 له الخاف كثيرة خفية حيث لا يبلغها العقول بيت من ي ي ي
 نهى من نشستن تترش بضم التاء والراء وقدر سكن الراء
 للتحقيق انكر دش اسم من كركدين اي كركي الزمان كصبر هو
 بفتح القاء وسكون الباء وحسن النفس عن الخرج وكب الباء
 الراء والمعروف عند الاطباء ولا يمكن الا في ضرورة الشعر
 تلححت خبيرة فيعلم انهم وليكن يبرش بين داراي شمة حلو
 وقيل في التهجته بيت الشئ او تور كركش ايام كرك صبر
 آجيد ركر كركه كركه بيت وار در ان مدت اي في ايام دولة
 الرفيق المذكور بالجميع بان فيه تنبيه على ان التوسع الاحكام
 تمارس نلد بيت رفت اواز كرا مال چو رفت كمال خوش بارك
 سفوي چون بود همفوي اتفاق سوف مذ افت دای ساوت
 للبحر چون از بارت باز آمد ای رجعت دو منتهى استمال كركه
 ذلك الفرق كما به حاش ديم برشت انينه بطريق العطف
 التفسير في بقوله بيت درويش ان فتم خال ايكون اللام
 حيث كفت جباله واما كفت كفت سابقا كذا في الهمزة للمفرد
 كما سمعتم من احد برودة حكايه روي عن بعض العلماء
 انه اول ديب وقع من اهل السماء واهل الارض هو الح فاني
 ابليس حسد آدم دم حن اخرج من الجنة وان قابيل حسد كابل

حق قتل و جانی من منسوب که در خط مایه و المعنا و بین الحنا و
 نه ابواب السلطان **حکایت** روی علی رضی و دفعه و علی
 این خان قال رسول الله صلوات الله علیه اذ انتم جلیک شدت اذع الله یوم
 بهذا الذی عاهد الله انکم انما استلک بحق و الی هذا ان یخین ما اخاف
 و ملک در شرف حقیقت استقصا نمود ای عافش علی و جلیک
 الغایه و یاران قدمه اعلان اهل الفرس لا یعتبرون المطایق بین
 القصره و الموصوفه و تکریم الفارسیه و دوستان رحیم لا یشتغ
 از کلمه حق خاموش شدند و صحبت دیرینه بمعنی قدیم و اموش
 که در **قطعه** بضمیمه خدایان که او را من منصبه بمش
 پای بر سر و بند بضمیمه اقدار هم علی را بر جویند که اقبال که
 دولت دستش گرفت و ساعد السعاده ستایش کنان
 و صفه تکریمه و لفظ ستایش اسم بمعنی ستودن ای المرحه و لفظ
 کنان صفت مشبهه می کردن ای حال کونهم ما و حین دست بر
 اللفظ الاول حرف بمعنی عا و انشاء اسم بمعنی القدره هند که هو
 جزئی فک عسره و اهلک با انواع عقوقیت و عذاب که رفتار
 بودم و محسوس تا وین صفت که مرده و بالهمزه للاضافه
 سلامتی بابا و المصدری حاج برید اهل البکله از بند
 که آنم بکس الکاف الفارسی بمعنی التخلیص که در و اطلقه
 من و ملک و ورثه ای الملك الذی انتقل الی بالارثه و خاص
 لفظ که در مقدمه ای جعل اسمک المورثه و خاص بالملك کفر
 ان نوبت اشارت من قبول نکردی که قتلت تک علی با و شما

فان قالوا

مؤید

چون سودر یاست سودمند بالترک فایده او و حواکه بالترک فایده او
 لان لفظ مندرک اذ اذک سیه که تری الاشارة فاما قدمت علی
 امری خطری یا کینه بر کینه ترغی یا و طلب بمعنی تهرمت **قصیده**
 یا زهر بهر دو دست که در حواکه اذ اسافه فی الجرد کنان را و اسامی الفوق
 یا موج روئی بیا و الوصاة اکلندش بفتح النون مرده ای حال کون
 قیاس بر کنان را و انق مصلحت ندیدم ازین پیش بابا و العوبه بمعنی
 الزیاده ریش بالکسر و المجره بمعنی القصره و المرحه و هو اضاف
 الی در و شخاش کنان فانه یجوز المرحه و ملک یا کنان بابا و
 البیجی بالترک صاحب حق فانه یزید الاذاعه برین و بیت قصه کردم
 و کلمه **قطعه** نهان است استقامت کنان که بمعنی نهان العید بر پای
 ای علی که ملک جو در کوشش انما و الخطاب بیامد بند مردم و المراء
 به عدم قبول النصیحه و کوفی مره اخوی که در ای طاقت نیست
 ای الضمیر علی المراء و لفظ نیست معنا بمعنی شکره الیوان المودی کل
 والعقرب مکن انکشت در سر و آخر کردم بمعنی العقرب و هذا
 اللفظ بالکاف العربی و الزاد العجلا و فی الاصابع کب من لفظ
 کث بمعنی المعوج و من لفظ دم بالترک فایده او و المعنی لا تدخل
 الاصابع فی جمل العقرب و قیل فی الترتیب **قطعه** یا کنان و لان
 بالکاف و جوفی و کما که آدم و اولادین و یغنی طاعتک زهدی کن
 صدقین صوفیه الک عقرب لاینه **حکایت** نه بیا و الوصاة
 چند معناه بالترک بر خیزن در صحبت من بودن و اعلم که کانوا برین

انما قالوا انما قالوا
 حکم
 حکم
 حکم

این کلمات

للمعنى كما يربط ان يصلح احراسته ولم يوجد في النسخ التي انشاها
القول الا ان اعني وياض ان يشي بعلة يبراهن والتعب من جعل
المعنى مع اعتراؤه لم يوجد في اكثر النسخ كذا في نسخة كان ورحي
ابن طايه حسن فطن ببلغ واشت **بيت** اي اولها حتى راى حتى
جدا شدة كذا كذا في نسخة واداري بيا
الوحدة يعنى وتلفظ معين كذا بود في نسخة عيان ان علامه
الاغنياء للفقراء ان يملكو المال بهم **كنايت** قال جل
من ادعى حبه فاطلب منه مالا فان اعطاك المال فصدقه والا
فما تلفت الا دعواه ملكا ازانى واحد منهم من كذا بيا
الوحدة كذا ناما مناسب حال وروى ان لانا لفظ **بشر** حرف
الصاق وشرقه لا ينفك البشر من شر وطن ان شخص
فاسد شد وبارا زيانا كاسد فاما كان الام كذا كذا
بما روى في بيا الوحدة كفاف ياران را مستخلص بفتح اللام
كمن فان حسن الكلام يحصل الملام ان يملك خدم منش الضمير
القول كذا في نسخة كان كذا في نسخة باب دان وفصحت
ان ادخل عليه دبا كذا في نسخة البواب واليد لم تكلم
كلم لم تجل وجمعا كذا في نسخة البوابين مغرورين الضمير
راجع الى دربان واشتم حكم انك كذا **قطعه** في نسخة
الاصحاف في نسخة وروى في نسخة من موهوب وسيلت اي بلا
واسطة مكره من من كذا في نسخة من موهوب من موهوب والاول والاول
بهذا هو الاول اي لا تخم حركه ودربان جوابا قد ادى يا بند

هذا البيت
في نسخة
الاصحاف

غيب موهوب ان اشارة الى دربان كذا في نسخة ان اشارة الى
سك وامن كذا في نسخة مقربان بفتح الراء خزانة في كذا
من واقع شد اى عفا الى كذا في نسخة البواب منع
بالر اى لم لا يملكه واداري اى دخل بالارام ودر
اي اعطى كذا في نسخة الواحة ومن قال مقام اعطى ضيعه
الباء معين كذا في نسخة ابو ذاب لعل اللطف انما واضع وروى
واقعه **بيت** كذا اى ان كذا كذا في نسخة والماء وروى
النقص انما درصف كذا في نسخة فاما كذا في نسخة الكلام كذا
وكذا في نسخة مقابل كذا في نسخة الله ادى الى كذا في نسخة
سخت كذا في نسخة كذا في نسخة الكلام **بيت** كذا في نسخة
من نسخة موهوب نازت انما بالخطاب كذا في نسخة انما
للخفاف كذا في نسخة نازن جيب يعنى كذا في نسخة
مدرى بيا الوحدة كذا في نسخة ماض متكلم من موهوب
بنا المعنى المتعدي تا حديث كذا في نسخة الراء المعنى بمعنى الرال
وهو مصدر زل في كذا في نسخة دربان امد لان الكلام كذا في نسخة
كذا في نسخة كذا في نسخة كذا في نسخة كذا في نسخة
صغ القوله كذا في نسخة كذا في نسخة كذا في نسخة
بنا المعنى كذا في نسخة كذا في نسخة كذا في نسخة
خدا اى است مسلم يعنى خدا يا من تمت به كذا في نسخة
الى الغنى كذا في نسخة كذا في نسخة كذا في نسخة
فراعى دارد بيا لعل كذا في نسخة كذا في نسخة

ابن سينا

انما قاله
قوله في نسخة
كذا في نسخة
انما قاله
قوله في نسخة

هذا البيت
في نسخة
الاصحاف

بمختار ما رآه الواحدة وكثيرا في الاصل بمعنى الرجل المتزوج والارواحها
كل احد برهني احييت من الارزاق السماء ارمي من اي من العلوم من
قال شخص ارجو ان يفتي عن كل سوق الكلام ارجو ان يفتي عن كل سوق الكلام
وربما ربح جوي برالم لما خذ من كل احد ففتى مقدار الشحير
كلوك وبك الخاف ايدى اجمع تراى لا جلك هر ورفي ايدى خذ
واحدة ملك زاده وقوصا ملكا دوى ايدى من خن دى دم شيد قد
منعنا هارا اعلا بقوله كرموا في طبعش نيامد وافت خدان
عوجل اكاله بعلل النج ملكك اللام ان ملكك زاده
است ما جوم ديشم منان الامران دايلان على الملك شيا سالم
كنكم دارم بيت قارون هلكا كذا كبر ما جازا كبر وافت تفصيل
فتى قارون ان ابن عم موسى دم وختنا لزوج اخته قار
امراته موسى دم كتابة السورة ادمه ان ملكه بالذهب فقال
موسى دام ايدى ابن اجد الذهب فتعلمته قارون علم الكسما وكان قارون
مفلا فاعيا عايد كرامة قائم الليل صايد الزمار فمضى موسى من
قوة فعمله الكسما ليكون عونا على قارون وفتى عن كرامة قارون
قارون حتى اجتمعت عنده اموال كثيرة حتى كان مفايق خزائنه
تمل مائة بعير وفي رواية سبعين بعير وقال مجاهد كان قارون كل
مفتاح وزن درهم وفي رواية نصف درهم وكان يفتح بكل
مفتاح سبعين بابا فخلق المص حبل خازن التكنية للخصم ملكا براء
قارون جمع المال ترك الثواقل من الاعباد ثم ادم الله تعالى
لموسى ام ان يترك زكوة امواله خشب فقل زكوة يسا

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

حجۃ

وَقَدْ كُنَّا مِنْ أَفْوَاجٍ

فقد كثر ظلم يهوذا وكان عنده بكر الف غلام والف جارية تسهرج
كلهم من الذهب وثيابهم كمل فكانوا خمسة عشر ومائة الزكاة قالوا فانه
اجمع اهل المدينة لوانا نخرج معك فلو غلبت بنا نجي اعطى الزكاة للال
والاطلا وكانوا خمسة فبنو اسرائيل ذات جمال زانية فوعلها
فارون وقال لراعي اجمع غلات اسرائيل فان شهدني على موسى
بالفسق وقتلته زنديقا وما حاطت به الا عينك والاكثية اخفقت
المرأة كلامهم فجمع فارون بني اسرائيل ياموسه يوارووا
موسه قال الربوا اسرائيل ياموسه غلنا عظيمة فهدا موسه
بالعظ وقالوا فاشاء كلامه من رق الا اقطع يدك ومن قطع
طريقا اقطع زنا ومن زنا فمارة اجمع بالحجارة فقام فارون
وقال ان فعلت فافعل كل شيء عليك قال موسه ان فعلت فكلك
على كما حكم ارفع فقال فارون انك زنت هذه المرأة وانها
تفرقتها حامل منك واشاء الرب ما قامت فوقع الله في خوف
وقلمها وحول اسنانهم من الكذب الى الصدق وقالت ان موسه بنى
مما يقول ان فارون وانما وعدت الاموال الاكثية وعلمت ان افترى على
موسه دم بها فانما اخاف الله ان افترى على موسه ولم يكن غضب
موسه من فعل اباعه والله اني شئت اودت بهذا الامر فخرج من
عندهم وسجد الله وتواجي وسكن في فارون في جبريل دم وقال
ياموسه ان الله يراك السليم ويقول جعلت الارض فامرك
فاني شئت انما ما فوقع عليك فاملا فجمع موسه دم القارون
وزاة جالس على الترس ممتكنا على فارس من ديباج فغضب

التفت الى حق وروى كذا في حقهم من معنى العبارة مع آخر المقام
 من قال في شرح الدمار الغرض الملهك وقال بعد قول المصنف ان
 برآء حتى يهلك في غفل عن معنى اللفظ وما فاسدا ولفظا دمارا
 اوردن وازكى الاستدراك كما لا يخفى على الناظر المتأمل ومصدق ما
 قال المصنف وروى في الخبر من اعان حاله فلهذا قوله عليه **سبح**
 انش هو ان صفته من جهة انما يشبه كذا يابس كذا السنين وفتح الباء
 البعثة تخرج في يابس ليدفع العين عتبة جعل يقال ان يابس بوزن
 ان مفعول كذا كذا وروى ان شمس في الخبر والمردان تأشير وان
 الخبر ان شمس في تأشير السنين المتشبه في العمل **الشفيع** كونه سريفا في الاول
 جملة حيوات بشرية وقد سمعت في حق سياتون وكثير من جالوس
 حلا لاضافة بالبلادة وعدم تقوية بانفاق في مردان كانه من ان
 بفتح الباء وصف من يردن بفتح الباء وانما في الباء في الضمة لئلا يفسد
 بالفتح الذي هو من يردن بفتح الباء وصف من يردن بفتح الباء وصف من
 ديدن وانما في الالف الضمة ناعا انه يقرأ بالصدر البعثة وانما
 اورد صاحب جمل الغريب هذا المعنى في بابي اللفظ بفتح الباء قال در
 معنى الباء واداة ظرف وازيد او امل الالف والضم ليدفع عن اللفظ
 وصيغة امر من ديدن وصف تركيز منه والجملة اعني قوله باربر كذا
 مردوم ورجل المشددة فلا حاجة الى تقديم ثابت **سبح** كذا في الخبر بفتح
 الحق چون باربري شمس في الخبر **سبح** زاهد في كذا في الخبر بفتح
 كذا في الخبر بفتح الباء وصف كذا في الخبر بفتح الباء وصف كذا في الخبر بفتح
 كذا في الخبر بفتح الباء وصف كذا في الخبر بفتح الباء وصف كذا في الخبر بفتح

وروى كذا في خبرهم من معنى العبارة مع آخر المقام
 من قال في شرح الدمار الغرض الملهك وقال بعد قول المصنف ان
 برآء حتى يهلك في غفل عن معنى اللفظ وما فاسدا ولفظا دمارا
 اوردن وازكى الاستدراك كما لا يخفى على الناظر المتأمل ومصدق ما
 قال المصنف وروى في الخبر من اعان حاله فلهذا قوله عليه **سبح**
 انش هو ان صفته من جهة انما يشبه كذا يابس كذا السنين وفتح الباء
 البعثة تخرج في يابس ليدفع العين عتبة جعل يقال ان يابس بوزن
 ان مفعول كذا كذا وروى ان شمس في الخبر والمردان تأشير وان
 الخبر ان شمس في تأشير السنين المتشبه في العمل **الشفيع** كونه سريفا في الاول
 جملة حيوات بشرية وقد سمعت في حق سياتون وكثير من جالوس
 حلا لاضافة بالبلادة وعدم تقوية بانفاق في مردان كانه من ان
 بفتح الباء وصف من يردن بفتح الباء وانما في الباء في الضمة لئلا يفسد
 بالفتح الذي هو من يردن بفتح الباء وصف من يردن بفتح الباء وصف من
 ديدن وانما في الالف الضمة ناعا انه يقرأ بالصدر البعثة وانما
 اورد صاحب جمل الغريب هذا المعنى في بابي اللفظ بفتح الباء قال در
 معنى الباء واداة ظرف وازيد او امل الالف والضم ليدفع عن اللفظ
 وصيغة امر من ديدن وصف تركيز منه والجملة اعني قوله باربر كذا
 مردوم ورجل المشددة فلا حاجة الى تقديم ثابت **سبح** كذا في الخبر بفتح
 الحق چون باربري شمس في الخبر **سبح** زاهد في كذا في الخبر بفتح
 كذا في الخبر بفتح الباء وصف كذا في الخبر بفتح الباء وصف كذا في الخبر بفتح
 كذا في الخبر بفتح الباء وصف كذا في الخبر بفتح الباء وصف كذا في الخبر بفتح

آدميان بالاضافة مرددم ازار وصف تركيب وهذه اللطيفة
 وقعت جملة معتبره ثم رجع الى الحكاية العالم كذا اي
 السلطان الذي كان عمل العالم بالباطل في فتيحتين بمعنى البعض
 اذ ما يجمع جميع ذمهم لخلق او اشارة الى العمل معلوم شديدا و
 بشك في كثيره وبنوع عقوبت بكشت بضم الباء والكاف الغزني
قطر حاصل نشود رضاي سلطان اي لا يرضى السلطان تهاطفا
 كان يجوي مياه الخطاب من جبن بضم الجيم خواجي كذا في الخبر
 الظاهرة من جشودن بمعنى الترحم لا من خشين بمعنى الاعطاء
 باخلق هذا كذا في قوله بالياء المصدر في كذا في الخبر كان من ذلك
 العالم برأى على ميتة بكشت ودر حالت تهاه او تامل كردون
قطر في النقي مصر وفي بنية المصرة الاول مجموع المصرة التا
 وكره قوت بازو ومنصبه ازار اي ليس كل من يكون لقوة العضد
 وله منصب طلعت بمعنى الغلت والقهر نحو دياكل بال مردمان
 بكذا في بضم الكاف الفارسي بمعنى الفعل الباطل ومن لم يفسد بل
 بل قال ويقرب من الجراف يقال خد الشئ وجرأه وجرأه في اخذه
 بغير تدبير وتحين والكيل ولا وزن لم يأت بوظيفة الشرح توان
 بخلق بفتح اللام المهملة لفظ عربي فارسيه كلوف وبردن بمعنى
 البلع بالتيه يوتق استخوان بالواو والهمزة رشت بضم التين
 بمعنى الخشن ولى حكم بكشتين وفتح الكاف الغزني بمعنى البطون
 بتخفيف الزاء چون بكردان زانق بمعنى السرة **حكايت** مرهم
 ازارى بيا ووحدة وصف كذا في راحكيات كذا في خبر

وروى كذا في خبرهم من معنى العبارة مع آخر المقام
 من قال في شرح الدمار الغرض الملهك وقال بعد قول المصنف ان
 برآء حتى يهلك في غفل عن معنى اللفظ وما فاسدا ولفظا دمارا
 اوردن وازكى الاستدراك كما لا يخفى على الناظر المتأمل ومصدق ما
 قال المصنف وروى في الخبر من اعان حاله فلهذا قوله عليه **سبح**
 انش هو ان صفته من جهة انما يشبه كذا يابس كذا السنين وفتح الباء
 البعثة تخرج في يابس ليدفع العين عتبة جعل يقال ان يابس بوزن
 ان مفعول كذا كذا وروى ان شمس في الخبر والمردان تأشير وان
 الخبر ان شمس في تأشير السنين المتشبه في العمل **الشفيع** كونه سريفا في الاول
 جملة حيوات بشرية وقد سمعت في حق سياتون وكثير من جالوس
 حلا لاضافة بالبلادة وعدم تقوية بانفاق في مردان كانه من ان
 بفتح الباء وصف من يردن بفتح الباء وانما في الباء في الضمة لئلا يفسد
 بالفتح الذي هو من يردن بفتح الباء وصف من يردن بفتح الباء وصف من
 ديدن وانما في الالف الضمة ناعا انه يقرأ بالصدر البعثة وانما
 اورد صاحب جمل الغريب هذا المعنى في بابي اللفظ بفتح الباء قال در
 معنى الباء واداة ظرف وازيد او امل الالف والضم ليدفع عن اللفظ
 وصيغة امر من ديدن وصف تركيز منه والجملة اعني قوله باربر كذا
 مردوم ورجل المشددة فلا حاجة الى تقديم ثابت **سبح** كذا في الخبر بفتح
 الحق چون باربري شمس في الخبر **سبح** زاهد في كذا في الخبر بفتح
 كذا في الخبر بفتح الباء وصف كذا في الخبر بفتح الباء وصف كذا في الخبر بفتح
 كذا في الخبر بفتح الباء وصف كذا في الخبر بفتح الباء وصف كذا في الخبر بفتح

صالحی بیاء الوحدة فيها ايضا زطلما درویش بحال انتقام نبود
لفقه و شوكه الظالم سكت با خود كدی داشت لوقت الفصحة
والانتقام تا وقتی بیاء الوحدة ظفری مگر آن لشكری ای الجندی
ختم گرفت ای غضب علیه در چاشن الجیم الفارسیه كرد
ای جبه فی البشر درویش مدلل انتقام و آن سكت بر سرش
انداخت فلما وصل الیه الجرجف توكیسته و ابن سكت بر من
چرازدی فلما سكت كفت من فلانم ذكر كرسه و ابن سكت است
كفلان تاریخ بر من زدی بیاء الخطاب كفت چندین مدت
كجا بودی ولم تظهر نفسك كفت از جاوت با الجیم العوی لوانا
الخطاب لی من منصبك ندیش همی مردم یعنی خفته تا اسنون
كدر چارست یافت و جدك فیها فرصت غنیمت نكردم كفت **الفری**
ناسرا بیاء الوحدة را چوبی بیاء الخطاب بخت بسكون
الناسرا یاری قرین الدولة عاقلان شكیم كردند اختیار سلم
العقلاء الاختیارای ترو اختیار رسم و صبر و علی داره
هنا مع البيت و من فتره بعوان آخر و قدر الواو العفة
قبل الاختیار فخر ككب الشكف و اخل بالوزن الصری چون
نداری ای لیس لك نحن درنده تشدید التراء ای الظفر الخاف
تیزای الحاد بایران جمع بدان یك كیم كیرستیه نام من تیزان
معنی العناد همك مبتداء با بمعنی مع پولاد باز و وصف تیزی
چنگه كدر خبر سب عسین خود را بجه كرد بالتزی انجندی باس
امر من بشیدن بمعنی و املق ای كن علی حالك و المردب

این سخن را در
کتاب الفقه
در باب الفقه
در باب الفقه

تلاک

الصبر

الصبر ومن قال یحیی خاموش وقیل حاضرش فقد بعد عن
المعنی تا درشتن الصبر راجع الی قوله پولاد باز و بند درویش
کار نکبات پس بگام دوستان یعنی علی مراد الاجزاء من غیش
بر آرای اخراج مخ دماغه وقیل فی الترحمة **شوق** الیق اولیایه
کورسك بختیاره اصوله تسلیم قلدر اختیاره چون طنانك
وكلدر قاتی تیزه قفلورایه اكنین قیلستیه همك پك قویلیه
طوتولی ول كند و كوش قویلی انجندی اول صبر قیل بغلایه
دستین روزگار و دوستانه كنجیه بنس چتر **حکایت** یکی از
ملوك مصری بیاء الوحدة تا یلی ذاهول بمعنی خوف بود كلفا
ذکر آن ای تکرار كره موجب بود و لایلیق طائفه حكماء یونان
متفق شدند علی هذا القول كمرین در دای المرض و الی است
نفی كل كدر حرف استثناء هنا بمعنی الازهر یعنی الراء و سكون
الراء لفظ فارسی یعنی المرة بالفتحات يقال بالتزی او و
وكذا فی كتب اللغات الفارسیة ولم نجد هذا اللفظ فی كتب اللغات
العربیة لهذا المعنی من قال بعد ایراد المعنی المذكور كذا فی فخر
الصحاب فقد اخطاء وقال القائل وقیچی زهره نیزه بمعنی
المجاز قال نظامی **بیت** زهره ندایم كرم بوسم لبست تیر ومان
دارد ابروی تو كذا فی البحر ولم نجد هذا المعنی لهذا اللفظ فی
كتب اللغات الفارسیة سوى بحر الغرائب التحقیق ان هذا المعنی
لیس معنی حقیقی لهذا اللفظ بل معناه المجازی وقول القائل المذكور
فعلهم انهم من الافاظ المشتركة بین الفارسیة والعربی جهل آدمی

این سید علی

این سخن را در
کتاب الفقه
در باب الفقه
در باب الفقه

این سید

این سید

که چندان صفت موصوف و بفتح الواو ای لا یکن لهذا المرض
دواء الامر ان یکن علی صورة وصفه مخصوصه مثل
ان یکن طویلا ازرق العین اسود ملک بفرمودای سلطان
امرغی نطیج دندای طلبه ان الذي عین الطباء وصفه
دهرقان بالکسر بالترکی و کوی و کجی و صالار و القصیر علی البعض
کا قیل ان بعض الزراع تقصیر سیرتی براء الوحده یا قضاوی جود
ابن رجل دهرقان کان ذلک لاین متصف باین صفت
که حکما گفته اند بودند لاجل الملك یدر و مادرس بنحو اندازی
دعوها و جمعتی کران المراء بالکسر خشت نو کرد اندازی
ارضوها قاضی فتوی داد بهذا الوجه خون کی از رختین
و المراء قتل بر ای سلاهی بالباء المصدری نفس بادشاه ای لاجل
صحت روانه اندازی بنحو جلا د قصدر شتش که در فلان پیش
من المان لیسر ای ذلک لاین سر سبوی سمان کردای توجه
الی جانب السماء و جندید متبجها ملک لغت ای سالد درین حالت
چه جای حذر است استم نام نگاری ای لیسر هذا الموضع و وضع
ضخاک بر گرفت فی جوابه ناز فرزندان بریدر و ماد را نشد و لم
یحصل فی ذلک الغنج و دعوی پیش قاضی بر ندیجکم بانحق و داد
از پادشاه خواهندای بطلبه ان العدل منه العون یدر و مادرس
ای لای و ای از بهر حطام دنیا بستم الحاء و تخفیف الطاء المهلین
بمع الخطی الخشت لای کس من الیسر و کثیرا بایعتریه
عن المال و اللعاب و ذکر فی بعض کتاب اللغة انه بمعنی اللعاب العائقة

نکته

نکته

مرجون در سیر دند معناه اللغوی ستمانی الی الدم و المراء تسلیه
الی القتل و قاضی بستم فتوی داد و جوز قتل بسلامه الخطان
و سلطان صحت و فی بعض النسخ مصلحت خوش در ممالک
من بید و لم یبقی لجا بجز خدای تعالی بپای ندارم و لم یذکر
الی جنبه و التجاءت بباب بیت پیش بر او رزد دست و ناز
للعادل منک هم پیش نواز دست تو میخوام داد قیل فی الرغبة
بیت بن کیدیم سنک الکلدن فریاد هم سا کیدیم داد الکلدن
داد سلطان ردالین سخن بهم آمد قدم معناه و آب
ای الدمع در دیده بگردانید ماض من کزدانیدن و گفت هلاک
ای موتی اولیتر است ای افضل از خون کی کنایه ریختن و السقیه
الفارسیه انما یکن بهذا الوجه و من لم یعرف الفارسیه قال یعنی
از ریختن خون کی کنایه سر و چشمتن بوسیدلت لیه و در کنار
گرفت قدم معناه و نعمتی کران بخشید و آزاد کرد من القتل
گویند که ملک هم دران هر هفت شفا یافت من دار الشفاء الالهیه
قطع همچنان در کنار بتم ای لم ازل من فکر البیت لکدی که
گفت قال یملیکانی قال لغت و اعلم ان لفظ بان اداة نسبت
مع لفظ و یکن الجمع و صفت کثیرا بنحو شربان و کبان
بیلان و الباء للموحده و المعنی بالترکی فیلمی بر کبانی لیل هو
نهر مصر عبرت بدریا کثیره ماء حصصه فی وقت طغیان در
بایت کردنی حال مورثتو لا نقول هذا البیت همچو حال استسیر
پای تل فلان بدلتان تخت بر عن قهر الضعیف حتی تخلص

نکته

مطلبه فی بیان لفظ بان

من قهر الاقوى مثل **حکایت** یکی از بندگان خود اسم مملکت اسمی است
 لیست حذف لفظ ابن کما عرفت من ان لفظ ابن یحذف من الی یکن
 فی التبرکات الباریة کبریت **و حکایت** قال رجل عند صاحب العین ابی
 عبد السلامین منهم قال الصالح باقی عباد الله تعالی من لای یحیی من الله
 جمیع من یحیی من الله تعالی من الله تعالی من الله تعالی من الله تعالی من الله تعالی
 وزیر را با وی عرض بود ای کان لوزیر المملکت عداوة اشخاص باشند
 او کرد ای شایرانی المملکت یا من یقتل یا دیکر بد کان چنین حرکت
 ای لشایر بر او بنده پیش عرض زمین نهاد البتة عظیم و لغت **بیت**
 هر چه رود مبتدا بر سر متعلق بقوله و ارجون لوسیدی الشریط
 اعتراض و استخفاف بنده چه دعوی کند ای دعوی لوجه و سبک لایق
 خداوند راست خبر لا تقدیر من قال یعنی بخداوند مفضل است تقدیر
 التقدير من غیر حاجت و قيل فی الترجمة **بیت** هر که سر بر سر چه کند که
 قول بجه دعوی که حوشا بکدر و اما بوجه بفتح الجیم الکبر و رده
 بمعنی المزی نعمت من خاندانم بالا صافه فی اللفظین خاندان بمعنی
 اهل البیت و صاحب نحو ابراهیم در قیامت بخون من گفتار آن
 لانه قتل العبد الما بن غیر مشروع **و حکایت** روی از آن کان
 لصلح عید من الخلق فغضب العبد فی وقت و شمل السکنین
 اقبل مولاه فاراد الصالح ان یبغض قبل اذ به بالضرب و لا بینه
 قال لا عرف قدما بالضرب فی الشرع بمقابله هذا الذنب فالاولی
 بوجه کبر کان و بلا شک و توقفت بین بنده را بخوابی است
 بمعنی کشتن پیش از آن که عدم قتل اولی لک ولی وان جرئت

و حکایت

بکتاب لفظ باس

علی قتل باری اداة توسل تستعمل فی العجم و الروم مع اختیار
 الاولی کما قال خواجہ سلمان **بیت** و الکر بار شد بار بکار
 باری و هر که یار کند چه تو یار باری بنای و یل شرع بکش
 بحیث یجوز قتل با در قیامت مؤاخذ بفتح الما و بنای
 فی المصادر المؤاخذة که را بکنده کفر فتن مملکت گفت
 تاویل چه گوید که من حتی یجوز قتلک گفت ای العبد لا یبق
 اجازت فرمای امر من فرمودن تا من وزیر را بکشم بضم الهمزة
 العونی ای اقبل که بفتح الکاف الفارسی و سکون الراء الال
 مکراد فی لفظ بل محقق منه ای بوجه بقصاص و مرا بفرمای
 کشتن تا بجای کشته باشی ای کلون قاتل باطلی مملکت
 بخندید ای ضحاک عروین لیست و وزیر را گفت چه صلیق
 می بینی ای سهل اعلی ما قال لغلغام گفت ای الوزیر ای خداوند
 بصدقه که بصرتم الکاف العجم بمعنی القبر بدرت التاء للخطا
 و المراد بقبر سیرید روح این حرام زاده را آزاد کن من القتل
 تا مکراد بلام الیکند **قطعه** چو که سردی بیایه لخطاب
 با کلوخ انداز وصف تم کبیری و کلوخ بضم الکاف العجم
 بالترکی که یکبار بفتح الباء الفارسی و الکاف العجم
 مشهور و بالباء العونی و الکسرة للجمله و الکاف الفارسی
 فضیحه و هو بمعنی الحرب البغی اذا حاربت مع رجل قوی غلیظ
 علیک کله و من لم یوف هذا اللفظ کما هو حق صحته فی موضع
 بوجه و فی موضع بوجه آخر سر خود را بنده ای بایا و المصدر میستی

بکتاب

وکذا چون از داخته در روی دشمن ای می مواجهه صد زن علیه
 بتو که کاندرا صلح کند از او مجبش لفظا و ماح بعضه الهه
 و بالو او و آماج بالمه بلا و او بمجمع الهدف المری والضری راجع
 الی قوله دشمن شسته فاته یه علی سهم الیک حکایت
 ملک کبر الکاف للماضه زوزن بفتح الزاءین اسم
 مملکت را ای سلطان ملک خواجده بود و وصف
 بقوله کریم النفس ای کانت کرمیه و نیک محضه
 عطف علی و قد عرفت معناه سابقا که ممکن را در حق
 خدمت کردی و هذه الجملة و ما عطف علی ای قوله و در غایت
 کتونی الحقی تعلیل الموصیفین اتفاقا از وی حرکتی در نظر ملک
 ناپسندیده و غیر مقبول مد مصادره که المصادره اخذ المال
 من یصاحبه بغیر حق و عقوبت فرمود ای لم یکتف باخذ
 مال بل امر بالتعذیب سر ممکنان جمع سر ممکن قد عرفت معناه
 والنون مفسرة للماضه ملک المراد به المعهود سابق
 جمع سابقه و الباء متعلقه بقوله معترف و القاف مفسرة
 للماضه نعمت او و بالاضافه معترف بود و بشکران برتران
 بفتح الهاء المرمون یعنی کانه هم قصار و فی الرحمن در مدت توکل
 او معناه بالتمکی اکامول و فی ممتدنه رفیق و ملاطفت مذکور
 الباء للحکایت و زجر و معایت روانداشته شدی لایحوزون الا ذاء
 والعقاب **قطعه** صلح بادشمن اگر خواهی بکسر الخلة للمیاء
 عند من لا یحوز السکتة فی النظم سرکه مخفف من کاه با کاف الفارسته

این سخن را
 در حقش
 گویند

که تزارهون در حق عیب کند فاعله دشمن در نظرش می مواجهه
 تحین کن حتی یجول عدو و صدقه سخن آخر بدین می گذارد و می
 یعنی آن المودنی یقدر ان یجری الکلام فی فی فیهی الکلام فیه و
 هذا المعنی تناسب معنی المصراع اثنتی و من قال یعنی سخن تو آخر
 بدین مودعی می گذارد و فقد الارتباط علی ان الکلام لایحوز فیه
 بل فی اذنه شخصی که خواجده ف الشطره قدر دشمن
 شیرین کن کافال علی کرم الله وجهه الاحسان یقطع اللسان
 آنچه بعض ما عریه الملک و یفتیح در زندان بماند و هو علی هذه
 الحال یعنی از ملوک نواحی جمع ناحیه بمعنی الطرف در غایت اسم و
 ای علی وجه الاختفاء بیغامت لفظ بیغام بالغین و یحذف بمعنی
 الحجب و الضمیر راجع الخواجه فرستاد و الخبیه هذا یعنی که ملوک آن
 طرف قدر ای مقدار جبران بر کوار می مثل ذلک العظیم بالنسبه
 فاعله ضمیر راجع الی ملوک آن طرف و بدعوه کردند و عطف
 تفسیر الکشاف و فی بعض النسخ رای غیری فلان ذکر اسم خواج
 احسن الله عواقبه دعا و له بجانب ما و فی بعض النسخ بدین اثنای
 الی موضع الملک الذی ارسل الیه التفات کند و المراد
 مجریه الاجابه در رعایت خاطر من و چه عامتری علی و جراتم نسخ
 کرده شود و الا اذنه بمعنی الخطیب خاطر که اعیان این مملکت
 بدیدار او مفتخرند و مقفوع و جویا مکتوب را منتظر ای منتظرند
 خواجده من و قوف یافوت ای فدا و صل المکتوب و طالع ما فیه من
 المذکور الخطر اندیشید فان السالطین یقبلون الشخص لا دینش

این سخن را

در حقش
 گویند

سکا لان . بکریون بیل جانیر دلدن . دوست و دشمن خلافیدر
 حقیر . حرف دلده اوقی مطلقون . کوجکم ظاهر اوقی یی آتیر .
عاقیل اولان کمان دوتانخ دوت حکایت یکا از ملوک عرب
 متعلقان دیوان را فرمود ای امریکان دولت کمرسوم الماراد . الوطیفة
 فلان بنده و کمرکم بخدمت عیدہ چند آنکه دست مضاعف بنید علمم
 بقول که ملازم در کما هست و من متعلق بین خاطر فرمان و سایر اعلم
 ان لغوا السایر بمعنی الباع لا بمعنی الجمع و من قیل لما یقع فی الانا و
 سورخه متکاران بکرم و لعل بعض الامم و بفتحها مصدر شغل و
 الظاهر ان اللهو ما یلهو الانسان من غیره و اللعب ما یفعل بالصبيان
 كما صرح اهل النفس فی قولهم انما یلعب الدننا لهو و لعب و من قال
 فی فحی رالفی صرح لیس بالشيء فی لعب به و قد کینه به غف الجمار
 انتهى و فتره صاحب الروضة بالطفل فقار کتب الاستدراک و فتره
 الظاهر و غیر المناسب بالمقام و در ادای خدمت متراون و متماثل
 صاحب دل بشید هذا الامر و کلفت علوی رفعة درجات بنوکان
 بر کما هتج جلی و علا جلی مثال دارد ای مثل هذا لان من و اطلب
 عبادت احراز المشروبات و حصل له الرفعة المعنویة كما ورد فی الحديث
 القدسی لا ینال عبدی یتقرب الی الله الا بثلث اقل حتی احبته الخیر
رباعی دوبه داد الفصیح الذال المعج معنی الی و الصباح کرا بد
 کسی بیاد الوحدة بخدمت شاه المللازمه سوم الی الصباح اثبات
 مرآة بمعنی البتة دروی کند فاعله شاه بلطف بسکون الفاء
 متعلق بقول نگاه و هو مفعول کنای نظیر الیه باللطف امید

سوزبان لفظ سید
 ابن سیدی علی

هست ای آراء حاصل بر بندگان ای العباد اخلص امره یون
 که کامیاب ای ای یوس من کردند با کاف البع مضارع من کردین
 ای لایحه چون راستان از من غنیه اندت و قبیل فی الترجمة
رباعی جوهر کشی بر یکدی کون الیور شدت شاه . او چینی
 کون اکا اول شد ایدر بلطف نگاه . امیدوار که عبادت بدیجی
 تخلصه . امیدوار که یی سوریه قبولان که مشتوب مشرب
 اعلم ان لفظه به بکسر المیم و سکون الراء بمعنی الکبیر و لفظ تنز
 التفضل ففتح مشرب معنی الکبیر و الیاء مصدر تنز و الکبیر
 در جواب فراموشی ای من قبیل الی حصل الیاء و العطفة و الشرف
 و السادة لان من خدم خدم ترک فرمان و عدم طاعت الامر ذلیل
 حرمانست و علامته هر کسی ای راستان دارد یعنی من کانی از علامته
 المستقیمین سر خدمت بر راستان دارد ای کون زاس خدمت
 علی العتبه حکایت ظلمی احکایت کند که هر یک بر الیاء
 و کذا و همه بمعنی الخطب در ویت ای الفقاء خدیجی
 لفظه به بمعنی الظلم و قد استعمل فی الیاء و الیاء بمعنی لفظ دروغ و
 نوا که از ای الماغنیا که ادای بطح قد تمعنه فی قول الفصل
 ظلم کند و من قاله لخصا در الطرح بر کندن نوا خاف قاله
 سابقا و ارتکب الاستدراک فی قول النص و لاد به بنا اذ الغن
 الغار فان من المواضع التي یحقق فیها معنی لفظ الطرح علی ما ذکر
 اول صاحب دی قد مر بنا زبر و بکذا نشی ای هر موضع کان ذلك
 الظالم فیہ و کلفت بییت مای بیاد الوحدة او

سوزبان لفظ سید

ابن سیدی علی

كانت جعل البواقي نفس الحرات كما في قولهم رجل عدل علم على
 التركيب العونية واعتبر في منه بالذات يوفى القاسم **حكايت**
 كما سمع لك طمان الاظم الغاشق واللوب والبعلم طمان
 عليه ليرة والقول ان المولى المستتر بابن سعد على
 شخ كتاب كل ثمان باللغة العونية مثال من اشهر المظاهر ان
 كتاب طمان فارس لم تشرحه المولى المزبور بالعونية
 دون الفارسية اجاب بان المولى المذكور سئل بمثل سؤالكم
 اجاب بان لا اعرف الفارسية وهذا خبر في شرحه واما الفقيه
 فافاضته بالعونية ليستفيد منه من لا يعرف الفارسية و
 يوفى العونية كما نشرت في الديباجة لا هذا كرش درون
 بالاضافة عاقبت سر كند الى يظهر مقل من كان في باطن جرح
 ومرض يظهر منه الاثر البتة والمراد هنا ظهور الاثر بالتأثير
 وقول القائل في نسخة اي يتوجه الى البرع والصفحة لا يخفى ان برعه
 انما هو ارتفاع الموزي وملكه يعني جدا كما لا يخفى بهم بمرمق
 اي لا جعل منقضا تاوان عجب فاقسم له بيا والوحدة
 اي قلنا واحدا كراهي جرائي بيا والوحدة فيمرا ايضا بهم كند
 معناه بالترك في شدة وقيل في الترجمة **قطع** حذر قبل طمان
 وارشيد كراول ريش كراول حقيقه صفين في كراول كراول
 كراول جبران في **حكايت** تراجيد واستمدك من
 المملوك كان مدة سلطته سبعين سنة نونته بود **قطع**
 جبران جبران يرا به هذا المعنى في الاستعمال والاصطلاح لاقتزان

ابن سيدنا

بالاغا والاراة على الجعية والكنة كما في ما نحن فيه على سالر بالاروان
 بعن الكنية وعلمى دراز ودين قال في كون اللفظ جبران
 كذا سمعت من البعض ولم احد في كتاب اللغة فاساعدة في غفل
 عن الاصطلاح ولربما طلب في كتب اللغة ولم يجد في خلقه
 ما برز من اي على في ناخو ايدرفت بالترك كرك جبران كند
 بدست اعد است ملك بضم الميم في الشبهة في قولنا كند مصروف
 الى المعراج انما است بدستها وكره في بن خواجه فوت والامر
 كذلك وقد وقع في حقه مثل كند في تاج **حكايت** كان
 ابوه سياوش مضى الى بلاد الترك وتزوج بنت فراسياب
 وظهر كند هناك فخاف فراسياب منه على ملكه فاخذته وحبسه ثم امر
 بقتله او كانت قد ولدت سياوشا كنج وفاخفته
 وسلمته الى من يربيه فمر في وقت احسن تربية الى اكل
 عظمه وتوبيره وسار سقيا حتى دخل ارض بابل وصادف
 في ذلك الزمان موت كيقاوس فاستول الملك والخرابن ودخل
 الفرس في طاعة والقادوا السلطة ثم اذ لما تمكن جبران الجوش
 بالعدو الوافر والعهدة العائمة وسار الى حذو بلاد فراسياب
 فقتل من الترك خلقا كثيرا وقتل جده المزبور عوضا عن قتل
 ابيه وسب من بلاد الترك سبيانا ورحل الاحصاء ثم نزل بلخ و
 قرر في اعد الملك وعين اهل المراتب على امرهم ثم مات
 وملك الملك بعده كراول من ولد كيقا **حكايت**
 يك در صنف كشتي بضم الكاف العونية اي كان احد في صنعة

ابن سيدنا

والعم يقول افراسياب بالهزفة
 شاذ في نسخة

المصاحفة بالصالحات والمجاهدات بالترک وکوشش که تسبیح بود ای
 بلغ غایت اكمال صید و تصدقت عاهد و ایام السنه بنده فخره
 فتح الصبح الفاجر الشی الخیر و لم ادب الحيلة الزبانی شسته
 پیران ای من جیل صنایع المصارعین دانستی بیاد الحکایت و هر روز
 ای کل یوم من ایام السنه بوی بیاد الوضوح که کشتی کانت ای کمر فتح
 بیاد الحکایت مکر کوشه و خاطرش با جمال یک از شاکر و ایام میل داشت
 ای کان یجت احد تلامیذه بحال صید و بیخاه بنفش در آموزا ید
 ماض من آموزا نیک بمع التعلیم و اما آموزا یدین فرمول لازم مثل
 آموختن بمع التعلیم ای علم جمیع لیل من صنعتی سوی جلیه واحده
 کما قال مکر یک بنکر در تعلیم آن دفع انداخت ای کان تعلیم غلیظ فیه
 کردی البقیه لجمال الغلبه بر کای و کک التلمیذ در صنعت و قوت
 بسر آمد و بلغ غایت و کس را با او من المصارعین امکان
 مقاومت و التزم دو شقی نبود که کماله الصنعة و القوة تا بجای
 که پیش سلطان افت و کک التلمیذ استاد را فطیلتی که نهفت
 از روی بر سر کاف السن و حسن تربیت است و التعلیم و الآبقوت
 از و تدریست ویراد المساواة و الف و مراد الغلبه بقرینه القابله
 اعنی قوره و بصنعت با و برابر و اما قال هذا الكلام ملک این
 ترک ادب از وی من التلمیذ مناسب و بسند نیامد لکن کفران
 الشیعه و حق التبریه لغیر و اما مصارعت کنند مقام شمع
 یعنی و اسع معین کردن در مصارعتها و ارکان دولت
 و اعیان حضرت حاضر شد ندر کبر و امصارعتها پسر

چون پیلست دل آمد لا غتراره بقوته و صنعتی بصدق بیاد
 الوضحة قال صدمه ای ضربه بجهه که الکرهه اینین بودی از
 جای بر کندهی بفتح الکاف العربی است و دانست که چون از و بقوت
 بر سرست و اعلم بدان الباء الحلقیه بنده غیب گراز و نهان
 داشته بود ای اخفاه با وی در او یجنت الظاهر از بعضی محمول
 من او یجنت جوان دفع آن نداشت و لم یقدر علی دفعه شاد و و
 از زمین برداشت و کک التلمیذ ویر بالای سر بر کما هو داب
 المصارعین و بر زمین زد و یوماد فغان از خلق بر خاست
 کما هو المقادیر هذا الامر ملک فرمود تا استاد را غت و خلعت
 دادند و خفیل و پسر را زجر و ملامت کرد و هذا القول که بایر و زنده
 بمع المرید بکسر الباء و الشدة و خویش برید به استاد و
 دعوی مقاومت کردی بل اعجب التلمیذ علیه و پسر نیری
 فلما غایبه الملك گفت ای خداوند بر و قوت بر من دست
 نیافت بلکه در علم شتی باضم قیقه مانده بود که از من دریغ
 جمع داشت هذا الاستاذ امر و بدان دقیق بر من دست یافت
 بر ادب الظم استاد گفت و جوابا بر هر چندین روزی لاجل شغل
 الیوم کنی و استم که حکما گفته اند فی النصیحه دوست را چندان قوت
 مده که اگر دشمن با تو و المصدی کند محاکمات و مت نشسته
 که چه گفت آنکه از پیر و ده و بمعنیه المرتبه بفتح الباء و جفا دید
قوله یا و فاحود اعلم ان لفظ خود استعمال کما و اداه اما اذ کان کما
 فغناه بالبرکة کذ و فی و اوه سنیه و لهذا استعمل فی فایته بدو

کما
 یا و فاحود

اما اذ كان اداة خروجه ليجي بأخر الاسم ليدل على خصوص حاله والحكم
 المترب وما خرج فيه من قبيل ان يكون در عالم الى الالف واء غير
 موجود في العالم بملك كس ليرى ان زمانه لم ينع ان الالف واء موجود
 ولم يفعل في هذا الزمان احد كس بيا مخرجت اي لم يعلم احد علم تير
 ازمن اي الرمايه من كمر عاقبت نشانه نكرد وروى هذا المعنى
 ما ذكره الجوهري **شعر** اكله الرمايه كل يوم فها استساعده راي
 الرمايه بمعنى الرمي واستد باله ملكه تحت استقام وقال الا صمغ
 استند بالثمن للمعجيس استنى كذا في الضياع ومن قال وقول
 استند بالثمن للمعجيس من الشدة فكان لم ينظر الضياع وختار
 وقيل في الترجمة **قطعه** يا فها يوقد روعا لعله كس قيل
 بوزمانه ان كمر كمر روم ايب اوقا فحق عاقبت المدي نشانه
بن حکايت درویشی بیا و الوحدة جرد صفت درویش
 بگوشت و صحرایان است بود لغواشته بیا و شاهی بر و بگوشت
 فخر درویش کا جاکه طارح ملک با فخر قناعت سر بر
 بیا و رای لم بر فخر راسه من المراقبه و التفات بکبر الیه
 بادشاه را تا که سطوت و هو القهر بالبطش سلطنت است بهم
 برآمدی انقبض و گفت این طایفه خرق پوشان بشیر الخائفه
 الصوفیه بر مثال حیوان اندر بدان حیوان کما یعرف السلطان
 ولا یعطی کذا کب هذه الطایفه و بر کف منطاط ای درویش
 بادشاه روی زمین بر بر سلطان بر بگو کمره و مثل بر بگو کمره
 چرا خدمت کردی و شرط ادب بجای بیا و رای فان من الادب

ابن سید علی

ان تقوم به و تعظم کفایتا علی ضمیمه درویش بگو المومنین ملک
 انی قل به توقع خدمت از کس دار و بر ج الخدمه من احد الناس
 توقع خدمت از خود دارد و هذا الجواب کلام ضمیمه درویش بگو المومنین ملک
 خطاب للمومنین ملک و بهر باس رعیت انو یعین ان الملوك
 لاجل رعایه الرعا یا نه رعایا یا نه بهر رعایت ملوک ای بکس
 الرعا یا لاجل خدمه الملوك **قطعه** بادشاه بباستان درویش
 است ای السلطان حارس الفقیر که بخت ای نعمه بفرمودت
 اوست ای بقوه دوان السلطان کوسمفد معنی الغنم و قد بدل
 فایده بایه و يقال کوسمفد از برای جوابان بالفارسی است
 ای الغنم لیس لاجل الرعا بلکه جوابان برای خدمت اوست
دیگر بجای امر و بر بگو کمره ان الکاف العوبه و وصفه بر بگو کمره
 مراد سوجی بجای بیا و الخطاب و الخطاب عام دیگر ای فقول
 للقطر بیه مقدار اول از بجای بده من بدل الخفقه رئیس ای قلبه
 مخرج من المایه لخصیل المار و لک جرد الکاف للخصف
 و الباء للوحده باس قدر بیا نه یا قول بایه یا یا مستثنی به و درویش
 و من لم یعرف معناه هناك اعرف به بهما حیت قال یعنی صبر کن
 تا بخورد و مومن حال فاعلی بخورد و مومن یعنی خرج الدماغ و العظم
 و المراد بها الاول س بالاضافه فی اللغة لیسان خیال درویش
 و وصف تیرک من الرشدن فرق شاهی و بندگی بایه و محمد
 فیها بر خاست ای لم یبق الفرق بینهما چون فساد نوسته
 و مومن الموت آمد پیش ای و مع کمره کس خیال مرده با کمره لایفک الکاف

دری سید علی

الحديث

العبد في لوان احدا جرت اب العيت وكشفه ومن رجع كونا الكفاف
بالفتح من كونا فقد ارتكب الشداك قوله بارئنا سدا فاعله
ضحيه كمن توالى لادريه في الفقه وقيل في الزجر
قطعه برحيم كادان وولده برسيك جفا الدير لاريش
بريك كونا لور خيه لير في بير بين سهار سر خيال انوريش شاهله
بنو قديم ورق اوله چون اجل ابره ناكرا ان الزبيرش متيك قير
آجر سركش عليه كم عتيق ياد وريش ملك لالمر و هو لمع و القار
در وريش لى كلام استوار يعنى الملك امد لوقت الزمن جيزى جواه
كى هو عاده الملوك **حكايات** كان ملكه الزمان الباقى وكان
دار خلافة مدنية هراة قاله وقت خا طاب الفقير از من
چيزى جواه اى اطلب من شيا فقال الفقير از تو ميرى ريشو ام
اى اطلب منك مدنية هراة قال الملك ميرى را بوجى بدم اى عيشك
ايا ما فلما سمع اركان هذا الخبر اخرجوا الاموال الكثيرة من
اموالهم وانتشر المدة هراة من ذلك الفقير لاجل الملك
كفت هذا الفقير ان يحوهم كدرك رحمت من ندمى فانت
صوت خراف الجبن الم كفت يدي به كفت هذا الفقير **حديث**
ورباب امر من كافتن بالمشى ابرسيك والكمق ووديق ومن
قال اى فهم امر من يافتن فقد وهم كونا ككفت النساء الاخيرة
المخاطب هست بدست لى في يوكير اهل كراين دولت وملك
نرو دولت هست فينبغى العاقل ان يسع للاخرة باقبال وماله
وقبل في الزجر **حديث** خاف اوله الده اكين ووشير ميتك

الى كونا على

كم بولر طور كيدر الدن الرطون فر **حكايات** يكما زور راغ الزمان
ارساق ريش و النون مصرى وقت يوم من الطبقة الاولى اسمه
نومان وكنيته ابو الفيلس و لقبه و النون لقب بالان كان في
سقيت مع جماعة من الناس وكان الواحد منهم جومر فاشى
فلما سقيت الى زانهم لان هذا الرجل الغريب يروى و النون
قد سرقه واكرو حلف ولم يصدقه فلما اضطر توج ساعد فاق
حوت من البحر بملك الجومر فغلب بسببه و النون الى صاحب
الحوت وقال شيخ الاسلام و النون رجل شيعى لان زين بالكرام
ولاندهج بالقامات بل المقام الى الى والوقت سخرات في يده
وسهوا كاتبا كرامات و همت خراست فاعلا ضحية لور بر كرو
سب تجدت سلطان مشغوم كما هو اللابغ بالعباد الذى يكون
يقرب من السلطان و حجب من اميد و ارم اى رجو خيره واز
عقوبت من سان صنف مشبهه من ترسيد و النون قد
كرست اى كى وقت كرسى اخلاى كرسى سيدى حكايه كونا
السلطان لى كى كانت خاوار جملة حنة نغان بودى نغان قال
ملكه مع علوة جنة حصا لنفسه **قطعه** كروان ميدان
ورج بعين ان عبادة اكثر العباد لاجل راحة الجنة و لم غلاب
جهنم و لو لم يكن لك بل لوجب و بالاجل راحة الجنة و لم غلاب
يريد به السلك العابد به فلك بودى اى اظهر من اخلاصه
و عللا لى كونا كرو سيار خلد ترسيدى مرهون بهجنانى كى
ان خفاف كرسى ملك كبر اللام ملك بفتح اللام لودى و العجب

الحديث
من كان ناسا لور
فقد كان ناسا لور

کلمه خود ادا و بنا و قدمت علی الاسم الموزون کلمه طاهره
 این او قال السلطان مشیر الانهار ان هذا الیل بیا بد لفتن
 لفظ بیا بد مضارع من بایتن الی یفعلی کلمه ان تقول مساعلا
 اینک بکاف التصفیر کاه و جبر وین بالباء الفارسی بوالغیر
 فیه تنبیه علی ان من الآداب تصدیق السلاطین فی آثارهم
 و کلماتهم و کن شیخ ان لا یصد قولهم بالظلم **حکایت**
 عالم عن الصدوق قال الصدوق کلمه حق عند سلطان **حکایت**
 شیدا ی بیا الوحدة و هو شیخ العی و الروم فی قاله شمر
 یعنی یک و در ایف کر شیدا ی می کند در محافل و مجالس شیدا حمزه
 و غیره و شیخ علیه السلام هر سون جمع کسب و بر ما فت کا به عاده
 العلویین که من علویم و لم یکن علویا فیه الذب واحد و با
 فافله حجازی زبشهر در آمدی و خطرا که از شیعیان و زیارات من
 الی فیه الذب آخر و قصیده پیش ملک برو که من افته ام المقلبا
 فیه الذب آخر می از ند ما و ملک قد قریان الندما و در آن سال
 از سفر آمده بود و کان عالمیجا که گفت من او را در عروبان
 در بصره دیدم حاجی چگونه باشد فلفیف بکون حاشا فیه
 السنه و دیگر گفت ای قال جل آخر پیش نظر لیه و در
 ملاطیه اسم ملیده علوی چگونه باشد فلفیف بکون علویا
 و غرض در بیان انوری با قید و بوشاء فاضل و فیه نظم القصیده
 کامل فرمود تا بنزدش و می گفت ای پیر و ز من المکرمه جری
 و شیخ جلالیه بیا الخطاب فاما عاتیکم و عاتیکم فیه الذب و در آن

این شیخ علی
 هر سون جمع کسب و بر ما فت کا به عاده
 العلویین که من علویم و لم یکن علویا فیه الذب واحد و با

روی زمین ای مالک حجه الارض سخن دیگر می آید اگر راست
 نباشد ای ان لم یکن و لکن الکلام حصاد فیه لغتی من عقوبت که
 فوایع سر او را می سختی به گفت ای الملک ان حیبت فوایع
 شیدا **قطع** عیبه بیا الوحدة کرت انما الخطاب و لفظ لکن
 مخفف من لفظ انما است با کس و ن معناه بالبر که یوغو
 پیش آورد و الکلام تقدیم و تاخیر للموزون و التقدير
 هر غیر پیش است آورد دو بیان بالکثره او کلمه و فوج
 است و یکدیگر با الفا رسن و فیم الاول بالکثره و فیم الثاني
 آید ان ای لیس بلین خامض فی الحقیقه که از بند علویان
 الوحدة و السعوی القوال باطل شیدا ی بیا الخطاب و شیخ المقلبا
 منه جبران دیده و صفت تر کسب با بر وید و شیخ بعضی الذب
 ملک بخندید و گفت ای من راست می سخن در عهده و فوایع
 فی زامه آخری فاما مولی است منیا دارند **حکایت** آورده اند
 فی الحاشیاء که از روز راجع وزیر و نخل فیه و فوایع بیا رسن
 ای الرعا یاجت آوردی حکما بقول عام الرحمن یجوز الرحمن
 و صلاح ممکنان جسته فان مدار الایمان علی الامرین التعظیم
 الامانه و الشفقه علی خلق الله اتفاقا بسبب ذلک الخطاب
 ملک گرفتار آمد برادران الملک خاطبه بالعقاب و امر علیه
 بالعقاب و لکن قال ممکنان در وجوب بکسر الحکم و کلام اول
 ان من الخطاب سعی که در فقه مضمون قول ان احسنتم
 احسنتم الانفسکم و مومنان جروی ای الذین و کلام علی

قال بعض من مشیر الانهار
 ان هذا الیل بیا بد لفتن
 لفظ بیا بد مضارع من بایتن الی یفعلی کلمه ان تقول مساعلا
 اینک بکاف التصفیر کاه و جبر وین بالباء الفارسی بوالغیر
 فیه تنبیه علی ان من الآداب تصدیق السلاطین فی آثارهم
 و کلماتهم و کن شیخ ان لا یصد قولهم بالظلم

معايش اي في عفا به لا تفت من المطفف هذا العفوف كونه غلاما
 قال انه توب بل جزاء الاحسان الى الانسان ويزر كان فيك اس
 انساوا الاخر في ريت ليك اولي في شاة بيا دشاها لغني وانما
 من شان الكلام ما ملك ارس خطاي او ذكر كشت جنا وروغ
 عنه صاحب دلي قد عرفت معناه ومن يرا د بطلا تفضل عما سبق
 برين حال اطلاع باقت وتكفره معنى قوله تعالى الله لا يضيع
 اجر المحسنين واقت **قطعه** تامل دوستان بدست آري الى اجل
 تميل قلوب الاحباء وتقليبها وتليستهم بوستان بدروقت
 اسم مفعول من فروختن بمعني البيع في بك الباء وسكون
 الهاء وفتح المعنيين احدهما الحسن والاخر السفر جمل والمرد هنا
 هو الاول والمعني الاجل فليقلب قلوب الاحباء ببيع حدقة الاب
 حسن ليدفع عنها اليهم بخرن فيك بالكرة المجره ووزن الكاف
 العرب لفظ فارسي بمعني القدر بك القاف اسم علم لكل ما يطبخ
 فيه الطعام سواء كان من الفخاس او الزرق بفتح الزاي والراء جمع
 بفتح الواو وهو وصف تركيب يعني لاجل طبع قدر الاله قاء والمرد
 طبع ما فيه ومن من لفظ حزين بالفتح لان فقد غلطهم حزن
 سرت اي كشي من اثاث البيت واسباب سوتة بذا
 الكلام في بيان الاحسان بالاجزاء والاصداق حسن ثم تفرق
 المعنى النقي حيث قال ما بداند ريش وصل تركيبهم بملوك
 كن لادمن سكب بلفظ دوخته به **حكايه** سطر خاقل من
 المروة قال المروة الاحسان لمن اساء اذا الاحسان بالمحسن

هذا هو المعنى
 من قوله تعالى
 الله لا يضيع
 اجر المحسنين
 يعني ان الله
 لا يضيع اجر
 المحسنين

معاونه كبيع السوق وقيل في الترجمة **قطعه** وستر كطلن
 اله اليقين . باهك باخي س صاقيك . ابو صا ناكاش
 بنكيا بجن . هونه واريس اوده بافقيك . برمق صا ناك
 قيل انك غريه ليا تقي **حكايه** بكي ايرسان هرون اريد
 كشته ابو جعفر وخواج موسى الهادي بن محمد المدي ابو جلد
 ليته موت اخيه وفيه ولد المأمون وهي ليته لم يكن في الزمان
 مثله مات فيها خليفه ويبيع فيها الخليفه وولدها خليفه
 وكان هرون الشيد طويل القامة ابيض اللون سميا جوادا كراما
 شجي غاكث الغزو ولا سبكه واجتمع بيا به ملوك الاقاليم وقفل
 من بغداد به يدعته فخلها معتمرا في مدينته قرا اليصلع
 وقراء الموطي علي ملك بن اس صاحب المذهب ورجع الى امته
 في اشهر الحج ماشيا ولم يج احدا خلفاء بعد ولا قبله ماشيا
 آياته مات الامام مالك بن انس المروزي سنة ثمان وربعين
 وعاشه بيش بيا مدي جاء احد من ابناء هرون قتال اميه
 خشنك قال لا اذكر هرون سرتك الاده قد عرفت معناه مرا
 دشنام وادعاه لي شتم ابي مارون اركان دولت راكوف
 مستفتيا جري ابي وفي بعض النسخ سري جرين كسي جابا نك
 واجاب كل واحد منهم بجواب غير مرقني كما اشارت بكتي اد
 هذا جواب يعقبن الظاهر الشيخ الخليلي وديكر ان برين
 هذا جواب يعقبن الظاهر ولكنه اخف من الاول وديكر في مساو
 قدر معناه في حكايه ملكه وزن ونق قد معناه في حكايه

هذا هو المعنى
 من قوله تعالى
 الله لا يضيع
 اجر المحسنين
 يعني ان الله
 لا يضيع اجر
 المحسنين

هذا هو المعنى
 من قوله تعالى
 الله لا يضيع
 اجر المحسنين
 يعني ان الله
 لا يضيع اجر
 المحسنين

هذا هو المعنى
 من قوله تعالى
 الله لا يضيع
 اجر المحسنين
 يعني ان الله
 لا يضيع اجر
 المحسنين

ابن سينا على

انما فن انما ديانا فكل من س ما كل السيلة ما وكون كفت فكل ما
 لا يلى بسكر كرم انست كرسق كنه فان انده فقفو حين العفوف
 واكر سوا نونيه وشماد كرسق بد فان هذا جزاء المثل من جزاء
 استقام از حد كرسق اى احفظ الملائكة ولا تجا وزنه الشتم انكاه تلم
 از طرف ما باشد **قطع** نه دوست ان بنه زكبد حد مدسرون
 كبا بيلد مان بالمشو ككرش قيل ومن قال نه نفه وويلدى
 له صوت نيل فظهر نه وقت هيجاز وعفنه بالمشو ككرش قيل
 نفه كثر الكلام ولم يعرف المرام **بيكار** قد عرفت لفظ ومعناه
 وحكا من اخلاصه بيا نه قد كرسق بد والمعنى ان من يري الحماة
 مع الغيل القوي ليس برجل عند العاقل بل هو **والكسيت**
 از روى تحقيق وفي الحقيقة **ابن سينا** شتم آيدش باهل كرسق
 اى يحفظ السان وقت الغضب عن الغش **مثنوى** **بيكار**
 زشت خوي احدى الباء بن اصلية والاخرى مصدرية
 وادو شتام قدم لفظ وادو لوزن تحمل كرسق كرسق الضمير
 المستتر فيها راجع الى كرسق اى نيك ورجام بفتح الفاء ومعنى
 الغاية اى العاقبة المستترية قال فردوس **بيت**
 يكون شتم ورجام كرسق بود كرسق زمان ولى جهانيان بود
 ومن قال نه شتم بمعنى العاقبة فقد قرب من معناه بقرينة
 تفصيل اصل بدتر العوام خرفه ثم شاع نه السنة الفصحى
 ووقع نه النعا كرسق **ابن سينا** **بيت** توارى بد بان فزون ترس
 وادو كرسق وكرين بشير وادو كرسق فخر الغايب ومن قال نه كرسق

ابن سينا على

ابن سينا على

ابن سينا على

ابن سينا على

البلد

بان خفيف للوزن واصلة شدة لان اصله بدتر اذع الاول
 نه الساء بعد قلبه تاء فخر اظه عدم عليه بالغة الفارسية حيث
 اجرى القواعد العربية فيها ثم متعلق بقول بشرى بدتر انهم كرسق
 خوامى فتن تيردان تقولا اى انهم فاسق سارق كما رجعوا
 قبايح ومعايير حكما على نه فتن فتن فتن فتن فتن فتن فتن
 الازنت خوي وانشا نه لى بسا بسا العكس ومن قال نه شتم
 اى انك انت الذى تفعل كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق
 فبهم لى بسا فخر احطافه تفه لى بسا اى فخره بالغة الفارسية
 وليس فخره بالغة الفارسية لى بسا ولم يحقق الخطاب فافهم فخره
 دقيق كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق
 غيره وقيل نه الزشت **مثنوى** **بيكار** زشت خوي كرسق
 تحمل لى بسا ولى كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق
 بيلورم من نه بيلورم **حكايت** بالغة الفارسية كان كرسق
 بالغة الفارسية كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق
 نه مدة سياحة زورق نفع الزاد وسكون الاول لفظ عربى
 بمعنى السيرة الصغيرة وادو لفظ درية بالغة الفارسية
 بى المعنيين احدها العصب والاخر الاثر ويرد بالعصب المردودا
 هو المعنى الاخير فى شدة وادو كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق
 موضع بدترية المادو بفتح وادو لفظ واحدة ومن راد نه شتم
 قول ولا يجرى المادو فبهم على الاستقامة زاد عليه فخره بالغة الفارسية
 على الاستقامة وادو كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق كرسق

ابن سينا على

ابن سينا على

كوت ملاج را علی وزن الفلاح بعضی جبهه السیفه تكبريكه بالكاف
 الفاحشي امر من كرفين آن هر دو برابر است بوجه من الفوق تا مرصد
 دینار بدو هم تخلیص کل واحد منها و اعلم ان اعطاء مثل هذا المبلغ
 لتخليص الجنب من سيرة السلطان و لهذا المورد هذا الحكاية في باب
 سيرة بادشاهان فلابد من ما قبل لينفع ان تورده هذا الحكاية في باب
 سيرة بادشاهان و معونة اللاتي هو الباب الثاني من ملاج تا على
 خلاصه من الوق دكری لا ملك شدي غرق القم بقيت عمر من مائة
 بودای قدم اجل ان سب در كرفان او تاخير القادان لم يكن الام
 ملاج تخدله و طاعت ايجر تو لغیر علی بن عباس و مع بعض السبع
 كرسف و دكری حار من بهر ندين ان اشارة الى الذي في الموضع
 بيشه بود بسبب كونه بياض الوجه و در بيان مائة بودم ای كست
 جرت من المشايخ انما بيشه كرسف ان يكون النون الثانية
 ما قبل من ان نون ای حمله على المعية و اردستان و كبر اشارة الى
 الذي غرق تاربان بمخ السور و حورده بودم ای كافي ضربه
 بسور و واحد قطع بالباد المصدرة لغرض في الله العزيم عمل
 صالى خلفه و من اساء فعليه **قطعه** تا نون در و نون كس في النون
 نه من خاشدين و المارد علم الاذاه كانه نرين راد خاره باشد
 ای نوديك الشوك لان جاء مستتبه سنية قبله كانه و نون مستند
 ای الخساج بر كاري جعله حاصله قل نون كانه باشد كانه حصل
 حاجتك **حكاية** ورد في الخبر ان الله تعالى قال اجيب بهر عم
 يا عيسى بل ترمان تخليص مع المسئلة على السماء قال نعم قال

و در كرفان او تاخير القادان لم يكن الام
 و معونة اللاتي هو الباب الثاني من ملاج تا على
 و در بيان مائة بودم ای كست
 و اردستان و كبر اشارة الى

علي خمس خصال اشقة كالشمس و التواضع كالارض
 و السخاوة كالنهر الجاري و الخاتم كالملت و الية كالليل **حكاية**
 دو برابر بود و در زمان السابق يك خدمت سلطان كردی و
 ديك ربع بار و ان جمع بار و مع بعض العبدان خوردي باري
 ای مرة ابن تو انك شانه الي كاري و انك لفت معا بانه اخذت
 سلطاني كني تا از مشتق كاركردن بر مي كسار و و يا
 الخياط كفت معارضه تو چكار كن تا از مولات معصده
 كالذات خدمت رما و خلاص يا بكيمان كفته انك في النون
 ثمان خورون و نون ستم براد بهر هناعدم القيام خدمت مخلوق
 به حسن و من قال في شرحه هشر فكان لم يعرفه و معناه حسنا
 ككره ففتح بن ای المنة و من غير بيان بس و وجد متلستان
 بمعية القيام **مناسبت** بدست الهيك يكون الكاف الفاحشي كمال
 و كرسف و من الافاضة معناه بالرة كالجو و من قال في شرحه
 بالكاف الجوزة على وزن آهون الكس و هو خط الحرة يقال بالرة كرسف
 كرسف فحانه لا يعرفه كرسف و الكون و اللون نفعه بالثانين بينهما
 فاء بمعية الحار كرسف في تميز بركه مرار و من قال يكون الراء
 فكانت به قبله از دست بدست بيش امير **قطعه** عكره فقاء قد
 مر سانية قيل الابواب درين حرفه شادانه رة اضم و الموضع انش
 تا بهر حور حصف چه بوشم شتا ای كست انك في طعام الضيف
 و بال شفاء و غير قريه كرسف تا كرسف حرة بمعية الحار و المعنى
 انما البطن الذي لا يشبع و لا يقنع بل يقول لمن من مزه كالجوع الذي

و در كرفان او تاخير القادان لم يكن الام
 و معونة اللاتي هو الباب الثاني من ملاج تا على
 و در بيان مائة بودم ای كست
 و اردستان و كبر اشارة الى

لا يست ولا يفر بالحق ومن لم يبع المعنى قال في شرحه في خروج
 وبدايش وقال انما جسيم خيره بالتره قشيش كور وادست
 خيره وبني خيره بالتره او شمس ال وابق بنان بر اراي افغ
 بنه واحد تاكنه بشت بمع الظم جومت دون الي النما تجعل
 ظهره مضمنا في الخلد وقد ورد في الخبر من فهم شع ومن علمه ان
حكايت كس ببينش نوتروان عادل مروده آورد
 كه خدای عزوجل فلان دشمنست را بر داشت ای رفیع من
 الدنيا بعن امانه گفت هیچ شنیدی که مرا و کذا داشت
 ای که بنی بع جلعن باقی **بیت** مرا بمرک عد و جای شادمانی
 نیست عله بقوله که زندگانه مانیز جاودانه نیست **حکایت**
 قال المشركون ان محمدا يموت فترخص بردين المنون اي ما يتعلق
 النفوس من حوادث الدنيم فيعني الله في عند حكم الموت فقال
 وما جعلنا البشر من قبلك الخلق فان كنت فهم الخالون
 كل نفس ذائقة الموت **حکایت** كه بهی بیاء الوحد و هو
 لفظ فارسی بمعنی نفر و قد عرفت و او نه اضرة و الشعر
حکایان كه در بارگاه قدره و ما نكسرى بفتح الكاف و
 كسرا بفتح ما و كسرا بفتح ما ان قید لقب ملكو الروم و النجاشی لقب
 ملكو الحبش و صفون لقب ملكو مصر و خاقان لقب ملكو الترك
 و هو كسرى مغرب خسر و النجاشی كسرى و كسرى
 و الجمع كاسرة علی غیر قیاس لان القیاس كسروا بفتح الراء
 مثل عیسون و مویون بصلته سخن می گفتند و كانوا یذبحون و انما

بر جرمش موش بود گفتند چرا درین جهت با ما سخن مگوی بد مثال
 الحکا دلفته جوابا بطع و راعتال اطباء و طبیب دارو مع
 الله و ما بدو سقیم را پس بمنزله الله و الجرافیه چون بیم
 که رای نماید هیچ معنی الطریق الی تسو بست و ازان سخن گفتن
 حکمت نباشد **شعری** چو کار بی بیاء الوحدن یه مضوی بالیاء
 المعص و هو ان یأود فی الفصیلة من بر اید و یحصل لادوی
 سخن گفتن نشاید لانه القیاس الی ان و تقصیر الكلام **حکایت**
 سئل الفلاطون عن الرثاق قال راحة الجسم فذلة الطعام و راحة
 النسان فذلة الكلام و راحة الروح فذلة الانعام و راحة
 القیاس فذلة الانتقام و کسیم که ناینا و جا بهست باکم الفاس
 اگر خاموش بنشینم کما بهست لانه یقع فی البر و یهملک **حکایت**
 مروان الرشید را چون ملک بافر و انکه مصر کسرت گفت بخلاف
 ان خانی و هو و عون کما قال اندک آرم الموی دم اذوب الی خون
 انه طغی ای علا و کلمه و جا و الحرة الکفر و العیسان که بنور ملک
 مصر دعوی خدایا که ما قال الله تعالی فی تومر قال باقوم
 البس ملک مصر و هذه الانما تجری من تحت اظلال نعرون بنشینم
 مملکت را که بنین بندها نسیما بی بیاء الوحده داشت که و ن بفتح
 الکاف العید و سکون الواو و حاصل اللفظ فیسأل الخلد الی لا یش
 بسرعه ثم استعید الشخص الذي هو یحیی فی الفهم و علی هذا المعنی شعاع
 البع و الروم نام و تحسب بقیم کما و البع و فخرج القضا الملهک علی
 صیغ التفعیل ملک مصر ابوی زلزله ال اصل بمعنی الرخس و شعاع بمعنی اللان

مرا بمرک عد و جای شادمانی نیست عله بقوله که زندگانه مانیز جاودانه نیست

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

ساق الكلام على مقصدها كونه كغيره من السبائك حيث انما على الجارية
اباه كنه ثم حذره واواى سورة حم او انا بد **قطعه** ثم لا اواف
بعض النسخ انه ابدى بالياء والصد في مبدى من بنى بديان
بالله كنه ومن قال يعني ميج كس ويجوز ان يكون مبدى على
معنى المجدى والى فلا يكون مرسى فقد جعل اللفظ والمعنى كـ
روى ما على ضمير او اجابى ما بسدده الى الموضوع انى هو
غير مقبول لشدته والى انما ابدى الال في مقدمه من خارج اللون
قال في حقا القبح ما روى الال الى عذب ثم حذره واما المدايه
بالحاف الفارسي يعني الملقن وقد يوجد بعض النسخ هذه
القطعة قطع دست سلطان كرمه ان شهو وقدره يانه
توضيح ومن قال في المجدى بكاف الفارسي وذكر حذف الياء
في النسخ مع وحي فقد عذبت كلاما والى من شى بيانه وقدر
ذكره من السراج ذكرته هه هنا كما يدره من جون بسدده
ومو بكاف الفارسي قدر الدواب دما واما شرحه في جوارى ال
فاعلى ياد وفاعل او قناد لشدته لعل ياجى اياه لى نظيره كونه
مكشده برلمان السراج بعضه من وانه القوة حصا على كنه وقوش
انزوتين تزداد الامير قائل على الاول بهذا سمعته وانه قال
بعض العمل فغفل عن اللفظ والقول ان اصل العبارة كنه بالسرين
المعنى فخرج اللفظ الفارسي اسم للحمى اللاحه لاس وبنى فالحات
المعنى فخرج لشدته فانه لم يفسد الا بقوله بالعدم المناسبة للمعنى
ان الجارية تلوث بمقارنته الكلام الاسود وطلايق خجدة السلطان

قال في حقا القبح ما روى الال الى عذب ثم حذره واما المدايه
بالحاف الفارسي يعني الملقن وقد يوجد بعض النسخ هذه
القطعة قطع دست سلطان كرمه ان شهو وقدره يانه
توضيح ومن قال في المجدى بكاف الفارسي وذكر حذف الياء
في النسخ مع وحي فقد عذبت كلاما والى من شى بيانه وقدر
ذكره من السراج ذكرته هه هنا كما يدره من جون بسدده
ومو بكاف الفارسي قدر الدواب دما واما شرحه في جوارى ال
فاعلى ياد وفاعل او قناد لشدته لعل ياجى اياه لى نظيره كونه
مكشده برلمان السراج بعضه من وانه القوة حصا على كنه وقوش
انزوتين تزداد الامير قائل على الاول بهذا سمعته وانه قال
بعض العمل فغفل عن اللفظ والقول ان اصل العبارة كنه بالسرين
المعنى فخرج اللفظ الفارسي اسم للحمى اللاحه لاس وبنى فالحات
المعنى فخرج لشدته فانه لم يفسد الا بقوله بالعدم المناسبة للمعنى
ان الجارية تلوث بمقارنته الكلام الاسود وطلايق خجدة السلطان

قال في حقا القبح ما روى الال الى عذب ثم حذره واما المدايه
بالحاف الفارسي يعني الملقن وقد يوجد بعض النسخ هذه
القطعة قطع دست سلطان كرمه ان شهو وقدره يانه
توضيح ومن قال في المجدى بكاف الفارسي وذكر حذف الياء
في النسخ مع وحي فقد عذبت كلاما والى من شى بيانه وقدر
ذكره من السراج ذكرته هه هنا كما يدره من جون بسدده
ومو بكاف الفارسي قدر الدواب دما واما شرحه في جوارى ال
فاعلى ياد وفاعل او قناد لشدته لعل ياجى اياه لى نظيره كونه
مكشده برلمان السراج بعضه من وانه القوة حصا على كنه وقوش
انزوتين تزداد الامير قائل على الاول بهذا سمعته وانه قال
بعض العمل فغفل عن اللفظ والقول ان اصل العبارة كنه بالسرين
المعنى فخرج اللفظ الفارسي اسم للحمى اللاحه لاس وبنى فالحات
المعنى فخرج لشدته فانه لم يفسد الا بقوله بالعدم المناسبة للمعنى
ان الجارية تلوث بمقارنته الكلام الاسود وطلايق خجدة السلطان

والا وجه انشده في الكلام المذكور بالية المبرورة **حكايت**
اسكندر وهو اسكندر بن فيلقوس بن بطرسوس بن منظور بن
بنى بطرس بن يونان بن ياث وقيل بل بومن ولد من بن العيص
بن اسحق بن ابراهيم ودم والاخرى سبب لتوضيحه بقوله روى
القبه ذو القرنين واما القف بلانه ملك الدنيا فترى الى شرحه
منه ما روى في منامه كانه قد اخذ بقرة الش او كانا واثنان جريا
والذوات تسمى قريانا اولاد القرض ذو وقتة قرنان من الناس وحي
فقد اقبه روى كانه قبيض العمر فلا يضر هذا الوجه اوانه اعطى على
والباطن او انه دخل النور والظلمة هذا واطلاق القرنين على العليين
والظلمة والنور خجدة بعيد وقيل لانه ملك فارس والروم من
جسمن لانه ملك الربع المكشوف وقيل لانه كان في راسه شبه
القرنين هذا وما وجدناه في كتب التواريخ وقيل لانه كان كرم
القرنين من قبل ابيه وانه هذا واطلاق القرنين على الابوين جوارى
وقيل لانه اذا حارب قاتل بيده جوارى ولا يحسن اطلاق القرنين على
البيدين وقيل ان قال كان في القفرة بعد عيسى لم ليس بصحيح
لانه صرح في كتب التواريخ ان بيته وبين ظهره عيسى فانه
وشعه شدة والخلاف في ان ظاف الربع المكشوف وملك
المشرق والمغرب وكان فيلقوس ابواسكندر وزير الملك الروم
وكان حكما فاضلا عالما بالسياسة مجتهدا لا مورا وكان جديا اهل
المملكة ولقبات الملكات ولم يكن له ولد اجمعوا على نصبه فاختار
اليهم بانه ليس من اهل الملك فلم يقبلوا عذره واجلسوه

الحكاية التي ذكرها
في تاريخ ابن خلدون
القرن الثاني عشر
ابن سدي على
ابن سدي على
ابن سدي على
ابن سدي على
ابن سدي على

على سيرة الملك وسار الحسن سيرة قومك وكان ابنه الاسكندر
حكما عاما قد اخذ الحزم من اشراف الخائس واحاط بعلم السيرة
فاجلسوه على سيرة الملك واوعى له الناس بالحق فبقيت
الملك يومه فقلع مع حاشيته وواسخ الروم سار حتى جاء ساحل
ارض مصر فبينما يدبره فقال له الاسكندرية ثم سار ديار النصارى
وادخلها ثم نزل في ثم سار فاصدا بلاد المغرب والخصوم على
مقودة بجيش وارسطا الخائس الى الجابية حتى انه من الشمن ثم
سار حتى اتى بلاد البغداد فاصدا بلاد الفرس ومطبخ الشمن
وسار حتى قصد ما بين السدين وما جيلان فاشاع بينه ردا
كالحايط النصف فادى حتى وجده واما هو ثم انه لما فرغ من السد قال لهم
تبق ارض اهلنا بالارض الفلانة فقالوا نعم فادى فادى فادى
الحية فتوجه فاصدا الى ما على القطر الى حتى قارب مكة فظلمة
فقال لهم ومن صاحبه من العلماء وان اريد ان اسلك هذه الظلمة
فقالوا انما الملك ان من كان في ملك من الانبياء والملوك
لم يسلكوا وانما يخاف الله ان يظلمكم ام لا فصاروا فخرجهم
على النجوم فقال لاهل المقوفة اجدى الدواب حتى انظر اقبالوا
الخيل فقال انما الخيل ابصر فقالوا اللهم الاناث الايكة فاصدا
من الخيل الاوسية الا فمروا بها واواخرا حتى الا ف
رجل من اهل العقل والنجرة ونصب على كل رجل ردا من
الحمار ونصب الخضر على الفهم في مقودة ثم سار الى مكة
ان يسير لوامكانهم فسيروا وبنوا بيوتا واهم ان البغداد فخرجوا

السبع فغان الخضم زبا الملك اناس الظلمة والانيال بعضا
كثيف تصنع باضلال دفع الخيرة حصاره وقال له اذ خلعتهم
فاطرحهم في الارض فاذا طرحتهم راحت فاجعلوا اليهم سارا
لخضمهم بين يدي حتى انتهى الى الوادي الذي فيه عين فسلم
طيا غلما فوقع خاطره ان العين في ذلك الوادي فانحدر ملك
الخيرة في الوادي فصاحت فسر الخضم فوجد العين في ماء
ابيض استد سباحا من اللبن واعذب من العسل واطيب
رجحان من المسك فشب شربا وتوشأ وركب وسب
فلحق اصحابه ولم يصب ذو القرنين الوادي والعين فانهزج
ندوا فزادوا فيه فجارته من ياقوت لهر ومن زبرجدا خضم
فقال الخضم فمسن من اخذ سيرا ومنهم من اخذ فلما خرجوا
من الظلمة وجدا ما كانوا فيه جوارا فقدم الساركا والاخذ وكان
مدة قسيرة في الظلمة اربعين يوما وقبل ان تكثر من شربا رجحا
حتى قطع كل واحد اخراسا وسار حتى اذ العواجل كبر الشمام
فما قبل ان يصل اليه وقبل ان يسار الى الشمام مات في دومة
البحرل واختلف في بقية قد ذهب قوم الى ان تبغ القول حتى قلنا
يا ذا القرنين وهذا يدل على الوجع والاضطراب ان ملكا عاديا
علما اتخى الخضم من التدبير واختلف في عدة اهل الاكمة ملكه
فويل كان في يوم مات سنة وتكنين سنة وطاف الرجاسون في شربا
في اربعة شربا فليل اولى الملك وعمره عشرين سنة وولد له ملكه
ما فيه سنة واما قتلهم الاقرع مدنية الاسكندرية فله الذي

ذكرنا خلاصة قصته فلنرجع الى المتن لنعلم ان ديار مشرق و
 مغرب يحكمه اربعة ارباب سبب اخذها ملك بيشن را
 خزان وملك وشمس وشمس بيشن بالباء والعرب الزين بود بيشن
 فتخلى شرفه وفت فاعله ضمير السكندر بعون حدى تعالى به
 مملكت كركم اى فخره بيشن را بنابر دم وكان عادته بدعوه
 الى الاسلام فاذا استلموا اقرع على حاله ونام بادشاهان خبر بيلو
 بن بدم **بيت** بنكرش ارفع الزراء والضمير راجع الى امير
 الملكس را بركه خود اندام اخرجوا الى القلعة ونام بنكرش
 بدم بفتح بن ضارح من بهران وقيل في الترجمة **بيت**
 عقللور او كوديز را اكا ك او لور ادين يرا اكا **قطع** ابن
 صم بفتح صم جوينى تذكر الاشرف الامامون للعراق الكثر
 وبحث وامر وسمى بدم ودار في الغوايب كبر ودار لفظ واحد نقل
 هو الحرب بالركن طوت **حكايه** روى ان قات اسكندر
 في ثابوت من دبر وضع بدران سلود وطلوه بالعل والصبر
 لثلاثين ثم مل على ملك الملك الخارج على يد
 عال ثم قال ليكم القوم و هو عليه وقد حضره الملك والحكام و
 الاخلافة فقال لهم عظم العبرة كسفا انه فيهم من الملك قبل
 من شره كان حذر اولا ودم من ضيره كان مغفلا من كان باليا على
 ملكه فم الملك فليكن اليوم ومن كان متيقنا من حديث فليجب
 وليعتبر من قال بطل كل منكم قولاً بغير الحاشية مغنيا وللعاينة
 واعظا فقال احد من الملوك ان يجمع الذي بغير اليوم برب

بمك

يجمع وقال الاخر اربع الغالب الملوك وقاهر القرون كيف غلب
 وقهر وصار عبدة لغيره فقال انما انظر الى ما كان قد اوتى
 من السلطة والحكمة كيف صار جمادانا من بديته كان جمع رفته
 ضايع مكن اى اذكر صم بالخيرة باذنه نام بديته بايد بعد ما كان
 فاني المرسى بخيرى بعلمه **دوم در اخلاق**
 جمع خلق بالضم و هو بيشن را سخي في النفوس عن الملوك ان سبيله
در وينا في جمع درویش والمرد بهرنا اهل التصوف طلقا كما
 يشهد به الحكايات الواقعة في هذا الباب فمن لم يزل في الدار
 كذا لا يعتقد العارف **حكايه** بكي ابن بركان الظاهر في المراء
 به احد من ابناء الدنيا كافت بارسا بارسا بارسا بارسا
 كوي در حق فلان عابد كره اسم را بدمك دكران در حق او بطعنه
 سخن الفته انرا كاسدوا اليه احوال انشاء الصلاح كونه
 فاعله ضمير بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا
 اى بسو بديته بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا
 بالظاهر **قطع** بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا
 بالخيرة للاضاحه وحذفت اللوز بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا
 ونكره انكار بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا
 او من انكار بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا
 وانكار بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا
 ضاعق وزاد كره انكار بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا
 زمان بديته من الخيرة والشر بارسا بارسا بارسا بارسا بارسا

ابن سیدی علی
 ابن سیدی علی
 ابن سیدی علی

من ناسي فساد في العام وقيل الغفران الفتح الحظ لا يقطر العذابة
حكايت درويش رايداء العوده ديدم سر استان كعبه
 استان رايداء و استان رايداء بعين العينه نهاده بود و روی در میان
 در مالیه الظاهر ان المراد جدار الكعبه لان عنبره ارفع و می نالبد و می
 گفت ای بنای نبی بگو به ما غفر یا سیم تو دان که از ظلم و جهول
 علی مقصود فو که ان الانسان کان ظلوفا جرمه الاجه اید که ترا شاید
قطعه غر نقض خدمت آوردیم بالاخره فی الفظین الاولین که
 نوارم بخت استظلم را بس کشان بالکاف عاصیان اگر نه
 توبه کنند اما عارفان از عبادت استغفار ایستغفون من
 تغیر العبادت **حکایت** کان الرجل یرفع یدیه بعد الصلاه فیرا
 وقیل ما تقول و دعا تک قال اقول اللهم اغفر لغفصه کان
 علی هذا الایق بک عابدان جای عبادت تو اطلد خدا من بجهل مقول
 قول درویش الی عباد و یطلبون عوذ العباد و بایگانان بای
 بغضت و می طایفه من المال نبی الخاره والمراد بنا المتاع
 الذی یباع و من بنده امیدار و دام نه طاعت حق اطاب
 جزای او و بدینور و موالف الایستی آمده ام نه تجارت
 حق اطاب غن المتاع الصغیر تا فی غنا ما انت اهل ولا تغفلنا
 ما نحن اهل من هذا و جزا عبادت کلمات فی النسخ الضعیف و ما وجبنا فی
 بر ما انت اهل و ان کان یناسب السباق و ما یطماننا و یصل
 لا حازه و یمل ای تر که ما جاز تر **حکایت** کفر و کشف ان
 قوم یونس دم فانتزلهم العذاب قالوا الله هم ان ذنوبنا

ابن سیدی علی

قد علمت و جلت و انت اعظم امرا و انت افعول ناما انت اهل
 ولا تفعل ناما علی امک کشف عنهم العذاب **بیت**
 کثرت بقر الکاف العذاب من انت من والمراد به عذاب الله
 و جرم ضم الجرم عن الذنب بحث ای ای غفر و یسر سناغم
 ای الا ارجع من عذبتک بنده افرمان باشد و جرمه و یسر سناغم
 قریباً **بیت** و لکن یغسله بئس و من و جمالک **قطعه** قول نه
 فرمان اولو قول ای فرمان کسکه **قطعه** بر در کعبه بالاخره
 سالک دیدم الی الله که می گفت و می سرستغفون بقر و یغفر
 ای و لا تقویه من کونم که طاعت سبیه ای لا اقول اقبل طاعت
 فم غفور بر کنا حش امر من کشدن والمراد طهر من کنا کثبات
 وقیل ای الذی تجر **قطعه** کعبه که کوزم ایدی بر در و شش اعلی
 ایدر ایدی ای حق بن و یغفر طاعت قبول اید جاک فایم کنا کنا
حکایت عبد القادر کبلا و او من الشاخ العظام و الاولیا
 الکرام و اینا و ششی و کلمات علیا در حرم کعبه روی بر جفا
 بفتح الحاء المراد جمیع حصه کذا فی مختار الصحاح و فی الغاشیه
 سکنیه و بالترکیح و من یعرف الجمع و المذموم الجمع معنی
 المفرد نهاده و می گفت مناجای خدا و نه جفا ای بر در العفو و اگر
 مستوجب عفو بن من استوجبه اذا استحق در قیام طرکنا بارک
 امر من الکلی فی تادروی یکان جمع نیکای فی موهبه و تر و سار
 ای تجل شوم **قطعه** روی جفا که کانه جمله حایه من الضمیر
 المستتر فوله می گویم خدا و جفا عبادت کلمات فی النسخ التی

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

الفارسي والكاف الوبة فان الكثرة في نصيب اللغات اربابها
 مرد باد بوداي شيعان يكون في الدرج جعل شجاع به شجاعت سلاح
 بتكاس چه سود يرد بالبحر في البع والروم الجبان ضد الشجاع
 والمعنى المراد من ليس بالاس الصواب شيعان يكون على ما علم
 في الجمل وزي و شوب رفته بوديم في السباحة و شبا كنيابي
 حصار كحفت الاستراحة و زو در توفيق ابرق رقيق به داشت
 اي اخذ و رفع كبطارت مي روم و الحال او بشارت مي رفت
 بيت پار سا فظرا مقدر بين كحرف در بر كرد اي جعله
 عليه يعني الساجدة كعبه اجل خفيف اللام للوزن و كبر
 للاضائة و كبر كحرف كحرف ثوب الكعبه جلا الحلي رجا انك
 از نظر درويش ان غايب كشت بسري بيا و الوحن از حصار
 بر رفت و درجي و الباء الوحن كالك والدرج بالفتح الحق
 التبع يخطو في الجاهر و حلال الساء و قول من قال يخطو حياء
 مر و اريد اخص منه بدديد في السبل تار و زور و شجاعت
 الى اني يخطو الزهرا ان اي السارق و زنا ريم اي في الظلام
 مبلغ بيا و الوحن به اذ بهذا اللفظ معنى الكثرة راد رفته
 بوداي قطع المساق الكثرة و رفيقان في كاه حفته غافلين
 باعداد ان عه راى كل الرفقاء فقلعه بر دند فاعلم به و ذل
 الحفن و الذين سبق منا هم اي ادخلوا جميعا في الحصن
 و برندان كردند اي سونا ان تار حثرت ليحيى لفتي اي فلانا
 تركنا المصاحبة مع الغير و طريق عزالت كرفتم فامدين كالك الامارة

في الامام
 في الامام

ابن سدي على

في الوحدة و ان في الكثرة او الاثنان **قطع** جواز توفى بيا
 الوحدة يعني في دانش باية المصدر ككرد في علمه ككرد ككرد
 الوحدة و يكون الراء الاصل مع الحق و الضعيف ككرد في الغايب
 و من قال يخطو ككرد من مقصوده فقد غلط غلطين فان لم يرد
 ككرد و لا مقصودا من بل مولفته به اسها و اذا اراد عليه لفظ تعبير
 اسم تفضيل ككردت الى القدر الما و ضاع من مازن ككرد
 الميم و سكون الراء الاصل بمعنى الكعبه و من قال يخطو ككرد
 منه مثل تشا و مخيط على ما قيل فقد غلط مثل الغلطين الذين
 سمعوا انفا و فاس الفارسية على العربية لعدم ان الفارسية
 راء المعنى ككرد ان ذلك الشخص لما غلط الا يخطو بابل التصوف
 تجا و حظه الزينة يعني ككرد و الكاف الفارسي و بيا و الوحن
 اي بقوا و واحد در علف زار و المراد بالمرحمة التي زر في العلف
 بيا لا يدعاه المطابق بالة ككرد لا يشار به كما وان دهر راى اذ
 دخل بقوا و واحد معلق و زاده صاحبه او الراعي يسوق الجميع بالفر
 و الايداء و من يخطو من شدة الغضب فكان ذلك
 و من لم يعرف المرافقة بقوله بوداي و انت خاشية فم انفسه
 بلازم معناه المطابق المراد من و قيل في الترجمة **قطع** جوبه
 فو ككرد يري ككرد ككرد و ورق ككرد يري و اولو في ككرد ككرد
 ككرد مور ككرد ككرد ككرد ككرد ككرد ككرد ككرد ككرد
 و علمك ان ككرد ككرد ككرد ككرد ككرد ككرد ككرد ككرد
 مع من لا علم به ككرد ككرد ككرد ككرد ككرد ككرد ككرد ككرد

ابن سدي على

ابن سدي على

ابن سدي على

اما بدین حکایت مستفاد شد و متعال مرای الذین یسجون فی
 الارض در همه این نصیحت بکار **یافتنی** سبک بفتح الصاد
 السببیه تا اثر شنیده کنی نه من غیر المؤدب در مجلس بیاد الوجدان
 بر خود مضارع من در تجدید دل و موجدان ای قلب العقلاء
 بسته و بیق هذا الامر کثیرا اگر سر کردی ای الحوض الذی یجمع فی الماء
 و من اضاف الماء الی المطر حیث قال یجتمع فیها المطر فقد را
 قیدا احسوا برکت انکلاب ای ما الورد و جو سکه و بعض
 الشجر سکه در و ای کف کند مضارع من کردن متجلا بضعف
 المیم و الیم و سكون النون بینها بحسب **حکایت** زاهدی
 مرگانی با دشت ای بیاد الوجدان غیر ما بود بسكون الواو و جبرسه
 بنشدند لاکل الطعام کمته زانی خود کار ادا و بود ای لم یکل
 مقار با برید اکل و چون نماز خاستند ای قاموا الی الصلوة بنشتر
 از آن که در عبادت او بود علم ما بقوله تا نحن صلاحت در حق
 او زیاده کنده ای یظنون انه قلیل لاکل کثیر الطاعة **بیت**
 ترسم ترسم بعباده ای خاف ان لا یصل الی الکعبه ای اعزای عقله
 بقوله کین رکع تو روی بر سر گشت ای الطریق الذی
 شکله بر الی الولاية النعمه بترکشان و قبل العزقه **بیت**
 تو قرین این زمین کعبه یا علی **دو** وندنگ بول چو سنگ طوغا و بنا
 روم کیدر چو بقمه خوش بار آمد ای جمع الی من لیسو چو
 تا تامل کنای یا کل بسوی داشت ای کان ابن صاحب است
 گفت ای بدر چو در دعوت سلطان جنبی بخوردی کوفت فاعلم غیر

بدر در نظر ایشان جنبی خوردم که بکار آید کوفت فاعلم غیر
 نماز را هم نقصان بجنبه که بکار آید **قطع** ای هنر
 نهاده بر کوفت دست لراعه عید با در کوفت زیر بغل تحت اللابط
 ای کفنت و سترت عید و یک تا چه خواهی خریدن ای معروضا
 بالترکمانه السک کرکد رای غور روز در ماندن ای بوم خرم
 و غل بغتحتی الدال الالهة و الغین الخیمه بمعنی الغنا و مثل الدحل
 و الهم الذی خرف **حکایت** یا دارم ای فی خاطری ثابت یعنی
 ثابت است که در عبادی زمان طفولیت و الصغر متعهد بودم و
 شب خیمه و صف ترکیب و مطلع هذا اللفظ بضعف علی صبیغ المعقول
 بمعنی البصر و کسر العين للاضافة الاقواله و هو غیر ای کنت
 حریضا علیما شمس در خدمت پدر و هو شیخ عبدالله قدس سره
 نشسته بودم و همه شب دیده بهم رفتن نسبت کنایه عن عدم
 النوم ای کنت غیر نائم فکلم الملائکة و مخطف غیر بکار گرفته الملائکة
 و هو یقذف من اهل السبب لولا کسر الحاف الفاسی ای اطراف الحفنة
 ای نایب پدر القیم از بنای سببی در ادای لایغ ترا که دو
 کانه ای رکعتین بکذا در جهان خفته اند ای ناموا علی وجه ککویه
 مرده اند کانه هم نوا گفت جان بدر خطا ب لطیف توفیق الر
 بخفته که در پوششین بمعنی القو و خلق افق عبارة عن الذناب
 و العایب **قطع** بنیاد مدحی جویشتن رای لایه ی غیر نقد
 که دار دیده و ندای ستر حسن الظن در پیش و ندای یمن
 الکبر و الاعجاب که چشم خدا بنش لفظ حدایین و صف ترکیب

ابن سیدی علی

و هذه العين كناية عن العين التي تترك الخلق والآخرين خيرا للخلق خفا و
 التفسير راجع الى المدعى بخسده فيسبب الخ في يكون الثقات من الغيبة
 الى الخطاب وهو نوع من مدح من البلاغة على ما عرف
 في محضه ومن قال والاولى للفقير ما اول كما لا يخفى قد خفي عليه هذا
 البلاغة والمقام مقام الخطاب من ان المعنى اليه لا لا يخفى
حكايت بزرگي را در خطيبا به الوحدة فيها هي ستودند
 اي كانوا عبيد حرة و در او صاف جليل من مبالغى نمودند و كانوا
 يعطونه سيرة او و كفت يحيا لهم من انهم كمن و ادم **شعر**
 كوت خطا بجهول من الكفاية اذى نطس على التفسير يا من
 تعذر من العذرا على الخطيب المستتر فيه اذى الفطرات
 محاسن مفعول و هو جمع حسن فغفرين على خلاف القياس
 على سيرة خيرة مقدم لمتدا و هو هذا اى هذا الظاهرى ولم تدرك
 الادراية و هي العلم فاعلم كفا على تعذر لم تعلم يا خطيب مفعول لم تدرك
 والمعنى يا من قد تحسنت ما كذا كلفت اذى فاكستى على ظاهره و ليس
 لك اطلاع على سيرة **قطعه** شصم خشم عالميان خوب
 منقاست اى شخصه و اعين الناس ليرى الحسن الوجه و جرت
 باطنه اى من خبث باطنه سرخشات و اده پيش كان الرجل
 اذا خجل طأ طأ راسه طأ و س را بنفش و نگار که حسرت
 خلق مرهون خشن كند كند و او خجل از باي زشت خویش
 من رطل القبيح فالمراد الى سده و هو يعرف خبثه الباطن فخل
 منه **حكايت** يك از صلي و جبل لبنان على وزن عثمان

اسم جبل فالانصاف بيان في كفايات او در ديار عرب مذکور
 بود بالبر و كرات اوشه و في تلك الديار جامع دمشق و هو
 جامع معروف جامع بين امة در آمد و به كنار روى الحوض و من
 اضاف الى المطر في غيب البكرة سابقا الى بمثل ما ذكرناه
 و هو عذرة في الخلق طهارت كذا باقى لمعنى ما من من الغيوب
 بمعنى اللزق و جوض در افا و كذا ان يوق و عذرت بديار الخ
 خلاص يافت چون نماز به را خست جمع ماضى من بر الخفى الى انقلا
 يك از اصحاب ائمت مى طاب الله امره على ما به الوحدة است
 شخفت ان جيت شفت فاعلا ضعية كى يا دارم قدر
 بيار و بيا كروى در باي موب مى رضى الياء للخطاب و
 كلمته كى حكاية الحال الماضية و قدمت ترمى شدا من الوقت
 امر و درين يك قامت آب وكذا وجدنا في النسبة الى
 دارينا و من كان الله بالعوية فقط او در عبارة المكنى بك
 قل ك و فسه بوليع مقدار مائة و ثمته و عشرين
 منها كذا سمعت من البعض و يوافق ذلك الفقير و اعلم القابل
 اراد الكناية عن القاتل هذا كلامه و مع عدم صحة هذه الاربعة غير
 مطابقة للواقع لان ما الحوض في ديار العرب لا يكون اقل من
 القاتنين واحتمال العرق انما يكون في الماء الذي يكس و يبلغ فوق
 الراس از هلاک القاء للخطيب جبري فانما هو بودى و جد
 كل هلاك ولم يبق منه شئ و جردا و صلا و من لم يعرف المعنى قال
 في تفسير قول المعص از هلاک يعنى غير از هلاک و ليس بهذا الا

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

ای کالبرق و می پدید و دیگر دم نهانست فعل از الجواب
 علی ان الکشف و انکشاف و انکشاف و انکشاف و انکشاف
 و قد مر به ان هر بار دم استعمال الفصحی بالمرکات الثانی و الرابع
 و قد اورده بعضهم في قافية الترم فظن انه مضموم الراء
 في قافية بازم فظن انه منكسر الراء و الفتح مختار للتحفة و من
 قال بکسر الراء علی کفرهم من جر الغواب لم یؤکم ما فیہ لان صاحب
 اورده في قافية الترم حيث قال نظم از غلام که بیکار عامست
 چون رحمت ز دلش تهرمت و هم از بیکار بلش بیکار تا غایت این روز
 ظارم و اهل اللغة متفقون علی ان معناه بالترک و قد او
 و یطلق علی الفلک تشبیها له و اذا وصف بوصف بل علی
 العلویین و ان ذلک کما فیما نحن فیہ فانه موصوف بقوله
 اعلی الشیخ و ذلک فی حالة الجنی کهی بر پشت پای خود بنشینم
 المراد عدم نواست ظم الحیل اذ فی المبالغة المرادة فی المقام
 و من لم یعرف المرام قال فی تفسیر و یعن چیزی که بر پشت
 پایم بنشینم و الا که در پیش در حلقه ماندی المراد حال الجنی
 سدرست از دو عالم بر فغانی فان من استوفی الخصال
 فرغ من غیره حکایت در جامع بعلک اسم ملقب و ارض
 شام که چند بالترک بر خیزد بطریق و عطر لفته حکایت با
 سما علی بیا و الوحدة افسرده اسم مفعول من افسردن و المراد
 کونهم کالجدة البرودة و فقد التائید دل مرده و وصف بر سبی
 حذوا و ما قبله وصفان للجماعة و راه از عالم صورت بمعنی نبرده

ابن سید علی

ابن سید علی

لفظ اراده

لفظ اراده مفعول مقدم لفظ نبرده و لیعلم ان صفایا بدم کسب
 بفتحین در می کید و ان لا یؤثر کما قال الشاعری بیت بنویس از غلام که
 فغان و کار و ناری بکلام دل رسی آخر فن یعلل که دراری حکایت
 هذا اول بیت تعلیمه فی لسان الفرس تعلیمه بان و مع الطرح الاول
 ظاهر و هو ان لا یؤثر الخ سبب نین و حنین و تفرع و علی الخ و ان
 موقوف علی فحش و معنی ان ملک جعل نقش در دهنش یعلل فغان و
 خیزد و فغان اسم در دهن و لسان انسان قبول فمن یعلل فغان
 یقلل الامر و القلب ان کان ملک ذلک الدهن و انش کرم در دهن
 تری انما الرأفة فی الخطی الطیب اثر می کشد کلام الخ لا یؤثر
 فیهم لعدم استعدادهم در برنج آمدن ای جاء فی التامش تریست
 ستوان جمع منور و هو اسم لذوات القوائم الاربع و انیزه داری
 بالباء المصدرة و ریحله و کوران جمع کور بالکاف العری و یو لفته
 مشتکر و لیکن در کسر الراء لافشاة لا لفظ معنی با بوا که کان
 باب المعنی مفتوحا و سلسله سخن در آن عطف علی ما قبله در
 بیان این آیت که و نحن اقرب الیهم من جبل الوریة قال الفسوف و فی
 نحن اعلم حالهم من کان اقرب الیهم من جبل الوریة یختر یوق
 الذوات و جبل الوریة مثل فی القرب العرفی و اضافت لسان و
 الوریة ان عقاب یکشفان بعضی العقیق فی مقام مشغولان
 بالوئی و دان من الارس الیه سخن برسانیده بودم که می گویم
 فی تفسیر الایة قطعه دوست نرود و مومعن اوسر
 از من بمنست موضع لفظ است نزدیکتر و اخر للوزن

عجایب

وین کس را و اولیای مقام بهره این و بمن قالوا فقم ما بعد
لم یعرف الخبیث غیره من الزوی دوم از احتیاج من جایگاه قبل
اعظم احتیاج بینک و بین الله اشتغالک بند بر بند و احتیاج
حق عاجز مشک چه کنم باز توان گفت که او معناه بالشرک لیکلم که بیک
اول و که اول در کس من و من مایه می رمای منه و من از شراب این
سخنی است جمله حایثه و فضل و قوج در دست عطف علی
قبله که رولود و از کس مجلس کز کرد این تقرب من مجلس و دور
بفتح الذال و سکون الواو کس را و الاضافه لافوله آخر و آخر
ای کرد و تشریب و سکون فوجان زد که دیگران بخواهت او در خوش
صوت یصد مع البقاء علی الغفله که فای الضحاح الفاسد و هذا
الملحع یولایب ملهم و یوجز الثواب جمله و کولدی که بهادر درون
و جانور درون ظاهر و او و قول من قال فی العیض و شصت صوت
یشرب بالعد یظهر من حیواته و من الرجال الکلمات و یحیی و معنی
الحمله و الصولۃ انشا علی فاختار بعین عبارت و حکمان
در جوش معنی الغلیان لغت سبحان الله تعالی دوران بفتح
الواو جمع دور یعنی البعد با خبر صفة لدر خصوص کمالی ازین
و نیز بیکان لدر دور با البعد عدم ظهور اثر القرب منزه **قطع**
فهم من مفعول تا کند و فاعله مستمع مومن قوت بیع از نظر حق
منه من حسن ای الاظلم بن المتکلمة العلیع و حسن التقریر تحت
کالوسعه لفظا و معنی میدان ارادت بلاضافه فی الملقظین
بیا از من او درن تا بهر فعل مضارع فاعله موم و کس الال الاضافه

تہذیب

دستور

سازمان

الحق كوني وصف تشریحی ای جبل منکلم کوی مشعل بنزد اعلم
 ان الحق کوی بالکاف الفارسی حتی جمع الکوفه بضم الکاف وفتح الراء
 و تخفیفه و هو المزلزل و یقولون وصفنا کربسنا اوارکبت مع غیره
 کما سمعت انفا و یكون امر امنی کفین **حکایت شعی**
 یارب الوحدہ در بیان مکمل ای فی البریه از غایت با جواد باری رفیع
 ثنائی بکون النون و الدلال کتابه علی کمال العجزی الخیر سیر السیر المومنین
 ششتر باری را شعل یلیلیان کی کا عفت کفتم و سیر ازین جاری و علی
قطع باری مسکین باده خند رود علی بقول کثر تحمل
 ستوده شد ای محمد کذا سمع منی الاسباده و کون مع صا و جاری
 کما فکل بعضهم غیر شایع فی الکمال و ان کان یشتغل علی العباد الخیر
 بعض النسخ ستوده یعنی المدوح نمی الی کون فلو کثر تحمل تعلیم الی بعض
 ان الرجل یمیت علی خطه هذه القضية حتی یبعض الباء العربیه
 و الخی و المعنی بانه کسر کوه ثانوه بضم ف و یارب الوحدہ
 لا اعلم ای الاما کما اول مرده باشد ای بعضه شیارا شیخی با باده
 المصطفی کفتم فاعلم فی شریعتنا ای باری باری در حرم دین است بی رحم
 ملک و السید الخادم و حامی در پس فی صفت العفاد کفر فی جان
 بر روی باری الخبا فیها و مشعل بر روی خدی و فو و هو الروح نورینه
 قرینه و متن قال ای جان حکم فقد اکتب فی الاایاد المراد بخلخص
 الروح مطلقا لا ایصال الامکانه فقط و ان حقی مردی بعض العیم
 ای قوت لازمه الشرط **حکایت** خوشکست خبر قدیم زهر لیلان
 ایلم شجر مشهور براده باری فی البریه خفت یعنی خفتن در مطاف خفت

ॐ

五

[illegible]

ابن علی

ابن سید علی
ابن سید علی

المختار

الخطاب که در آن دم ای فی ذلک الوقت عم جاغم باشد ای لیس
اینی لذباب روحی کویم ازنده مسکین چکه محقق من کنده صادر
شد ووقع کو اصل که او اشاره الی اید عزیز دل آزرده شد
برمن ای انفعَل قلب منی بغم اتم باشد کیون لی ذلث
الهم **حکایت** درویش را ضرورتی بیاد الوحده
پیش آمد یعنی وقعر حاجه مهنت کلیم از خانه دیار و ایام
فیهما کالاول بدر دید فاعله ضمیر درویش جام ورمود و منس
بریزد بضمین عمدا بقوله تع السارق والسارق فاقطعوا
ایدهما صاحب کلیم شفاعت کرد که من او را بجلد بشد و الا لاد
الاصل بمعنی جلال ایدم ای عفوَت عنه و من قال ودعوی کلم
فقد اخذها فان الذعوی شرط فی حکم القطع فلما حکم ایدم بالقطع
علم ان الذعوی صدر من صاحب المباح حکم ایدم بشفاعتی لوجه
شعاع که هو القطع و اولی ایدم ای لا تکرر الکلمت راست
فرمودی خطاب الی حکم ایدم از مال ووقع جبری بدرد و قطعین
لازم باینکه الفجر الی حکم ایدم علی صیغه المعلوم و الی حکم
علی صیغه المجهول ای لیکون معلوما کما نس مجرب درویش است
ووقع بشفاعتی و من سر من الوقت یلزم انضمام الی القطع
حاکم دست از او داشت ای ترک هذا معنی القطع کما عرفت فاوله
دست از من بداد و من قال ای ترک التقرض اثبات بمعنی اللفظ
و لغت و بیجا ذلک لاسارق جہان بنو تنگدیده بود که ردی
بالیاء المصدری نکردی بیاد الخطاب الی از خانه چرین باری

الحمد لله

ابن علی

وتمت الامة في ما كلفتم اى خداوند شديداً كذا كذا
دوشان بهروب امون رفیق بضم الراء كذا يعنى اخذنا بغير
و در دشمنان مکتوب نهی من کوفتن بیدل الفا و یا و فاعل مستفاد
بمعنی الفج اى الاتقرب باب العذر و لاجل عضل حاجه و من قال
نهی من کوفتن بالکاف و الوباء و الفاسی فو ظن انى بالکوف
فاسی **حکایت** چون و و بانه بسج اى اذا عجزت في الشدة
فمن یخرج اندر من اى لا یجعل بدک في العجز و من قال اذا اضطرت
بالشدّة و الکثرة فلم یأت بمعنی اللفظ دشمنان را بوس برکن اى
اسلخ جلد تم قهر افلا بناه قوله در دشمنان مکتوب فی دفع
ما قبل و لا یخفان قوله دشمنان را بوس برکن بلام حال قول
در دشمنان مکتوب دوشان را بوس برکن فعلت بهذا الاخير
حکایت بکى از پادشاهان پارسايد را کوفت بپشت
بنار الخراب از ما يادى ايد کوفت فاعله ضمير پارسايد بکسر
اللام هر که مقصود من کادى کوفت که جدا را فاعل موش
شکم **حکایت** بهر دو د مضارع من و بدن فاعله انکس
اى بعد و اکل کل جانب شخص زدر کسر الراء خویش اى من باب
انتهى براند فاعله هو الله اى يرفده الله و انکر بجز انى الذي
يدعوه الله بکسر نداء و مضارع منع من و داند اى برون
الى باب احد سواء يعنى لا یجعل حتى لا یغیر **حکایت**
کان منصوب بى غار شيئا و كانت تغزل فيبيع فاعطته يوماً
در حين وفات اشترى بهر خم خنجر و برهم فطن قراى جليلين

کوفتن

کوفتن

کوفتن

وید

عبارت بجز انى الذي
کلام اوله و اوله
موسى

بجز احد بها الا للاحق بى سبب در حين فصدقه بها و ذهبت الامر و
فدعت له و اعطته غلالا بغير شيئا الما كل فلان دخل السوق كسر
غله فمربس كاك و قد بقيت سكتان منتبتان فاشترى اهل
فتدتها اى فوجد فيها لؤلؤة نفيسة باعها بعشرة بدرقه فلما
دخل سترانودى من زوايه البيت يا منصور هذا خلفك هكذا
و ذكر نالك الدرهم الباقي للاحقة **حکایت** بکى از صالحان
پادشاهى را جواب بیدر بهشت و پارسايد را در دو
چهره الظاهر ان السؤال وقع في النوم كمرجوبه جات
جمع درجه اى المرتبة العليا و هى مستعملة في مقامات الجنان
این اشاره الى پادشاه جیست و سبب کات جمع ذکره الى منزله
السفلى و هى مستعملة في منازل جهنم ان اشاره الى پارسايد هر که
جلا فان پادشاهتم ظلم السلطان و زهد الصالح گفتند في جواب
ان پادشاه محبت درویشان در بهشت و ان پارسايد بوس سلطان
در دوزخ کما ورد في الخبر نعم الامير على بالفقير و بئس الفقير
باب الامير **قطعه** اذ قلت خطاب لاهد بجه كاياد و بسج
عطف على والقي و مرقع على صيغة المفعول عطف ايضا معناه
بالتركي يما لوقفتان خود را على اى كوفت بکسر مفعول من
نحو عهد بکس النون بمعنى التحقيق و المذمة بى داراى جعل
نفسك بريئة من الافعال القبيحة و الاخلاق الفاسدة حاجت
بجمله هر که بفتحتين و الكاف العرفى نوع من جنس القلنسوة كذا
صريح في بجز غير اريب و من قال نوع من الناس يعنى المتوفين و ان

کوفتن

کوفتن

لم يدبر معناه على ان الكلام في القلنسوة لافي العامة واشتقت
بفتح النون لاجل الخطاب ليست فان الاعتبار ليس بالصورة
درويش صفت بشق وكلاه تنقذ المراد به قلنسوة ليس بها
الهندى والطائفة المعروفة بتأريدها سمعنا من السادة العظام
ومن قال في حبه كلاه امراة كما قال كذا لكل فقد اعني شرحي
الكتاب مع عدم علمه والى ان التعليم فيما يكون العلم **حكايت**
بيارة الهرة للوحدة كما عرفت سابقا سويا بهنذ باكاروان بخار
اي هم الزوف بدرا مدي اخراج وهره ما شد اي صار رفيقا خرا
اي رفت وميلفت **دراي** زير شتر سوار اي اني غير كلب
على حمل زير شتر زير بارم وليس ان تحت الحمل كالجمل خدو
ريعت اي اني غير مال الشار عايد غلام شهر بارم ولست انا بعبد
السلطان غم موجود ويريت اني باياد المصدري معدوم ندم
اي ليس لي همة للمال كالغنى وليس لي تفرق الببال
لعدم المال كالفقير الغير اعتبار **برفت** بهتختين
وياد الوحدة هي رمز اسود اسم مفعول من اسودن **و**
بسارم يعني يحصل الاستراحة في كل نفس كافي التمت
عز الكمال اشتر سوار ياد الوحدة اغتشش اي قال له الغفير
اي درويش كاميروني ذكره بالخاف الفارسه ارجح كسبه سوي
اي موت بالشد تشيد كلامه وقدم در بيان نهادر وبرت
معنا چون بخلا محمود اسم مكان برسيدم وانكر راى الذي كان كلب
للجل وقال الغفير ارجح اهل فرسيد اعلم ان لفظ فرجي بمعنى

الغفير

الغفير

بمعنى الغفر المعطى بالتحته كذا في التصحيح البعقوقي بدخل في الابل
المصار والافعال الخ من اللفظ كذا في الفهرست ومن قال قال
في القطر فاستي يدخل في اوايل الافعال فقد غفل عن المعنى
الاول وتتم بعض ملأه البعقوقي فاما كذا في الاملادنا بولت
ومرود وريش باليفش بيا مد في الموضع الذي مات فيه ولت
ما ينسحق في ديم وتو بهر حتى بمدي **بيت**
عند شب برسيلا كبريت انظنه انه يموت چون دور شد
اوشا رطلا شمس بمو بهر بريت **فقط** اي باب قد
عرفت معناه اسب كس الباء للاضافه تيز ووصف تيز كسبه
من رفتن كذا بانه يكون النون والدال اي في وجر كسر وفي بعض
النسخ حركي الكاف للتصغير والياء للوحدة كذا في الاملادنا
بمزل برد وكذا اس قمر مرزا كذا في حاك ندر ستار امرهون
دقن كذا ودر حورده يعني الخروج ثم لعدم في اجل وقيل
في التبريد **فقط** اي في يورثات كبريله قلوبه خلت كليله
منزله وادى في صبا صبا كشير الوله او كجوق زنجي وادى خوش
اولو **حكايت** عايد را يا دشاني ياد الوحدة فيهما طلب كرد
ليه عايد انديشيداي تفكر كذا وادى بجوارم تضعيف شوم
بسبب تحليل الدواء كذا اعتقاد در حق من زايه كذا فاعله ضمير
بادشاه آورده اند في الحكايت كذا وادى قائل بود بخورد و **فقط**
الكون ليه كسر الباء الفارسي بالتركي فتقيريش نفع ياد
الخطاب والشين بعده راجع الى انكر اي تظنه لان ديدين هسنا

الغفير

پس بمعنی الایصال بل بمعنی رؤیة القلوب بیده کلایب یوت
 بر یوت بود ای پس فی باب اصلا ایچو بیازایک ایصل بل سالیان
 کزوی در مخلوق ای الزاد الذین و جههم لا المخلوق والمعنی بذا
 کما لا یخفی و من قال یعنی ایشان بار سالیانند فقلان یعنی من عند
 نفسه و خض اللفظ العام من غیر تخصص میشت بر قبل می کنند
 نماز لان ایخصهم من الخلق قلنا کما عراضهم من الکعبة فالکعبه
 چون بنده خدای خویش خواند فاعل خواند ضمیه بنده و خدای خویش
 مفعول باید بخیر خواند اندازد از ذکر حقیقه بسیار بنده فاعله
 لمتوجه غیبت و لو کان سلطانا و قول من قال فاعل خواند ضمیه
 خدای خویش و مفعول بنده غیر مناسب للمقام کما لا یخفی و وی
 الافهام حکایت کاروانی را در زمین یونان بر دیو یعنی قطع
 الطریق بقرینه المقام و نعمت باقیاس بر دندانی خدو الله و
 الکثیره بارگانهان کربا و از کار کردند و خدا و رسول را سب و
 آوردند و نظر عوا الی قطع الطریق فایده ندایت چه بدو
 بابا و الفاسق تانی ظهر شد در ذکر الدال الاضافه تیره بالترکی
 بولاق و کوکوران یعنی الروح فمعنی المصلح بالترکی چون منظر
 اولی جائه بولاق و جائه و کوکوران و من قال فی شرح الفیاض
 روان اند جمع تیره و و هو وصف تیره بمعنی شب روم قال فیل
 قوله تیره و قوله روان صفت تیره من رفیق مثل روان من
 دویدن یعنی زدنی که روزه است در تیره ای فی ظلمة اللیل فقل
 اخضا و خضا فاحشایما اختار و فیما نظمه و کما جعل المعنی اصلا

و در تیره

و در تیره

ای سبک

چه تو دار از کردی کاروانی ای الیما تیر بکا و هم الظلم و حقا و
 فقل ان حکیم در آن میان بودی کان فیما بین ملکایک و ایشان
 کف لقمان حکیمه بخیر رحمت و موصحت با ایشان سکوی باشد
 که طریقی بختی تن بمعنی بعضی از مال بادست برادر یعنی تیره
 در بیج باشد که چندین نوبت ضایع در دقان لغت ای اجاب القابل
 در بیج باشد که حکمیه حکمت باریک کافین فاختصه من بد حکمیه
 ان یحفظ حکمیه حکمت من اخلاق الصلح و الاعتقاد حکایت
 روی ان احد من ارباب الدنیا حضرت علی مولی الا ان جلال الدنیا
 محمد الزوی قدس سره و مولی حکم بالفتح و الحکمیه و الحلال اند کثیر
 النظامه و الموعظه و النعاج و الحکم و اللطایف فاعجاب ذلک
 الشخص سئال الاصحیح عن حکمتی ترک تعظیم اجاب بانه کان
 رجلا غلیظ القالب مقبلا الی الدنیا مع ضاع عن العقیقه فایقوت
 حکمیه حکمیه قطع آمینی را که موربانة لفظ فارسی معناه بالترکی
 دموغوری و بیس و المقام خیمه علیها لانها مکان الخلد بیل
 المراد بواسطه و من قال قال بعض الاساتذ المعنی بولاق قول لم یجب
 ایضا بخور دشت سواکن ای افتاد توان برادر و من ذلک الخلد
 بصیقیر ذلک لانه افتاد و مایه یو الصدا و نفس لا الخلد بایس
 دل چه سود کفین و عطا لایقید لانه نزد میخ امین در سکه
 مصراع بخود کار ناید سنان و خار در خار **و ک** برو کار
 سلامت ای فی زمان الضحی شکستگان جمع شکسته بمعنی
 المکسور در باب فخر و خوت معناه فی قوله در باب

الحکیم

کنونی که گفت است دوست و المعنی المراء و هذا حسن الکسور بی که
باس خاطر مکین قد مر باین قول به نسبت باس خاطر
 بیجا کان و شکل پاک و اندام المعنی بالترک بلای دود و در
 بعضی الشیخ که در خاطر مکین و معنی الجبر بالترک تصنیف صافی
 و هذه النسخة نلام قوله شک مکان جو سایل از تو
بررسی بایاد المعصی طلب کند چیزی بایاد الوحدی و
 ای اعطای التامیل ما شاله و اگر سنگی فاکم بر و رسای
 یا خدای بالقوة و القوة کما اخذ قطع الحرقی اموال المارة
حکایت جزا که مرصیع اجل بنده باللام خمس الدین ابو
الفج الخوارزمی و هو شیخ المعنی ترک سماع و محبت و هو
 بایاد الحکایت و محبت و عرفت اشارت کردی فی این باب
 لست اکذب و اوایل الحال من الخلو و العزلة عنفوان
 ای اتول شبایه غالب آمدی بایاد الحکایت ايضا و هو
 و هو س طالب سحر ناجا و خلاف رای مرئی ای شیخ مرصعی
 و از سماع و محبت و محبت و نصیب بر رفیع لای الشایسته من
 الجون و چون نصیب شیخ باز آمدی کفایت بیت فایز اربابا
تشد بر شاد دست را خط و انش و بالقصی محتسب که در
 معذور و در دست رابع ای الشیخ قد عمل فی ایام شبایه مثل
 هذه الافعال فای معذور عنه بیت خفاون منع اید و من
 حبیبه بی سوسه سنا و غلغان و لکنی ناشی جمع قوت بایاد
 الوحدة فیها بر سیدم بفتح الراء و میان مطر و دیم بیت

کوبی خطاب من گفتن ای نقول فی حق او معنی که شیخ
 المعنی و الکاف و الفارسته و هو فی الاصل باکن و کسر هذا المعنی
 الراجح ای عرق میک لای قطع لمر سایش و کذا نحو شری ای
 اقطع و از مرکب پرا و ارشای صوت اقطع من الصوت لای
 هو نه الالب کاهی انگشت جریفان نیرید ارباب المجلس
 از و در کوشش لای سماع کلام و کاهی بر لب که خاموشی
 یشیرون الیه بوضع الاصبع علی الشفة رمز الی السکوت
شعر بهج مضارع مجهول من فاج الشیء بهج هینای حال
 الیه و هو سندی لبار و الجور عن قوله الصوت لای فانه
 جمع اغنیة و هو الغناء بالکسر و اللذان فارسیه سرود بالترک
 و هو انیمه لظهورها تعلیل بقوله بهج و انت معنی جملة حالیه
 ان سکنت تطیب جملة شرطیه مرفوعة الخجل علی فیه صنفه معنی
بیت یلینک لای لایری احد در رسم و التاء الخطا بهج
 بایاد المعصی مکروهت رفعت ای الافی وقت ذهابک که دم
 در کشت بایاد الخطاب مثنوی چون در او از امدان بر خطی
 البائین لغت صحیح و نفع الاول و ضمته الشیخ مشهوره بالترک
 قبور سرای بکسر الین و ضمته من سرایین و رکیب مع
 بریط و جعل الجمع و صفاته کسبیه و المعنی المراء قبور جالبی
 کثیره و لغت ای قلت لخاصة البيت از بهر صدای لای لای لغت
 زیره بکسر الراء و فتح الباء و کسر الالف فارسیه ترنو و در کوش
 کن لایطیر صم تا شنوم هذا الصوت المکروه یا درم کشتی

انما فتح الباب لما يريدون روم فيه والاراضحة على فمجة من
 سماعه كذا كذا في الجمله جاز بان موافقت كروم وفتح
 جند بن الجاهل به بر واوردم **قطعه** مؤذن بانك بكون
 الكاف الفارسه بعضه الصوت به حكم بر واثبات اي رفع
 المؤذن صوت بهلا وقت نحي دانو كذا لارث كذا شئت
 اصله لارث كذا شئت درازي وقت بكسر الهمزة المصدر
 للاضافه از مرگان جمع مره من برس غلله بقوله كذا كروم
 جواب دري كذا شئت بالالف الفارسي وقبله الزميه
قطعه مؤذن او قريه وقت اوان كجودن بفتح د كلو
 كجدي بفتح او زلوعن كجرك صور كور دند كه بر دهم و جودن
 كذا كذا بامداد اني حكيم فبكره اي بطريق التخييف و سار از سر
 و دينار از كذا كذا دم للاعطاء و بفتح معنى نيز ادم اعطيت له
 و در كذا رش كروم فلو عرفت معناه و كذا امعنى فكله و ليس بفتح
 كروم و من قال بفتح بيا فقول كذا الكلام بالافانده يار از اراوت من
 و جلى او اشاره الى المعنى المذكور به خلاف عادات ديده بيا
 لان احدا لم يكن يعطيه هذا المقدار و بفتح عطل من الاضافه
 الى اللقطين و من قال باضافه قين لم يشرح كما ينبغي حمل كروم
 و مرسته بفتح قين اي خفيه بخند بديكار ايشان اشاره الى ابا ان
 زبان عوض و از كذا داي طعن و ملامت كروم و بفتح كروم اي حركت
 را مناسب حال كرومندان كذا داي غلله بقوله كذا و مرسته
 بفتح بن مطر بيا و الحوجه و اوى كذا در جمعه كمرش ارمي بيا و

فقال

فقال

كروم

الوحده مراد فدر هم در كف ان بوده است و قرانه بضم الف
 والاضافه للمعنى بالفارسيه ريزو زرد در ف **شعوى** مطر
 خرمه متداء مخذ و في هذا مطر و رازين نخسته بضم
 الخاء للمعنى و فتح الجيم بمعنى المبارك لى و الجمله المعترضة
 بين الموصوفه الصفة دعائية والمعنى بالتركة ايراع الحسون
 بومبارك سرايدن كسر و بارشلى مترتين زنده دريك جاي
 والمصراع الثاني صفة لقوله مطرنا رست بمعنى المستقيمة
 المعنى الايهاتى چون بانكش از دهن جاست ارتفع صوتك
 من في خلق را موى بر بدن جاست اعلى اشته جلود هم ككون
 صوتك متعلقا مع ايوان قدم بيان لفظه ومعناه فى اوائل
 الباب الاول رهل الفتح والكون اي من خوفه يبريز بغير
 مبادى اى اذ هب فخر اسنا و طلق بالمهمله بمعنى اللؤلؤم جود
 لما اعترض على بعض الاصحاب كذا فتم في جوابه مصلحت انشأت
 كروم ان تعرض كوايه كنه مر كذا و طامر مشكوت المتعرض
 بركنيت اين مطلع كروم ان تاملان اى جملة الاصحاب
 تقرب بيا كذا للمعنى و بفتح طامر بمعنى طمعه كروم تبيين
 استغفار كذا كذا فى بيان كرامته بحكم انه ملر شيخ قوس الله
 ستره الغير زيارت كذا سماعه فرمود و موعظه كذا كذا بفتح
 بعض بالغ فى الموعظه و در سمع قول من يامد اى قبلت كلامه
 استب من طالع ميمون لفظ عربى بمعنى المباركة و بفتح
 بنجم كروم لفظ فارسيه بمعنى المباركة ايضا بدین بقعه

ای موضع را بهر قیاس با الیه المصدری که در مابست این مطلب
توبه کردم که در مابرای قره ای که در کتب الفارسیه
بعضی الطرف سماع و محال است که در مابست الفارسیه ایضا
قطعه آواز خوش از کام با محاف الفارسیه بمعنی حکمت
بالجریک و امان و بستر بن الظاهرانه وصف لاخیر و غیر
ان بکون وصف الجریک که نمیکند و رنگدل بفریب مضارع
من فوینان بمعنی الحریه و بریده؛ یعنی و اگر برده و غشاق
و سیاهان و حجاز است کل واحد من هذه الثلاثة اسم مقام از
صحنه و بقیع الحی و المهرانه بمعنی الحلقوم مطرب مکروه و فریب
حکمت همان را که در باب اول از مابست ای من تعلمت
الاولی که از زبان بنیه بقول هر چه از ایشان در نظم
نما پسند آمدی چنانچه مقبول از فعل الفتح الهامی و
الکسر منه و آن بر مکرر در مابست **قطعه** گویند فاعل انما و مفعول
فیراد به انسان و اقوام که فاعل فاعله العوب **شعر** بقولون
لیل بالافاق مرفیضه از سر سبز بجهت نصیب باری بمعنی
العب جریه مقول از آن بید کا کلبه و ای لا یضیع منه صاحب
هوش ای اهل العقل و الظاهران قوله صاحب هوش فاعل
کلبه و مفعول قال و ممکن ان یصرف قوله صاحب هوش لا یضیع
من الغلین انما گویند و کلبه علی سبیل التنازع که ایضا
فقد رکت الاحتمال البعد علی ان قوله گویند صبیح جمیع و کلبه
صبیح اخرا و اعتبارا لوجه بنی و لفظ صاحب هوش تکلف

در مابست

که لا یضیع و کلبه بجهت کلبه الباء و الاضافه و وجه سکون الباء
الاضافه و الاول سمیع من الاضافه و مفعول من یضیع حکمت
فقد حکمتش تاوان طرف قوله جازانند و اما مثل گویند و بعضی
الضیح و ایضا الضحی الضحی جمع الانادان باری چه قدر زیاده آنجا
در کوشش ای و از **حکایت** عابدی را حکایت کرد که در
الظاهران که در ادکل البیته ده من بشکر النون طعام خودی بیا
الحکایت و تا که بقیع بن حنیف در مابست ای صاحب دلی شنید
حاکم و لغت که در مابست ای و مفعول فاعله ان بودی **قطعه**
اندر و ان طعام خیال دارم چون تار و نو و معرفت سینه
بیا و الخطاب فاعل الجوع علی القلب و یروا شاید تار
حکمت بیا و الخطاب ایضا بعثت آن مریهون که بری بضم الباء
الفارسیه از طعام نایب با الیه الاصل یعنی الانف **حکایت**
جستار بن اسم من جسته دن بمعنی از خشمش دانش و مفعول
کما و مفعول سابقا که در وصف نفوس جستار بن که بضم الحاء
الفارسیه شده را و در مابست ای جمع مفعول جاع و مفعول فاعله
الغول داشت و بمعنی الفوق و المقابل البحت مفعول کما و مفعول
قرینا را و داشت ای رحمة المارنه اخذت سراج التوفیق فاعل
طریق الذي ضلک و المناهی ان عدی الفضال تا خلطه و امل تحقیق
در مابست ای دخل فیرهم و بین محبت درویشان و صدق نفس
بفتحه بن ایشان و مایم جمع و مینه اخلافت ای اخلاق الذمیه
جمیده بمعنی محمود و مبدل گشت ای صارت محمود و در مابست

در مابست

از هوادوس که نه کرد بداند چنانچه و زبان طاعتان در
 حق او را زانی گناه اقولون که چنان در قاعده و اولست
 ای علی حال را حسی و زهد و صلواتش نامعول است معول
 من التعمیل و هو الاغتراف علی الشیء **بیت** بعد از توبه توان
 رسن بفتح الراء و یفتح الخاء من العذاب طریقی فان الله یوفی
 القوتة عن عیبه و یعفو عن الذنات و لیک می توان ای شی
 توان ای شی توان و تقدیم می اندوزد و من قال و تقدیم
 می در الایات شایع رابع فلما ظن عدم الضرورة انزل بانهم
 رست بفتح الراء و یفتح رسن و قبل فی الترتیب **بیت** خلاص اول
 کشی توبه الیقین خدا بداند نه ممکن انکار خلق که داند اول
 خلاص و فاقه جور باز بیا و ردای لم یصبر علی الذی الایسته
 و شکایت برید بر طریقت بر و شکایت برید بر طریقت ای
 که و فاقه شیخ ایست خلوت که در ای کیف شکایت علی هذه النعمه
 که استلزامی بیا خطاب که در ای احسن مما یظنون
 انک مسی **قطع** چنانچه که بداند شیخ و مسود و من عیب
 جوان جمع عیب جوان و هو و سلفه که شیخ من مسکن اندک
 النون فی الخطه جوان و من الماضی و کرم قصور من کاه و من
 قال که و فتره بفره که فتره فیه عبارة المثنی چون رجعت و فی
 قال رجعت و نیت بقره بفتح النون تقدیم لایتن بر حین نهای
 یقینون انفسه که اول بید و من قال و بید بید علی الاول و
 البیته علی الجمل بل حواسنم و من قال و حواسنم تقدیم الشرح

الایسته

نیت

انک مسی
 البیته علی
 البیته علی

الکلیه

بل تعدا المثنی بشیء فعلی ما ذکرناه من المثنی الصبیح یكون هذا
 البیت الثانی من تدریج قول اقول فایتمج جوابک ایہ المثنی شک
 باشی فی نفس الامر و بدت و بدت خلق مرید که بدت به الواقع
 و شکایت بیند بیا جوی علی و کلام شیخ و لیکن در این من کلام شیخ
 که حسن ظن همگان در حق من نکاست و من در عین حقان
 هذا کلام المعصوم **بیت** که نه که می گفت ای بیا و حکایت مکتوبه
 و بار سا بودی ای صرت رجلا حسن التیة و از امد
شعر که مستقر من عین جمیل که بکسر الجیم جوی و تخفیف
 الراء و الله یعلم سدا کربخ الهمزة جمع ترا علی بیا فیه ایضا
 جمع ظن که بیا بیا مجموع من الایمانه و الایمانه فایضا
 الایمانه فایضا الایمانه بکسر مصدر است و الا علان بکسر
 مصدر اعلنت **قطع** در بسته بروی خود در من عی اعلنت
 الباب علی و جوی من الناس تا عیب نکست نمره مار الایمانه فایضا
 العیانی نای الایمانه فایضا عیون عیون در بسته چه سود لا یفیع غلاق
 الایمانه فایضا عالم الغیب الله تو دانای نهان و انک **بیت**
 جوی دانای که حق بیا و داناست نهان و انک **بیت**
 کن راست **حکایت** پیش کنی از شایع کلام بکسر الکاف
 الفاکستی جمع شکایت کردم که فلان در حق من کواهی بیا و
 المصدری داده است بیا ستر ای قال نه حق کلاما لا یلیق
 و شد بر علی بالسوء شیخ گفت بیا لاشتر فی الضمیر جمع ال
 فلان بکسر الجیم صفت مشبهه کن ای جمله باصلاح حق لا یجد

الایمانه

ان تعلم فيك كلاً ما قبلي **رابع** تو يكون روشن كسر الواسم
 مصدر باس نادى سكال كسر عين المهملة والكانى القاسية وما
 مع الفتح بوصف تربية بالتركيز من صا لم يفسد ثوبين بياد
 مجال علمه بالبيت الذي جوا ملك بربط قد بيانه في بيان
 بينه وقت و هناك ثم قال هنا بفتح الهاء بين من الالاء لله
 معروف كذا في الدين ان كان نس ما ذكره وبين البيان نوع
 مخالفه بود من معصي كى الازدست مطرب خود او قال
 قد بيانه في حكايه ملك زاده كونه **حكايت**
 بكي از مشايخ شام پرسید که حقیقت تصوف چیست
 واعلم ان علم التصوف علم باحث عن ذات الله تعالى وصفاته
 من حيث الوطول الى ما بعد العلم الصالح في موضوعات الله تعالى
 وصفاته من حيث الوصول الى الله تعالى بالعمل الصالح والتصوف
 حقيقة لا يخفى الا بالعمل الصالح فالصوف حقيقة بالعمل
 الصالح فمنه قول السائل حقیقت تصوف چیست ان ما به
 يتحقق التصوف ان يبنى هو جواب العمل الصالح لا غير العمل
 والاجتماع في الصوفا صورة وتوق الفهم ولم هذا اجاب
 الشيخ جواب حسن لطابق السؤال المذكور حيث يفت بين
 الزين طائفة بودند در جانی بهر کده اذ لم يكن في الزمان السابق
 صوفا تصوفية وانما بنيت اولاً في قصبة الزمانيه ما امير من
 الامراء ومع جميع اهل بطنون الوصول اليه بالعلم الصالح
 لم يكونوا في تصوفية امروزمي انما بجمع فانهم لان

فصل

في بيان علم التصوف وهو علم

سكان الصوفا والملاسون لباس الصوفية وياطين ايران
 اذ ليس مطلبهم وصول الحق بل الكف احدوى وانما غير ابيتهم
 لاجل الاكل والدنيا وقيل ترك الدنيا من جمع الدنيا وادخلت
 ما ذكرناه من تحقيق سؤال السائل وجواب الجواب لا يشك
 قولن قال ولا يشك عليك ان هذا الجواب لطابق السؤال المذكور
 فان السائل قد سأل عن حقيقة التصوف فالظاهر جواب ان يقال
 هي ترك الدعوى ولكن المعاني واجاب بغير ذلك مما قيل
 في حقيقة **شعر** وكمن عياب قول الصالحين واقفة من العلم الحق
 وحقيق ما ذكرناه من التحقيق قول المص **قوله** جوه سائل نظر
 بجاي رودان وان كنت في خلوة بنزاي اندر عين در تنزيه كاهفته
 وانياء مصدرية صفايه بالالوهية يعني بيا الخطاب كسرت
 الغطر كسرت مخفف من كروان والخطاب مال وجاست ورسع و
 جارت والمعنى لو كان لك مال ومنصب وزرع وتجارة جودان
 باجداست خلوت نشيئة لا تك داخل تحت قول تعالى رجال
 لا لهم بهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله **حكايت** يا دارم
 قد عرفت معناه كبريه ذكره وانما بيا الوحدة فيه ما حشر
 رفته بودم وسمي بهر كاهفته قد بيانه في حكايه ملك
 زاده كونه ومن بينه هناك بقوله بالالوهية المكسورة
 بكسرة مجهولة بمعنى درختان وقد سئل ايضا في ماوى الاكل
 شاخته بينه بنا بقوله بالاك في المجهولة اشجار صغيرة يقال في التبركة
 فاما من بينه فقد الاستدراك مع بعض الخلفاء فتمنعوا

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

برحمتي فاني الغيان من العشق اشتد بشعره ورجاله تسب
 وطرب وهذا معلوم في ديوانه فاني الجاهل بنفوس
 الاشعار في السحر عند الامل في النظار فانه شمس سريرة
 بالجلادة والفور كروفي ليست تراه في الكفاف العوا
 والراء الفاسد في المعوج وما وقع في بعض النسخ كاليوم
 بدل الزاد سبوق فاني في بعض النسخ بالتركة كرج فلاحا لاصلا
 ومن لم يوف الفاسد لم يجرم كبره سوا حيث قال وما وقع
 في بعض النسخ كج بالجم فاعيل انه سبوطع لفظا وصف
 تركه صفة لقوله جاورى اياها الخاطب ونفوس الصفة على
 الموصوف جازية في هذه اللغة وهذا من قبيل صفة جرت
 على غير منى **حكايت** روى عن بعض المشايخ انه
 قال كنت امشي مع الامام انفع رحمه الله وقت المهاجرة
 فوجدنا موضع يقول احدهم فقال بل بنا اليوم ثم قال لا ينطق بك
 بكنك هذا فقال ما لك حزن واستلذا القلوب
 بالاصوات الطيبة فقال لا يتراب **بيت** شتر راجو شور
 حرب در سست كما سمعت سماعه وطرب بالشر والعترة
 الطيب الكرومي راينا شترت في صورة البشر **حكايت**
 سئل بعض الفقهاء انه اذا مات السلطان وبغداد ابن صغير
 وانفق الناس على كون الوزير متصرف الملك والسلطنة
 الا ان يبلغ الابن واردا وان يعلم انه عاقل ويحزن فم يوف
 ذلك اجاب بانه يقع عنده بالامان الحسنة فانه فرح بوال

ابن سبوي على

بعض النسخ

اليه فانه عاقل يعني اذ بلغ بصيرة فاعلم **شعر** وعند مولانا
 اي عند حرك الرياح ومن قيدة بقوله من جانب الى جانب اخر
 فقد ذكر من عذقه وسيت الرياح بالناشر لشره بالسياب
 في الجوف على كسر الحاء والمهمل وفتح الميم موضع يحفظ السلطان
 ويخوه ومن قيدة بقوله عن الاوقات فكل ذكر قيدا بلا
 مختص عيل عضون البان بالتركة الغون وقيل صوفين
 وقيل جبار وقيل فوف لا اله الا الله الصلابة الصلابة الصلابة
 اذ امنت الرياح على الصغار في تحرك غصان الاشجار السائمة
 لا الاجار اليابسة والمقصود ان الاصوات الطيبة تهاب تهاب
 بسماعها اصحاب الحواس السليمة لا اصحاب الارجية اليابسة
حكايت روى عن بعض المشايخ انه قال كنت في البادية
 مسافرا فوافيت قبيلة من قبائل العرب فاضافني رجل
 منهم فزيت غلاما اسود هناك وزيت جمال امانت
 بقوا واليت فقال الغلام انت اللبنة خفيف وانت
 على مولاي كريم فاشفع لي فانه لا يدرك فقلت لصاحب البيت
 لا اكل طعامك حتى تحل هذا الغلام فقال افرقه وانلف
 ملا فقلت ما فعل بك فقال صوت طيب وكنت اعيش
 من ظم الجبال فغلبت اسما لا تغلب وتكلم الي حتى سار في يوم
 مسيرة ثمانية ايام حتى خط الجبل غشمت كلما ولكن قد هبت
 لك وحل العبد فقال الصبي اجبت ان اسمع صوت فمالت عنك
 فامر الغلام ان يحدو على جبل كان على يده هناك يستمع عليه

ابن سبوي على

ابن سبوي على

بعض النسخ

لقد وسوق الابن
والفناء له

خداوند را جل جلاله و وجهه و قطع باطله اهل ان نعمت حسنه ما طيب
 من و وقعت عا و جری حتی انشأ الله بالسلوک **شبهی** بکرش
 الضمیر راجع الی الله تع و کذا و قوله بکرش و من آخر البیان الی قوله
 بکرش فقد اعمل هر چه بینی در حق و غمت که قال تع و ان من شی
 الا شیء محده ولی و ان ازین مع که گوشت ای لیس و بلبیل
 بکرش کتب و انست لفظ بهیج بخان و صف تر کتب
 و المعنی لیس العذیب علی و راند میجا فقط میزا معلوم توفیه
 المعراج است که مخاری بنی شیخ زبانیست القاهر ان جری
 الکلام علی ظاهر محمل علی المبالغة المطلوبه بحسب المقام و صنفه
 الشعری یعنی ان نفس الشوکه لسان و جمل احتمالاً امر جوا ان
 يكون المعنی کل شوکه لسان تشبیه و من عکس البیان فقد
 رجع المخرج و انما و رد لفظ خوار الان من الصانع الشعری
 ان یدلک الاشیا المماثلة کما اذا ذکر العذیب ذکر الورد و اذا ذکر
 الورد ذکر الشوکه علی ما صرحوا به علم البدیع و رسایل الاشعار
 و من لم یعرف هذه الصنفه قال و انما و رد لفظ خوار قصد الی ذکر
 الترقیب مع الجیب فی بیت واحد **حکایت**
 می از ملوک مدت عمرش سپری بضممتی البین المملکه و الباء
 الفاستیه و بالیاء الاصل بعد الراء یعنی تمام شد **بیت**
 غیب و کن سبج کلان جهانی ذکر پیشی که کند که عز و سبج
 و قایم مقامی نداشتی که یکن این بقوم مقامه السلطه و حیت
 که ذکر با مداد ان ای بعد موده سواء وقع موده الیوم و اللیله

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

اول الف قبل قدوم احد و من قال یعنی در صبح آن شب که ملک
 مرده شد نقد قدیم غیر الیای مختصرت بن یضمن یعنی اول
 کسی که از در شهر می من با باند را یکه ای بخیل تاج بادشاهی
 بالیاء المصدرة و بالیاء النسبه بر سر وی آمد بک تب ضیغ امر
 حاضر من نهادن و غویض مملکت بد و کنید بقیم الکاف و کسر
 السون جمع امر ایضا اتفاق اولی کسی که از در شهر درآمدی دخل
 من باب البلد که بایه بیا و الوحده بود که در همه المملک اندوخت
 و خر خر خر دوختی ای کان غیر اتشیا بیا ارکان دولت و
 اعیان حضرت و صیت ملک بک اللام ملک را بجای او دند
 ملک بقیم المیم و خزان جمع خزینه دوار را داشتند درویش
 مدته مملکت را انداخت سواکن ما من من لاندن تا بغیر از مری
 دولت کردن بالکاف الفاستیه بمعنی العقیق از حیات ای اقامت
 ابو بجای نیدنای بغوا علیه و ملوک و یا هر طرف بنساخت
 بر خاستندای قاموا و مغاوت تشکر را استند فوق المخرج
 و المخرج فی الملک فی الجاسیه و رعیت بهم بفتحین برآمدند و
 المعنی بالکاف فرستاد و قدیر از بغضبای اشتراط الباطن و
 یولیس برآمدنا و من لم یعرف المعنی قال فی شرحه یعنی اجتمعوا
 و اتفقوا و برحق ای بعضی از بلاء و کبر الیاء جمع ملوک بفتحین بمعنی
 المدينه از قبضه و تفرق او بدر رفت ای خرج درویش ازین واقعه
 حسه خاطر می بود که از دوستان قدیمش که داشت درویشی
 فرین او بود از سفر باز آمد الی ملک البلده اولاد جهان مرتب

ای تم قلبه

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

وكونت منت خدای راء و جعل هذه العبارة عين العبارة
 افتتح بها الكتاب كجئت بلذت يا وری بالباء المصدر
 کردای انما کما جازک الاصل حث صیرک ملکا جیضه کما و انما
 و دولت ربی و دل و دلک تا کلت بفتح الکاف الفارسی
 و بالاء المحذوف از خارج و رت از یای برآمدی خرج و بدین پایه
 ای مرتبه رسیدی ان مع العرب **احکایت** روی عن رسول الله
 صلواته خرج الی اصحابه ذات يوم فحاض بشبه او هو یضی ک
 و یقول ان یقلب عسر سیرین و هذا یل علی ان البس انما مغایر
 للاول و خلاف الغریب علی ما شتر من ان التکر اذا اعدت تکر
 کان التکر غیر الاول والمعروف اذا اعدت مع فکان التکر غیر الاول
شرح الا شترت کما التوری فکلمه فی الم شرح فغیر بین سیرینا و افکره
 فافرح **بیت** شکو و کاه شکست یتمین بمعنی المتفق لا تمن
 شکستین یتمین بمعنی التفرق بالترک اجلیق لا بمعنی الغیر بالترک اجمع
 و من قال بمعنی الغیر لم یعرف المعنی و کاه حوشیده اکم مفعولان
 خوشیدن بالترک بوزن کما و من قال فی شرحه یا بس و غیره
 شده لم یأت بمعنی اللفظ و حث وقت به و هذا است
 ای عیان من البس الورق و الزهر و غیره وقت یستیده بلبل
 الاوراق و الارزاق و الاثام و حال الانسان کذا یصیر فقیرا
 تارة و غنی تارة کلت فاعل ضمیم کیدای ای برادر تو یتم کن
 التجزیه اعطاء العزای الصبر عن وقوع المصایب چه جایی
 نه نیست التزمیه ضد التجزیه ای الدعاء بالکرمه و وقوع الفزع و المصایب

ابن سیدی علی
 ابن سیدی علی

الکاه که نویدی غمان داشتیم و یوم قلیل و امر و تشویش جهان و
 فی بعض النسخ جائد بدل جازم **مشق** که دنیا باشد در دیندیم
 لفق و کر باشد در شرب لب المیم بمعنی الحبت یا ی بندیم فان القلب
 یعلق بها فخصیه فیه الرجل یلای ییار الوضوء ترین جهان اکوثر
 آشوب بالمذم بمعنی الخطا و السرح و الحج یقال فی وصف
 المحبوب شر آشوب و لفظه للتفصیل نیست و من قال فی
 شرحه مرادف آسب بمعنی الفتنة و المحنة لم یأت بعنا
 حقیقه که ریخ خاطر است از حرف شرط بمعنی اگر کذا فی جمیع الغرایب
 هست و راصل و حذف الف کذا فی جمیع الغرایب و ما یافظ
 و نیست و من قال اصلها که و اگر نفع غفل عن الاصل و الفزع
فصل مطلب بفتح الطاء و کر نوکر ای جمله معترضة
 جرقاء مفعول طلب که و اینست منی بمعنی منضم
 که غنیه زید من افشا لا تصدق تا فظ در ثواب او مکنی
 ای لا تنظر لاثوابه و لا تطلب النفع طامعاً للکتاب که بزیر کان
 شیده ام بسیار تعلیل البیت السابق صبر در پیش بکر بدل
 غنیه فان الکتاب شدید و الفقه اول **حکایت** ابست فاطمة
 رضی ذات يوم شمده خلفاً قد خبط و وقع باثنی عشر مکاناً
 فیها بسعف و رق الخمل فلما نظر الیه یامع رضی قال ان فیصر و کبر
 و اعوانها یلبسون الحریر و ابنت رسول الله و من شمده من صوف
 و قد خبط باثنی عشر مکاناً بسعف و رق الخمل فلما دخلت
 فاطمة قالت یا رسول الله الاتری انی عمرت نجیب من لباسی فقال البی ع

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

محذوف
 فی بعض النسخ

یا عمر دغ انتی اعلیٰ تکیون فی الخیل السابق **بیت** کوریان
 کند بهرام کوری بالکاف الفارسی و یا الوجود بالترک قولانی و اعلم
 ان لغز کنت لغتہ معنی الجمل بقدری مثالی لمفعولین فاعله بهرام
 و مفعول الاول کوری و مفعول الثاني بهرام نه چون پای تلخ
 بفتحین بمعنی الحار و یا شد ز موری و ذلك لان الاعتبار عند
 الله تعالى بالغیر و تصدق بالاعنی الطاغی و کتبه **حکایت**
 یکی را دوستی بیاد الوجود بود که عمل دیوان کردی بیاد الحکایت
 مدته اتفاق دیدنش نفاذ ایلم بره زمانا مدبر اکس
 گفت فلان را دیدم که ندیدی کی مضی زمان کثیر غازیست
 گفت من او را نمی خواهم که بگویم قصار ای النظر الی القضاء الامر
 و هذا الكلام شایع و الکمال و من قال بوع اتفاقا فقد ات من غزده
 بمعنی از سلسله او می باشد بود گفت چه خطا کرده است
 که از دیدن او ملوین بیاد الخطاب گفت خطای نیست اما اهل
 دیوان را وقتی توان دید که معزول باشد فانه فی اوان العمل
 مشغول بمصالح الدیوان و مشغول بحول الانام و فارغ
 عن صحته الاحوان فلا ینتبه لهم الصحیة بفرغ البال **قطعه**
 در بزرگی بابا به المصدری و دار و روی و عمل قدر بایز از شایان
 فراموشی دارند لا ستر غفر بالامور الدیوانیة و اغترارهم
 بالدولة الفانیة و زردمانند و معزول ای فی وقت العجز و
 العول در دول پیش و شتان رسد فالخصه من هذه الحکایت
 ان اللایق لطلب الاخرة ان لا یطلبوا المصاحبة مع اهل

ابن سید علی

ان یابل ینبئ ان یكون الامر بالعکس **حکایت** ابوهریرة
 و هو کسبة رجل من الصبیان یسألون الله علیهم اجمعین و کان اسم
 في الجاهلیة عبد الشمس و بعد من و فی الاسلام عبد الرحمن و بب
 کسبته ان کان له لبرة صغيرة یحملها وراه النبي و هم فقال انت
 ابوهريرة فاستتر بهذه الکسبة و کان یحب ان یدعی بها القبر که
 بلغف النجوم و کان یحفظ الناس بکسبة دعائه و قدر و فی سنة
 مائة الف و ثمانیة و اربع و سبعین حدیثا و مات بالمدينة
 سنة و مائین و اربع و سبعین سنة و کان فی حجة
 النبوة دم یواظب کما قال هریرة و نجحت مصطفی صلی الله علیه
 و سلم امدی بیاد الحکایت لغت بابا هریرة نرسد انضم الزاد و
 سکون الراء امر من زار و زبارة غیا بک الغین و یوان یاف
 احد یوما دون یوم و قیل ان یورف کل الیوم و حرة و قیل
 تعلیل الخاط مطلقا و ذلك لما یحقق بان لا یاف فی کل یوم
 نرسد و مضارع مجزوم علی ان جواب الامر بما یمیز بعضی هریرة
 میا ما تحت زیاده کرد و و تقییر المصیبر باخیال الوجوه
 الاخیر من الاقاویل صاحب دل را لغت بدین خود بابا به المصدری
 که اقبست ای را حسن فایق قیل هذه المقدرة غیر مسلمه لانه
 فیس للشعر من السباب الحسن سوا النور شنیة ای ای جمعنا
 که است اول دورت و قیاست ای اخذه محبوبا و عشق
 آورده ای عشقه گفت فی علا فی صاحب دل از برای آنکه هر روز
 می توان دید مکرر مستان ای فی الشاء که محجو مست

ابن سید علی

و محبوب **قطعه** بدیدارم شدن رخسار نیست فان
 الزمانه سخته و لیکن نه چندانکه گویند بس ای الکائن معذوم
 فان کثرة الشاهدة توجب قلة العروة الرجوتی بن املات
 کنه الاولی ترک التفسیر لیدلس السمع کل مذنب و من قیده
 بتقصیر خدمت و متابعت یوا و جوس فقد خضع العام من
 غیر تخصص و اعلم ان جواب الشرطی و وف ای معذور ملاقات
 نباید شنیدن **رسائل حکایات** یکم از بزرگان با مخالف در شکل
 ای فی البطن مجید نرفت و توجه الی الخروج و طاقف ضبط
 آن داشت نمی نمود غرض ضبط به اختیار از وی صادر نمی
 وقع الضراط من لفت ای دوستان مراد آنکه کلام اختیار
 بود و بیه ای ذنب بر من نوشتند لان الذنب المملکون
 فی الافعال الاختیاریه و راجع عن رسیدن شایسته کلام معذور و باید
قطعه حکم زندانی با دست ای خردمند و هذا الامر
 مقرر ندارد هیچ کافل با دور بندای لا یجب جوابا و اندک علم آید
 فو جعل بالترک اشغوا صلیوبه حتی خرج کما و اندک علم آید
 بر دل هذا کلام صحیح و آن کانی غرض صوره الزل **بیت**
 حریف ترین روی و تاسک کالی الصاحب الذی یوعد یل اوجه
 و غیر المعافق چو خواهد شد انوار الاله ناب دست پیشش
 مدارای لا تمنع مناسبت هذه الحکایة بالباب ان سر العیب
 و القوم غاف سماع شن و قبول العذر من اخلاق الصوفیه
بیت با این عیب زدن بپوش زاده با این مدح چون چو کار است

تتمت حکایات

حکایات

حکایات روی آن حاتم الاصح قدس سره که کن اتم و کلمات رفیع
 اثره و بایشه المعاصره فی لیلۃ الزمان و وقع منها الضراط بالاختیار
 فظهر من نفسه القیم لیکل شیء المیة من و عاش مع سیدین کثیر
 عامل کمالی فی صلیب شید و لیهذا استمر حاتم الاصح فاذا عرفت
 القصة و الحقة فذا نکتت الی ما قبل النظام انی هذا
 لیس من هذا الکتاب بل سمعت من بعض المحققین ان
 قال ان لایست هذه الحکایة فی رسالة الشيخ الفخام الرزنیات
 و اللطیف فالحقها بعض النسخین بهذا الکتاب انتهى
 علی ان یتوین هذه الحکایة مکتوبة فی رسالة الرزنیات
 لایست فیها ادا و کتا به هذا لایست اریة و کما تمام وقع فی بعض
 مؤلفات کما سیصح **بیت** کرم جامه خویشین بپیران
 به ارجامه و عاریت نواستین و کون هذه الحکایة من الرزنیات
 لا ینافی ان یأخذ العقل و منها النص کما قال **بیت** کونیناز
 سیرا بر جرحی که و بنیدی مکبر اصحاب خوش و وجود و الحکایة
 فی النسخ القریبۃ بدل علی النص الحق بهذا الکتاب و ذکر
 السهل فی النص لیس عیب و انما تکررها بعض النسخین احتیاء
 و الاستحیاء و لیس بفضل کما قال الله ان الله لا یستحی
 ان یغضب مثلاً ما بعوضه فافوتها الایة و قال المولی الزرقی **بیت**
 بیت من بیت نیست انقلیمت نه لای من بزل نیست تعلیمت
حکایات از صحبت یاران و مشقه قدس سره زیار ملائکه
 بدیدارم بود ای و وقع فی قلبه انکسار من هم سیرا بان قدس نهادم

ابن سید علی

عذاب النار نفع علی نزع الخافض ای عن عذاب النار ویدللاً
 اتعاش من آیه سورة البقرة اولها ومن الناس من يقول ربنا آتنا
 فی الدنیا حسنة ووالآخره من خلاق ومنهم من يقول
 ربنا آتنا فی الدنیا حسنة ووالآخره حسنة وقرینا عذاب
 النار و فی الآیه وجهه والانسب بالمقام ما روی عن علی
 رضی الله عنه فی الدنیا المرأة الصالحة و فی الآخره الجوراء
 وعذاب النار المرأة السوءان باری ای مرة ربانی تعوت
 معنی طلب الزنا وراکرده معنی کوفت مخاطبة الی تو ان
 شخص نسبی که پدر من شر از فید فرست بدو دنیا را
 باز خریدم تا شش کفتم بدو دنیا را خرید و بعد دنیا را
 و هوالم التوحیل بدست تو گرفتارم و فدا تو طلق کتابم
 او اذما به دنیا را و لا اقد علیه فاقول ما فعل ابوک فی احسان
 و آخر ما فعل اسوءه **مثنوی** شنیدم کوسفندی ز فو قریانه
 بزرگم رهون ربانید ماض من ربانیدن فاعلیه ضمیر بزرگ
 و معنی کوسفندی و بزرگی شما که کار دالکاف الفارسی
 و ثلث سوال کن بعضی السکین بر حلقش بالید لایحه روان
 کوسفند از وی بناید و قال بلسان الحال را از چنگال کرم در بوی
 و خفصت من تحریف و اهلک ایامی جویدم عاقبت کرم
 تو بودی فکذا احال ابیک اطلق من جسم الافرنج و
 قید بقید و ک **حکایت** یکی از بادشاهان عابدی را پرسید
 و کان ذلک العابد اهل عیال او اوقات عزیزت چون ش

از این مثنوی

کند را کیکی می گفت ای العابد عشق در مناجات و سحر
 در دعا و حاجات و غیره و در بند حاجات ای فی اخرج
 الحایج و تحصیل نفقه العیال بنایو المعنی و الباقی دل علیه
 و من قال ای اخرج الحیاط عن القلب فقد بعد عن معنی اللفظ و
 المعنوم من الباقی ملک فرمود تا وجه کفاف او معین
 و از من خزانه تمام عیال از دل او برخیزد **مثنوی** ای
 کز قناری سیر پای بندجی لمعین احدهما بالترک یا بوند و الآخر
 بالترک یا بنی غلو و هذا هو الماد فکذا عطف فیه کفر قنار
 و الدال مکسوة للاضافه الی قوله عیال قد مرید و کز از دل
 بند خیال فان خاطر تعکب کما قال عز و زهد و ارجامه ای تحمل
 اشوب و قوت بسکون الواو معنی الزاد عطف علی جامد است
 آرد ای بر چنگ رسیده ملکوت ای منه قال فی حق الفصاح
 المملکوت من المملک کالرهبوت من الرهبه و رزان اتفاق
 می سازم و انوی که بشب با خدای پدر دارم ای اخلاط معه
 شرب حرف الظرف مقدور عقو غازی بدم و الخلق چه جور
 با عذرا زدم ای خالجنی هذه الخیاطة **حکایت** یکی از متغذیان
 شام دیدش سار با عبادت کردی بیاد حکایت و بزرگ در خان
 سوری پادشاه آن طرف حکم زیارت بنزدیک او رفت
 ففان وقع الملاقاة گفت که مصلحت بین دیشتم را نه ای تو معای
 سازیم حشمتی که دواغت عبادت ازین بدیشتم شود
 ملک و دیگران بسرکات انفس شما ای من کلماتک مستفید

این مثنوی علی

شوقه وينفقون باوهر عال صلح شفا افند كنند زاهدان سخن را
 قبول كنند و فرار از عبادت آنها يكون في الخلوة والخلوة والخلوة
 اوليت كنند زاهدان باس خاطر ملك را لاجل رعایت خاطر الملك
 مصلحت است كه چند روزی بشهر درای كرسفای وقت
 غنیزان الملوك ذلك الصالح وصفيه بالجمع الملادب از صحبت
 اعتبار كنند و در پی بر دلی كنند احتیاج با محبت ای ملك ان تر جمع
 الى هذا المكان آورده اند في الحكاية كه عابد بشهر در آمدستان
 سالی خاص بالا صفاة ملك را از برای او بر داشت ای اخبروا
 و انتموا معانی و كفا وصف بستان سالی و روان آسا
 لغو آسا بالمد مقصور من آسا و هو اسم مصدر بالزكر آسا
 مصدره آسا كشدن و بمعنی المثل بالفارسی مانند خود ملك
 آسا و جی صیغه امر من آسودن و به فعل وصف كشدن آسا
 فيما نحن فيه **مشو** كل شئ الضمير راجع الى ذلك
 المقام جو عارض جواب في اللون واللفاظ سنبل
 بهج و لفظ محبوبان في الراجحة والطراوة و عینان مع
 كونه كذلك از نهیب لغو النون لغو فارسی بمعنی الخوف
 بر و تجاوز و هو بر معروف بغيره الناس حتی الضمیر
 و العجز و من قال و هو بر مخصوص في مان یسیر يكون قریبا
 من اوان قدوم اللقی الى الروم قدلة شئ لا حاجة اليه
 و المحتج بالایمان يقال ان ذكر العجز و طفل و اضعفته
 بدیعتة شبه نادر و طفل و اید هنوز یعنی ان ورد اللاحق و

و انتموا معانی و كفا
 وصف بستان سالی و روان
 آسا لغو آسا بالمد مقصور
 من آسا و هو اسم مصدر
 بالزكر آسا مصدره آسا
 كشدن و بمعنی المثل
 بالفارسی مانند خود ملك
 آسا و جی صیغه امر من
 آسودن و به فعل وصف
 كشدن آسا فيما نحن
 فيه **مشو** كل شئ الضمير
 راجع الى ذلك المقام جو
 عارض جواب في اللون
 واللفاظ سنبل بهج و لفظ
 محبوبان في الراجحة
 والطراوة و عینان مع
 كونه كذلك از نهیب
 لغو النون لغو فارسی
 بمعنی الخوف بر و تجاوز
 و هو بر معروف بغيره
 الناس حتی الضمیر و العجز
 و من قال و هو بر
 مخصوص في مان یسیر
 يكون قریبا من اوان
 قدوم اللقی الى الروم
 قدلة شئ لا حاجة اليه
 و المحتج بالایمان
 يقال ان ذكر العجز و
 طفل و اضعفته بدیعتة
 شبه نادر و طفل و اید
 هنوز یعنی ان ورد
 اللاحق و

انك نادر

و سنبل الطریقة في اللطافة والطراوة كان طفل طریقه لم يشرب اللبن
 بعد **شعر** اغانین جمع افغان جمع فغان یعنی فغان غصن الشجر
 الشجر فروع جمع فروع على الابتداء عليه با جلتا بسكون اللام
 بالفارسی كلانا و جملة الظرفیة اعني عليه جلتا صفة افغانین
 علقته باضی غیر بدل من التعلیق بالتركيب اصلق بالشجر
 الاحقر متعلق بالفعل المذكور تا رفوع على ان رفوع مقام الفعل على
 والجملة الفعلية مرفوعة للحل على انها خبر لمبتدأ و اعني قوله افغانین
 ملك در حال ای على الفور یعنی حين نجي الزاهد الى المقام المذكور
 كنیزه كخوب روی بدیشش فرستاد **رای** از این یعنی ملك
 الجاریه كانت فوذا من طائفة بكاره حق طر واحد من مباد
 عابد فریبی و صف تركبني ملائكة صورته طاروس زینبی
 زیب یعنی الزینبته كه بعد از زینبش صورت بندامه و من
 وجود یار سالیان را شكیبی لغو شكیب كبستین بمعنی الصبر و البقاء
 للوحدة و هو فاعل بنند و جنان ای كار سال الجاریه و علقش
 علامی بیا و الوحد بدیع الجمال ای بحسن الخلق و لطيف الاعتدال
 في الخلق و الخلق **شعر** ملك الناس حو نصب على الظرفیة
 عطفاً قید عن تركبك الى فاعله و هو مبتدأ و ساقی جبره
 و الجملة التامة حالیه برفا مضارع خبر قول من الراءاة و هو
 مع الضمیر مستقر في الراجع الى قوله ساقی جملة فعلیة مرفوعة
 المحل برفعة ساقی و لا یستحق مضارع منف معلوم من الثالثة
 على وزن لا یرى عطفاً على قوله یرى و مقولته خوف ای لا یست

ابن سید علی

الشرب ومن ظن الفعل الاول معلوماً واشئى من المزيد
وقال وحذف مفعولاً للظن لا لاخصاً مع قيام القریب
ای هو ساقی یرهم الکأس والایب یرهم الشرب فقد سقی
ویدار ویدر شرباً شرباً ای لا تشبع العین من رؤیته
عینی ان کز فوات مستشفی بفتح الفاء والماء العذب مستشفی
بفتح القاف من برضا الاستشفاء فانه لا یستشفی من الماء
والحال انه یقتنه عابداً لوجه الذی یخرد ان کرفت ولسوت
لطیف یوشید ای شرباً فکل الطعام اللذی ولبس اللباس
اللطیف کما تراه اقول الحکایة الاولی فی قول المصنوع ملک رادشام
دادن کرفت وسقط الفین ومن قال بنایع عادت کرفت
فقد اخطأ وازرقوا کجمع فاکتة ومضموم لطیف من الشئ
الذی له ابعث لطیفه حلالات وفتح الظاهر ارفق ونشر
مرتب افظاکرت مقدر فیه وینما بعد اعنی قوله ودیال
خلام وکنیک نظر کردن فقیه عقلاً وحبس بها وخرامداک
لفته اند زلف ویزبان ریجی بای فکشت بالاضافه للفظین
وکنایه بعد اعنی قوله ودام مرغ زیرک
در سر کار نوکر دم ای صرفت لعلک دل و دین بایه دانش
مع جمیع العلم مرغ زیرک بحقیقت مضموم ویزو دای الظاهر ان
ایاد الخشب فان جمیع لفظاً توشیح کما فی قوله نوکر بادشاهان نظر
داری ومن ریح کوزة لوحدة قد غفل عن الاستعمال الشایع فی الجملة
دولت وقت چو خوش بر واز آمدن زالت دوله و فیه المجموع

ابن سید علی

ابن سید علی

چنانکه گفته اند **قطعه** هر که اسم هست از فقیه بیان بقوله
هر که و شیخ و مرید عطف علی فقیه و کذا قوله ویزبان اوران بکسر
النون للاضافة ولفظ زبانی مع افظا آور و وصف ترکیب جمع
بالالف والنون وهو من آوردن برادیه اهل الکلام ومن بطلان
اللسان و اهل المقصودینا الوعاظ لان الکلام فی ذم میل
اهل اقل الدنیا ویدل علی ما ذکرناه الاضافة علی قوله
یا که نفس بفتح الفاء و وصف ترکیب و من قال فی شرح بعض
معنی ذالن لم یحقق اللفظ والمعنی چون بدینا ما من النون تین
بهاله نو ما من الذی و هی ثانیة اذ نه بلا تین والباء
لاضافة و ذنه الفوق او بمعنی الفوق کذا فی منی الصالح و من
قال فی شرح بعض معنی ذنه الفوق فیه شبهه بزار فرود بالال و
بدونها بالترک استخفاً اعدای مال و منزل الیه یا بعمل در بماند
والتقیر در عمل بماند بلا با و زیاده کما عرفت فی قوله برج
درست و من قال والمعنی در عمل بماند کما تظنیه مراد الف
ان بالزبان بجمیع مکس فانه لا یقدر ان یخلص نفسه من الدنیا
کما ان الذی بالیقدر علی تخلص نفسه من العمل باری ای
قره ملک بریدن او غبت کرد و ناره عابد را و زیاده بیات
خسین کردیده اسم مفعول من کمریدن بمعنی دویمک
و شیخ و سفید شسته مل الذی و فریده من النعم و باری
دینا ای المصادفة من الحیرت کبیه زده کما یفهمان ویر کابیکر
بفتح الباء الفارسی بمعنی القصوره بامر حیر ویر کابیکر

ابن سید علی

ابن سید علی

ابن سید علی

علامه

الروح بلكه والكون باويز بالتركة بليظه بر بالي شرس
 ايتاده كالمخبرين المنكرين في العذرات بسلامة فاشا كذا
 بالياء للمصدر كذا وازم ردي بالواحدة اي من كل باب
 سخن كفتند انكم باخاتم سخن واخره كفت اين دو طاقه را در جهان
 دورست دارم اجتمعا احصا علما والاخر زمانه بالخير والتاريخ
 زاهد را قال الملك هذا الكلام وزير فيلسوف
 اي حكيم جهان ديدنه حاضر بود في المجلس كفت اي ملك شرط
 دوستي كشت كذا باهر دو طاقه بگويد بالياء المصدر الحسني
 في كني ثم بيته بقوله علما را زرده نادره جوا اندوزا زرد
 مده نازا بهد بماند **بيت** نه زاهد را درم بايد نه دينار
 المراد انه لا ينبغي التمول بهما لانهما جوبست مضاع من مقلد
 بمعنى لا اخذ زاهد بغير بدست آر لان ذلك ليس بهد **قطع**
 انه اگر سیرت خوش و گویست با خدای تعالی نه نان وقفه
 لغیه در یوزه ای بغیر خیر الوقف وبغیر لغیه السؤال زاهد
 نظره انكشت خوب روى و بناكوش بالتركة فلاق توزی
 دل غرب وصف شریکى بالتركة کوکل الیایحی نه کوشتوار
 بالكاف الفاسق بمعنی القوط و خاتم فیه وزه جوهر معروف
 يقال له لغة الفرس بیه وزه شام بدست بمعنی الجوب
 كما **قطع** درویش نیک سیرت و فخره رى
 رای الذي قد مره مبارک نان رباط بکسر الراء حیث لمعان
 الاول صومعه الصوفية واث الزاوية المبنيّة للسكان و

اثبات بانه لکنه ابناء وال بيل والرباع ما يشكره الراهب والقوة
 وغيه وهو الخى مس ملازمة ثغر الدف والسادس الخيل الخمس
 فافوقها والمراد منها المعنى الاول ومن قال في شرحه
 خاقانه وكمية كره وقف كى كذا فعدان بقدر زاید كما هو عادة
 ثم قال ولا معان اخر ليست بمراة ههنا وهو لم يدرك وظيفة
 الشارح بيان المعاني فكثيره اللغاية ثم تعيين المراد وقديان
 في بعض الالفاظ معانير انتم تدين المراد ولى من الوظيفت
 والعادة السالفة وانما اطبنا الكلام ليلا حظ السافر وان لغوة
 البيت علما ووقفه علما ويحصل الثواب لهم وللمؤمنين
 بل من الجرات والعمدة در يوزه كوماش لفظ كونيذا كذا كبر و
 المبالغة وقتل ذلك مستعمل في التركة فالمعنى بالتركة او لمسون ولى
 قال الغطفه كومة ههنا وبهذا الفهم كثير في هذه اللغة ونيانك
 نظاره في هذا الكتاب لم يدرك المعاني الا فائدة في ذكره وانما النقي
 مسموع من السلف وليس لاحد اعتبار النقيام في كل موضع
 خاتون جوب صورت ويا كبره روى را مطر العجزه ناصلة الخافه
 نقش ونگار و خاتم فیه وزه قد مره بانه انفا كوماش **بيت**
 تمام است وكم را بادی اذا كان ما يسهل الرق واطلب الغير
 كرخواند را بدم شاد بادی ينبغي ان لا سخي زاهد ما معنی هذا البيت
 وهو المناسب للسياق هذه الفظة باقيل **بيت** شيخ چون با باال كند
 مرید او میشاه با لا دينار زما با مل ویدار نیست ومن قال قوله
 مست بهر نار بطة بمعنی است والمعنى ناکمرا چیزی دیگر خدای

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

بایدست فقد بعد عن اللفظ والمعنى الاول فهو ان اللفظ است
 يتضمن معنى اللفظ اعم اللفظ است في كل موضع او معناه
 بالترك وادراكها اذ قيل در خانه نان هست و اما
 اشفاقان تقدیر چیزی دیگر جز خدای تعالی بایدست اینهم من
 السابق والسابق ولا يدل عليه لفظ **حکایت** مطابق
 این سخن خبر مقدم بقول را می پریش آمدی وقع لامهم گفت
 اگر انجام این حالت بر مراد من باشد چندین درم زاهدان را درم
 بکسر ای و که عفت العادة في اوابل الكتاب چون حاصل
 بر آمدی حاصل مراد من می نداشتن بموجب شرط لازم آمد لا جرم
 یکی را از میدان خاص لیس و درم برد تا بر مطلق توافق کنای
 یوزع الیه هم و بند غلام عاقل و پیشار و بوی معینین احدا بما بالک
 آتیق و برادر من لا غفلت فيه و انتا بمعنی اوصولو الغلام ان المراد
 معناه هو المعنى الاول و من لم يعرف المعنى قال في شرح بقیم الیه
 عطف تفسیری و وطن ان المعنى لهذا اللفظ سواء **بیت**
 من منم و بشیر تو برابر و پیشار باده که شود دست بود فعل
 بمقتضی الفعل که در و بر که در و بر که کاف الفارسی ماضی می گردان
 و المراد هنا بالترك و لا نفي و شباهة بالمراد الى خدمة السلطان
 و درمها بوسه داد تعظیماً للملک و پیش ملک بزرگ و گفت
 زاهدان را نیا فهم گفت ای السلطان این چه حکایت است آنچه من
 دانم من شاهیر الزمان درین شهر چنان صد زاهد نگفت ای
 الغلام ای خداوند جهان آنکه زاهدست نمی شناسد الا حاجت

پادشاهی

این سید علی

لهم الى التمول و انکدی ستان زاهد نیست ملک بخندید و نیا
 گفت بخندید که این طایفه خدا پرستانای العباد و الزناد و از دست
 و اقرار این شوح دیده و بسکون الخ و المعج و وصف نریب ای
 این گستاخ را عداوتست و انکار قول و حق بجانب اوست
 من كلام الملک لامن كلام المص **حکایت** یکی از علما
 را سخن را عبارة المتین و اکثر النسخ هذا الوجه و الاظهر یکی را
 از علما را سخن پرسیدند که کویا و زبانی و قف ای فی محل و
 حرمت گفت اکثر اینها را لاجل جمعیت خاطر و فراغ عبادت
 می شناسند حال است فانیة الحق و التجمع اذ برهان نشینند
 ای بجمیع و بسکون و الصووت لاجل خبر الوقف
 و اکثر حرام لان الواقف انما وقف ليجعل بفراغ قلوب العباد
بیت فان اللفظ را مقدار زبانی لجمع عبادت ای لاجل سکون
 في زاوية العبادة گرفته اند می یون صاحب دلانی فاعلم گرفته اند
 ذکر عبادت برای عباد ای ما اتخذوا زاوية العبادة لاجل الخیر
حکایت در ویشی بقای بیاء الوحدة فیه هر رسد که صاحب
 آن بقای موضوع شخصه کرم النفس بودی فیه اهل فضل و بلا
 ای جماعت من اصحاب الکمال در محبت او ای کا نوا حاضرین و مجلسه
 هر یک بذله بفتح الباء الموحدة و سکون الذال المعجم بمعنی
 لطیفه بقول و لطیفه عطف تفسیری چنانکه رسم ظریفان
 باشد جمله معترضه می تقدرویش راه بیان و قطع کرده
 بود و معانده شده بالترک دور غون و پور غون اولمش ابدی

زاهدان را درم و زاهدان را درم
 زاهدان را درم و زاهدان را درم

وچیزی بخورد که از آن میان ای و احدی اهل المجلس بطریق
ابسطا گفت ترا هم چیزی بیا که گفت بعضی گفتن که خوف
مراد و پیش جواب داد که مراد چون دیگران فضل و بلاغت
نیست حتی اقدر علی الكلام آنکه بترتیب و چیزی بخواند ام
ولیس را معلوم آنکه در بنک است از من فضاوت کنید
چنانکه هر غلبت و ارادت گفتند بگوی گفت **بیت**
من کمره در بر سر می فی مقابل سوره دمان قوامی کمره
مبتدا و قوله سوره دمان مبتدا و ثان و قوله در بر سر خبر
مقدم و نه البته استیمه فی موضع الحال ای حال که سوره الفجر
فی مقابلته و الا قدر علی الاکل من عجم العوب من الاربع
که بر تمام زمان خانه بنظر من مید و لا بعد علی المواقف
و هذا العصر ای خبر المبتدا و الاول ای جمیع الحضا رب ندیدند
و سوره و پیش آوردند و فهم ما من کلامه بنوع خاص دعوت
گفت ای بار خدایا بیا و الوحدة توقف کن که بر شانه جمع بشمار
بمعنی بخاری و المیم لکن کلمه وقت لفظ فی الفاسی و انتر کلمه اسم و کلام
منحصر پس بجای از المیم الف قطع الفقی باجره الکن علیه
مراد اکثره می سازند و پیش سر بر آورد و گفت **بیت** کوفه
سوره دمان کومباش قدر بیا و قریبا کوفه را جدا اسم مفعول
من کوفش معنی الوقع و اراد بر نفسه اذ وقع علیه الکلمه لغزبان
نهی ای الخیر لخص بلا ادم کوفه است **حکایت**
مردی گفت چیزی را بیا و الوحدة فیها چه کنم از خلاق

و این کلام از کتب معتبره است

برکت اندر قدم البیان و نظایر آن بسیار از لفظ از معنی من
الرجلیه و ایضا مصدریک که برابر هم می آید و اوقات بجز
مراد و اینان ای من جسته هم و نه بهم شورش حاصل
می شود و گفت فاعلیه بهر چه بر چه براد به معنی هر که
جاء و ان استعمال فی غیر ذی العقول شیخ لا مختصر فی درویشاند
ای الذین یزورونک من الفقهاء ایست نه او ای بدو لیکونوا
مدیونین لک فاعلیه یون خوفی من مطالبه الذین و استیاء
من عدم ادائه **حکایت** روی آن قیس بن سعید بن
عباده الخرجی رحله مرض وقتا و لم یغده احد من اهل
بلده فسال عن ذلک فقیل یسجون من عباده لان لک
علیهم دیوننا فقال لا خبر فی مال حول بینا و بین اخواننا فام القواء
فی البلد کان کان لنا علیه حق نقد و نهناه له و قیل و هب
اکثر من مائت الف درهم و معجبه فوالک ای الذین یزورونک
من الاغنیاء از ایشان چه می خواه که دیگر کردی که الخاف
الفاسی و ک الدال الاضافه الی قوله توکر ند بعثت ای
لا یجولون حولک لعدم ادائهم حقک او خوف
بذل المال لیک **بیت** که کور بلیش و هذا وصف
ترتیبی من رفیق یعنی مقدم لشکر اسلام شود و بعضی نسخ
بود یعنی الواو فافزایم توقع ای من خوف السؤال به و مضارع
من رفیق المراد ادائه فواتا در سکون الراء حرف عطف استقل بمعنی
الباء و چین اعلم ان لفظ چین چی المعانی الاول اسم بلدة يقال فی

این کلام علی

کرمین در طلب عالم معصوم ای ولا شیخ ان خطاب عالم معصوم
 ولا تجره ولا تشبه العلم من غیره و بعد از فواید علم محموندان
 بل الا بقی انی تسبیح العلم من کل عالم علما بما قبل النظر الیها قال ولا تنظر
 الا من قال **مثل** همچو ناریا که شبیه یاء الوحدة فیها در وحمل
 بغضی الواد و الحما و المرحله الطین الاج اشد و کلفت الی مسلمانان
 چنانی راه من فرادید کانه بریدان بری به طریق زنی فاجره
 بشند و کلفت تو که چرخ رنبینی چراغ جیبی و المقصود من
 التمثیل ان العلم سراج وانت کلا یخ لانه کفیف تهتدی به و من
 یتم کلامی یعلم ارتباط هذا الکلام بما قبله و من قال ولا یدب علیک
 ان الکنیا ط هذا الکلام بما قبله لیس بواضح فان التشبیه الذی
 ذکره بقوله همچو ناریا شبیه الیها لا یخ عن تکلیف کما لا یخ عن الذوق
 السید شیخ ان یقال فی شفا نه تو که چراغ رنبینی چراغ جیبی کما
 لا یخ عن الذوق السید من مجلس و عظم کلمه بضم النکاحی الفارسی
 و الباء العربی و یخ لعینین احدهما الدکان و الآخر بالکسر الا جق
 وقد یطلق علی کل بیت ضعیف البناء و المراد هنا الاول بانه است
 لانه انما یستقر فی ذمی بضاعتی فسمائی ای ناخذ المتاع بلا شی
 و اینجا تا اراده یاء الوحدة نیاری بیا و الخطاب سعادتی
 الباء کلا و نه بری بفتحین و الباء کثا ثیه **قطع**
 گفت عالم بکرات و للاضاقة و هذا من قبیل اضاقة المصدر
 الی فاعلم لان لفظ گفت بمعنی گفتن بکوشش چنان مراد بالقول
 و رعا نه بفتح النونین من مانع او من مانیدن بالترک کما

ابن سیدی علی

او من ماندن بالترک فالحق بکشتش کردار مریدانه باطلست
 انکه مدعی گوید بقول القیل بواضحة انک خفته ای نایم را
 خفته ای نایم آخر که کند بیدار ای العالم الغیر العالم کالنایم فلا
 یوقظ النایم الا حرا ای الجا بمل و هذا القول باطل لان الله قد بیدی
 عبده بقول فاجر کما قال و من ان الله یؤید هذا الدین بالرجل الفاجر
 و اعلم ان المراد بقوله المص من شیء یوکلیم السنه و هذا المصراع
 الذی حکم المص بطلان اعنی خفته را خفته که کند بیدار اقول
 هذا المصراع و کلامه عالمت خفته است و تو خفته و هذا بیت
 من قصیده مردی که در اندر کوشش ای یسمع و یقبل
 و نروث است بوصول الحقة بند بر دیوار فالنص الصاد
 من العالم الغیر العالم لیس باذنه المکتوب و **حکایت**
 صاحب دله بعد رسد المص یحصل العلم خافاه و ترکه التصوف
 کما قال بشکست عهد صیبت بل طریق را فافعال ذلک گفتیم
 میان عالم و عابد هر فرق بود یعنی با جبره و رجحان العالم عن العابد
 تا اختیار کردی از ان ای من فریق العبادین فریق ای فریق علمار
 گفت فاعلم فیما جبره دل آن ای العابد کلمه جبرش بر می آید
 ای جبره ز مروج ففقه مقصود علی نفسه ویراجع فی کلمه کلمه
 غریق التخلیص **حکایت** قال بعض اهل المعرفه حیوة البدن
 بالروح و حیوة الروح بالغلب و حیوة القلب بالعقل و حیوة
 العقل بالعالم **حکایت** یکی سهر را می است خفته بود و زمام
 کسر الزمام طر به اختیار از دست رفته کثایه عن غلبه سکره

منهج العالم و العلماء

عابدی بر سر او نذر کرد و در حالت مستقیم او بفتح الباء نظر
 لا حاجه الیه لکن لفظ کرد و ما عرفت مراراً جوان سر بر او ای
 رفع زانیه و گفت و اذام و بالغموض و اگر اما اللغو ما
 یشغی ان یلغی و یطرح من قول او فعل و المعنی و اذام و الی عبار
 الرحمن باهل الغفور و معضین مکرهین انفسهم عن التوقف
 علیهم و الخوض معهم **شعری** اذا رایت انما یخجل من انعم
 یا کم کن سائراً و جلنا من الخجل بالکسر و هو الاذاعه فالخجل من
 لا یخجله الغضب بسهولة یا لمن یقض لغوی لم لا تمکر بالکعبه
 و اخلا فی الذین قال الله فی شانه ما قال **قطعه** متاب منی
 من تافق فی الی لایرجع ای پارسا و زاهد و فی کسری العاصی
 بخشنا یندک اسم فاعل من خشنود و الباء الذل و علیها الکاف
 الفاعل صمدیه و وی نظری ای انظر الیه بالترحم کرم من
 ناجوا ثم دم اعلم ان اللفظ جازم و بمعنی السخی و لفظ ناجوا غمر
 بمعنی الشحیح کمر ادا ری بالعل الحسن و من قال بالعل السخی فو
 اخطا و توهم چون بمعنی الشحیح جازم ان کدر کن **حکایت**
 روی ان رجلاً جاء الی بعض السلف شکایتاً عن جار له فی العمل
 المعاصی قال له ثبت الی القیام لا جله قال لا قال ادع الله فثبت
 لا جله فان الله یوب علیک فان فعلت ذلک و لم یتب
 علیک فاعلم انک شر منه **حکایت** طایفه رندان بانکار
 و رویت بیاب و الوحده برآمدند ای جزو جوانان ناسر
 گفتند و بر نه و بر نه بیدند از من رنجانیدن بمعنی اچتمک

این سید علی

شکایت

شکایت پیشی بر طرفت بر دو گشت چندی حاله رفت و کل
 ما وقع علیهم الا انی کفایت شیخ الطریقه ای فخر زحره و درویش
 جامه و رخصت هرگز در یک سو نه ای کند معذبه است
 نه درویش **بیت** در یای و او ان ای العیال و افر نشود
 تیره ای لا یبصر ملکاً و اسکای بالباء و الحقیه و فی بعض نسخ
 بسیل و هو واحد السیل عارف که بر خجرتک بفتح الیاء و ضم
 النون بمعنی الرقی القلیل آیت حضور عبد النون **قطعه**
 که زنده است رسد خجل ای اصبر علی الضرر الواصل الیک
 که بغیر از کاه پاک شوی فان الله تعفو عین الغفوی ای برادر
 چو عاقبت خاکست ای قصیر ترا خاک شود پیش از آنکه خاک
 شوی علی بقوله و هم موفوا قبل ان تموتوا **حکایت** قال
 بعض العلماء ثلثه اشیاء من افعال الکرام اولها یحییون الاتفاق
 علی المساکین و المحن جین و الثانی یحییون الغفول الضعفاء المسلمین
 و الثالث التواضع و الاشمال عن الخلق اجمعین **حکایت**
 این حکایت شنوبک الشیخ امر من شنوبک و یکن اذا دخل
 علیه الباء خوبش نوک در بغل داسم بدمش سور عقبه بر ج الا و لیا
 رایت مرادف علم بفتحین و پرده اخلاف افتاد ای اختلاف
 و تخصص رایت از کرد بفتح الحاف الفاعل یعنی از غبار راه
 و رنج رکاب و ذلک لان حاملت اصله بر کاه بگفت
 پیرده از طریق عتاب قال فی مختار الصحاح قال الخلیل عتاب
 مخاطبه الا لا و توهم و حاجه تا شنوبک یعنی ان و انت

مملوكان لما ملك واحد بنده بارگاه سلطانيم بيان لما قبله
من زحمت دمی ای نفس بفتحین و من قال ای مقدار
ساعة واحدة فود اخذاه معنی اللفظ و اصل المباحة المقصود
بحسب المقام بنا سودم ماضی منفی من آسودن بالترک و کلمتک
والیم لم یکن کاه و بیکاه در سر بودم و حاله فی الخدمة هذه تو
نه خرج ان مودناه نه حصار بمعنی القلة و کونه مصداقاً فی مثل
الترکيب الفارسی یعنی ان لا یبعد من المحتملات و من قال
یجتمعا یراد المعنی المصدرا فی تحتار الصیاح قال ابن السکیت
حصره الفد العود یحصروا یعنی یضيقوا علیه و احاطوا به و باب
نصر و حاصر و ایتضا محاصرة و حصارا انتهى فقد انتهى فی
ارنگاب البعید نه بیان و با کسر یعنی کوباد بکسر
الکاف الفارسی بالترک قصه و عبار و الحال قدم بفتحین
من سبعی پیشترست بالباء الفارسی ای اشتد تقدماً
لان اللفظ پیش معنی المقدم و لفظ شرط تقييد التفصيل و من قال
یعنی مقدم است فلم یأت بمعنی اللفظ ایس جرات
توبیشترست بالباء و العید از بد من عودت علیله بقول
توبیرک الراد للاضاقه و هو بمعنی خلد نیکان مر و یه سیاه
الخطاب بکسر ان مخ کثیر و هو مرادف لکبرک و جمع کثیر نیکان
یا بمن یوئله کاسانی من قناده بدست شاکردان و اخذ و غط وجه
الخطاة بضم یای بند و سرکردان و حیلان فاعله ضمیریه دمی قال
فی جواب المریة من سرگردان دارم ای ترأس علی العقبه

ابن سید علی

ابن سید علی

ابن سید علی

گفت

بالتواضع

بالتواضع نه جوابی شک سرگردان دارم ای لا اکتبر شک
بسیار بود که در آن افرازان کبریه نه غیر موضع و کثیراً فاعله خشیان را
بگردن اندازد الیه نفس علی العقب فبقع فی الحشر بل یقطع علقه
فی نه المعنی اللفظ و من قال و قد مر معناه فی الوباء حته
فقد افترق علی نه فانه لم یسینه و شک **حکایت** یکی
از صاحب دلا نه زور از بایه اولی اصلیه و الثانیه للوحده
بالتک زور باز را دید که هم به آمده قد مر معناه فی حکایتیک
از بادشاهان و در چشم شده بمعنی رفته و کف بالتک کوبوک
بهر دمان آورد کالهطف التفیضی گفت فاعله ضمیریه ابن را
چون حالتش کس گفت فی جواب فلان و شناسا کس است او را
ای شد گفت این زوایه قد مر بیان فی حکایت و زوایه عرب
هزاره من بشند الیه النون شک بر می دارد و طاق بارسخ
بی آرد **قطعه** لاف سر بچکی بالباء و المصدری و دعو کبیر
البیاء للاضاقه مر دی بده البیاء کالاول و یکداری اکثر کما عاجر
مناوی حذف حرف نداء نفس و بایه صفة نفس و من
لم یوف بمعنی قال صفة عاجر جم مر دی چه نرأ لاتفاوت
بین کونک رجلاً و امرأة کثرت ز دست بر آید تقدیر الکلام
کر ز دست توبه آید ای لو تقدیر و معنی بیاء الوجد شعیب
کن هذا هو الجواب مر دی بالباء المصدری ان نسبت کثرت
بضم المیم بالترک یومر فی البیاء و الوجد بضم یه
السرحد در باب تحقیف الراء مضاعف من درین پیشانی

ابن سید علی

ابن سید علی

بکسر الباء الاصطناعية للاضافة بسبيل ای جبرته الغیلة مروت
 انکه در وی مردی بایاء المصدر ای انسانیت نیست
 بن آدم سرشت اما اسم بمعنی الطبیعة او ماضی بمعنی
 المصدر الجہول ای سرشتی بالترکیب غلطی از خاک دارد
 فان آدم دم خلق من تراب اگر خاک بایاء النسبة باشد
 آدمی نیست فیلیغ المیزان کیون علیا محتمل کالترا
حکایت روی ان رجلا شتم الاحنف بن قیس
 و هو مئش فی الطريق فقام قریب من الخی توقف وقال الشاتم
 ان یقع فکلبک شیء فقل شیء یسمع سفها و الخی شتمک
 فیجیبک **حکایت** بزرگ را بر سید ناز سیرت اتوان
 صفا گفت کمینه ای ادا نه انکه ای شخص مراد خاطر یاران بر
 مصالح خود مقدم دارد و قیل اعلاه بذل الروح کلان
 غیره و حکا الفیه اندک در بند خویش است ای عقید بقید
 نفس و شغل به جاهت نه برادرست و نه خویش است
 ای لیس باخ و لا قریب **بیت** همراهی رفیق اگر شتاب
 کنای ای تو بخیل مده تو نیست لانه لا یوافقک دل در
 کس مبتدای لا یعلق قلبک الا من کرد است و تو نیست
 لیس قریب عفا بک **بیت** چون بود خویش را بمعنی
 القریب دیانت و تقوی بکسر الواو و استعمال اهل الفرس
 قطع رحم بمعنی القوان بنا به است از مودت قریب بکسر الباء
 ایضا یادوارم کمدی درین بیت بمعنی اعتراض کرد و گفت

بیان الاعتراض فی جبل و علما در کتاب مجید و قرآن عظیم
 از قطع رحم نهی کرده است کما قال فی سورة النور و الايات
 اوله و الفصل حکم و البعة ان یؤتی اوله القرب و الملبکین
 و المهاجرین فی سبیل الله و بمودت ذوی القرب و قوموده و آنچه
 گفته منقضی است لغیر فرقا اعتراضه غلط کردی موافق
 و آنست قال الله تعالی و ان کما بدک ضعیف الشبهة اللوالین علی
 ان تشکر یا ما لا علم لک باستحقاق الا انک تغایر الله تعالی
 جواب ان ای فلا نطع اللوالین فی ذلک فانه لا اطاع الخلق
 فی معصیه الخالق **بیت** مرا خویش ای قریب یکبار ناز خدا
 باشد مریون قدری بکسر الباء و لا خافه یک تن یکا نه ایمن
 کاشنا باشد باشد تھا قیل فی الترجمة **بیت** شوخه خلدان
 چون اول جد الولدی و ذوالاوشو بر باد کاشنا اولای
حکایت منظومه بسم مرادی بایاء الوحف لطیف
 وصف در بغداد مریون دخترش را بکفش دوزی وصف
 ترکیب با ترکیبات ماق و یکجی و الباء الوحف داد ای زوجه را
 ایاه مردک تکاف التصغیر للتصغیر سبک دل و صفیه بیه
 چنانکه بکریه فعل ماضی من کنزیدن فاعله ضمیر مردک و مفعوله
 لب و دختر قول چنان مصروف الی قوله چون از بچکید ماضی
 من بچکیدن با کسر ک طامق با مدادان بد چنان دیدن ضمیر
 راجع الی دختر پیش داماد بمعنی العروس رفت و بکسر ک
 قال مخاطب الیه کای فرمایند این چه دزدانست و ای قبله

هذا جزاءه في خطاب من خايد بن بالتركة بيمينك ليس له
 انما لم يفتح المهرقة وسكون النون وفتح الهمزة والواو
 والنون على وزن عشتان بمعنى الجراب بك الجرم بالتركة
 والمراد منها الجمل المدبوغ مطافا من اجزاء المراح بكسيم الساطف
 والنا والخطاب هذا خطاب من المص كل من الف السمع هو
 شهيد تكتم بالنون النافذة في النسخ الصحيحة والمجموع
 من الاساندة ومن كتبه بالياء الموحدة لم يعرف المتن ابن
 كفا بعض ما كتبت هذه الحكاية على سبيل المراح فذل وهو المراح
 المحض والتكلام بالباطل بكراي اتركه وجعل بك الجرم المدبوغ
 انور دار الى ارفع وقد كنى بيمينك ان تترك بالواو والهمزة
 من الكلام وتأخذه من الضم والهمزة وانشار اليه بقوله خوي
 بود طبعه كسنت اي تملك ما تملك مضغ الجمل في طبيعة
 الاسكاف نرو بالراء المرحلة والواو بعد مضارع
 منع من رفعت فما غلط في خوي بجز بوقت مر الاندست
 متعلق بقوله نرو اي لا يذهب من اليد الا في وقت الموت
 واعلم ان العبارة وقعت في النسخ الصحيحة من هذا الوجه وهو
 المجموع من الاساندة ومن كتبه بيمينك بالياء والراء
 بعده وبين المعنى بقوله يعني ان طبيعة ندر هذا مشتق من
 خوي بدش لانه سرخو يافته است دروي مكره وقرن
 اي لا يتركه ولا يفاقره الا بالموت ثم قال وفي بعض النسخ
 نرو بالراء المرحلة من رهميد وهو التكلم الاول كما لا يخفى

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

فلم يفتح المتن بل من المتن المعبر صحيحا **حکایت** كان
 في بلدنا رجل كامل عوف بيمينك شجاع يقول ان ابناء
 البلا دغيت واکتاب کلان کمان ابناء القوي فتروا کتاب
 القدر في **حکایت** فقيهي دختری داشت بياد
 الوحدة فيها باعيت زشت روی وصف ترکيني و بجای
 زمان رسیده یعنی صارت مشتة با وجود جرم او و بخت
 ای مع کونه ما موجودین کسی عينا کت اور غبت می نمود
 القبح و جرم **حکایت** زشت باشد دقیق و روی بالجمادات
 اثنت بالمال ثوب منسوب الى موضع و يبا یعنی
 الديباج وهو متعب منه بزيادة الحكم بود برع و سل
 قد مر بانه في الديباجة تازيما بالتركة لاشك في الجملة بحكم
 ضرورت باضريي بمعنى اعي عها كفا حش بشد فان
 الا لا يفتح و جرمها اورد ان تارخ طبع يرا الطبيب هنا
 والمقصود التمثال لان الكلمة باب من الطب انما اورد
 بالذوق لكثرة ما اليه كالغريغري من زيب اسم
 موضع في الهند بمرسيد و يدو بانسانان روشن كرمي اي
 يفتح عيونهم ويجعلها بصيرة فقيهي كذا جدا و ادات را
 التاء والخطاب علاج كنه لغت تسم كنهيا شود الى خاوي
 يعبر بغيره و دخترا طلاق دها رفته فخر و جرم **امصراع**
 و هو في الاصطلاح اسم النصف البيت وقيل اشعر بعض المصايح
 بلا ضم مضرع اليه وهذا مذهب شوي بضم انين بمعنى الروح

انما قد تكرر هذا في المتن طالع على من سلك
 علم التزكية طالع و طالع الفأل و طالع السوء

كان في بعض النسخ
 النقص و انما اورد
 بالذوق لكثرة
 ما اليه و
 مباحضة

در این کتاب
 از کتب معتبره
 و در این کتاب
 از کتب معتبره
 و در این کتاب
 از کتب معتبره

که من مع المرأة صغار است و در صفت لقمان بن ابیاسا اعی به
حکایت کان رجل بنت قیثه فتزوجها بغير ما لقی
 غن فی صدق بیانها و قالت ذات یوم لزوجه الا اعمی کنت
 بصیر الزاریع کان و جری کالبر و عقیق کالفیض و ذو اریض
 کالذهب و خدی کالورد و شفیع کالعلل و الباقوت کالسلخ
 کالعلود و لسان کالمرجان فقال الزوج و ای کمن لباصره
 و لکن عقیق کامل فاکتب لک کنت کما قلت ما زوجک بغير
 شیء **حکایت** بادشاهی چشم حفات در طایفه درویشان
 نظر کردی بیاد الحاکم علی انان بن ابیاسا کنت دریافت
 ای توفیق و کنت ای ملک مادرین دنیا بچیش بفتح الجیم
 بفتح العکس از تو کنت بچیش ای حیوة از تو خوشتر
 انواع قلبنا عن المشاغل الکثیره و بکسر بر اید کل نفس
 ذایقه الموت و بقیامت هرگز کما و در فی الحیر غموتون علما
 یقیضون و خشنون علی ما تموتون **مشوی** الکرم و کسر
 الکاف العربی بمعنی الاقلیدس ای یضم الکاف العربی بجمعها
 و وصف تیرگی مثل کاردان فی قتل کما کنت فی الدنیا و درویشان
 حاجتم ناست ای فی خفته الفقر در آن حالت کما باین
 و آن مرد بمعنی مردن بخله از جهان بپیش بالبا و العربی از کفن
 برد بمعنی بردن جوهرت ای التناع از ملک ای من الدنیا
 برست خواهی باینکه کفر کس که کفر کرد با بالبا و المصد
 خوشتر است از بادشاهی لاین من کان جملا خف یموت موه کمال

در این کتاب
 از کتب معتبره
 و در این کتاب
 از کتب معتبره

ظاهر در پیش جامه زننده بلعج الزاء الفارسی او کسر و بمعنی
 الحاقی کسر اللام و لکن ای سگلی است و موی سزده بر او نهاده
 و حقیقت آن دل زننده و نفی مرده **قطعه** که نگارنده
 کشید ای لیل الصوفی من یقع علی باب الدعوی از غفلت
 المجهیه که خلاف کشدش ای او خائفه بچنگ بر خیزد بقوم
 الحرب بل الصوفی خلاف ما ذکر فرشته بیغیان بکون صابر
 حلیما و زکوه و غلطه و المعنی بالترک اگر کار گذارن آشوب و اندیشه
 آسیاسکی و کمرین طاشی و عارضت که از راه سبک کسر
 الرها و الاضافه بر خیزد بل العارف هو الذی یضی القضاة
 انتم طریق درویشان ذکر است لغت و شکر علی نعمه و
 خدمت و طاعت ماقبل طریقها خدمت و انبار و بوند ای ملک
 و جماعت ای الاکتفاء بالقلیل و الرضاء بالشیم و توحیدی
 تقریر الحق و موطن ثلثه اقسام الاول توحید الافعال و انشاء
 توحید الشفقات و انشاء ثلث توحید الذات و توحید هو الاعمال
 علی ما عند الله و انیاس علی ایادی الناس و توحید و هو الانقیاد
 ای انظار العبودیه و قال اهل التحقيق التوکل بیدیه و هو
 صفة المؤمنین و التعلیم واسطة و هو صفة الاولیاء
 و التقویض نهایه و هو صفة اخلاص الخواص و تحمل و هو
 ترجیح المرأة من غیر تعب و کسر بن صفتها موصوفت
 ای نصف بینه الخصال حقیقت در ویش کل شیء صوب
 الرجل در قباست ای فی اللباس الفاخرا کسوة الصوفیه

انما هو كوى وصف تكمينى وكذا ما عطف عليه من الاضافات
 الا انية اعلم واما ما هو بايست وهو س باي من كان فيه
 كذا وكذا روز يا هشت ارد دند شهاب و ف طلبها و شهاب
 ببر و كند جواب غفلت و شيان آخت بخود و بفتح الراء
 مضارع چه در میان آيد و لايجب عن الشبهات و بكوير
 هج مزيان آيد و لايجب عن المخفان و زنت و تيارا چه در
 عاست **قطعه** اى حرف ناء و المنادى مخذوف در وقت هجرت
 بمغ عيان انزوى بكسر الواو و زبون قال الصالح العجمي
 بالضم حاتم زيارى و العبدة بالباطن برة مفت لك ملكر
 القاهر ان كلمة زيارية و المعنى ان ترك السيرة المنقوشة
 بسجود الوان و خيال ان يكون در بعض الباب فلفظ بمقدور
 قبله و من عكس السيرة فمخرج المخرج نكر در خانه بوريا
 دارى اى مطابق حاكم و وضع السيرة الملونة لانه ليس
 في بيتك منع الحيرة و المرافيق لبس لباس العروفة
 يا **حكايت** و دم كل ماهه چند سته من الحيرة بطريق
 الفرض كبريد بيا و الوحدة از كباد بسته فلان رايدت
 مكر الكفر حيه بود بفتح الواو كباد ناچيزه من تا در صدف
 كل شين او نيز حرف عطف معناه بالتردى كذا في بحر
 الغائب و من قال بك النون بس فعل بمعنى ايعض
 فلم يعرف معناه كبريت كباد و كفت خاموش
 اى كجى و قال اسكت محبت كند كرم كرم موسى اى كرم لايشى

التي كثر نيت جمال وركب وبوهم كالوراء آخر ليلته باع الوهم
من قبيل الاستقام القوي من بنده وحضرت كبريم وهو الله
تعالى برورده نعمت قديم لما جرت نعمته على من قبلنا
رحمت من بعدكم باهرهم وكرهتم كرمون طفت اميدهم
ازخداوند على ما جرت عادته بانكم بضائع تدارم قمر
بيان البضائع في الدنيا جنة سماوية طامع تدارم من الشري
به ثوابا وجاهد وكر بنده دانند لانه ارحم الراحمين بجان بيع
وتبشيش فانه وبعثت في عادته مفرقة ما كان
تحت امره الذين بقرون على انفاق العبد اراؤك بنده
بيده وهذه العادة معلومة **حكايت** روى ان ابا موسى
لما مرض مرضه القات فيه وقيل في سنة ثمانين سنة ابر
وكيد الى سوق النخاسين اشترى له عبد شيخي سنة
كسنة يتقنه لوجه الله ويعتق الله من النار قال الله
المختار من اعقني لدا عني الله بكل عضونه عضوا منه
من النار فطلب الوكيل في السوق عبدا مستقلا فكل احد
يقول لا اين يوجد العبد مثل الذي الذي يطلبه لانه من
احدنا لا يعق العبد البالغ في هذه السن فلما ايسر الوكيل
جاء اليه وقال ما وجدت عبدا كبيرا وكل ملل السوق فلهي
بان قال لي مولاي يعق العبد الكبير البالغ في هذه السن
فقال ابو موسى اني سمع ما يقول فابقيت اعق عبدا البالغ
في ثمانين من النار يا با حداثي بومع الموكل قال فاجاب

خیزر صبر اختیار نمائست فانه اختیاره هرگز صبر نیست حکمت
 نیست حکایت دوام برآوده بودند در مصر علی علم که وقت
 ای نعم العالم و دیگری مال اندوخت ای اکتب آن و هشدار
 اشاره الی انوار علی العالم و عمر شد و این اشاره الی انوار
 اکتب المال و من وضع لفظ این مقام آن لم یعرف
 الاشارة و العارف کیفیه الاشارة عن غیر معرفت
 بفتح الکاف الفارسی مرادف شد پس این توالتی هم فحارث
 و استحقاق در تعبیه ای عالم و من لم یعرف اللحن و ضمه لفظ
 فقیه مقام فقیه فکرمی و لفظ که سلطنت رسید می و اصل
 الی السلطنت و توهمی آنجا که اولی در مسکنت بماندی
 گفت ای برادر شکر نعمت بار خدایا بهر نعمت که میراست
 بیجا بمان یا فقه بعضی علم تغیر المص و تو میراث فرعون و
 بمان و هوویرید یا فقه و من لم یعرف اللحن و ضمه المعنی
 قال رسیدی مقام یا فقه بعضی ملک مصر مشهوری من ان
 مورد که در بایج بالندای التي غلبه ضعیف یضع الناس مقامهم
 علیه و للکون فی زعمهم که از زعم بنیالندای لا قدره اعلا
 الازواء للغبیه و قد وجدوا کثیر الشخ لفظ است مقام نیستیم
 و المناسب بالمقام ما اختارناه بجای خود شکر این نعمت گذاریم
 ای اینا شکر علی هذه النعمه که ضرور مردم از ارست
 و وصف ترکیب ندارم که تغیر لسان بق و قبل فی النعمه
 شکر می بنیالندایم که یا غلبه او بود که اولی بنون اکلایا له

این را بر علی
 این را بر علی

بودند شکر می بایمی دان که که اکتب بنم المان
 حکایت در و بفتح ایستند که در انش فاقه مع الفق کما
 می سوخت حکایت حال ماضیه فخر بر خدی می دوخت
 کما و عاده الفقراء و سبب خاطر خود باین بیت می کرد بیت
 بنان خشت قناعت کین و جامه دلق عطف علی قوربان
 که بار خشت خود به و اولی که بار خشت خلق خط بارقه الموضعیان
 بمعنی المحکم بکبر الحاء کسی بقتضی ای قال احد لهذا الفقیر
 چه شندی که فلان درین شهر طبع کیم دارد مردم عجم میان
 شدت از اذکان بسته و هر در یکبار در دهان بسته اگر
 بر صورت حال تو مطلع کرد و با سو خلق عجم این منت
 وار گفت و لک الفی فقاموش که در بیستی و فقه و دل به که
 حاجت پیش کسی بر آن که گفته اند قطع هم رفته بضم الاء
 معناه بالندای باره و من رفیع الثوب بالرفاع و یا بقطع
 و حتم بر و لا یزیم صبر اتفق العار فون بهذا الکتاب
 علی ان رفیع الکاف العربی فها ما و عده انفا و اعلم ان الزام
 الشی و فکرمه الامتثال کثر هر جا به رفته می بمانا و احد
 الرفاع الیه کتب بر کبر الراء للاضافه فو اجکان ای عذرم
 نوشت معنی نوشتن و المراد ارسال الرقعه المکتوبه الیه لم طلب
 الثوب حکما که با عقوبت و ترجیح بر هر است من جهه
 انما تم رفاهی بای مردم بسیار در بر داشت و فی بعض
 الشخ مردی بایا المصله می بدل مردم حکایت

این را بر علی
 این را بر علی

خبر از خانه شریف
خداوند تعالی

نیلو علی

یکی از ملوک غم طبعی جاق ای ماه را من حقوق الصبر العز
والعمل او هر وقت نشسته بود است و مطلقا فکر فتنه از باره
خدمت سیدالکونین و الشکایین محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم
فرستاد سال چند معان با نکر بر کجیل در دیار عرب بود
کسی من الصیابة بجهنمی پیش او نیاورد و معالجی از وی
خواست لفظ و رساله گفتا کید روزی پیش رسول دم آمد
و کلهک الطیب و کلهک الکاف الفارسی بجمع شکایت کرد که
هر ایامی حاله اصحاب فرستاده اند بهر کس درین
ایامه المدة التي كنت فيها بهذا الذی من التفات کما دنا
خدمتی بیاة الحق بزمی معین است بجای اسم عبارة
عن الاداء رسول هم و هو ذکر این طائفه را فاعده هست
که تا اشتها غالب نشود چیزی نخورند و منور کاشتها باغ
باشند دست از طعام باز دارند کما یذعن ترک الاكل و قال
بازند موضع باز دارند کلم يعرف الفین حکیم ای طیب
گفت آنست موجب سدرست پس از میان خطمت بگوید
و برقت شوی حین انک کله حکیم غازی حکیم بشرع
الکلام نه وقت یا سدرست سوی لغی دراز وینا و
یوحه انما کله خو الفقه که زنا نفس خلل را بای بگوید العذر
من عدم کلام هذا بیان المصراع الاول من البيت التبع
یا زنا خود نش بجای آید و قرب من الموت من عدم کله
هذا بیان المصراع الثانی من البيت لاجرم حکمتش بود کما تر کله الکلام

نیلو علی

کفارش

سید خورشید
نیلو علی

خبر از خانه شریف

کفارش حکمت بود حکم متفرع علی الاطلاق خود داشت ندستی اردبار
جمع نظر حکم متفرع علی التام می توبه بسیار کردی و باز شکسته
بیاده الحکایه فیلهایک از متنازع بدو افت چنین می دانم که بسیار
خود را عادت داری بیاده الخطاب و قید نفس از وی باریکه
است وقت المص قبل النفس بقوله یعنی توبه ای بیدار و کلهک الشیخ
بقوله قید نفس التوبه حکایت روی عن رجل صالح انه قال شجعت
قطر الاعصیت الله و عمت بالمعصیت ثم شجعت المعصی حکایت
کلام و کلهک الشیخ و نفس را چنین که توبه روی علی هذا الوجه
الذی تری بهار زنجیر کلهک الله و آید روی تراه و مضارع
من در بدن بیت بجای حبه کلهک می پرورد با اشاره
الحکایه و تمثیل لمری النفس تجویر و رده شای صار به
خواجه را ای صاحب برده را ای الحکایه حکایت
در سیرت از شیر باکان اسم ملک من الملوك الساسانیة
هنا غیر از شیر اسفند یا آمده است که حکیم عرب را بر سید
که روزی بیاده الوحدة چه مایه طعام باید جو د فیه تنبیه علی ان
بشرعی للملاطین ان یطلبوا حفظ الفقه فان ید تمسیر
تذیر للملکه او کله العلیل علیل گفت و کلهک الطیب سدرست ملک
ای و زنه من الطعام لغایت می کن گفت ای الملک المذکور این
قدر چه قوت نشد لایالوا و دهد حکم گفت هذا المقدار یحکمک
و ما زاد علی ذلک فانما حاکم یعنی نقص من المصل فی قدر
تراه بر ای همی دارد و هر چه برین زیاده کنه و حال آنکه

الانسان في كل شيء
والله اعلم بالصواب

بيت توران مبتدا بری زب من خبره و ذکر کرد و منت
عطف علیه نو معتقد که لب از بهر تورانست قبل فی
الزمنه بيت بیک دیر یک و دخی ذکر ایک ایچون
سن یو معتقد که دیر یک ایچون حکایت دود ویش
خراسانی ملازم صحبت یکدیگر بودند و سیاحت کردند
قدربانده اوایل الباب الله و من بینهم مناک بانه و خمار
القمیاح و اعادهم بنا حيث قال فی محض الضیاح ساج فالاش
یسبح ساج و یحنا بفرغ الیاء و ای ذمب فقد غفل غاذب
بلی ضعیف بود که بهر بغیر الهاد و شب افطار کردی
بیاء النکاح فی کثرت مواضع و ان ذکر فی که روزی بیا و احسن
ظرفه با خوردی قصدا و فی بعض نسخه اتفاقا بهر شرمه
بیاء الوحد بنهرهت جاسوسی بایاء المصدر که فرقا آمدند
هر دو را در خانه ذکر دندانی جسد و یافیه و درش را بکل بکسر
الکافی الفاسی بر و او دندانی بنوا بالظین بعد از دو وقت معلو
شد که بکنا همدیگر و دفعوا الباب قیادیدند و دره و عقیق
جان سلامت برده درین حجب مانده ای الناس جمعی لغت
خلاف این حجب بودی که آن نمی بسیار خود وصف تر بیتی
بود حافظ بنوایه بایاء المصدر و اعلم ان اللفظ لواجب لعمان
الاول یعنی حسن الحال الغناء و التهنیت و انش یعنی العکر
و انش اسم الله الاله و الرابع اسم مقام من مقامات
الموسیقی و الخمس یعنی الرمن که انحر العوایب و قال فی

ایر سید علی

مکمل الخطوط

الصحاح

الصحاح

الصحاح الفارسی بمعنی النعمه و الخمر ان المراد منا هو الاول
او الآخر و من فت و بفکر یعنی را ذکر کم بات بمعنی من
معانیه نداشت ای لم یسب علی عدم حسن الخیال او علی
عدم النعمه بیا که شده فان ذکر ای الضعیف خوب تن دار
و وصف تر بیتی بود ای کان ضنا بطن النفس به عادت خود بهر
کرد و سلامت مانده قطعه چو کم خوردن طبیعت شوی اذ کان
قله الاکل طبیعت کسی را ای الاحد بحسب الریاضه جو سختی
بیتش آید مثل الجسد مع عدم الاکل سهل کرد و یقدر علی الغیر
و کثر تن بهر و ست و وصف تر بیتی اندر و ای چو تنک با ما النفس
فیرها بیدار استعجید و قبل فی الزمره شعری کشی بخوان و لا جو کم
یکم از قی کون کلس آجلقون بونکامار کلش کله او کم
تن سله اولای چو طارقی کوردی اولی آجلقون اولای حکایت
بی از حکما پیش راهمی که از خوردن بسیار و عطل النهر
کسیری بایاء المصدر قال فی النعمه مد در بخور دار ای یحیلم
مریقا لغت ای پس ای بزرگتر است لفظه که کلمه الفارسی
و بایاء الاصل بقیه مع المصدر ای ایچون کشید بقیه الکاف
ای یقبل شنیده و که طریقان لغت اند که بسیدی مردن بهر که
مردن لغت ای حکم اندازه که دار که قال النعمه کلوا و اولو
ولا تسوا بيت که چه خدا گفت کلوا و اشر بهر عقیقش
گفت و لا تسوا قال و الکشاف حکمی ان هر و شنیده
کان لشیب نصران حاد فحقا لعلی بن الحسین بن واقدیس

ایر سید علی
مکمل الخطوط

في كتابكم من علم الطب شيء والعلم علما علم الارباب وعلم الايمان
 فقال له قمع السرة الطب كله في نصف آية امن كتاب
 الله قال وما هي قال قوله تعالى كلوا واشربوا ولا تسرفوا
 فقال النصراني ولا يوشرك من رسولك شيء في الطب فقال
 قد جمع رسولنا الطب في الفاظ بسيطة قال وما هي قال قوله
 المودة بيت الداء والحية ثمر اس كل دواء واعط كل بدن
 ما عودته فقال النصراني ما ترك كتابكم ولا ينسبكم خاليوس طبنا
بيت في جندال خير لدوات برآءة نهى في المعنى عن كثرة
 الاكل نه جندال ان تضعف جانت ببرآءة نهى في المعنى عن
 قلة الاكل على وجه المبالغة **قطع** ما انك درو بود طعامت
 حفاظت وهو سلم رنج آورد بفتح الواو فاعطى طعام اي
 ثباته بالمرض كبيت النمر في تخمين بود بفتح الواو اي لو كان
 زابدا من المقدار لانه كثر كثر خوري يتكلف زمان كندر هو
 مخرب وزمان خشتك اي الحزن يلا ادم دير خوري اي بالجمع
 كثره بود **حكايت** مرض رجل عاقل وقال لابنه بطريق
 النصح لا تأكل طعاما اذ اجمع الكثر قال الابن ما تتركش لانا
 كثير اصح اقدر على ذلك قال الاب امسك نفسك من الطعام
 الى ان غلب الاشياء حتى بعد الطعام كالسكر لانه **حكايت**
 رجولي را گفتند اي قالوا المرض كد است چه مي خواهد گفت
 آنچه دلم بهيچ نحو احد بعني اجاب وكنك المرض بانا الطيبان
 لا يبلط خاطر في شيا **بيت** معده جوبه اشته وكنم بعني اذا كانت

من كثر خوري

المودة والبطن متدينين در خواست قام المرض سودا دار
 همه سبب راست اي لا ينفعه كون جميع اسباب المعاش
 متقيدة اذا القلب لا يعيل اليها فالصحة ترأس كل غش بهذا
 المعنى هو السبب بالسابق ومن قال اي لا ينفعه كل معالاة خيرة
 تجزيه صحيحة فقلنا بكلام غير مناسب بالمقام وانفسه ينقص
 انه اذا حدث عرض في شخص لا ينفعه علاج اصلا وهو انحال
 باب الطب كما لا يخفى **حكايت** بفكر را دري چند بر تو
 كرد بالكاف الفارسي آمده بود يعني اشترى طابقت من
 الصوفية طعنا مثل الارز والسمن من فقال حتى اجمع
 وراهم محدودة على فتمسهم ديناله وهر روز بفعل حالبت
 كدي وسمك هاي ما خوش لعني بيا و الحكايت اصحاب
 اي الصوفيين از لغوت قدر بيا نه خسته خاطر بودند و
 از خجل چاره نبود او كانوا فقراء لا يقدرون على الاداء حسا
 دلي الان ميان اوقات نفس را وعده دادون بطعام سانهست
 كه يقال را بدرم بكمس الدال بعني الدرهم **قطع** ترك احسان
 خواج اوليت واحسن كاحتمال جفاي بوابان اي من تحمل اذاتهم
 كما قيل **قطع** غم دنيا منه بگردن جان ولا جندال كجندال
 نيزه طعام حرب وشي برين سلامين نه زبان بخ در بانه نيزه
 بهمناي كوست بالهكا في الفارسي بعني اللحم مردن به واول
 كه تقاضاي رشت قضا بان بلا ضايق و قيل في الزهامة
قطع ترك احسان خواج كيك كدره جوي جفا حسن

من كثر خوري

ن

چنانچه بود بیک است امید بیکد را و ملک که تقاضای این
 قضایا **حکایت** رویان صالحی مردگان قضا ب فقال
 القضا بان عندي تلمیذین یا شریفة قال ذلك الصالح
 ليس له درهم قال القضا بان اثمك قال الصالح النفس
 اول من اثمك قال القضا بان اثمك قال الصالح النفس
 قال الصالح الا كيف جسدی هذا ان يكون خداه ليدان المقهر
حکایت جوانمردی در جنگ متارجر احسب بباد الوحدة فيهما
 مول بالفر و اسكون رسيد يعني اصحاب جراحه مخوفة مميته
 في الاغلب كسفتش طلاق بازكان فوش دار و داره غدا
 دواذ نافع لجر احسب كسر بخوابي شايده قدره في بفتح عين و باد
 الوحدة ان مقدار رسيد بهد و كوني عاير و ان بازكان بفتح
 مع و ف ان شهو بود **بیت** كرمي كرمي انش اندر سوره بود
 اقصاب مرمون تا قيامت روز روشن كس بديدي جر جواب
 لا نال بفتح سفره تحت نظم الشمس جوانمرد كس كس
 دار و خوابم لا يخ عن احتمالين و همد ياند و همد فو
 محتال احتمالين آخر بن منفع كند يا كند بهر حال از و جدي
 خواب بن زير قالمست **بیت** هر چه از دونان جمع دون
 بخت خواست بفتح الخاء و اء الواو ستميه در بن افروزي و از
 جان كاست بياء الخطاب من كاستن بمعنى النقص متعديا
 و حليمان گفته اند اگر آب حيات في المثل بفتح عين باب روي
 فروشندهای اوسع ماء الحيوه مثلا بياء الوجه اي هاتك العوض

و من كان في الدنيا
 و من كان في الدنيا

و من كان في الدنيا

و انما خدای العالم لا يشتره و من اور بدل العالم الغلط العالم
 فقهر جمل مع انظر و انما كرمون بفت باز زندگان بذاست
بیت كرمي كرمي انش اندر سوره بود
 قضا بوني خوري از دست خوش خوي اي حسن الخلق و العادة
 باز شير بني بياء الوحدة از دست ترش بضم تين روي
 عبوس الوجه قوله خوش خوي و ترش روي و صف تر كيب
 و قيل في الترتيب **بیت** يملكك حنظل خوش خوي الندان
 آني سوي بد روي الندان **حکایت** بكي از علما حونده
 سبار داشت اي كانت مرتبه كنه كنه و كفاف النك
 بكي از نهر ركان من اهل الدنيا كس حسن خلق بليغ اي علي وجه
 المسالمة در حق او داشت فاعله ضمير كمي از نهر ركان بفت فاعله
 ضمير كمي از علما اي قال له انما جل عباي كشيده و كفاف في قلب روي
 از موقع و اي اشارت الي كمي از علما در هم كشد فاعله ضمير كمي از نهر
 و نوح از اهل ادب در نظرش تاب بذاست **قطعه** راجت روي
 ترش كرده حال من ضمير مريض بار غيرة مرمون مرو
 كرمش برو بفر قمر بياء في الحكاية المنظومة اولها ديدم
 كل نازه چند است و ذكر نافر ما ذكره صاحب بحر
 الغايب و بيا خطا و من خطا فيه و البعث من الخطي
 هناك قاله ضايع البحر بفتح حرف عطف معنى الواو و كذا
 بياء الخطاب مي كرايدن بجا جني كروي نازه روي خندان
 حال من ضمير و كراسته نال كراسته پيشاني الباقين

و من كان في الدنيا
 و من كان في الدنيا

و من كان في الدنيا

فمنه قوله في قوله

الكلمات مع الجبهة وفي بعض النسخ فوئد كذا في البيت في
 آورده اند كه اندكى درو طيرت و آورده كره و بسيارى از اراكان
 كم بفتح الكاف معني ناقص بين الجند و زوجان تحت هم بود و قرار
 يريده و كذا كلف **شعر** بفتح شين فعل من افعال الهم المعطوف
 فاعله و هو جمع مطعم بالغنح و ان كان اسم لما يطعم و المخصوص بالزعم
 مخوف حين كلف على انظار و كلف مضاعف الى اللزوم و هو
 بالقسم و انشريدضد العرفس بالي كسبت انت تلك المعطوف و الحجاز
 عام القدر بالكل ظرف بطيخ فيه متعقب اي منصوب و
 القدر بالغنح المنة مخفوف من مخفوف ضد الرفع و لا يخفى
 ان المصراع الثاني مقام التعليل للذم **بيت** تمام الفزود
 و آب روم كاست اي نقص بالاولياء بالياء المصدرى
 و قد عرفت معاني نوابه از مدلت بكسر التاء للاضافه و خواست
 بالواو السكتيه بمعنى خواستن الى من ذلته التواضع **حكايت**
 درويش را ضرورت بياي الوحدة في ما يريش كذا كلف
 فلان كذا كرم شخص نعمت بقا قس در دواي تحول كذا كلف
 توافيق كروها ما معناه بالتركيز و اميد و تلو و من
 محال في البحر مانا و هما و صفا ناهي عن واحد و الفرق اني مانا
 قريب الى التحقيق لم يبق المعنى و ما كره ليس بوجه الشارح
 در قضاي آن توقف رواه كذا كلف فاعله ضمير درويش
 من او انما لم يلا اعراف كلف فاعله ضمير كسب منت بفتح مي
 ربه ي كلف الى التي او كلف كسب كسب تا بمنزل ان كسب آورده

الذي لا

اي اوله داره درويش كذا كلف فاعله ضمير كسب كسب
 طردا غن اشخصه قفش و تند بضم التاء و سكون النون
 بمفع الصعب شست و التاء امر انما كذا كلف
 عبوس الوجه شين كلف و باز كلف اي عرض كلفش
 ضمير الفاعل راجع الى كسب و ضمير المفعول الى درويش چه كذا
 كلف كفاي او بفاي او تحت يد **قطعه** مبر بفتح مي
 حاجت مير كذا كلف شين روى على الفري بقوله كذا كلف
 فرسوده اسم مفعول من فرسودن و هو بالتركيب بعض اركانك
 و اوصنيق و كذا كلف و ذلك فاعله على ما هو المناسب هنا
 كذا كلف بالكاف الفارسي و من قال اي نصير انت مشا و ما من
 سوره خلقه و مقدره بمعنى من عند نفسه ثم قال اي نصير الخ فارسي
 فرسودن بمعنى استلذه كذا كلف و كذا كلف معانيه كذا كلف
 دل بالياء كوي مرهون كذا كلف درويش بقوله الآن و بالفعل
 اسوده اسم مفعول من اسودن بالتركيب و كذا كلف كذا كلف
 مسترخا من مشا و كذا كلف و من قال بفتح نصير
 فرجا فقوله كذا كلف معني من انبان المعنى من عند نفسه **حكايت**
 خشك سلك بالياء المصدرى اي القوي او اسكندر به بريد
 اعداى ظهر حركه كذا كلف حكايت درويش ان از دست
 رفته بود كذا كلف و كذا كلف و كذا كلف و كذا كلف
 بسته اي لم ينزل بالطر و البركه و قولا اهل زمان من الجوع كذا كلف
 بيوسته **قطعه** خانه نور از وحش و طير و ما مني موبره و كذا كلف

اربع على

اربع على

وحد

کلمه شد جمع زرفت از بنوای قدوخت معانیه و من لم
 یکر لمعنی فیما سبق مع کونه موضع بیان ذکر و بنا احدی
 بقوله فی الضحاح الفارسی نوافیغ الیون بمعنی النعمه انما
 فاعل شد بجمع که دو فال خلق جمع می شود ای نمی شود که
 ابر کرد و بالکاف الفارسی ای بصیر سجایا و سیلاب
 بالفتح و الیون دیده بارانش قسب مبالغه لطیفه
 در چنان سالی منیع بیایه الوحده دو راز دوستان دعاء
 گسختی در وصف او ترک ادبست خاصه که ای مخصوصا
 در حضرت بزرگان فانی صیانه اللسان فی مختصر هم واجب
 و بطریق اجمال از سر آن گذشتن هم تباد عکله بقوله
 که طایفه در بر چرخ کوفه حمل کنند پس هرین دوبیت
 اختصار کنیم که اوله دلیل بسیار می بود بالیا المصدری
 فیدها و الیا الوحده و منیع بالفتح و الیون و الیا الوحده
 لا غیر ای مقدار القبطه نموده بالترک او رنگ کنایه بحر
 الغرایب خرواری و فیه خرواری فی الاصل حمل الحمار ثم
 انخالی علی الحمل مطلقا ای حمل کان فایا فیه اصله **قطعه**
 که زشت شدن فحش را زشتی بدان فاید زشت ای اقتصاد
 چند باشد هر چه زشتی را جعل آن قوله آن فحش اما فاعل
 باشد ضربا و من قال الیون فاعل باشد فی الضحاح کما فی
 علی من یشتمل المعنی در زیر ظرف آب و آدمی عطش عذاب
 بر پشت کنایه عن کونه ادا بته جبران خصه که طایفه بفتحین

الکبریا علی

ای بعضی از لغت او شنیدی در آن سال نعمت بکبران داشت
 قدمه مشکند کسان را وصف ترکیبی برادر هم الفقراء بسم
 و زردادی بیا الحکایه ای کان بقصدی علیهم و من اوان را
 سفته بیا دی ای کان بضم هم که و بی در وین ان الجور فافه
 یعنی فقر جان آمده بودند و صرا و مضطربن آمدند دعوت
 او کردند و مشورت بمن او را سر از موافقت باز زادم ای
 امتنعت عن موافقتهم و لغتم **قطعه** بخورد و تعبیر
 بسکون الراء بتم خورده و سکا ای سور که سبب میبرد
 اندر عاری فی الکوف من یجاریا و کبریا هم یون بدو
 دست پیش سفله مداری لا تمدن یکسلا الدنیه للسؤال
 که فرمودن شود بعت و کامل مرهون به سزار هیچ کس
 مشحرا و انما یفتد الیه بر نیان بفتح الیا الفارسی و الیون
 الجور المنقش و سبج فعلیل بمعنی المفعول الی الثوب المنسوج
 الثمین برنا اهل ای علی الحیا بل الجور و طلاست و هو کل
 ما یطایر و قه غزوا بالیا و فیکنت به بر دیوار **حکایت**
 حاتم اسم جل موقوف بکلام بعضی بانه فیل هذا الباب
 طایفی سبب الافیاد طای را لغت را خود دیر زشتی در
 جهان دیده باشد بیده لغت روزی جمل بنو قریان کرده
 بودند و با مادر عیب بلوشت و صحرای بیرون فقیه حاتم بفتح
 الکاف که در وصف ترکیب و الیا و الوحده را دیدیم که بته بخار
 فراموش کرده ای جمع لغتم به ما فیه بالیا الاصله علی الضیاعه حاتم

چرا ندی که خلقی بر شما طرد بکشد الکاف الفارسی آمده اند کوفت
بیت چرا که نمان از خلق خویش خور و بقیه را امت
 حاتم طائی بنزد و قل علیکم الله وجره شعر کفیل الضمیر
 من قتل الجبال احب الی من من الرجال یقول الناس لا
 فی الکعب عار ففتح العار فی ذل السؤال من او را بهمت
 وجوانم دی بر سر الخود دیدم حکایت موسی عم
 درویشی را دید از بهر پیشی ای من العوی بربک الکاف الفارسی
 بیع الرمل انزلک اندر بربک کما فرمایند بود کمال فقره
 گفت قافله ضمیمه درویشی ای موسی دعا کن تا خداوند تعالی
 مرا القافله بدو فرماید الکاف فی الباب الاول
 فی قول المص وجره کفاف بنفاری می خوری دارند و من بین
 معناه چنانکه و شمره و بنا بالنعنا فقد غفل عما مضی فکانه
 قال مضی ما مضی که از بهر حقیقتی بجان آدم موسی عم
 دعا کرد تا حق تعالی او را دستهای بیاد الوحن و دستگاه
 بیع قدرت و من ذکره بالیاء لم یغرض به و قال بیع قدرت
 و مکنت فقد اهل البیان فی کل باب او المردنوع و احده و صفة
 من القدرة و هذا اجابت بعد از چند روز با آمد از
 مناجات و بدین قافله ضمیمه موسی و الضمیر البارز راجع
 لا درویشی که خوار ای محبوب و خلق النبوه بالغیر و السکون
 بیع الکثیر بر و کرد بکسر الکاف آمده گفت موسی عم این را
 چنانست که عند خمر خورده ای شرب الخمر فانی الطلاق

درویشی را دید از بهر پیشی ای من العوی بربک الکاف الفارسی

الکاف الفارسی

الکاف الفارسی

خوردن یعنی آشامیدن شایع فی اللغة الفارسی و عوده فی فصحی القعج
 العوده سواد الخلق و رجل موبد بکسر الباء یودی ندید و کسر
 و معناه فی العوف باینکه خود غاک کرده و یکی در کشته بقیه الکاف
 العودی ای قتل احد الامون قصاصی شعر بیت کمره
 مکین کمره و اشقی ای لوکان للمره المسکینه جناح تخم
 بختک بفتنی الکاف و الجیم العزینین العصفور ازا
 جبران بر اشقی کذا قد جید الضعیف قدرة فودی الضعیف
 کما قال عاجز باشد که دست قدرت یا مدخله البیت السابق
 بر حیرت و دست عاجزانی بر باد مضارع من تا فتن بیع
 یؤدیهم موسی دم حکمت جبران آفرین و وصف ترکیبی القمار
 کرد و از بخار سوزش ای جز از عذاب عادل است غفار قولک
 و لو رط الله الرق لعباده بغوا فی الارض بخواهد ای قراء
 مضعون لان الآیه نزلت علی نبی نادم شعر
 ما ذا احسک احاسن فعل من التوضیع معنی الشروع
 و اصله در و الماء و شروع و کلمه ما اما استفهامیه فیه
 بمعنی الذی و احاسن صله و المجموع خبر مای ای شئی الذی احسک
 او کلمه امع و اسم واحد بمعنی مجمع فهو مبتداء و الجملة الفعلیه
 خبره ای ای شئی احاسنک ای جعلک حائضا یا معور فی
 الخطر بفتنی الا شرف علی الهلاک و جبران بکسر الطاء
 للقافیه حق بکلت و الحی ان اعنی فی و شیخ متعلقان بقول
 احاسنک فلیست النمل لم یطربوا بقیه الطاء للقافیه علی

این کلمه در لغت آمده است
 و در بعضی کتب آمده است
 و در بعضی کتب آمده است
 و در بعضی کتب آمده است

این کلمه در لغت آمده است
 و در بعضی کتب آمده است

نشسته را در میان حجر برضه الدال چه صدق از الفلوق لایذفع
 عطشه کا تصدق مرد به توشه بمعنی زار که او اصله را و اشاره
 الی مرد به توشه قناد بضم الفاء و ما مضی من قناد و هو مرد اف
 افتادن فاذا سمعت التفت لای فلا تفت الی کلام الالبیق بای
 بلو که بر بند او چه زرج حرف ای لا تفاوت بینها و حرف
 بفتحی الفاء و الراء المعجمین بالترک سفت و من قال اراد به
 سفت باره سی فقط زادن عند نفسه و قبل فی الترجمة **قطعه**
 قوری بازید و آفرموده صوسه آفرنده در زرد بدست جو
 آیدن دوشه آفرنده توشه آنکه زرد زخوف
حکایت یک از عرب ای واحد من هم دریا بانی بیاض
 الوحدة از غایت تشبیه غایت **شعر** بایست قبل
 ظرف لغو را افزونیش فعلیه معنی الموت بویا بدان من الطرف
 والمراد باليوم مطلق الوقت لانه اقترن بفعل غیر منته و من لم یوف
 التامدة قال و اليوم زمان ما بین طلوع الفجر و الغروب الشمس
 و قد بطل فی مطلق الوقت و هو المنا سبب بمنها افوز لای اظفر
 منیع بالضم و ال کون ای بالمتن ای بالمتن افوز بکدی قبل
 ان اموت **شعر** بالجر علی انه بدل من منیع تلاطم بکس صفت
 و هو تفاعل من اللطم بالترک طبعی و رقی و تلاطم الامواج ضرب
 بعضها بعضا و اختلا الماضی للتغافل کانه وقع فاختل نصب
 باضار ان فی جواب التبع ای اصیرنا املا و فرغ بکسر القاف
حکایت همچون در قاع بمعنی صحرا و هو معروف بسبط

این کلمه در لغت آمده است

این کلمه در لغت آمده است

این بسوط و طول و من فتر القاع المستوی من الارض
 جعل لفظ بسوطا صفت کاشفه مسافر کی کم شود ای ضل
 الطریق و بعضی نسخ راه کم کرده بود که فی الحکایة السابعة
 وقوت بشدیه بود و مقتضی و قوتش بسکون غامده
 و در می چند بالترک به شرح **اقچه بیت** شادم زشایا کیف
 پای کانت مانده کلدیه که نباید در می چند به میان داشت
 بسیار کردید بفتح الکاف الفارسی بالترک طولانی راه بجای
 بدو و بسطی مملک شد ای مات بالشد طایفه و هر سید
 الی ذکر المل و درها دیدند پیش رویش داده و بر خاک
 این کلام را بضم شیه **قطعه** کرمه زرقه اوشه بالراء و اللوز
 جعوی و بودینا کبیر شهر بالخالصیه دارد فاعلا و ال المصراع
 الاخری مرده بکسر الدال به توشه ای به زار بر یک و کام بالکاف
 الفارسی بمعنی الخطوه ای لای فرغ خطوله بمعنی لا بقدر علی ان خطوه
 خطوه هذا هو المرام بحسب المقام و من قال و قد بقراء بالکاف
 العوبه بمعنی المراء دریا بان بسکون النون فقید سوخته را
 مرهون شله خطه بر کوفه خام الفضة التکیه **حکایت**
 مره لفظ مستعمل یو فعل احد و من قال یعنی اصلا فقد حل
 المشکل عنده از دور زمان سالیده بودم ای ما وصلین
 من المصح یقع من این لاجله و روی از کردش اسم مصدر
 من کردید بفتح الکاف الفارسی آسمان در هم نکتیده و
 المعنی بالترک بوزن منشی ایدم مکر و قی که پایم برهنه بود و

این کلمه در لغت آمده است

این کلمه در لغت آمده است

استقامت ای قدرت پای بوشی برادر المعنی الاصطلاحی
 بالترک با بوج نداشتن ای کمین نافذ در ان اشتری المدارس بجامع
 کوفه در اعدام ای دخت فیه و شک حال کون رحله حافیه کیرا
 دیدم کیرای داشت سپاس و شکرفت حق بجای آوردم
 ای شکرت علی الله و هی صخره جلی و برفش بالیاء
 المصدري صبر کردم **قطعه** مرغ بریان ای الطیر المنوی
 بچشم مردم به با کسره الجوه و لکما عفت کمره ای کمره است
 از بربک نره بشده الراد لوزن بر خوانست بعبه اقل من
 ورق نبات علی سقه مملوئه من الطعام لان المتعم الشعبان
 لا یعرف قدر الطعام وانکرا دستکاه بمعنی القدره و جمیع
 استعلا لایه و من قال فی کثر استعمال فقد اخل بالبيان وقدمه هذا للفظ
 قربا ولم یعرض به یناک و قدرت عطف نفیری نیست
 ای الذی له القدرة والملاذبه الشخص الجامع شلم بخت
 مرغ بریانست **قطعه** نوق شیک اولکده بشخص قوش
 خوان آراسته و نره دن کلمه اول که بهیچ نمته الیه مرز مرغ
 بریان اگر شلمخدر **حکایت** یکم از ملوک باینه چند از
 خاصان بیان قولتین چند در شکار کای بی بزمستان بکسری
 الرء والمی فی الشتا و از عمارت دور افتادی و وقع بعد
 من العیان شب و او ای دخل الیل خانه و دهمان قدر بیان
 فی الباب الاول دیدند ملک گفت شب آج را رویم تا بخت
 سر ما بمعنی البرد بکون الرء فیها تابا شدیکر از روزا گفت

ابن سیدی علی

و قد مر فی کتابه

الباقی قدر بادشاه تابا شد الشیخان و دهمان بیا و اجتناب رکیک
 ای ضعیف بر دهن عمل بجای خیمه زیم و آتش او و زیم دهمان را
 خیمه شادی و وقف علی اراده الملک ان نینل بیت و کون
 الوزیر ما نغما حضری الطعام ترشیب کرد و پیش سلطان
 بر دبطریق الهذیه و زمین خدمت بیوسید و گفت قدر
 بکون الدال و کرب الرء بلندر سلطان بدین قدر بفتحین
 نازل نشدی بالترک کجی اوله ایدی و لیکن خواستند که قدر
 دهمان بلندر شود ملک را سخن گفتن و مطبوع آمد ای
 قبل طبعه کلام الدهمان شبنامه ای وقت الشامه و نره
 نقل کرد با مداد ان خلعت و نعمت بختید ای الدهمان
 و در کتاب ملک قدری چند بالترک بهیچ باقی **بیت**
 آنکس که مرا گشت بخور و نمی چند کاش ازین تابوتن آیه قدری
 جزوی رفت و می گفت زنده ها راجع الی الدهمان **قطعه**
 ز قدر شولت سلطان گشت بفتح الکاف الفارسی چیزی
 که بالفق بمعنی ناقص الزلفات مهران سرای بکون النون
 والتقدیر کرب ای مهران بالترک قونق اوی دهمان کلاه کوشه
 دهمان بکون با دکلان والتقدیر کلاه با مهاب رسید
 غلله بقوله کسایه بر پیش آفکند چون نو سلطان ای سلطان
 مشک **حکایت** کدایه بول ای سائل خوف را و هو الذی
 نیجای انسانس انما بعد مثل حکایت کند نعمت و او داشت
 ای کان له مال کثیر یکم از ملوک گفت می نماید بجهول ای بری

که مال بکاران قدر باری بیا و الخطاب و ما را مهتی
 بیا و الوحدة هست که بر معنی بعضی کلمات آخر الزماجه
 الزان دستوری بخوار نفع و لایست ای حاصل المملکت
 رسدای وصل و قاهره شود ای بوزی و کله الدین افت لایق
 قدر نیز کار خدای و نه چنان نباشد فاعله ضمیر لایق دست مال
 چون من که االودن یعنی التلویش که جوهر اعم آورده ام
 یعنی قه جوده خسته خسته گفت غم نیست که بکار ای دهم
 و بعضی نسخه بتر می دهیم که الخبیثین فاعلوا
 عین الکس العین فعلیل معنی المفعول بالتر که خیر الکس
 بکسر الکاف و سکون الهم بالتر که الخو و عین الکس من باب
 جرد قطیفة پس بظاهر فلان و جواهر سنده بال بن المرحلة
 من سددت التلمه شقوق جمع شقی بالفتح المبرر بتقدیم الزاع
 المرحلة علی المعنی عا و زن المذهب ای الخا و وقیل فی التهمة
بیت ویر که گنجی بچغی ظاهر و کله در برابر ز که سیوه ز
 انکله متراج **بیت** که رب جاده نصران نه پاکست بابا
 الفارسی جرود مرده می شود چه پاکست بابا و العربی
 شنیدم که سزان فرمان ملک باز دای امتنع عن امره و حجت
 آوردن گرفت ای شمع فایز الدلیل و شمع چشمی
 که دن بالتر که یوزنر لک و حشر لقا الی ملک ملک
 و مود نامعلوم خطاب یعنی امره الملك من المال بهر
 و یونج مستخلص بفتح اللام که در معنی اخذ و ائمه المال المأمور

بالف

بالقهر والغلبة **مثنوی** بطافت چو بر بنای کار نشتر
 بی حرمی کشد ناچار اوده هر که بخون من بخندای من لم
 بتر حرمی کشد که خسته کس عا کله برو شای ای لولم بر حرم شخص
 آخر فرو بلقی به و قبل فی التهمة **مثنوی** لطف ایلد چونکه
 حاصل اولید کار . آخر اول حرمی بوز ناچار . هر که دویه ایتمه
 حرمت . هر اول که ایتمه عزت حکایت
 باز کار را دیدم و زمان سیاحتی که صد و پنجاه شتر داشت
 و جبل بند و حرمی عطف نفی و بعضی نسخه نویی و
 فیکون من قبل اضافه الموصوف ال الصفتیه در جوده
 کش اسم مکان را بجه و خویش به و بقیع الباد و هم شب بیا امید
 بالتر که و کله در مدی از سخنهای پیران گفتان باین کلامه
 المشر بقوله که فلان انبارم بفتح الحرة و سکون النون ثم
 الموحدة والزاد المعجی یعنی شریک فلان بتر کسانست و فلان
 بجهافت بهند و شان عطف جمله علی جمله و این کا عند قبالة
 بفتح القاف مکتوب قاضی فلان زمین است و فلان
 جبر من المال او التاع فلان زمین است ای کقبل بالمال
 او ضمان الارر که کاف که خاطر اسکندر به دارم که هوای
 خوشمست و کاه کف که که در بای مغرب مشوش تم عذ
 الاسفی المتعددة الواقعة فی المسافة البعیده سوا و احدا
 حیث قال سعد یاک سواد که در پیشست ای فی
 یتنه و قدام کفای الکران کرده شود بقیعت عمر بکوشه

ای قاضی

بجود انظار است و نسخه
 الفی زانیا را مدح و تحسین و
 الاحسن ان الوجود القاد
 علی قول زمین است و
 قاضی کوفی می عا و الراجح
 و لیا العلم بوجد بعد قول
 مشوش است

اسرار الخیر فاجتمعهم فزعون وجنوده یجاءعوا حتی اذا
 اذکر النوق قال اغتنت لا الا الا الذی اغتنت به بنو اسرار
 وانا من المسلمين الآن وقد عصیت قبل وکنت من المفسدين
 ناکاه باء مخالف کرب کبک الکاف الفارسی شتیه برآمد و تبط
 بقوله شنیدم که بر بای مغرب چنانکه گفته اند بیت باجمع
 طبع کسر العين المضافة ملوات التاء الخطا بجر لند دل شکایه
 عن الطبع کسار د کسر الباء بالترک دوره و قوشک یعنی موافقت
 ایوب مقبول اول او قویاء سازد بانون انافیه بالترک دوریه
 و قوشک شطر بالفتح والسكون الیخ المضاف کما قال خواجہ حافظ
بیت شتیه شکایه بای با شرط جزیه باشد که بازیم آن آینه
 و من لم یف معناه قال خبر من الیخ نقالی بالترک فویز برآمد و فتح
 بود لایقی شتیه ای نصیب دست دعا بر آورد متعلق بقوله ناکاه
 باء مخالف کرب کبک برآمد و باید فایده که در کوفت فلا ترفع
 فاذا رکبوا الفکس لایه متصله خذوف دل علیه شرح حال
 المشکرین سابقای هم علو صفوا به من الشکر فاذا رکبوا
 الفکس دعوا التخلیص من الدین ای کاینین فی صورته من خلص
 دینند تقا من المؤمنین من حیث لا ینکرون الا الله بیت
 دست تصحیح سهو الی لا ینفع بنده محتاج را لایه وقت
 دعا جدا الی بر فوالیه وقت کرم در جعل بفتحین الی الابط قطع
 از زویم راجع بایه الوحده بر ساقه الخی جلی خویشتن هم
 معتم بر کبر الی خذانت نفعه یعرف ماکه الخی الخی المباحه بعد

ابن سیدی علی

ما تصدقت به یحکم این حان زو تو حان مد مادی بقیه و انت تموت
 حتی ازیم و شتیه از زکیر ای افرض جدره بنیا من لبنات
 من فضة و ذهب فلا تصرف مالک لا تریین البیت و تدبیر
 بل الی التصدی و التمتع آورده اند که در مصر اقرار بدین شتیه
 ای کان له المصرونه فقراء بقیه مال او تو اکثر مدی صاروا
 اغنیاء جامها کالهن کرب او بدیدند و شتیه بفتح الخی و البعیه و الزاده
 ثوب سدا حریه و حجه شوقیل اسم حیوان یعنی الثوب المتخذ من
 وبره الخرافه و قبل الخوصوف غنم البر و قبل ان ذلک الحيوان
 غنم البر و دمایا شاع لطیف و معوف بر بدید القباء در آن وقت
 علی لادیم از انت ان ای من ورشته بر باید یه الباء الاخیره للوحده
 و المارد بالفتوح الشریع فی المشی روان ای یذهب و غلامی بیاء
 الوحده بری بیکار در او دان صفت مشبهه من مدویدن با خود لغتم
قطع و ده که کرده باز کردید با کاف الفارسی ای لورج المیت
 حیایمان فیله و یونرو و من یتعلق به الشخص من الاقارب
 رد میراث سمخت تروی بیاء الحکایه و ارشمان لازم که خواجہ
 بالترک حکم و قوم بقره معرفه الیاد سببیه کر میان ما بود
 استیش کشیدم و لغتم بیت بخواری یک سیرت و سیرت فحان
 بمعنی مقبول مردان اصله که آن نمون حجت بقره النون و الکاف
 الفارسی بمعنی التمسک که کبک الکاف العرفی حتی جمع و خرد
 بقره بفتح الخی و القافیه و من قال لوزن فقد اخطا و قبل الترتیه
بیت بدید صو که قوما کاسه و جمع بایه و سببیه کلن اول نام و

ابن سیدی علی

حکایت حسد و ضعف را مایه بیکر الیاء الاصله قوی
در ادم افتاد ای وضع و شکسته و طاقت ضعیف آن تراشت ای لم یقدر
عظمت شکسته مایه هر غالب آمد و دام از دستش من
بیر الصبار در ربه **قطعه** شد بمع رفت غلامی فاعله که آب جوی
باشا و آب از دمنه آب جوی آمد و غلام بیدای جاء الملک اکثر
و غنا و حب با غلام دام هر بار مایه آوردی بیا و الحکایه مایه
این بار رفت و عالم بهر و لذا الامر فی الدنیا لیس فی یوم العبد و یوم رب
و دیگر حسد و دانی در سنج خورد و معلوم شد که دزدی و حیوان الصبار
المفکور که چنین حسدی در ادم توان افتاد و توانست نکند و آن
ای لم تقدیر علی حفظ کفایتی برادران چه توان کرد هر روزی ای نری
نبود و مایه را بچنان روی مانده بود **حکمت** حسد و
به روزی در جلد مایه بکند و لذا و مایه به اجل هر شکسته
حکایت دست و پا بریده ای شخص فطوره البید و الرجل
پای باله که قرقا بقوله دید کلی جانور را بشت بفتح الکاف
الوادی قلله صاحب در به بکشد و علم انه قلله و لک شخص
و گفت سبحان الله نصب علی المصدریه بفعل مقدری استبح
یعنی انزه الله تنزها و نیست فعل فی موضع التبعی باینرایی که
داشت چون اجلس قرار سیدانه بستم و پانته انت کبریت
مشغولی چو کنیز بی بفتح الباء الفارسی و سکون الیاء بمعنی
العقب و تمنی کبر الشون جان شکان وصف کنیز بید و اجل
سکون اللام پای مرد و دوان بالا ضافه الملقطین در آن دم که

و این قصه
در کتاب
الکافیه

دشمن بیاید علی التوالی رسید القتلک کما فی کتابی بفتح الکاف العربی
ای قوی منسوب الی الملوک کسان تشا بکشد و اعلم ان ارباب
التواریخ من الیوم القتل الملوک المعاصه من تحت ایران علی الاربعه
مراتب الاول علی الملوک پیش و ازان اولی کعبه مرث و آخر کعبه
و انتم ملوک کسان اولی کعبه و آخر هم اسکندر بن داراب
و انتم ملوک کشانیان اولی کعبه و آخر هم بهرام بن
بهرام و الرابع ملوک ساسانی اولی کعبه و آخر هم بابکان بن ساسانی
که بخت کرده ساسانی و کعبه هم بهر کعبه و المعنی اذا حل اهلک جاء
الی و انتم که لا تقدیر علی الرفع **حکایت** اهل بی را دیدم حسین و
حجر و خلعی در بر ای علیه تحمین کعبه الثمن و مرکب تازی ای فرس
عرب که در زیر ای کعبه علیه و قصبه و نوع من الاقشبه المنسجبه
بالابریم بشت به الزمان **بیت** بستم قصب اندر زاری دوست
بشسته زره سه بوسه بده مارای دوست بدستاران
مصری آسم سبه بهر کعبه جلد عاده را که گفت مخاطب الی ای حوا
جلو نمی بینی سنی این دیبا می علم علی وزن المنقول من اعلم الثوب
ای جلد و اعلم بفتحن و هو قطع من الثوب بخاطره منکسب و هو
مجاور فی زمانه بین حیوان لا یعلم ای جا بل کعبه جوار حیطه
بیاء الوحده زشت که باب زر نوشته است **شعر** قد شابه
بالوری ای سنی آدم عمار فاعل شابه و التسلک للتحقیق علی المنصوب
بما تقدیر اعنی جسد بدل من عجله جوار حیطه آهسته صفت جسد
الجوار صوت النور **قطعه** بادهی توان گفت مانده بین حیوان

حکایت
در کتاب
الکافیه

فیه تقریر و ناخبر الموزنی می توان گفت اینها چون بادی ماند
 مکر و داعی که الال بالترک و الاستماع من الاستاذة و قبل بقوم
 الدال و تخفیف الراء للموزن و اصله شد بدلاء واحدة الفاء
 و لا یخبر به و در اتم واجب المقام و دستار ای همانست
 بیرونش من الصورة البشرية بکلام من کردین بفتح الالف الفاعل
 و هو اسباب و ملک و هست او مردی که هیچ چیز نیست و بعض
 الشیخ نیاید حلال جز خویش قیل فی الترجمة **رباعی** بلامر آید
 دیکه او حیوانه مکر و داعی و دلندی نفس انسانه یوری که قمو
 اسباب و ملک و الفی حلال که در پس بهی که مکر قافی **قطع**
 شریف اگر متضعف بکماله من الضعف بالفتح و الفتح ضد القوة
 کذا فی حقا الفصحیح و من قصر علی الفتح فهو من ضعفه شود خیال ایند
 ای لا تصور که بیکاه و هو مردی بیکاه بمعنی الی الذي وضع علیه
 القدم و بمعنی التراح و بمعنی المرتبة کذا فی حقا الغایب و المردیهنا
 المعنی الاخر ملشد ضعیف حواهد شد و المراد انه لا یضعف قدره
 و استناد به سیمین بهیچ زرب نه مردی که مانع هرودی شریف
 حواهد شد ای لو کان للیهودی عتبة من الفضة و مسمار یأمن الله
 لا تنزع ان یرفع شأنه و قیل فی الترجمة **قطع** شریف اگر ضعیف
 اولین خیال ایند که بوجوه متباینه ضعیف اولسک که اگر کش
 استیکان آتونی ایلد خیال که مانع الیهودی شریف اولسک که
حکایت دردی که از رافت شرم ناری ای قال سارق
 اسایل لا شحی که از برای جوی بیاد الوحده بسم الی اجل الغفة

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

القلیلة کالتعجب که دست پریش من شمس در از قاف کفی
 فاعلم ضعیف که **حکایت** دست دراز وصف ترکیبی از بی بفتح ابا و
 الفارسی و کس الیاء للاضافة و فی بعض النسخ دست درازی بانی
 المصدر و بدلاء لفظ از یک سیم ای اجله بکه بهر نداشتید
 الراد بدلاء و نیم ای بدانق واحد و نصف **حکایت** حشت زنی
 المراد به معناه الاصطلاح ای الشخص القوی الذي یقال له زواریز
 حکایت کنند که از دهر مخالف ای من الزمان الغیر المساحد بالمال بجان
 آمده بود که نایه کمال الشکایة و ارتحق بالماء و المهلکة و لرحی و مع
 کنایه عن كثرة الاکل و دست بکس استاء للاضافة فتنک لفقان آمده
 لاجرم شکایت و فی بعض النسخ مشورت و هو بعیدش بدر بر
 و اجازت حوات که عزم سواد را می قصدت السرف قطعاً
 مکر بقوا الکاف الفارسی بقوت بازوان جمع باز و امن کامی
 بالکاف الیاء و یاء الوحده بکف **حکایت** فضل و هنر شکایت
 تا نمایند فی شیخ ان یظهر و هما لئلا یکنیا شیاعین عود بدانش نهند
 مسک بسایند فالانصب ان یوضع العود علی النار و یسحق
 المسک لیسطره کما یروا و هو الریح الطیبة بدلت ای بر حیا
 محال از سب بدین ای اخرج الخیال الحالی من الراس و یای فاعت
 در دامن سلامت گشت بفتح الکاف العربی ای افنح که بزیر کان
 کوفته اند دولت نه بگوشت بدست جاره که جوشتید ای لا یحصل
 الدولة بالجد فالعلاج قلة الغلیظ ای القناعة بالقلیل من الطعا
 و قبل العلاج قلة الاضطر **حکایت** کس نتواند گرفت دامن

مقتضی القوی برودی
 اوج و یوسعد
 حکایت

م

دولت نروزی بالقوة والتم كوشش بالكاف الوهابكم مصدر
من كوشيد في فائدة أنت وكتب كون السن ما يختضب به
بالتمه اسبق وقول من قال الوسمه بمعنى الكنى من وسمه اذا نشر
فربسمه وكذا لا يناسب المقام برابر وی **لوریت** الکرم
بفتح تین سربیت هنر ووصد با شدم هو نه منر کار بنا بدجو
جنت بداندی لوکان فی مقابله کل شیء بانما المال لا یفزع اذا کان دوشد
سوء فیهی جندای ما یفعل زورمند وصف ترکیب و فاعل کند
واژون جنت الواو من نفس الکلمه وصف ترکیب ایضا بدل منه
یعنی غش طالع بازوی جنت که بازوی تحت یعنی قوه الطالع و
من قوه البدن پس گرفت ای بدو فلو ان بسیار است نیز با بقوله ان
نزهت خاطر ای من سوره و جذب فواید النفس و دیدن
حجاب من الانا و شنیدن غایب من الاخبار و تفرج بلدان
بالضم و السكون جمع بلد و محاورت بالحاء المعجمة ای المکالمه حلقه
بالضم و التثنيه جمع حلیل و تحصیل جاده و ادب و مزید مصدر
بمعنی کلا و ملتبس ای زیاده و معرفت باران ای حصول المعرفه
و تجرت روزگار چنانکه ساکنان طریقت لغز **ای** باقی تا بیکان
و خانه در کوی بکر الکاف الفارسی و یاء الخطاب ای مادام که هست
في الدکان و البیت مبرو ما یعنی مادام لا یخفی الی السفر مکرر ای تمام
ادبی شوی فاعل بقوله هذا بر و اندر جهان نفع کن کما قال الساجون
بیت اگر خواهی که در عالم بخیزی **لوریت** کن لوریت کن لوریت کن
انان روزگار جهان بروی ای قبل ان تفرج من الدنیا بدر گرفت

ابن سیدی علی

دیکر

سوره

ای سید من فی سنه بین خط ای اسلوب که بیان کردی در شادست
و یکین پنج خطی است راست و من او در المن قبل لفظی پنج خطی
و بعده لفظ راست فدر کتاب الکتاب اولی الاول من کتاب
الطائفه باز کاف یا بالوحده النوعیه را که با وجود نعمت و ملکت
ای قدرت علما و ان و لیران قدر بیان حکایت لاریه و من قال بنا
جمع کنیز که اقبل و قال فی البحر کنیز کنیز کلاما لغتای معنی جاریه
و لعل تو که کنیز ان جمع کنیز و اما کنیز که جمع کنیز کان فظا لظهور
عدم علم و از او در قبل و قال و لعل فی المعال الا ویر و وصف ترکیب
الجمعین و شکر ان چاک دارد ای از این کارام بر و نوبت هر
و مرتب معانی بیا بالوحده فی جاده در خط از بعم دنیا متع و
متع من شوق **قطعه** منع بکوه و دشت و صحرایا با غریب
نیست لانه جاکر رفیع خیمه از دوا بکاه بالواو الیه ستمه ای محل النوم
والاستراحه ساخت خال المنه هذه الامور و انرا که برادر جهان
نیست دست بس ای من لیس کو وصول الی الدار ام المومنین در زاد
بوم خویش ای فی الموضع الذی و لافیه و وطنه الاصله و قدر بیان
معانی لفظی بوم فی قول در شوره بوم حسن غریبست و ناشانت
ای غریب معلوم دوم ای انش من کتاب الطائفه عالمی بسو الامام و یاء
الوحده کانت ای که غنطق مصدر معنی یعنی بکلام شریف الباء البیئیه
و قوت بخت بد الوافصاحت عطف علی مدح الیاء و لافیه و
مایه و ملاحت ای بسبب هذه الامور جاکر و در جند شش اقدام نماید
ای الناس و اگر کم **قطعه** وجود مردم دانا مثال زشت شنید

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

ابن سید علی

الزوالون وكسرنا للاضافه طلاست وهو كل ما طلبت به كذا في
مختار الصحاح ومن قال بها والاطراف الاصل ما يستوعب الشئ و
قد قال في طلا المعنى لا جود وطلاست بدو يوارى في مختار الصحاح
الطلا كل ما طلبت به فقد غفل عن احد قوليه واعلم ان معنى لفظ از
طلا بالفتح كذا في التورث والمردب الذهب الخالص لا في الطلا فتجوز
كلمه كذا كذا وقد روينا في مختار الصحاح ان الذهب ايتا ذهب لا ذهب
رواه بزرگ زاده و نادان بشهره و قبل ان نشره و انفق الرائع
لفظ واحد وكان بعض سلاطين العرفه و اهل سلطنتهم يريدون اظهار
تفوق سلطنتهم في امره ان يكتب اسمهم على الاوراق القنعار
كضرب الدراهم و يامرون الناس ان يعلوها تلك الاوراق في سواعدهم
كالدرهم المضروب و الناس يقبلونها خوفا من قهر سلاطينهم و استعملت
الاوراق شهره و اما في مضارع من ماضين بمعنى المشابهة فالمعنى ان
الابن الجاهل للرجل العظيم مثل تلك الاوراق يعامل بها و تقبل
في البلدة كذا في تاريخ بيشه شانه لا نراها ليست بدرهم
مضروبه من فضة خالصه و قيل ان اللفظ المذكور كثر من شهره يسكون
الراء و لفظه و اللفظ و المعاني احد بالتركه و قد يكون زائدا لثنا
او تحقير اللفظ و قد يطلق على المطعونه نحو غوره و قد يكون بمعنى
اي المعصية و اعلم و انهما امة بمعنى باز و زايد و يقرب من الاول ما
قبل شهره و انفع الراء لفظا و احده في الجملوى يستعمل بمعنى مكتوب الحكم
سوم اي الثالث من تلك الطائفة حوب روي الياء الثانية للوحدة
كروا صاحب لان في الطل او قبل كذا في حسن الصورة مغايطين

ابن سید علی

و لفظه شانه و صفاته من ان يتركه في
قاله اسم و قد قاله في غوره و قد يكون
في شانه و قد يكون في غوره و قد يكون

الغلوب

الاقرب و جودت من غنوت شانه و قد شانه لغت و انما
يقدر و ينفذ او منته على انفسهم كذا في مختار الصحاح و انما
و كذا في روي زيارهم و هم دلها في حبه است و كذا في كذا
الفارسي في مختار الصحاح و كذا في قطعه شانه اي جنوب
انما كذا و جودت و غنوت شانه اي يعطونه و روي انما بقرش
الضمير راجع الى شانه بدو و ما و جودش فاعلم انما بقرش بالباء
الفارسي و قد يدال الراء للوزن كما و س بر و ارق مصاحف
ديدم اي كانوا و وضعوه في القتم من منكرات النصارى و انما
من نفس الكلمة بمعنى الترتيب و من رشح كونها للخطاب فقد رشح
المرحج انما بقرش بيشه بالباء و العو به كذا في غنوت شانه
طلا و س خا و شانه اي استك كذا في كذا و انما بقرش
من الحسن و كذا في بيشه بالباء و الفارسي
اي لا يمنونه و لا يبدونه باجي چون در ب و اوقت و دلبري
بالياء و المصدر ي بود و انما بيشه اي لا تتركه رازي بوي بود
لفظ بوي بمعنى بيزار على ما طرح به في كتب اللغة و من قال بيشه
و منقطع بود فلما ت باصل معناه او كذا بيشه كذا في كذا
و قد روي انما بقرش كذا في كذا و قد روي انما بقرش
مبا و در بيشه بالراء بيشه بالياء و انما بقرش
الحيوان من الامم كذا في كذا و انما بقرش كذا في كذا
اي الرابع من تلك الطائفة خوش آوازي اي خصل صوت حسن
بحججه و راوي اي خصل منسوب الى داود دم اي بصوت حسن

ابن سید علی

ابن سید علی

و قد روي انما بقرش كذا في كذا و قد روي انما بقرش

ابن سید علی

کواوعدم کب انجریان مصدر و مرغ از طیران بنقذیم الباء علی الراء
و من ملک فقه غلط باز دای میسک **حکایت** کان داوود
حسن الصوت بالبیاض و ملاوة الزبور حتی کان یجمع الاناس
الطیور لسماع صوته و قيل کان یحمل من جمل آلاف من الخنازیر لیس
یوسیلت ابن فضیلت باضا و سببت دار مدانی ای قلن هم صید
کند و ارباب معنی بنامدست او یعنی ندیم شدن او رعیت نمایند
شعر سماعی کما می رفوع تغذیر بالابتداء الحسن یفتحین الانعام
جمع اغنیة خبر من استفغانیه مرفوعة محلاً بالابتداء اذا سمع شافو
مرفوع محلاً خبره الذی جرس بالیخ و تشدید الین المهمات یعنی
من سیده و الموصول مع صلته صفة اذا المتأخر مفعول جرس
و سکون الباء و الضرورة المتأخر جمع شئنه یومن الاعداد مکانان
علو ترین و الثالث ما کان علی ثلثة اوتار و المقصود بترجیع
الاصوات الحسنة الخافیه علی ثلثات الآلات الصناعتیه
حکایت سیل الخیل قد سیر ما مال الانسانی اذا سمع الصوت
الحسن اضطرب قال الله تعالی فی المثنی الاول یقول انک
برکیم ناداهم بصوت حسن فاستغرق عدو به سماع ذلک
الکلام الارواح فاذا سمعوا الصوت الحسن حركهم ذلک
قطعه چشوش باشد از نرم و حریق بالترکایه چشوش حریف
مست صبح بالا ضاف فی الالفاظ الستة به از روی توبیت
او از خوش علی بقول که آن حفظ نفس است و این قوت روح
هو اوله من حفظ النفس یجیم من تنک الالفایفه بینه و ربی بباء

الوحدة و الفقه و مناداة نسبة و قد مر معانیه فمعنیه و مستعملو
کرسمی باز و کافیه قد مر معناه حاصل کنه اب روى از هم زمان
ریخته نشو دای لا یسال الناس لئلا یسقط ماء الوجه لاجل الخیر لک
خرد من اى لفته اند **قطعه** کریم بینه بالباء المصدر فی رد از شش
خوبش مرهون محنت و محنت نبرد بالفتحات بینه دور و وصف کریم
فاعل رود و فاعل نبرد علی التنازع بالترکایه و رجزه بالباء
المصدر فی انصاف قدر امکات ای من المملکة المعروفة بقرینه خزان
کرسمه حسد مضارع من حسد ان بمعنی خفتن ملک بکسر اللام
فاعل قدر و فاعل حسد کالسابق و هو مضاف الی قوله نیم رود
ظرف قدر و حسد کما ظن بل بواسطه ملکه جبین صفت که بیان
کردن من قول اب لابنه در سفر موجب بکسر الجیم و تینت خاخرت
و داعیه و طیب عیش ای الباعث لحسن المعیشة العالیة انک ازین
جمله بهره است ای لا تضییع منها بحیال درجه و بانی رود بل
یضیع نفکما قال و دیگرش ناقص ان نشود چنانکه گفته اند
قطعه مرا که گردش کینه بالکاف الفارسی فیه باین بقول و
الفتن و کس الکاف العبد او بر خاست و او ای قام بضم الف و ش
ای بخلاف ما یفعله به بری بالباء المصدر فی کنه ایام ای الزمان و هو
فاعل الیکوتی که دیگر ایشان خواهد بد بالون ان فی و المعنی بالترک
برگوه چین که دخی بواسطه کرمه کر که قدر قضایه می بر دش بالفتحات
تا بسوی دار و دام فیه ملک ب گفته جواب ای بر قول کما یطوون
مخالفت که گفته اند و قول حکماء هذا الکلام الکریم رزق اگر چه

ابن سید علی

مقصودست باسباب حصول آن تعلقی الی المباشرة باسباب
 حصول شرطست فان الفیة قد تكون مشروطة بالمباشرة
 وبلا الرجوع قدرت از ابواب و حول آن احسن از واجب قال الله
 تعالی و لا تمقوا بان یکمل الی التکملة **حکایت** ان قومًا شکوا الیهم
 و باء ارضهم فقال یخولوا فان من القرف السلف و العرف و انما
 المرض **قطعه** رزق الکریم لفظ جند فی الاصل سئل عن العدد
 بمعکم الاستغناء فیه و قریب عمل مع جندان ای معنی کم الخیر به
 کما نرسد ای یحصل الی الشخص شرک عقلست جسد از دریا
 ای طلبه من الابواب و رجس بد اجل خواهد مرد و المعنی بالترک
 کما جلیس اولس کرکر نوم و در دمان از دریا و فیله الی **قطعه**
 رزق الکریم که بد کمان ایرک و شرط استمالی ترک التیمة که یکم بد اجل نشی
 اولف و سن و ارب و اذ و اذ و نفعه درین صورت که من من کلام
 الابن بایسبیل دانی قد مریدان فی اواخر اباب الاول بیزم الی
 بالهجوم نعت بلاتوقوا اصلا کما قدرت فی حکایة تکم زاده کوهانه
 و من یوف الاصل طراح قال فی شرح ای اضر به ثم قال کذا سمعت
 لعمد معونة و باشیر زیان بالزاد الفارسی بمعنی الکریم بجز الکریم
 لقوة و شجاعة مصیحة است که سولیم غلله یقول که اذین
 یرش بالباء العربی طاقف فی نوائی نذارم **قطعه** چون مرد در قفاده
 رجای و مقام حوش ای خرج منه کبرج و خود همه افاق جمیع افکار
 جای اوست ای محله شب هر نوای بسرایه بیاء الوحدة فیها
 همی رود و لوجود بیسته درویش هر کجا ظرفه مکان که شب آید برای

نموده که لفظ الکریم
 در اینجا به معنی
 کریم و شریف است

الکریم و کما

اوست و بقية البیتین علی ما وقع فی بعض النسخ او اقام و یکن
 و منزل چه جانشین ای بطریق التکلم هر جا که می رود و هر ملک
 خدای اوست خلدان یکن فی کل مواضع این بگفت و همت
 خواست و بدر را و داغ و فح الواد که دما و المعق و اوران شد
 ای ذبب بهنکام ای فی وقت رفعتش شنید که می گفت **بیت**
 من و رای ص حب کمال کجختش نباشد نکام ای علی مراد بجای رود
 یروح الی موضع کس نباشد نام تقدیر الکلام که نامش نباشد
 قوم الضم و ادخل علی الفکر للورین تا بهیضای ذکب و وصل
 بکلام بکام سگ اربلا بت ای شده او بر سگ علی کمد و
 آوازی صوت الماء بوسک عتبه فرسخ و هو مقدار اثنتی
 عشر الف خطوة همی رفت **بیت** سه همکین بالکاف الفارسی
 بالترک تفرقی و هو لفظ مرکب من لفظ سهم معن السهبة و
 لفظ کین فانه اداة نسبة الی کمد عاب و هو الاور بکسر الهمزة
 و فتح الواو و تشدید الزاء بالترک اورداک و من قال یعنی مثل
 البط و الاور و یقدر ترک معنی اللفظ طالع و من قال و قد تعال
 المراد به هو الاور فقط و هو الاور فلیقتصر اللفظ و لا ینوی
 فی بالواو کمین من موج ای موج الاحقر آسیا سگ ای حج الاحراء
 از کاش الضمیر راجع الی آب در بودی بیاء الحکایة فیها لشر
 یعنی الکاف الفارسی بمعنی طایفه مردمان لایدیکه هر یک بخواهد
 بضم الکاف لفظ عتبه الفارسی ریشه در راد معنی که المیم
 و فتح الباء الفارسی کدر کما شتی است سنه و رخت سحر

این سید عظمی

ع

بسته فغان را که کدکس جوان را دست خط بسته لب الفقه
زبان شاد کن که ای ملاح الملاح و نفعی رسید که از کار بار بار
بایا و المصدی که در وقت ای اهل السیفیت باز نوان
خطاب که کنی بر کس زواری انفاذ المرام بالقوة و زور دارا بود
محتاج نه به المهره المغیره معنی یار الخطاب ملاح به موت
ارو بخنده کردید بالکاف الفاسفی ای جمع و لغت بیت
ز نوانی توان رفت بر و ز نوانی لا ینفع القوة زورده سکون
الها و مرده به قتل و اله و الهی چه باشد و المفع بالترک او ای ار که
قوتی نه اولور ز یک مرده بید فلان قبل هذا القول جوان لا زین
طعن دل بهم بر آمد معاف بالکاف کاف و نوانی خواست که از انقام
بکشد لا انتقام هو المعافیه و المعافیه کشته وقت بود فکرم عظم الانفا
اوار دادی نادی که کریدین جامه که پوشیده ام فاعلم شوی خطا
الملاح دروغ نیست فلما سمع کلام ملاح طلع کرد و کشته را بار
کرید نفع من کردید بیت بد و مضارع من و متن شرف
بفتحن لفتاعه معنی غلبه الخوص و اهل الفوس لایق و نوانی اله
یده به هو شکر قدر سیاه حکایت سر شک زاده در کار طمع
مرغ و ماهی بیدایید خطا فاعلم القید که دست جوان بر کس
ولرسان ملاح رسید او را خود در کشید و به خطا با بقیه الملام
در آخره لفظ فاسفی و العود محاباة و معناه میل و توقف و کن
قال یعنی پاک و بلا حیا فاعلم قدره و فاعلم بنفسه بلا حیا فاعلم
کوفت بالکاف العربی یا رشی ای قرین الملاح از کشته بد آمد

ای سیدی علی

اخرج من السیفیت که بر کشته ای مظهره که دینچی ای کالملاح کشتی
بایا و المصدی ای غلظت دید پست کرد و بایا و المصدی
ان دیدند که با او مصاحبت کنند اذ الصلح تبر و با جرت بقیه المهره
کشته مساحت المساحة السبالة و فاعلم ان ملوکا و فاعلم
الفتحاح و من فت و بعین جومری قدر ملاح شوی جوجاش
اشتر مرفق البایا الفاسفی معناه بالترک قوتش و جنگ بجای خطا
ای اصبر کس بجای بایا و المصدی بید و در کس را ای کار زار سکون
الرائین بینها را ای یغلق الرفق باب الحرب و المادک بکایت
کن ای کار کس سینه قدر معاف و بید و بکشت بد الزاع و بقیه الفاف
و تخفیف الزاع و معنی ابریم و بکشت بد ما معرب نرم الراجح
بانی و المکسوة بمعنی الحی و بکشت بد زبانه و لطف و جوت
بایا و المصدی فیه که توان ای فکرم که میل بموی بید و الوحدة فیه
کشته خطاب عام بعد ملاح فاعلم تفصیل هم الذی فنی و فاعلم
افان دنا ای اهل السیفیه و بوسه و چند بقیه فاعلم بالا خلاص بر سر و
چشمش و اندای فقلوا لراسه و عینه و بکشته در آوردند
ای ادخلوه فی السیفیه و روان شدای مضبوطا برید و سبوت
بضم الین و التاء و بید و الوحد ای وصلوا الیهم و از عمارت
یونان و ارب استاده بود ای بقیه مضبوطا ملاح کشته را
خطا بید و الوحدة هست بجای از شما که دلا و ترست معنی التجمع
و دلا و زورمند را و الملاح بهذا الكلام تغیر و باید که برین
ستون رو و در یسمان کشته بیکه دنا عمارت بنیم و کالملاح جوان

ای سیدی علی

بقدر ولا وری الی شیعی و کرد و در داشت از صوم دل آرده یعنی
 شادای القاب سید رشید و لم یجز من و قولی کارا تو مودای
 لم یجل یوجب قولهم گفته اند هر که شیعی بدل رسانیدی کردار
 عقب آن صدراحت رسا کما یطیب قلبا با دوش بالباء
 الفارسی یعنی العین آن یک ریح امین میباش که بیکان از حرات
 بدایه ای خیر فصل السهم من الجراحة و انار بالمدا سم مصدر
 و حی صغیر امر و یستعمل صغیر فالکلب مثل قولهم الی زار
 در الی ماند **بیت** ج خوش گفت بکناش با خلدناش **بها** کمان
 لر جلیس یعنی احدی تا آخر بقول جو دشمن خراسیدی و الماراد بالباء
 هنا یمن بکناش ای من مکافاة بالنز و قيل فی الترجمة **بیت** نه خوش
 دیدی بکناش بر دوست نه جو دشمنه **بیت** اولی امین **قطعه**
 متوابعین کناش دل کردی با کاف الفارسی بخلاست
 و کناش کناش کناش شوزاء شرطه قدر و الشرط الاخیر اخذ
 فوار دستت الخ تفسیر لذلک الشرط المقدر و من قال شو
 جزاء مقدم لشرط المؤخر اعنی قول جو دستت فعد جو تعذیم
 الجاء علی الشرط کناش بر باروی حصار مزل علی بقول
 که بود و حصار کناش ای یجمل ان ینقطع منه حجر و یقع علیک
 جزا که بقول بک الیوم و سکون القاف زعام کشته بر ساعدش
 پیچید و بر بالاقا شول رفت لیاخذ التفتیه من البحر ملاح
 زعام آن گفتن تشدید الفاء و به و هو الراحة و یخففها فافیت
 بمعنی الراحة و اللعب قال فی البحر کفایه و لو بود و من لم یف

الفارسی علی

الفارسی علی

هذا التفتیق قال فی شرحه یفتح الفاء و المدة فی الاصل و منها
 یؤاد بالتخفیف فی الاشر و هو المسموع من اکابر البو در بود
 و شمع بهر اندیچره در خاجه این ماند روزی و و ملا و شمع
 من البو و عشر الفار و شمع کناش یوم روزی الیوم الثالث
 خوابش بالواو الرسمی کناش کناش کناش کناش کناش کناش
 و من کناش بلا و او و قال فی شرحه ای خواب کناش کناش کناش
 فلم یف قاعدة الکناش الفارسی و طعن المص بلسان العلم
 اعدم علی و باب انداخت یعنی لغایه الیوم لم یقدر علی اساک
 نفسه فوقع فی الماء بعد از شبان روزی بعد یوم و لیلیه بخار
 اقی و از حیث کناش مرغ یفتخین بقیة الروح عتاده بود عتاده
 علی کمال الضعف و قرب الموت برک در حسان ای و فی الجار
 حور دن کناش ای شرع و اکا و بچیک الباء و العیایا کناش
 یعنی اصول النبات بر آوردن الماکل ما اندک فوت یافت
 و قدر علی المشع سربیا بایان نه و بر وقت ثالثه و سینه
 و کناش کناش کناش کناش کناش کناش کناش کناش کناش کناش
 قومی را دید بر و کناش الفارسی آمده بود و نال اجل شرب
 الماء و شربنی بیا و الحواشیه بر شربنی ای بغلس واحد
 شاش میزند ای کناش بوی جوان لپش بر و آب طلب
 که درمن الذین یخربون الماء من البیر اکا بک الیوم مصدر
 ای لایه ای اقتناع کرده و خاشاب لعدم صبره و درت بخاری
 فلا کناش کناش کناش کناش کناش کناش کناش کناش کناش کناش

الفارسی علی

غلبه کردند و بنا برین **قطعه** است باین الفارسی نوشتید
 التین و جمیع البقیه بوجه شدای کثرت بنرند پس لایفان الضعفاء
 اذا اجتمعوا حصل لهم القوة باینه مدی و صلابت که اوست
 فیه تقدم و تاخیر لایفان و که باینه مدی و صلابت و من قال
 یمن که در اوست فقد قدر لایفان من الخارج باینه خارج مور حجاب
 جمع و در بر بود بفتح الواو اتفاق هر دو بشیر زبان را قدر
 معناه قریباً بدر اند مضارع من دیدن بوست مفعول
 بدر اند فیه الكلام تقدم و تاخیر ای بدر اند بشیر زبان را بیکم
 در یک کار و انقادی و وقع عقبهم و بوقت شبانگاه بیدارند
 معانی از در دوان در خط بیکجا و المعی بود کار و اینا را دیدند
 بر اندام افتاده و دل بر ملاک نهاده و نحو فهم من الشرف و گفت
 اندیشه عوارید یکی که هم درین میان ای فیما بینک باینه مدی و جواب
 دعای ای افاد و دیگر جوانان هم باری دهند و قال بهذا الكلام
 مردمانی ابلاف لایفان قوی شد ای حاصل لهم قوة القاب و
 بصحبه و شادمانی شد بفتح الکاف الفارسی باینه مدی و جواب
 و سگی که ندای بیدار و الزاد و الماء جوان را آتش معده بکس
 العین بالاکبر بود ای قیامت متلذذ به عبارة من غلبه الجوع
 و غمان صبر و طاقت از دست رفت قریب من قریب لایفان
 چندان در اشتیاق است که لایفان اکل و در چندی و بعضی از
 قدی چندان از باینه اشارت الی قول المعنی چندان باینه مدی و جواب
 بیار امیدای کن و خوابش در بر بود و بخت ماضی و خفتن

ابن سیدی علی

بعضی التوم الاصلی فیه مدی بینه و جهان دیده و کاروان
 بود وقت لایفان و ای باینه سکون النون من ایزین بدر و
 تمام بفتح الباء و سکون الدال و فتح الراء و الفاف لایفان است
 معناه حارس یقال له بالترکه و نذر و من قال بالترکه فلان
 فلان مات بالمعنی المناسب بالمقام اندیشه نام که چنانکه از در دوان
 یعنی بخون من خار که است ازین السراق چنانکه حکایت کنند و در
 حکایت که عرب را در می جلد بود و در شب از او بیان جمع لوری
 قال فی الصحاح الفارسی غیر مشهور و مکانی من خیمه و اگر ادعا
 بواکنه و من قال از دوان فقد اشته بینه من غلبه من غلبه
 نبردی بخوف من سر قریب که از در دوان نبرد و آورد
 فاعلم باینه تاخیرت باینه بیدار و اشارت الی قول بیک
 منصرف که اینا باینه که دوان در شب چندان محبت او بود و لایفان
 الشخص چنانکه بیدار در مجلس الضیعه راجع الی عجب و خوف بینه
 ای اطلاع بینه و بضمیمان و سواد ای قدر باینه و ان سب لایفان
 عیان و و باینه بک الکاف الفارسی صفة تشبیه من کربن
 گفتند حال چنانست مگر در می نذر و در بضم الیای اخذ الساق
 گفت لا اودای ما اخذت رقبه بدر و بینه **قطعه** از این بار
 تشبیه ای اخذ من الحذر من الحیه تا بد است آنچه خصلت او است
 ای طاعت خصلت با و المادای احتراز عن العدو الظاهر عداوت
 از هم دنان دشمن باینه الوحدة بسترست و دفعه لایفان و
 معناه و سخطه من اخذ و قال المخطئ باینه بینه بسترست

ابن سیدی علی

در صورت
 قیامت و در این خطه
 و بیکای کاغذی
 ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

حاصل قول به ترست برت بد التاء و تاء خفت منها الوزن
 فينبغي ان يقال قول هذا ترست كناية مضارع مجهول والقائم مقام
 فاعلا ضمير من حيث ضم دم اي ظاهرا دوست مفعول ثان انما يد
 اي ضرة العدو الذي به كاصدا نقا اشتد من ضرة العدو العرج فحققت
 الحكاية كالمجمل المعترضة شيع واصل كلامه يريد ان يدلي بآراء
 كسر النون من كراين جوان هم از جملة دزدان باشند و بغير است
 بالياء المصدر والفاعل موقوف الى العرف ومن قال في هذا القول
 يقال جل عيا را كناية التوفاف والحركة فقد اصعب التسهيل
 درميان ما تعبيره بمعنى مخلوط و مستور شده باشند ومن قال في المختار
 التعبية عطا آيين من وهي معناه عبارة عن كونه مخلوطا و مستورا
 مطلقا تا بوقت فرصت يسكون التاء و التاء بآراء را حله و كذا
 لرفقاء السراق ليس مصلحت ان يسمي كمر او الفظا مرزايد من خفته
 بگذاري اي نترک تا بجا جوانان را نديده بپوشا و محكم آمد و مملکت
 بالياء الواحدة النوعية از مشت زن در دل که قند و شکر گویند و
 خافین رحمت برداشتند اي رفعو المتاع و جوان را خفته بگذارد
 اي ترکه تا بجا انگاه چه یافت که آفتاب بر کف افتاد اي التبت من
 نوم حین از شر حرارة الشمس على کف سر بر آورد من النوم و
 کاروان را نديده بپوشا و بگذارد و بجا بد زشته و با توافقت
 معناه في محله و من ترك البيان في موضوع قال بهناه القفا و القفا
 نوا بالفتح لفظ فارسي بمعنى النع و القفا و بالضم اسم مقام من القفا
 المذكورة في علم الموعى و في بعض الكتب كلاما بالضم و فيهم بعضا

ای نیدی علی

ای نیدی علی

ای نیدی علی

ان کلمه بالفتح التبری کلام و المراد بنا هو المعنى الاول و اما التبری
 الذي هو معناه التبری فاعلق له بهذا المقام هذا الكلام و ما ختم
 كلامه بضمير اذ لا تعلق لهذا الكلام بالمقام كما لا يخفى على ذوي
 الافهام و هو انما هو دل بر ملاک بنا و باوجود هي وقت
 من اذ انما هي من الذي يكلمن و غير ذلك و زم على صيغة الجمل
 من الزام اي ختم مع علق الزام على الزام العس بالکس
 جمع عيس كبيض مع بيض و هي الابل و الواو الحال و قد قدرت
 والمعنى من الذي يخبر و هو يوقظ و الى الاز ختم العيس بالکس
 و قيل في غير الضمير ح زتم اي تقدم في التبر فالمعنى من الذي
 يكلمن و بکبر التبر و حش على الحال از قدوة و ببالعيس
 و سقت بالسرعة حقيقة من و اما معنى ليس التبر بسمو التبر
 اليس اسم و هو اللفظ من بوشا بجا حبه بيت و شمع کند
 باعربان کسی فاعل کند که نابود باشند بوقت کسی قبل التبر
 بيت غریبه شوند شوک اید که غریبه شوند که مریضی و غیره
 او در سخن اشاره الى مضمون البيت بود که با دشاد زاده
 در بصدی از لشکر بان دور افتاده بود و دفع و جویان و طلبه
 ابن سلطان و آجری و غیره عقیده وقوع بسببه بویا من جنوده
 بالای سوس و از رسیدی فوصل فوق راسه و این سخن را شنید
 و در مشت نظر کرد و فاعلا ضمیر یا دشاد زاده صورت ظاهرش
 پاکیزه و مطهر دید و حالش به ریشانه را که کنگر پسر بدش
 که از تجاید و بدین جایکه مقصود من جایکه چگونه افتادی یعنی کیف

کسر و کاف و جمل و ح
 خطا کذا و ده
 و کذا و ده

واما الخطاب ايضا ان ياتي برامدای خرج قبلها جواب
 دولتی و هو ان سلطان بوسید و بوجند و اعطاک مالاً و مخرج
 کردای و حکم و کسر حال ترا ایستاد حاکم بنفقته و هو طلب
 الشیخ بمواضع و الیاء و للوحدة جبر کردای شد ما انک و اصل
 شیخ است و چنین اتفاق نادراقت و بر تار حکم توان کرد کما قبل
 النادر کالمعدوم **بیت** ضیاء و نه بر رخسار سبک الوحدة و هو
 لفظ فارسی عربی این آوی بقال له بالترک چقال سید بقم الباء
 الا و فوج الثانیة انشد کیک روی بکیش الضمیر اجمع الاستیاد
 تجوز و قبل فی الترتیب **بیت** اوجی چقال نیچ بر آولای همیشه
 بر کون برغ اوجی قبلان دیش • چنانکه یک از ملوک پارس
 فی الزمان الماضی کلین کسرت النون و الکاف الفارسی فقص
 الخاتم کرعایه قدر بر انکشتی داشت ای کانه خاتم فقص
 کثیر الثمن باریای مرة بحکم نفرتج بایه جند از خاصان کما هو عادة
 السلاطین بصلی بفتح اللام و یعود بالمد و کسر الیاء للاضافة
 سیر از کما قال خواجنا **بیت** بده ساقی بایه اگر در جنت
 نخواهی یافت کنایه رکن باد و کلکشت مصلی را • بیرون
 رفت فاعله ضمیر یک و فرمود ما انکشتی را بر کتب عضدی علی
 قبة قبرش هو بئناک نصب کردند تا هر که تیر از حلقه انکشتی
 بگذراند خاتم او را باشدای صامد بلکه اتفاق چها بر صمد
 حکم نواز بسکون المیم و وصف تبرکته و هو الذی یحکم و یندی انه
 یصیب شاکله الرئی که در خدمت او بودند بسیار از خاصان

جند شاکرند و مکرر در کتابه الوحدة برامدی علی سطح باک الماس
 بالترک کاربان سرائی کسب از هر طرف انداخته و الحاکمة
 باوصیا النظار ان التقدیر بالصبغ اتفاق تیر او را از حلقه انکشتی
 بگذراند فاعله انشد سید من انکشتی را بوی بفتح تیر اشاره الی
 کوه و کی از آن بایه المصدرة و هو فی الاصل جمع الرعاء و المراء
 و ما الایق انشد علی ما وعد الکلمة و محنت بر قیاس و ادب
 لفضل عظم الیاء الکثیرة بکسر عی ازین تیر و کانی بر شست لبثا
 یکلف بالرمی مرة ثانیة انشد کثیر اجین کردی و کان عاقلاً گفت
 ما روق اولین برجای ممان **قطعه** که بفتح الکاف الفارسی و سکون
 الراء و شقف من کاه بود بفتح الواو ای قد بفتح کجایه و کانی
 و صف تبرکته صنف حکیم بر نیاید ای لا یخرج درست تدبر کای و غلط
 کاه باشد که گوید که ما و ان کای الضمیر الحاکم بفتح کای و لغت تیر
 بفتح تیر نند تیر **حکایت** در ویستی را دیدم در رخسار
 الوحدة قیصر ما شسته و در مجمع باب بروی خود از جهان رسوخا
 عن ان سب بالکلیه و ملوک و سلاطین در چشم همت او شوت
 نماند استغناء **قطعه** هر که بر خود بکسر الراء سوال کشادای شیخ
 بالرسوال علی نفسه تا بعد نیازمند بود بفتح الواو الیای صفت
 الایان موت از بالمد الخرص بکمال و بادشاهی من علقه بقره کردن
 بفتح الکاف الفارسی قدر و معناه و کسر النون للماضی و بفتح
 لفظه طمع ان اوصف لغو کردن فیهما و مسالمة اوصف لغو
 می و وفای کردن مرد و طمع بلند بودای کیون عالی کیم از ملوک

ای برادران که می کنید فیما بین لطیف **بیت** حضرت چشمت
 عداوت بر کتر عیبت و لم ادان العودی الکمال عیبا عظیمیا
 کلمت سعدی و در چشم دشمنان سارست قبل از الترتیب **بیت**
 و هر چه چشم عداوت عداوت و او را و نه که سعدی بگوید عداوت و زین
 دکن **شعر** و الخ العداوة ای صاحب را و زین بستاند لایزال صلی خبره
 الا و بطنه صبر الفاعل راجع الی قوله الخ العداوة و ضمیر المفعول راجع
 الی صاحب و الیهم بالغیر یعنی الی اشاره بالعين و المراد به الطعن بکتاب
 اشرفیقه الهیة و کتب صفیه شریفة من اشرف الکتاب
 بالغیر اشرفیقه ای بزرگو و بزرگو و وصف قول که از اب
 و المعنی لایعین فی بعض اصحاب الا و بطنه بانه کذاب
 متکبر **بیت** نور کبر الراء کینه و نور و وصف تر کینه ای منور
 العالم چشمه و نور بول منه برادر عین الشمس در نیاید الی الیک
 و فی بعض النسخ زشت باشد چشمه و نور کبر الکافی للتصغیر
 ای الفارة الصغیرة العیاء و المراد بالتفاش و المعنی لایعین الشمس
 عین التفاش للمعاداة **حکایت** باز کانی را برادرینار
 لقطعه بیاد و هبله من نون بدل علی جمیع النونین ای
 دنا بیز و قد شاع فی الفارس علی معناه الاصل و قدیر و در بین
 الاثنان خسارت افشا و کانی المال غایب و راجع پیشین را گفت
 ای قال لانه نیاید کاین سخن را با کس در میان نهی یعنی لا نقل
 هذا الخبر للاحکامی ای برادر فغان تراست مگویم و لیکن مراد غایب
 این مطلع کردن ای جاعلی و اتفاقا که مصححت در زمان کاتبین

بالترا کونستک

حیث گفت ای اجابره او نه نام صبیبه و در شوق و نه بقدر کمال
 نای و هو و در سر و نه و نه قال بل مقصود نه فقد حکم من عذقه
 و دیگر شایسته همسایه قوم بیان الشائسته **بیت** مگوئی من التفتین
 انده بمعنی اندوه بل مقصود نه کما يقال فی قوله که بقم الکاف بلا و
 خوش و دشمنان ای لا نقل بهم نفکس بالاعدا که الاحوال کونند
 ای بفرمان لاجل و لا قوة الا بالله العلی استغاثا و قد ناکشای کمان
 حال من فاعله کونند و یوضی دشمنان **حکایت** جوانی با لوحه
 خردمند صفت که از فضایل حظ و افوا داشت و طبع لطیف جدا که
 در حال جمع معنی جمع دشمنان شست و بیج سخن مکنع بیاد الحکایه
 فیما باری پدرش گفت ای قال او نه مرة ای بسر توبه از آنچه دان
 چرا گوید گفت ترسم که برسدم ای یار لونه و من قال ای یار لونه
 فلم یعرف معنی اللفظ و لم یعرف ایضا ان السؤل استخف به
 قال الله فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون الا انی نادم و نسیا
 بهم و فی بعض النسخ شمسار شوم **قطعه** آن شنیدی که صوفی
 بیاد الوحده بعد الیه الاصلیه المکسوره می گوید بالوافتح من
 کوفتن بالکاف العربیة ظرف لقوله می گوید تغلیظ بفتح اللام
 نشسته نعل فی لغة العرب و کبر اللام ایس نشسته فی استعمال الکوف
 و التکرک و من غفل عن الامر الشایع المستغنی عن البیان قال لم
 نصاف و فی لغات الفرس خویش للاحکام کبر الهیة میخچیل
 مفعول کوفت استیشش گفت ای اخذ که سر و کبیله بیاد الوحده
 فاعل کوفت قد عرفت معناه که بیا نعل بر شوم ای علی این بنام

بشندی

بشندی

بشندی

من بنی فلوسکت من ضرب السباع علیهم سلم من تکلیف الفائدة
 ووقع فی بعض النسخ **بیت** گفته اند که بانه کارای الی بعض
 که واحد وکیل چو گفته اند بلیس **یا حکایت** که از علمای معتبر
 مناظره افتاد باینکه ملاحد لعنهم الله علیه و آله و با او بحث برپا شد
 ایلم یقلب علی سید اینست ای ترک الحجاد و برکت بالكاف
 الفارسی ای انصرف کسے گفتش تو بجان علم و ادب و عقل و
 حکمت بایه دینی برید القائل که بر نیامدی گفت فاعل ضمیر یکی
 علم من و آنست و حدیث مشایخ و او برین معتقد بکسر القاف
 نیست و منی شود ای لا یقبل و راستین که او چو کارید بل لا ینفع
 له ان اسمع کذب **بیت** گفت که بقرآن و حدیث مقابلت بقیض ان
 برادر خبر الرسول ای الحدیث و المحل بقیض التعمیم و من قال بقیض اخبار
 انبیا و اولیا و مشایخ فقد خرم من غیر دلیل قاطع زو نه می خطاب
 من رسیدن آنست جوابش که جوابش نه می خطاب من و ادون
حکایت جالیوس اسم حکیم شهر المهر را دید دست در گریبان
 بکسر النون و التمدیدی زده و بر حمت کرده گفت اگر این دانا بود
 کار او با نادان باین جای که مقصود من جایگاه یعنی الی هذه الدرجة
 رسیدی **مشوی** دواعل را نباشد ای لا یكون العاقلین لاین
 و یسکرای بغض و حرب قدر بیان لفظ یسکرای و معناه و من قال
 یعنی لا یكون بین کل عاقلین تباعض و حرب فام ثبات بعض اللفظ
 زده انانیه بیا و الحق سینه دای الی اعاد عالم بارسکسا یعنی مع
 رجل خفیف سفید لان لفظ سار یغید الکثرة و اصله رار و هو

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

بسم الله الرحمن الرحیم

موضوع الکثرة و المبالغة مثل کل ارجو علی را و سبیا و جوبه ادا
 قبل حرف ساقی خوشا و جوارا غیة کما فیما نحن فی اگر نادان بود شین
 که بدید و معایه العاقل خرمندش بشری دل جویدی العاقل سید
 بالملاحد و صاحب دل که در رویای خفیه طمان شوا و احادیث
 لا یقطع و جدا کنه عن کمال المواقف و غیره بالترکیب که کذا فی خبر
 الغریب و من قال فی شریعتی فکرم خفیف معناه سرکش و ازرم
 جویه بالباء المصدری فیرا باین اقوال همه وین و لفظ ازرم و الکمال
 بالمه و سکون الراء المله بعد الزا المجمع المفترضة التعظیم و ههنا
 یقرأ بفتح الواو العاطفة و سکون الالف لیسون الکثرة و وجانب
 جابلا اندکی المتحسان اگر خبر باشد ای فیما بینها بکسلانند الکفاف
 الفارسی مضارع من کسلان و هو معتد و من قال و هو من
 بعض کسین فین فوید جوز کوز لا زما فلیس که **کشف مشوی** که از دست
 جویه داد و دشنام قهرمندان ایشان فی حکایت بس و من تحمل
 کرد و خست ای خوب و جام قد سبنا معناه ههنا که ترا که خواهی
 گفتن ان قدر زنا معناه و خطا من اخلاک فندکر که دلم غی من
 چون من نواز و لا وجدنا البیتین المذکورین فی بعض النسخ ههنا و لا
حکایت سحمان بالحاء المله و الیاء الموحدة اسم رجل معروف
 فی دنیا العرب بالفصاحت و البلاغة و اسم ابیه و ایل بالباء و التثنية حذف
 لفظ ابن الماعرفه را اداة مفعولها در فصاحت فی نظیر نهاده اند
 ای و صفوه بانه لا نظیر له فی الفصاحت ساله بر سر جمعی بیا و الوحدة
 فیرا سخن گفتن بیا و الحکایت و لفظ مکرر دای و الیاء و ان کلا و لایان

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

و اگر همان معنی نگارنمائی افتادی عبارت دیگر بگویند و من قال
فی عبادۃ اللہ و اگر همان لفظ را مقابله بمان فلم یبق اللفظ من
المعنی و از جمله آداب ندای ملوک اینست قدس سره فی الدعاء
مثنوی سخن کرجه بلند و صف تر کعب و شیرین بود بقیع الواد
سزاوار تصدیق و سخن بود کجوز صاف و حسنا چو بکار
کفایت مگو با پس بآباء الفارسی که حلوا چو بکار خورند پس
بآباء العربی معنی قوی فاذا کان اکل الحلا و افرقة فی العادة فاکلام
الذی یبغی ان یصد منکثرة و قبل فی الترجمة **مثنوی** چو سوز
کرجه بلند و شیرین اولاد اشیدن انبار و سخن قیلا چو بکر درین
دبا کلینه که حلوا چو بیدای قوما غلین **حکایت** یکی از حکما
شنیدم که می گفت هرگز نمی چیرم خود اقرار کند ای لایق و واحد
چیرم مگر آن کس که چون دیگر می در سخن باشد هنوز تمام نگردد
کلام او سخن آغاز کند فانه بعد از جمله **مثنوی** سخن راستی در اند
و بن عطف علی کلمات الشجر استا و عقی که در کلام نظام نرس
واصل میاوردهی من آوردن سخن در میان سخن فاصبر حتی تم
کلام الآخر خداوند بمعنی صاحب تدبیر و فوہش بمعنی الکمال
و عوش بمعنی العقل مگو بسخن تا نبیند خوشش بمعنی خاموش
صرح بر صاحب غایب و استنشید بهر بیت و من قال
مقصود من لفظ خاموش فقد ادعی من غدره و قبل فی الترجمة
مثنوی سوز اول و آخری و اربعین سوزی سوز آراسته و توبه
صدقین شوکم عقل و تدبیری و اربع سوزی کاند سوز که در ک

ابن سیدی علی

دوره لار **حکایت** سخنی جز از بندگان سلطان محمود گفتند و من قال
و هو وزیر که سلطان تاجیه گفت در فلان مصلحت گفتند و من قال
بمندی چشمام پوشیده فاما ای یقول لکم اقتد فی عملکم بندگان تو
دستور بقیم الدال بوالفتره الذی فی قوانین الملک شمر نعمت الاسباب
و کذا و کذا یعنی وزیر کبیر مملکتی این با تو گوید من الاسباب الخفیة باقتال
کافین رواندار ای الاقول انما گفت با عظمه و کذا و کذا کس کس کس
چرا می پرسید **حکایت** هر چنان که بماند بگوید اهل شجاعت الشیخ مصوب
بجموعه المصر عسکرت بشدید الراء شاه سحریتش نشانید با
ای الشیخ الاحد ان یعب فترسه باقتل و ستر الملک فانه سبیل الملک
حکایت در عقد بیع سرای بآباء الوحق و البیعه قد یطلق علی الشراء
فمن من الاخذ اقسره و در بودم فایمعت کنت فی شرا عیت من ذوا
جهدی لغت من از لغت زبان جمع که خدا و هو صاحب البیت کما قر
فی حکایت مطرب فی قول المصلح که خدا را کفتم از بهر خدای و من لم
یوفی المعنی سکت و ما قال بنا نقال فی المن یلوک امر البیت و ده
خدای من یلوک امر القریه و لفظ که خدایان مضاف ال قول قد علم این
محلک و وصف این خانه چنان که هست فی نفس الامر از من پرسید
خانه را کمال باحوال بنی و العجیر و الراء المجله احد من خریدن بکمال
فی الاصل و قد یفیع که هیچ عیب ندارد ای استره فانه لا عیب فی اصله
و من طلق ان لفظ بنی و الراء و قال فی شرح بعضی از من پرسید
از او صاف این خانه را و وصف که هیچ عیب ندارد و قال کانه
یشیر الی ان کونه غیر عیبش و معلوم کمال حدیث لا ینحی الی انفس

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

بیاء الوحدة که مستعان را از ومن ذلک الصوت نوت بود و گفت
و صاحب سجایا میگوید و دعا و دیو کیسیرت نحو استنش الضمیر المستر
راجع الایام و ضمیر المفعول الیک که دل از در که در کاف الفاتست
گفت ای جوانمرد این جبار مغرور مان قدیم که میگوید از ایشان
ای کشتل واحد مشهور به بیخ و دنیا را در آن یکسره الهی و طیف است
و متراده دنیا در هم با بجای دیگر و کاف الفاتست و کس الواء
و سکون الباء الخفا بیهی انفا قافا و بر وقت بعد از غنایه بیاء
الوحد و بعضی شرح در کاف پیش امیر یا زاهد و کاف ای واحد
بهین حیف کرد که بدو دنیا را از این بقعه روان کرد و کاف ای واحد
ای الان را ضعیف است که بیست ای غریب دنیا را می داند که بجای دیگر
روم قبولی نم فاما تم کلامه امیر خدیو و کاف زینهار است
که به پیچاه دنیا را می تواند **بیت** بهشت با تکرار کس
خراشد مضارع مفعول خراشیدن ز روی حاکم معنی الی اصل
الایم مع التنازع الایم کل کس کاف الفاتست مع الیمن مفعول
خراشد چنانکه باید درشت کس التاء و الاضافة تومی خراشد
فعل یا تکرار درشت دل مفعول خراشد و خوش آوازی بیاید
بلند قرانی می خواند و مکان صاحب دل بهر و بلند است و کاف
فاعله ضمیر صاحب دل و تراشیده ای الوظیفه التی تودی الیک
کل شهم حیدر است فاعله ضمیر ناخوش آوازی هیچ ای الظرفه
که گفت پس این رحمت بخود چای می ای بهر و الصوت گفت
از بهر خدای حاتم و المعنی التی التی ایچو را و قلم گفت از بهر خدا

و کاف ای واحد

مخمان **بیت** که تو فکران بدین خط مفتحن ای علی هذا السلوب
خوان بیاء الخفا بیهی انفا قافا و بر وقت بعد از غنایه بیاء
مسکون الباء الخفا بیهی انفا قافا و بر وقت بعد از غنایه بیاء
العشقی فاعله ضمیر و قبل لا یکن توفیه و انما یوفی من ذلک کمال
مولانا الرومی **بیت** هر چه گویم عشق را شرح و بیان چون عشق
آیم چهل با نغمه از آن و وحد الشباب و البویغی الحسنة و ثلثین
و بعد که مولانا از ثلثین و بعد از یخوخه و قبل الان و الرحم
یستم حینا و از اول و اولی و اذ مضی علیه زمان فلیل یستم
طفلا و بعد حبیبنا و بعد مریمنا و بعد غلامنا الان مبلغ
تسع عتفه ستمه ثم من شانا الاربع و ثلثین ثم من کمال
لا احد و ثلثین ثم من شانا الالف العزم **حکایت** حکایتی
گفت سلطان محمود چندین بنده و صاحب جمال دارد ای له علمان
کثیره و ملاح که هر یکی بدیع ای غریب جهان اند که جزو ناست
که با هیچ کس از ایشان میل و محبت ندارد ای لیس الاحد منهم
میل و محبت چنانکه با ایازای کاشانی که کان له البه که او را به
حسن نیست گفت فاعله حسن میمندی هر چه در دل فرود آید
ای علی شغی یه خطر فی القاب بان حبیبه القاب در دیده نگویند
بیت هر که سلطان مریدان است او باشد و کاف الشخصه
که نگویند که او دردی که حجب بالشیع و عیال و یضو
اکثر را داشته بیندازد ای بهر و السلطان کشف از حیل کمال
لاضافة خانه الحیل و الاصل الفوسان و المراد به کمال البیت نواز

مضارع منفی من نواختن ای لا یأخف الیه احد من کبار اهل
بیت و فی بعض النسخ ازخیل و خاز بالواو العاطفة فالمراد من
الخیل اهل العسکر ومن خاز غیره **قطع** کسی بدیده و انکار
اگر نگاه کند لا صوره یوسف دم نشان صورت یوسف بالا خفته
فی الصفین دهد بنا خونی بچهره کن حسنه بالغیر و کنش را درت
نکند فاعله ضمیه که در دوا الی شیطان القید و کنش الی شیطان
راجع الی کسی غایب بعمل مجهول ضمیه المستتر راجع الی ادب چشم
که ورد الی کربوبه بخفیف الراء الملکه المقربون و مهمنا بقوا
لو ظنک و ی بشد الراء للوز **حکایت** گویند فی القصة
خواجہ را بنده و الهمزة فیها نادر الحسن صنف بنده بود و باوی
اشاره الی بنده بر سبیل اودت و دیانت نظری داشت
فاعله ضمیه خواجه بایک از دوستان گفت شکایتی من العید دروغ
الکاین بنده من با چندین حسن و شمایل که در دقان جمال فی العایه
زبان دار و وصف شریف و اذیت نبودی گفت فاعله ضمیه
یکی ای مراد چون افرا درستی بعضی محبت کردی توقع خدمت
مدار علیه بقول که چون عاشق و معشوقه الیا بمصدره فیهم
در میان آمدن مالک و مملوک و الیا دان کلا و الیا فی برخواست ای
ارتفع و انعم بل انعکس کما قال **قطع** خواجہ را بنده بیری
رحسار ای المومنین الغلام الذی و جهه کلین چو را یای دخل
ببازی الی الیه الاصلیه و خنده عکف علی بازی جمیع کرج
ای مثل خواجہ را نگذاشت فاعله ضمیه بنده و فی بعض النسخ چو را یای

ای خواجہ را بار ناری حمل الغنچ چون بنده ای یضقیه المومنین علی الدلال
العبد و جوده کالعبد العصار علی المشاق و قبل فی الترتبه **قطع**
خواجہ چون کفیل قول الیه کاشا دیر و بدید خنده نواز باز بدید
انفک کاشی نازیکون حیکه بوجون بنده **حکایت** پارسا را
دیدم عجب خصم بنده لوحده فیهم کفر کار کاسیر و رانش از
برده بر ملا خنده افاقده لعدم قدرت علی تمان العشق چندا که
ملازمت من اللوم کما قال من القول ویدی من البحر و الاغیب
و غیره و او غارت من الغلام ای الشیر الدائم و العذاب شدید
نیر خصم بنده و هو الشیخ فای نادی و لفته **قطع** گویند مقصود من
کوتاه کلمه زدا منت دست ای یدی و خود بنده بیع نیرم
ای و لوضه بکنی بالشیف القصار بعد الزوملا و ملام میم و
بیانهای حکایت و در آن عیب و الیک فی الشیء المکمل نیست
و یشغی کلمه ان لا یرجع الال الی الجیب هم در کلمه در بعضی
باده الا احصاق تو که نیرم ار قدر بنده نیرم ای ان فرزت فلا فر
الا الیک باری ملائش الضمیر راجع الی پارسا که دردم و لغت بیان
الملازمه عقل القیاس راجع رسید که نفس سبست غالی الیه
فان حب غیر الله من الوساوس النفسانیه و غلبه زفان بنده
الوحده بفکرت و فرشت بالترکه طلدی و لغت **قطع**
هر کس سلطان عشق آمد نما نیرم یون قوت بازوی تعوی
بالاضافه فی الصفین محل فاعله نماید پاک و امن لغت مثل
دامان چون بالامالته مع کیف زید کسر الراء و فتح الباء ضارع

من زب تن ای کیف بعیش طار الذیل بچاره فاعل زب و فاعله
 تکرسان در محل متخین لاطین اللرج **حکایت** یک را
 دل از دست رفتن یکنوعی بعلق بالغیر و تنه و تنه جان کوفته ای
 قال فعلا بسان الحال او قال بسان الحال ومن لم يعرف المعنى
 قال فشرحه کرده ثم قال ولا نظایر هذه اللفظة بل في هذا الكتاب
 هذا و هو اذ حقیقه ولو جعل علی الحار الا وجه التخصیص بهذه
 اللفظه و بهذا الکتاب و مطلع فیج المبین و بالحاء و الم هاء اسم
 مکان من کل بصرة الشیء ای ارتفاع نظر احوای حتم تاک لکونه
 ابن النسخان کما یصرح به و و رطه و هلاک الوطیة بمعنی
 الهلاک فلا ضافه بیانیة فی قوله که مصور شدی که بکام اید الکاف
 الفارسی ای لم یکن القدر یصور ان یأتی بالکتاب یا مرغی که در دام
افندیته جو در چشم شما بد معنی محبوب و حنا یا بد در
 است و الخطاب و المخی طرب و العائق و المعنی ان الم یلتفت المحبوب
 لا یدینا که ز روحا که یکسان نماید مضارع مجزول است ای بها
 سنان عندک ایها العائق من حریف عدم التوصل به لا المطلوب
 یا ان یصبغش الباء بعض مع کشفه ای قالوا الذین خیال الحال
 و هو الوصول لا هذا المطلوب یجیب بالنون بین الهم و الباء
 ای یبعدون که خلقه ای جماعه کثیره هم بدین مونس که تواری
 اسیرند و بی در بجزئیات عن الالباء القوی بتالیذ و لغت
قطعه دوستان کو بجز الکاف الفارسی ناکند و قد مر بیانه
 او التقدير دوستان را کوی کل لم یصبیحتم مکنید و من لم یعرف و المراد

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

قال لفظ کوفتم از کمر اید و هو مع ان فی العین مطلقا و الظاهر
 انه محمول علی الحقیقه و من قال ای دیده دل فاعل تکلف بر اروت
 اوست قالاراده قدیر یکنار یا جنگ جوان و وصف ترکت
 بزور باز و کوفت بکاف الفارسی و سکون التاء بالتحرک
 یغیر و سکون الغاء و للوقوف فیجرا اجتماع التاکین فیه دشمنان
 را کشند بضم الکاف العبد و جوان دوست ای المحارب
 یقتلون الصداق و فیل فی التزم **قطعه** دوستان و یکنصبت
 ای میسون بنانک کور لمراد تنه جنگ اید که یکنوین
 قتل اید که من و دوست بنانک شربت نباشد کایس
 شرط الحریف یا بدیت و جان بالاضافه و سکون النون ای بفکره
 و المراد خوفه و اید سکون اللام مفعول مقدم فقول که فقیه و قول
 از هر کس المومع فی الحقیقه ههنا و ک الا و بالاضافه جانی سکون
 النون بکسر الفین **ملفوظ** تو که در بند خویش بن باشی ای مادام
 سکون و تدبیر و خاف من هلاک عشق باز که دروغ زنی
 باش معناه بالترک عشق باز لغیلا و ارجی و الا سن فقول عشق
 بانی مفعول قول دروغ زنی و من لم یعرف المعنی قال بعض عشق
 باز که کشتید بدوست و بدین المراد به هو الوصول الیه
 شرط یا نیست بالباء المصدر المراد به الحقیقه الصادق
 طلبم دن **رباعی** خنیم باخی و المعنی ای اقوم چونان سکون
 النون و الدال ای لم یبق نیش بالباء و العربی الذین تدبیرم و المراد
 من القیام هو الانتصاب و عدم الغرض من اتمشیه زندبا

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

تیمم گفت که دست رسد استینش کیم نه یعنی الوصول
 و جاء الشرط من ذی ای فایموت هذه لفظة ورة قد مر في
 اول الكتاب بر يوم فتفتح الزو والواو بر استانش بریم فالعق
 الصادق لا يخاف من الموت فقلنا ش ان لفظ در کار بود
 ای کانوا یظنون الی علمه و حاله و عفت بر و کار و عطف
 علی ما قبله بندش باباء الفارسی دادند ای نصحه الی و بندش
 باباء العرب نهادند ای قدوه سودی بیاة الوحی نداشت صلا
 ای لم یفعل فائدة ما **بیت** درد اگر طبیب ذکر در و طبیب
 صنعة طبیبی فرماید من اکل السكر او المراد بالصلوات المعروف
 بالمرارة ای یا مرالطیب یا کلم وین نفس در بعضی باشد **بیت**
 ان شندی بیاة الخلیف استقام که شندی بیاة الوحی نهفت
 می گفت بادل از دست رفته را می گفت ای کان یعول اجوب
 بالاخفاء لعاشق تا تر اقد و خواتین باشد مریون پیش بخت
 چه قدر من باشد مجموع البیت مقول العقول باشد زاده
 که نظر او بود و حکیم که ندای فکالو که جواله بر سر این میدان مناد
 نماید و وصفه خوش طبع و صف ترکیب و شیرین زبان و صف
 آخر سخن های لطیف و کنایه غیب از وی شنوم که موعود
 العشاق چنین معلوم شود که شوری بیاة الوحی لفظ
 شوری المعنیین احدها بالترک و لولو والاخر بالترک او که که باقی
 بسند الی بر نیزه قار **بیت** اگر عدت کند تدبیر عالم
 نباشد در جهان مکرش و شور که در آن بحال وایب و قدیر

مطلب
 بیان لفظ شور

به الخلط والاضطراب والمراد بنا المعنى الاخير ومن قال بقية
 عشق فقلنا جمع من غنفة وفي قوله الفتنه والورطة في قول
 المصنوع شوبخانی باز و خواهند در سردار و سوزی و غیر
 الغایب سوز اسم مصدر من سوختن و شیء ایضاً صیغه امر و صفا
 ترکیباً والمراد بنا الاول و دل لفظ دارد مقدار شیدایم جمع
 و المصنف قال في الصحاح الفارسی بالکس وان اشهر بالفتنة
 ای کلمه بن و المصنف می نماید فاما فقلوا حاله و است ای علم
 این کلمه کمال اول اوجیه و اوست ای عاشق و این کرد بلافتح
 الکاف الفارسی یعنی الغایب بر کلمه و اوست و لب حجاب
 او را ندخ المیدان جوان چون ای که شیده اده نمر و وحی کسر المیم
 للاضافه آمون دارد بر بیت ای که و **بیت** الخس که
 مرا کشت باز آمد پیش ای جا بهین یوی مانا معنی شبیه همانک
 داشت بر حجت ای احق قلبه بر شسته و بضم الکاف العربی
 حویش ای رحم مقول جمله که ملاطفت کرد فاعل شاه زاده
 و بر بندش که از کجای شالوده من ای مکان و چه نام داری ای
 ما اسلم و چه صنعت داری فکما شال ابن السلطان جوان در قعر
 بحر مودت چنان عریق بود که مجال دم ای نفس زدن نداشت
بیت اگر خود وفت سبع بقول ابن المهملة واحدمن السبعة
 کالمن واحدمن الثمانية وفت سبع کنایه عن تمام المصحف
 و ذکر لاة التواء لما قسموا التواء فی زمن الصحاح و الثمانین جزء
 قسموا ایضاً السبعة اقسام و قول الناس بالترک یدعی مصحف

ابن سیدی علی
 بیان لفظ شور
 بیان لفظ شیدا

انما قال فکال لانه قد یجی
 جمع کان مین

عبادته عن روى عن السلف الصالحين من حتم الله أن يخلع هذا
 الترتيب الذي تذكره ثم دعا بغير حجة بقوله يوم الجمعة من
 أول السورة الانعام ويوم السبت من سورة الانعام السورة
 يونس ويوم الأحد من سورة يونس والسورة طه ويوم الاثنين
 من سورة طه السورة العنكبوت ويوم الثلاثاء من سورة العنكبوت
 السورة زمر ويوم الأربعاء من سورة زمر السورة الواقعة
 ويوم الخميس من سورة الواقعة إلى آخره **البربر** جواز حكم
 لكل أحد جواز شفع أي صرت عاشقا من غير الفدية في بالياء
 في الحرفين أنه صلاح العبد ومن لم يعرف قال أنا كسبي يدين الحرفين
 هو الباء والواو بالمد وفي تأنيدها غلطش ووردنا في العشق
 يورث الحيرة وقيل في التسمية **بيت** الكفر في أنزل وقياسين
 جوعا شق من الفدية بليلس **بيت** شمر اده لغا له بامن نحن جوعا لكونه
 كرامه از حلقه ورويت في هذا الكلام اللطف والتلطيف بكلمه
 خلقوا كجوش أي عبادك كجوش مثل هذا من الجيب خاصة من ابن
 السلطان في تلك العاشق لك بفتح الكاف الفارسي وسكون
 الراء بقوت استئناس بالفارسية انك كفتين وكل الذين
 للاضافة جوب از میان نالام امواج محبت بالاضافة في اللغتين
 سر بر اور دو وقت **بيت** عبادت باوجودت خطا لمحبوب
 که وجود من با عدم مضارع من ماكون تو بمان من المديان ودر سخن
 بضم السين وفتح الحاء والفاء فيما ذكره الاوالم انك بفت ولفه
 بر دو جان سلیم **بيت** عجب از کشته بضم الكاف العربی

البحرین علی

بنامه در خیمه دوست فار موقع الموت علی از مذکر چون الامانه
 جان در او ردی اخرج روضه سلیمه بضم المفعول **حکایت**
 علی از متعلمان جمال بهیجی معنی الحسن داشت و معلم از جمال
 حسن استنیت است فان البطل الحسن خاتمه الحسن البشرفی
 دون الحوان با حسن شیره و او بفتی بن ظاهر جلد الانسان
 میله داشت حاصل الكلام ان المعلم كان تحت علمه المبرقانی
 له غالب او درین سخن بودی که **قطع** نه چنانکه تو مقوم
 ای هستی تا من و هر وجه اهل الجنة که با تو شیشه و در طبع
 این که کمال العشق فیان غیر المعشوق فیلزم بان النفس
 زویدت توانم که دیده بر دوزم مضارع من دوزن الملدا
 وجدنا عبارة المتن في نسخة اخرى انما هو من قال بطل دوزم
 بر کرم نمی اختار النار و در مقابل بسم که تیری ایداد العاشق
 بر خنشا هذه المعشوق علی کل شیء الا قبل **بيت** دیدت
 خوشبخت اگر تو اساعتبت بادشاهی که کید خوشبخت
 بارای بسکوت ای قال المتعمر من لم يعلم الحیا انک در ادا برسم
 اجز باد و بدل جوی من در ادا بسم بکون الغا و بکون
 فرای که در اسلام با بسمی باده الوحدة ای خلق غیر علی
 می بیند که ای بسندیده نماید بکون بقره بر اسم مطلع لسان
 تا بدیدل ان شغول نوم فان تبدل الخلق بضم الخاء و دون
 تبدل الخلق بفتح الخاء و کفت ای بسم این سخن از مذکر یسر که
 نظر که مرا بعت جز و من می بسم **قطع** چشمه در اندیش

ابن سیدی علی

بالاضافه اليه كونه باو مع الكاف الوجود من كذا وكذا عليه
 حيب فايد من شش در نظرش قدم الشين المعوز
 كره مني باو الوحدة دارى باو الخطاب و هو واجب موهون
 دوست نبيد بتران يك دست فاني عين العا و ناظره الى العيب
 وعين الصدق ناظره الى الكمال **حكايت** شين ياد دارم كه يار
 عزيزم بر يد به مجيبه از در آمدن و خط حجاب به اختيار ارجاي
 من مكان بهر مقدم اي وقت كبر علم بر استين نشسته شد اي انطفئ
شعر اي اي ليلا لطيف اي خيال من جلوي كيشف
 بطلعت اي بوجوه التوحا اي الظلمه مفعول عجلو و هذا المضارع
 مع قول شلت بك تين و صفتين اسم مصدر من شلت من
 اعدا جزم كه ابن دولت ارجايت واحد من ثلثه العجز الطويل
 ويقال مثل المنة من ارا معرفه الاوزان والهندسه الشعريه
 فليطالع كذا المنة من المعارف بمشيت اي فني و كذا
 الى العيوب و غيب عما كره و ارجا كذا و يدعي جرائع و كذا
 فلما عانت لفه ثمان بقم الكاف الفارسي بدم اي ثلثه كذا
 اقرب بآمدن طلعت الشمس و نيز نظر فاني القدر **قلعه**
 چون كراي اي جبل تقبل بپيش جمع بدم موهون خير شش الضمير
 راجع الى كراي و لفظ خيل من خاصن اي قم اندر ميان جمع اي
 فيما بين الجماعه بپيش مفعول كذا بقرينه المقام اي اقبل و كذا
 الرجل انقبيل و من قال في شرح قول المعنى بپيش الضمير راجع الى
 كراي و هو حجب المعنى مفعول بپيش فقدر بپيش بپايس

ابن سيرة علي

في قاعه العوب و البج و راي لو كان الحيا و شش كذا و است شير
 لب وصفان بتر كيبان استينش كيد و شمع بكت في قاعه القدر **قلعه**
 بتر كيبان شش كيد شمع او كذا و دورا و ارا كرايه سن اولد و كرايه
 خنده ايشير بپايس و دوت بكيدي و شمع بويديز **حكايت**
 بلي و شش راند قانديه بود كذا فاعليه ضميمه كبي كاي
 خطاب للصدق نشاني لغت اي القصدي شش في
 بالبا و المصدر كذا ملو **مثنوي** دبر موي باله كيج كذا
 اي كرايه شست و وصف ترتيب و كذا اي انش السكرا اغلب في
 القوي و الحواس الكاينه في الراس بوصف بالتراس و دوت
 الت و الخطاب بدم دامن اي دامت از دست اي من بدي
 معشوقه كذا بدم بپيشه اختاره معشوقه دون معشوقه القدر
 اكرم اراي كيد بپيشه باله كرايه كيد كرايه كرايه كرايه
 المعنى كرايه بپيشه الفارسي و قال من لم يعرفه و قال كرايه
 باله كرايه كرايه كرايه كرايه كرايه كرايه كرايه كرايه
 كيف استصعب و اذ بجمع اسنده الى بعض الكل و الحال انه لم يبين
 معني القدر المص **حكايت** شامد كرايه و فاني ايد الى زيادة العقب
 بپيشه كرايه كرايه كرايه كرايه كرايه كرايه كرايه كرايه
 و مضاده مفاعله من الضد و هو مضاده الى باران خلا نشانه
 كلام مستقل و في بعض الشئ كرايه كرايه كرايه كرايه كرايه
 الكلام شش **شعر** او اجيبه في راقعه بقم الراد و كرايه و كرايه
 القادر اليك و التي توافي المنة السهم لزور و متعلق بيجيتني

ابن سيرة علي

و آن جنبه صلح ان للحوصل و الا و اما للعطف على المحذوف ای ان لم
 یجی او الحال و معنی ان و من تلح عن ان فانت محارب جواب اذا و
 قیل فی الترتیب **ت** قبل که بولدید که من زیارتی که هر چه صلح
 کلو بر من و محارب بر من **قطعه** یک بالباء العربی ال داخل على الفظ
 یک نفس که بر میخت ای اختلط یا با غبار هر بون بس غبار که غیر
 وجود من بشو بضمین بخنده گفت فاعله ضمیر بار که می شمع جمع
 المحذوف فاعله اظهر و الزانی چه پروانه خوشترین بکشد قبل
 الترتیب **قطعه** چو بر نفس قرش یا واره غبار او دمه
 غیر تیل و ارفع اوزن دیو کلو بابتدی که می شمع جمع ای محار
 بکار غنچه که پروانه کند و زین دیو **حکایت** یاد دارم که در ایام
 پیشین ای فی الايام الماضية بریدان هذه القصة وقعت فی ایام
 الشباب من و دوسی بیا و الوحده برید الحبوب چون یادام
 در بوسی عماره عن کمال القنانه صحبت و استیم نگاه انصاف
 بالکون سفر افتادی سافر الحبيب پس از مدتی که باز آمد
 ای جاء عتاب غبار که ای شمع ع العتاب که درین مدت
 قاصدی بیا و الوحه بالفارسیه یک نفر ستادی الی التفحص
 احواله کفتم دروغ اندم که دیده و قاصد بمال تو روشن کرد و من
 محمود کما فی **ت** می نوشتم و بر نامی بر دم حس که چرا
 پیش ازین متناقض روی تو **قطعه** یار دیرینه ای قدیم و
 کو بضم الکاف الفارسی غبار که کید کما عرفت و من قال مقول غفل
 بزبان تو به مدته نهی من را و ان یعنی آنکه انقدر علی ان تا مر غبار که

ابن سیدی علی

و انوب بکلام که غلام بقول که مرا تو به بستم بخوابد بودن معنی
 باز که بکتاب تو قلیچ ابل اولاجی و کلدر رستم نظر رشک معنی
 الغبطة و ایدم لک و من قال یعنی غیرم فلم یأت بالمعنی الاصل
حکایت سیر ای که کن الرء و انک **حکایت** ای جمع ان و ان
 نظر بکون الرء و در تو که اعطی ان احدا نظر الیکش جانما
 و المعنی هذا الذي ذكرناه و من ظن ان لفظ سیر نظر و صف
 تر کسب ففعل اخطا باز که می در نفیس که ای لا یكون الامر لک
 کس سیر خمد بودن ای الی جمع احد من مشا بدیهه **حکایت**
 و انت کنی را دیوم بخت شخص بیا و الوحه
 فیبر که قار و راضی از و یکبار ای لا یطلب من انک سیر
 غیر الكلام جور و او ان بر دی و تحمل بکرا که دی قد عفت
 فراوان و بیکرا که باری بطریق صحتش گفت دلم که ترار
 محبت این منظوم یعنی المحبوب علی و غرض انک نیست
 و بیا ابن مودت بر لعل نفع الرء البعیه فی النون الثانیة اذا
 دخلت الفعل و غیره انقضت نحو ماتت و می و ان و اذالم
 ترخل علی شمس محبت بالباء و من قال بیا مقصود من محبت
 ففعل اخطا و لم یف ان صاحب جال غایب قال ان لفظ نه
 حرف لغو و انرا که آخره ماء علامه با وجود این معنی ای فاذا
 کان الامر كذلك لا یف قدر علامه باشد خود را می کشد که ان قال
 انقوا مواضع الترم و جور بیا دبان بر دیون گفت فاعله ضمیر
 دانشمندی یا عتاب از دامن روزگارم بار که بارها

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

لأنه اذا شئت ان تسمى الموصوف كما ان لغوا ما شئت فوثق في التبرك
عبارة عنه ومن اللفظ في قال عني بما سر نادى سر نوح بشير
واذ به من مؤثر التثنية كمن رقت وهي كفت مضمون البيت
الآتي **بيت** شب پرده ای انچه شش که وصل آفتاب نشود
ومعروف بازار آفتاب نکاه مضارع مثله کاشن یعنی
الانقاص ای بگفت و سر کرد و پریشانی او درین اثر **شعر**
فقدت بضم الفاء وفعل المتکلم زمان منصوب علی ان معنوله
الوصل جمل علی انه مضاف الیه والمراد الوالوال والخال جامل والملة
حالية بعد متعلق بجامل لذلک العین من قبیل اضافة الصفة
إلى الموصوف والعین بالفتح الحجة قبل طرف جامل المصائب
جمع صیبة وقیل فی الترجمة **بيت** زمان وصل یتدم کتب جو
بلمر کتب لذلک قد ریز غشک مصیبت اولما دین **بيت** بمانای
بالمد وسکون الناد امر من آمدن و مر بالمش بضم الکاف العربی که
یتشت مردن ای الموت قد آمد حوشه کرس الون زندک بالیا
المصدی کردن وقد کتب علی هذا الکلام اما شلو ومنت باری جل
وعلا یس از منته باز آمدن جیس من التسم ان خلق داودی
بیا النبی ای الصوت الذی کان له صوت داود و عدم متغیر
شده و حال یس علی کالاولی بزبان آمده ای انقص و
بریب ای تغیر ز نحو انش ای ذقنه جوا فیل بکسر الباء
وسکون الهمزة جعل کردی بفتح الکاف الفارسی و یا الوحدة
نشته اراد الشو الناعم و معروف بازار غشش شلست

ای

ای انکه متوقع بک الکاف ای بر جود در کلماتش بر کما که کفر
ای فرست منه الا طرف و کفر **شعر** آن روز برادر بالوقت که
خط شاد بدت من قبیل اضافة الموصوف الی الصفة بوا برادر
الشعر الذی ولده وقیل برادر با دخت شجیه ای او ابل طربور شیه
وهذا اوان سورة الکافه الحارثی ب صاحب نظر برادر بالفضل
انظر بلندی برادر بالحکایه او و بریادی اصلش الضمیر راجع
إلى صاحب نظر کتب اصله که انش والضمیر راجع الی قوله جوا
و ضمیر انش الی اشعار النابتة فوق الشو الناعم الاصل قوله
برشت ندی وقیل جوا انش الی اشعار النابتة والذوق
و اخذ من الفاعل کتب کلامه بقوله وانت خیر کان الی انش
ح ای تعال و کسر بدل ضم کما لا یخف **شعری** تانه بهارا
نداد و رقت بفتح تن واحد الا وافی و انش و الخطاب
رشد ای اصغر و کس ای القدر و کسر منه ای من نهادن
کات من سر شد انطفت چند خرمی و کسر کس بیا الخطاب
فیما و اوت باریه اعلم ان اللفظ باریا و الفارسی النش
الخاصیة بالترک بیلدر و باریه مکان فیما بالترک بیلدر یعنی خصوص
کس فی ان کلمة الدوایه قد زالت بشت کس و کسر علی کات
و نه بعض النسخ کثرت بشت ناز بر ان کس که خیر است
خیرا و بعض النسخ کثرت و قیل فی الترجمة **شعری** تانه بهارا
و کسر اولی زره چه کتب قومه که و دم اولی سر و نه
صلیب سمن و کبر ای کس ای برون و لای فکر اید سن و شول

ابن سیدی علی

ابن سیدی علی

كشيء واذا طلبها رده نازي انما قيل كما مر في **قطع** سبعة
 وربع ففتح الهمزة ثلثت واللام من سبعة لحيه الجيب ومن باع
 وجهه وانما ان كس كالمين سخي مفعول مقدم لقوله كويده واشاره
 لا قوله سبعة در باع نحو ثلثت اي يوف ذلك الغالب مضمون
 هذا الكلام والمص لا يرضى به يعني اذ اذنت قلبه از روى ولمان
 خط سبعة هذا الهمزة البيت بيان المصراع الاول والاعتناء
 فاعل لقوله ليس بمرجو ووجهه خط سبعة مفعول اي قوله الشافي
 يطلبونه طلبا قويا ومن قال وجموع قوله از روى ولمان لم يفتعل
 وانما علم يوف الاشارة ولم يوف البيان من المبتدئين بوستان نو
 كلام ابتداء في الآخر البيت والمار من البستان وجهه الذي ثبت
 في الشعر كذا يفتح الكاف الفاسي مشترك بين الترخيم والعجم
 اسم ثبت معروف يقال له بالعرب الكثرات **ترا** بيت كاتبة
 زار اداة الكثرة كما في كلامه والياء للوحدة ففتح قوله كذا زاريت
 بالتركة كذا الكدر بس كبر وفتح الكاف الوجه في روي كذا كذا
 تفتح الشعر وقطعة ثبت وقيل في الترجمة **قطع** ديد سبعة
 باخذة خوند **ب**لو او كبر وروي اوله وليم يعني كوزل بوزك
 خط سبعة **ع**اشقك كوطا **ع**اشق استر **ب**وزك **ب**انج كذا كذا
 ينجك بوزك **ب**ينه **ب**تر فلما وجدته بعض النسخ هذا البيت ان
 قوله تو كذا في السنة الماضية برفته **ب**فتح التاء ووك الهمزة
 القامئة مقام ياء الخطاب فان الهمزة في اللفظ الذي آخذه ما
 تقوم مقام الياء المفيدة للوحدة او الخطاب خوند **ب**معناه

ابن سبكي على

قطع

على الاول بالتركة يقول وعلى الثاني قبول سن ومن لم يوف الحق
 ولم يقدر على التحقيق قال برفته بفتح التاء وكسر الهمزة وسكون
 الياء اصله برفته والياء للخطاب قيل وقد عرفت الهمزة
 بعض اللفظ وضع وبنو قد مرنا واذك مثله قوله لم تجا نده صحبت
 وسازنده وجماع وكوشه تحول وقتنه دولن وغير ذلك
 وقد يقال ليس مرنا همزة بل كبيرة بالخطاب بعد التاء
 المفتوحة الا انه في اء باشا ع الكسرة للوزن والقول الاول
 اشبه بكلامه فاعرف ما قلناه من التحقيق يظهر لك
 ما قيل في حال وقد قيل وقد يقال جوا هو حال اي حال كونه مثل
 الخط في حسن المغلة وفتح الهمزة وميلان القلوب امثال
 اي في هذه السنة بيايدي جو يوزي بياء الوحدة وهو الفريد
 بالتركة بارس اي حال كونه مثل الفريد في قوة القلوب
 سبعة خط سبعة دوست دار فاعل على غير هذا نه لفظ على الدوي
 وقد روي بالجمع العرب **قطع** كمر صبري بفتح الكاف اي انقلع
 الشوائب تحت شجرة كذا **ب**وربع كمر كمر كمر كمر كمر كمر كمر
 وفتح الكاف الواو من كندن ومن اقدم على الشجر من غير ان يعلم
 المقتن ففتح الواو او ونا اء حرف عاطفة حيث قال بغير الواو
 العاطفة موى بنا كوش مفعول كمن اي تفتح ذلك الشعر والعامل
 المذكر على ظن عارة المقتن افا والمغنى بقوله يعني كمن موى بنا كوش
 راو صبري برفته كندن او في علم البيت فقدمنا خير
 المعنى واذكلامه في نظره كلامه كيف نطقا وارتكب اشكافات

ابن سبكي على

ابن سبكي على

ابن سبكي على

الباردة ثم قال لا تميز من النسج وكن عا مفع وكن عا مفع وكن عا مفع
 الثانية ولا تميز ان ارتباط قلوبى ياكوش على ما قبله لا يخفى عن
 التكلف هذا كلامه فانظر في حكاك كيف وقع في الخلط الكثير
 ولم يبع الحق اصلا ابن دولت نام كنوع اى الحق بسما كيد عينا
 تنهى هذه الدوله كدرست بخان دانكى همچو تو بر ريش اى لو
 قدرت على عدم خروج روحى كما قدرت انت على عدم خروج
 لحيته كذا كنى تا بغيا مت كبر بريد وكن لا قدرت انما على عدم خروج
 روحى وانت قدرت على عدم خروج حيتك **قلعه** سؤال الهم
 واقسم بحال روى نزلهم مون چر شدك موجر بركه كالكاف
 الفاسكى ماه اى حول القم چر شدك فاست اسم مفعول من جوشدين
 بخند كفت ندام چر بود ورم اى لا اعف ما وقع لوجرى مكر
 عامم حسن سياه بولشده است اعلم انما الناظر في هذه الحكايات
 ان الايات التي اورد المصنف في حكاية المحبوب في غاية الحسن
 ولا يقدرا على امتيان مثل هذه الايات في المذمة المذكورة
 كما لا يخفى على المصنف **حكايات** سكا انز مستوفان بسما الراء
 المكنه تعذر والمغرب والمغرب بولشدي ليس بوجوب بخالص
 بريد كذا ما تقول في المرد بالضم والكون وهو الذي لا حية الرضوه
 سكا كذا في حقه فم قول ما دام اى حقه لطيفا بخاشن فذا تشن بضم
 الشين يلاطف في موقع التعليل لقول الاخيه فم بضم بضم
 من المصنف بخوب ويطيف في رشت كند وچون درشت كند لطف
 كند و دوسى نمايند **باي** امره كند خوب روى بود لفظ خوب

روى وصف تركبى نجي كنفار وندخوى بود وكذا لفظ فتح كنفار
 ولفظ اندخوى چون بر ريش آمده بلمعت شد معبر رفت
 مردم امير ومهر چوى كلاهما وصفان تركيبان بود فيل في
 الرمي **قطعه** چون بكب بول خوب وثير ندي آى سولوك اليه خلقت
 ايوره چون صفك كيد كيد لسته اول آدمه قار شور شرت ايدر
حكايات كجى لا از علما پرسيد باس ماه روى يرا دل محبوب
 در كلوت شسته ودر باسته ورفيان شفته اى نايون وكن
 حال الجماع وشهوت طالب والامانع چنانك بوليد الهم بافع
 بوقا فل من السبع و هو ادراك الهم والناظر في هذا الكلام يحفظ
 الكلام على ما وقع همچو داخ كخطاب لوك العالم بعفت برون كاري
 اى الرى بولوب كات بماند كفت ذلك العالم الرقاء روى بماند
 سلامت از بولوبان بماند **شعر** وان سلم الانسان من سوء
 نفسه هذا شرط فمن سوء ظن المذموم على علم وهو بالشرط قدم
 فافوه ودخل على متعلقه بوقوله فمن سوء الظن وروى في
 التوقييت كرجح كيد سلب او انفسه زندان وليك قور نايفه من شيد
بيت تهايد بس كجوشن شست من اى على حاله بالسلامه والمراهم
 ومن قال بغير شراخو الاصلاح كى كذا فم بول المرد بكن توان زبان
 مردم من فيله التوقييت يار كيد كند والار اسم اقوده
 اما كى بخلقك دلى بغا سله اول **حكايات** طوطيه باليان احبها
 اصلته والاخرى الوحده باليان راجى در نقص بالاضا و بوالين
 فارسي كند اى جسيوها فيه وهو اى طوطى كجوشن باده او

التركي على

حكايات نقص و نقص

اشاره الی قول زانی خا بده می بروی گفت این خطبت محفوظ
 و جنت محفوظ است و منظر ملعون و شهاب بل جمع مال بالکسر
 بمعنی الخلق یا خلق ناموزون و بنیادی الی قول با غراب البین ای
 غراب الفراق که اثره حکایت الخطیب یا بیت بین ویرتک بعد
 المشرقین ای بعد المشرق من المغرب فغلب المشرق و یجمل الی
 بعد مشرق الصیف من مشرق الشتاء **قطعه** غلا الصباح بروی
 تو هر که بر خیزد ای من قدام صبا و زای و جهاک صبا ح روز سلامت
 بر و س با شد لاشماک با ختری بیاء الوحده چونو دجبت تو بایست
 بیاء الحکایه بالترک کر ای و لا مقصود من و لیک چنانکه تو ی
 در جهان کجا باشد لای لافیک فی القبر عی ای عجب من هذا انکه
 غراب انجاده طویلی چنان آمده بود عباره عن کمال الضعفه
 الاحوال کما انی قائل الان والاقوه الا بالله انکر دش بفتح الکافی
 الفاسی کلم مصدر یفعل می نالد و دستهای تغایب بر یکدیگر می بالید
 من الخیره و نه لغت این جنت محفوظ و طالع دون بمعنی الذن
 و ایام بوقلمون قدر معناه فی الدیاجه و المرد با یام بوقلمون
 الا زمره المتعفه و الملقه تلاق قدر کون الدال من التخی
 بیاء الحکایه که بار خانی در دیوار با عی بیاء الوحده فیها می رفت
بیت بارسا را بس ای کیف این قدر یقین زنای زینب قوله
 که بودیم طوله زنای ای در سکت صحبتهم و قبل فی الزجره **بیت**
 زاهد اولان بودیم زنای که اولایم طوله طریزالک • تا چه که تخففت
 من کنده که ده کم روزگارم معناه بالترکه که روزگار بن بقوت

آن اشاره الی قول که در سکت صحبت چنین البی اشاره الی قول خواجه
 وصف تریبیه احدى البیادین الموحده ناجض فصعبت غلاب الیام
 بالترکه که بر منسوب **بیت** تا تو یافوزین سال مکوی • بدی ککه
 کشتی میی در ای غنادر ای عی المعین احدهما الجس و الآخر
 بمعنی او دخل ای من الخط و آمدن و المراه بها هو المعنی الاول و غیره
 بالجس الذی کثیر الضد و الباطل و من لم یعرف اللغه غلطه المعنی
 حیث قال بمعنی باطل لای و مع هر طریقی بن بد بلا معنی بقوله و کان
 بعقوبت آن مبتلا کرده است **قطعه** کس نیاید بیای دیواری
 معناه بایست که کس کلمه بر دیوار بدنه که بر آن صورتی احدی کما یکنی
 للکلی • بخار یمن نقش کند لغیض و جهاک که در ادب هشت
 باشد بجای شرط دیگران دوزخ اختیار کنند خاوه و قیل فی الزجره
قطعه مک دیوار بدنه کما کنگ صورت کنگار ای که سکت بر الوعفی
 اولوایه غیر طریقی مو احتیاج ایام بن مثل یقین کلام المعنی بان
 آوردم ای اور دتا جلای فرما بود که چند کنگار ای عالم را از نادان
 ای حامل قوتست نلوان را از نادان صد چندان برادر اکثره مطلقا
 و شستنت **قطعه** زاهدی در کالج زنای بود مجلس الزمان
 گفته تا بدی بیایست بری خا شویب منسوب الی الماده یخی ای نه که
 ملوک در ترش مشین غلبه بقوله که تو هم در میان ما یخی بیایست
رباعی تعالی نوده بجای خا شایط و لا اله الا الله یقین بیوسته
 بایست که بر سر زاول شمش تویم در شمش مثل الخطب الیام
 در میان نشان رسته باضه چون با دلخالف یعنی انت ای زاهد شخص

در اول و آخر و در میان
 بعضی بیایست

مخالفه كالحرج الغلبه لوافق چون سماعه مرید فی الباب الاول
 ما خوش و كذا چون برقت شست می مثال الثانی فی باب الودع و چون
 رخ نسته و مثال الحدیث الانقباض **حکایت** رفیع داشتیم که سالار با هم
 سوکرده بودیم **بیت** هم می چوین اخوت قیامت **خاتمه**
 رای که راه حج بود و ما می و نمک خورده و در آن حقوق ثابت شده
 بینا از بسبب نفی آنک صفت نفی آنرا خاط من لفظ ارا اسم
 مصدر من از درن و مو مستعد فالمنع انرا قطع و من قال و فی تعال
 تا ذی فم نصبت و اداست دوستی بایا المصدری سببی
 بضیضین قمره بیا نشد و این معنی مع هذه المخالفة و البتة
 باله کاکل بالخلق از هر دو طرف ای من الجانین حاصل بود
 علم که سبب آنکه و من قال ای دلیل فم نصبت نشود که روزی دو
 بیت از سخنان من در مجمع فی لغت و الیمان بدان **قطعه** نگار
 من چو در آید بخنده و نمایان با کاف الفارسی ای الملمع عکاسه
 کند بر چهره ایشان جمع ریش و مو بالقرنی و بش و یاره فلانتر
 فلا حاجة لان تعال بر جهات دریشان که مقبل چه بودی بالحق
 نولید ای بالراء المله حرق شرط لغش ای صدغ الحبيب بستم
 افتادی وقع بدی جواستین کرمان مثل کم الکرام بدست
 درویشان ای فی اید الفقه و طایفه دوستان ای بعضی منهم
 بر لطف این سخن که بقول السی فی هذا الكلام لطاف بکلمه
 حسن سبب خویش کو می بایا المصدری فی اشاره و اود
 بودند و او اشاره از ذکر الرفیق هم دران میان مبالغه کرده بود

این سیدی علی

این سیدی علی
 این سیدی علی
 این سیدی علی

این سیدی علی

این سیدی علی

فی مدح هذا الكلام و برکت بفتح الفاء و سکون الواو و الحرف قدیم
 تا سف خورده فان صحبه الفضلاء و نعت جليلة فمن مات ملک القبر
 بنشینان تا سبب و خطای خویش اعتراف عوده و تاسمت
 هذه الفقه مع لوم آدم که از طرف او هم با لغت و سکون
 رجت هست و فی فو لم اشاره لان الرحمة فی کانت حکما
 عنده ایضا این بیتا فرستادم و صلح کردم **قطعه** زما در میان
 عهد و وفا بود یعنی السی فکال بیننا عهد و وفا استغفار ما انکنا
 جفا کردی و بدید می نمودی البیا ان المنطق فی الخلق بالمتوسطه
 مصدره بیکبار بالکلیه و من قال او لا ای مرة واحدة فلفه
 مراد و لفظ باری ثم فی خطا و تیره واحدة فقال یعنی بالکلیه از
 جهان دل در توبت ای ترات جمله الدنيا و ما ربطت فای بک
 فقط غدا ستم که بر کردی بالکاف الفارسی و یاء الخطاب من
 که دیدن معنی الا یجوع لا یمنع الدوران و من قال یعنی اعراض کردی
 فخره و بلازم معناه لا یبرودی بایا المصدری یعنی لم علم آنکه
 ترجع غش سر بیا هنوزت که رسالت ای لو کانک الان راسل
 الفصحی باری ایث الی و من قال جمع الایمان فی غایت بلعنه
 که از انجور بر باشد که بودی و قبل فی الترحیم **قطعه** اگر آمده بزم
 یو قیدی بمان جفا دید و فاسق فی کاس بکلیه کلمه من سکه
 و بر دم بماند و نوبت تیر و تاس که رسالت بیک سکه و کلکل
 که اولون دخی مقبول الا و لاس **حکایت** یک رازنه صاحب خیال
 ای المرأة الحسنی بود در گذشت از جهان ای ماتت و ما در زن

این سیدی علی

این سیدی علی

این سیدی علی

ابن سينا

ابن سينا

الى الصفة بالتركيبين كما يفرقون ان الحرف بعلم صدق الفتح
الضاد وكسر الميم والراء وفي بعض النسخ بعلم كايين وكا واثناسف
نسخة بب كايين وحقان متعين مما لا يرد بكون الدال الزحاح
بالجاء والمعهلة اي من مخاطبة جنان رجيدى كناية عن كمال التأذى
وتحكم صدق الزججارت بلجيم العويل جارة تدعى الفضا جارة شابع
في الارض وانما البان بان يقال بمعنى حال خلاص لغوي ابن
طائفة لفت بكونه ودر افاق يا عزير سر يد به زوجة التي ماتت كانت
تأديدن زن من جنان دشواري انكر ديدن ما در زن **مثنوي**
كل بتاراج بالتركيبا رفت و حار ماندا وكذا الخ برداشتند و ما
بماند بر يد بالورد والكثرة زوجة وبالشتوة والطينة انما بادية فقول فقم
لقول ديدن بر تارك بفتح الراء فقم بانه قول وعقد شرا تاركش
سنان اي امر ديدن مضمون هذا المعنى مبتدأ وخوشتراي سن
از روى دشمنان ديدن مضمون هذا المعنى خبر واجبه بانه
دوست بر يد معنى بر يد نيكو دشمن بناید بالتركيبا تابر دشمنی
سكا كمر كور ملكي و دارم كدر ايام جوانه بالياء المصدر كذا
دشمن كور و اليا الاخرة للوحدة ونظرا دشمن بانه روي الياء
الاخرى كالأول لتأصل المعنى كنت عاشقا فاما لم تشا به وكنت
اطوف تحت الجيب ايام غوري كحوريش الحور بفتح الراء الحارة
وهي الليل اب دمان ارجو شاديك بالياء والحال المعجزة متعدي
خوشيدن و بولام بالتركيبا و شقي وقهر مع كذا في الواجب و
المعنى ان ذلك الزمان كان غاية الحرارة بحيث يخفف الرطوبة العابية

ابن سينا

في رفق من شدة حرارة ومن قال بفتح النون فلم يعرف اللفظ **مثنوي**
بفتح النون المهله الروح الحارة وهي في الدنيا من استحوذت انوارها
باب والحي متعدي خوشيدن و بولام بالتركيبا فنانق والمعزان
ذلك الزمان كان في شدة الحرارة بحيث يعلو عن العظم قال ابو عبيدة
الحور بالليل وقد يكون بالياء والسموم بالياء وقد يكون بالليل
الضعف بشرية تاب اي طاقت اقلاب سحر الفخر نصفي
عند اشتداد الحر تنور دم لاجرم التجاسر به ديوارى كدم شرب
ومستقر الكسر رمت حر تنور از من ببر بفتح الباء الاول وفتح
الثانية بمعنى يزيل ويأبى بالياء والعربية وباللحظة انش من دو
نشان اي بطن النكاه انما يكسب بالياء المصدر و بولام و ابو
ما بين باب الخارج وباب الدخول في حسن محب و ك الزا والاف
لا قول خاز روشنايد مع الضياء وديم جمال بل من روشنايد
والله ابر صاحب الموصوف بذكر ان محاسن از بيان صاحب
اي حسن او عاج ماندا بضم الباء وفتح النون جنانكم در شب
نمايكه اي في الليل المظلم بفتح بر يدي بطلع يا حيات الظلمات
بدر يدي بخير في حجاب الوضوء برف ببكون الغاء
وصف تركيب بالتركيبا كرو صوص مثل خناب بمعنى فانوصو
بر درت والجملة حارة وتشكر براني ريخته بود حصول الالة المعذرة
وبوقى فوق العين والراء المعجلين برا ريخته نازم بطلان
الضيق ارجع الى قول برف آب مطيب بفتح الباء المثلثة كره
الفاعل صاحب جمال يا قسطه و چند انكل و يش در ان بجليده كم

مفعول من جريد فطية منه بالجمله شراب از دست نگارش
 بر گرفته و بجوردم یعنی نوشیدیم فان احد عباب عمل مکان الاخر
 و عمره از سر گرفته شبهه ظاهر با قصر کا اعطش لفظا و معنی
 بقله و هو العلم الضمور علی المسکن و بجانب الایب من الصدر
 و فتح قلبا کثرة قلبه اولاده خالص البدن من قلب الخلق ای ابتها
 لا یکن و یستغنی من الاساعده ای لا یقارب و کذا ان یزید رشف
 الزلال ای حقه و هو ای مقصود و هو ای الرشف بالفتح و اسکون
 علی ان فاعل یسیر و الزلال الماء الغریب الغلاف و اول الوصول
 شربت بجور متصل بقوله لا یکن و قبله الترتیب بیت
 کو کلمه صومدر در آن قافیه زلال که برین بخور از اجسام و می دهم قطره
 حرم هذا اللفظ یوصف به المكان المزین بالماء و الخلا و یوصف
 به الزمان شعر روز تو ای عید خرم با یوسف به شخصه ای
 بفرح و سرور و یجی بالیاء المصدریه یقال خرم و یدر به معنی
 الفرحة و الفرح کذا فی بحر الغریب و الایاء ههنا فاعله در من لیسر
 و کلمه زلال قول طالع و زایده فانی کونها زایده شایع و من فسرده
 بقره شادی نقده خطه و ان فرخنده بمعنی مبارک طالع که چشم
 بقره و بخور الیوم العزیز برین روى او و جمع افند بلا و او و
 بامدادی کل صباح مستحی بالاضافه بیدار کرد و بالعطف الفاس
 نیم شب الی مسکن الذی سک من الخمر و نام فانه یستقیظ و
 یعین فی نصف اللیل مست ساعه یعنی من سکر من جمال النساء
 فاما یعین و روضه شری یوم الحسب بامداد صاحبها فافاد

ایندی علی

المعنی الصبیح الصبح فلا تنفک الی عاقبل ای بامداد و روضه شری حکایت
 سالی سلطان محمود و حواشیه اسم ملک با خطا بر ای مصلحه صاحب اخبار
 برید از جلد و انرا عجم کافر الکاف العوبه و ففتح العین المعجم
 بلده و در امدادی دخالت فریده ای دیم از جوبه بالیاء و المصدریه فانی
 اعتدال و نهایت جمال جنایک و در امثال او گفته اند رباعی معلت بفرید
 السلام و بالخطاب محمد شوقی بالیاء و المصدریه الی المطبوعه و بالی
 آموشت ماضی من آموشتن بمعنی التعلیم و طاف و ناز و غش و ملک
 با کاف الفاسی و بالیاء و المصدریه آموشت کلا و ام من آموشتن
 سکل و حوی و قد و روشن بفتح الراء و کسر اللوا و اسم مصدر من یفتن
 کما و تظلم به و هذا المصراع یومون ندریدام فکدرین شیوه
 از بر ای آموشت ماضی من آموشتن بمعنی التعلیم فان آموشتن
 یجی الا و متعده یا معنی و یجی و یجی بالاضافه یجی کتاب
 المقدسه الذی فیها الرشد فی الخوفان کان یکرع و بالیاء و درست
 ای فی ید و یجی و یجی ضرب زید من الخافیه فی عو و یجی و یجی
 و حلا لا فاعله حاجه الی العوبه و حلا النصیب لان عمره یجی و یجی
 لا یدخل التنوین و عمره و منفرد بدخله التنوین و یکتب الالف و یجی
 یجی و کان المتعدي بفتح الراء و الفاعل معنی خاصه زید و یجی
 هذا الکریم کتم ای بس خطا و یجی و یجی و یجی و یجی و یجی
 اناس و یجی و یجی و یجی و یجی و یجی و یجی و یجی و یجی و یجی
 الحویب هذه اللطیفه جند بدین و مولود برید الفهم ملک شیراز
 و کان شکر کون شیخ سعدی من تلك البلده کفت از سخن سعدی

ایندی علی

چنانچه ای قلم **فقط** **بلیث** علی صنفه الجرمول المستعمل ای صفت متنا
 بنویس که کون ایء والقرع غلط یصول ای چنان متناحیک حالین
 فاعل یصول علی متعلق بقول یصول نیز کاف بمعنی التسلیم
 المحل علی صنفه مصدر شذوف ای یصول یصول زید فی مقابله العیون
 کصوت علی علی جر ذیل حال من ضمیر یسیر مع و هو جر علی نحو
 ای لا یرفع رأسه حال کون علی جر ذیل ای لا یظهر له احد علی غایت الادل
 والکبر جارا و یلیه علیا هو عادة المتکبرین و هل یستقیم الرفع من
 عامل الجرمول استفهام الکافی و فیه ایام کما لا یخفی و قیل فی التبرجیه **لک**
 جو خوا و کون و کون و کون اول ای جمله بموازا و کون و کون و کون
 او جر ایکن آنگاه بنشین رفیع ایتم که رفیع اولی رها این عامل جر
 محلی و البیوعی المعین احدا بالقرع جوفی والاخر بالقرع برادر
 و من قال فی حشر معنی زمان قلیل فلیات بمعنی اللغظ حقیقه باریه
 و و رفت قوت غالب شعرا و اوشا قاله سعوی درین زمین یعنی
 ز دیار نازبان فارس است که کون ای جوفی بفرمان دیگر باشد
 کما و فی الحدیث کلم الناس علی قدر عقولهم **فمن** **مثنوی** کسوف اناموس
 خورشید ایند حاصل الطبع سیر الالباب کسوفت عقل از دل ما
 خورشید اشتغالک بغیر ای حرف نداء و المنا دی خورشید ای
 ای در عشاق صنفه لسان الخورف الذکور بدام توصیف معنی المصدا
 حاشیو مشغول و تو با عزم و زید فیه ایام لطیف با مداد ان که عزم
 معتبر ای مقرر شد ماکس الکوا و لسان ای احد من رفقا اینا گفته
 بودی که فلان مشیر الی السعیدیت دیدم که دوان صنفه مشیر

انتهی شد

من دودن آمدان و ملطف کرد و اظهر اللطف و هو و اوع الخ الفراق
 تانسف خود و چندین روزی فی عدة اقامتک فی هذه البلده چرا
 کنعنت که منم بمعنی سعدی تا شکر قدوم نیز کان رای الا جانی فکر
 میجی الکبار بخدمت میان بسجی **فمن** **مثنوی** با وجودت زمین او از
 بنا مدرکه منم فان الیوم یضیح عند طلوع الشمس کفی چه شود که
 درین بقعه ای فی هذه البلده براسایه احدی الباء و بن الخطاب
 تا از خدمت احدی التامین الخطاب سفید نویم گفته توانم
 حکم این حکایت **مثنوی** بزرگ دیدم اندر کومساری بیاد
 الوحده فیهما و لفظ سار بید کثرت کما مر فی اوایل باب چهارم
 قناعت کرده از دنیا و مافیها بخاری ای تو وطن فیه چرا **فمن**
 فیه قدیم و ناخیر الموزن بشهر اندر نیاید بیاد الخطاب که بار
 بند با اضافه از دل بر کشاید فان ملک مفرقه و ذلک حل علیه
 کلمه ایجا به کار و بان لغز لغز لغز لغز لغز و سکون الفان
 و الزا و المعین معنی الخیف جو کل بک الکاف الفاسی سبار
 شوی کثر الطین بیلان جمع بیل یعنی مجمع مضارع من تودین
 این کلام لغز و بوسه هر سر و و کلام را دیدم ای بولمعا عند
 و اوع الاستیو و اوع که **مثنوی** بوسه و اوع ای بوسه
 چه سودای لافایزه فیه در آن خطه مرشش بدرد و با بیاد
 الاصلیه المفتوحه و الدال الهمله التالیه کما قال صاحب بحر
 الغرائب فی میان لفظ بدرد و کدران سوره کیدر انگریز اصم لمق
 و سوره کیدر انشی بر نه قائله اسن فاکد دیکم **اسدی**

ابن سید علی

بگفتن و آفریده رود کرد. بوسید بنی زهر و بدر و کرد و و قیل تقی
 باباء الود الزاید علی کلین بضم الدال و هذا اخلاصه و ان فاضل کتاب
 جلاله فی بیان لفظ در و است که سلام غسان سبب کو یای کا
 و ادع یان که و آفریده عن الاجزاء روی ازین این جمله نیمه سرخ
 ای نصف و چهار و آن سوز دای نصف الاخیر اصغر شعر ان لم اعد
 انیوم الوداع بفتح الواو اسم نایب مناب التودیع و بالکسر مصدر
 و ادع تا سفاخر تمیزه و حال بمعنی شامش و لا تخترجونه
 فی المودة منصفاً بک الضاد ای عادلاً و قیل فی التبت بیت
 که آیه یاق کون بن اولیتم تا سفون. بوعشق اینچه زین صمکو که
 منصف اولم حکایت خرق پوشی ای رجل فقیر در کاوان
 حجاز همراه ابو دکان رفت تا یکی از امرای عرب را و اصد و بنار
 بخشید و بود تا غرقه در خیال بکس العین کما میانه کند تا کاه
 علی الغفلة و در آن خفاجه باجید العری اسم قبیل من بن عامر
 بر کاران زدند ای اغار و علیهم و بالکسر ندای اخذ و ما لهم
 بالکلیه بازگشتان که واری که در آن کشید ای شعو او البکا و
 التضرع و فریاد و فایده خواندن بیت کز نضر کن و فریاد
 خطاب عام و زدن بکون الدال زر بار پس بخوابد و ادعائه
 بالترا و نغزی آلتی که و صکره و بهر یک دکلر فاذا عرفت المعنی
 فتوف ان لفظ ز و مفعول داد و فلا شیخ ان یضاف لفظ دزد
 الیه و من اختاره فقیر کتاب الزکاة کما لا شیخ مکران در پیش خرق
 پوش برقرار خود مانده بود بیت بطریق العطف التثنی فی تکرار و غیر

ابن سید علی

در بیان که گفت مکران معلوم ترا ارد بالمعلوم مال الرجل خبر و نکات
 علی حاکم لا و کلفت یای بر ندرک ایبر الناس و لیکن مرابا ان معلوم
 جهان الشیخ یعنی الاراس بنوده بهما وقت آن خسته دل باشم
 بناید ای لا شیخ بن اندر حیرت کس بالواو العاطفة و من کل
 فقی غلط دل مفعول است که دل برداشتن ای رفیع القلب
 و قلعه کار نیست مشکل و قیل فی الترتیبه بیت که کز غلفی
 بر سر نه بدان. کول تو بهر منی آن چون که نکل کفم موافق حال
 منست آنچه تو کفم من مضمون البيت که در آخر جواب با یاء
 المصدر ای اجزائی یاء و الوجه التوافق فی الخاطی بود و صدق
 مودت بین کیغینه مودته بقوله یسأله که قبله چشم حال او بود
 بیاء الحکایه و سوسه سبایه و موصال او کمال حسنه و میل
 علی قطعه که ملائکه تقدیر الکلام مکرر آنکه باشند بخراب و بر مکان
 و کز بهر مریون بحسن صورت او در می بلا و نون تصح القایته
 اعنی آدمی و لفظ ز می بمعنی زمین و من کتب النون فلم یوفق
 القایته خواهد بود معنی المصراع الاخیر بالترک آنکه یوزر
 که کج کلید برده او حق دکلر برو می الباء و القسم و الباء
 للوحده ای بخشی جیب که حرامست بخرم مقدم بعد از و نشانه
 الی اوستی تحتی نداء مؤخر و من ظن الباء بمصدریه فقال یعنی
 ختی مودت که منعقد شده است در میان ما فام یوفی الحق ایخ
 نطق جوابی مثل آدمی نخواهد بود اثبت بالبت کشت مضمون
 البيت الاول تا کوی یعنی نگاه پای وجودش بکل اجل بکس الکاف

ابن سید علی

ابن سید علی

ابن سید علی

الفارسی فرقتی علی ضمیر یای و الراء زات و د و و فراق من
 افتراف و د و فاقس بالادان ای من قبیلہ برآمدی خرج و ظلم
 روز ما بر سر خاکش ای علی قبره بحاجت بالجم کردم **حکایت**
 مات حبیب الاحمد بن العشاق و قعدایا علی قبره کالمص بحاء
 احمد بن الشیوخ شغل القبه و ادخل انفس العاشق بن الزراب
 فوصل الراحه المنتمیه الی حبس فتنه قلبه و ذوب من قبره
 و از جمله بیتها که در فراق او گفته می این بود **قطعه** کاش بالترکه
 کاش کان یورک در بای تو شد بعلی رفت خار اجل کاش شد دست
 کشت نزدی بیا و الحکایت یغیر بلام مفعول نزدی بگری علی زات
 و المراد یغیر کنت میثاق قبل اذاک هذا اليوم کما یقول تارین و
 جهان مفعول مقدم بقوله نیدی بر تو نیدی چشم فاعلی حرف
 نداء و المادی مخدوف کما عرف منم بر سر خاک تو خطی هذه الریة
 کما تم بر سر الحکایت خالیه اود عانیة یو کما نفیر بالکلام **قطعه**
 انک فارش القبر یرجع الی الحی و مفعول کفر فقی فاعلی ضمیر قرار
 و حجاب عطف علی قرار تامل و بن نفث اندی تخت الی حبیب
 الذی کان لا یأخذه النوم و الما ارفه موضع الایة نیر اوراق الورد
 و الشیخین علی فاش و من قال الی حبیب الذی کان لا یقر فی
 موضع و لا ینام فمکان الی فاعلی فاعلی و المفعول کدرش کینه
 بالكاف الفارسی فیها بمعنی دوران الفکاک و هذا الی اسناد الحوادث
 الی الحکات الفکلیة فی ریشه و لا حاجة الی ان یراد به ای یوقر
 الفکاک مقداره علی الزمان کما قبل کل رویش بضم الکاف الفارسی

این سید علی

این سید علی

بر حجتی علی ضمیر ک و غر خا ربان بایر که دکن و بیلای و المراد
 شجره الشوک بر سر خاکش ای علی قبره بر سرست بالفهم فاعلی
 ضمیمه خا ربان و هو فاضل من رستن بالترکه بنجک بوجاهت
 او غم کردم ای قصدت ویت جرم قعدنه الی راجه کنوید
 زندگان بمعنی حیوة قرص بوس در نوردم مضارع مستلزم
 من نوریدن بمعنی پیچیدن و تخدیف الدال و الیاء و مستقبلاته
 التخفیف کما فی ما نحن فیه و کرد و کس الکاف الفارسی و المراد هنا
 حواله الی شئی محالست نکردم بفتح الکاف الفارسی من کردیدن
 بمعنی الدوران **قطعه** سود دریا نیک بودی فانی الی کثیر
 النفع کسودی هم موج ای خوف العرق صحبت کل خوش بودی
 مخفف من بودی کسرت نشویند خا ربان مولد دوش و هو غنای
 الیاء الماضیه و قد یجی بمعنی التکلیب و التوقی بینهما بالکاف و الیه
 المعنیه و المجهول کما قبل ما یوجده کتب اللغته چون ای و ساری
 مثله ای ما یزید من نازیدن و المراد به ههنا بالترکه کما یقول و قوا تمق
 الذی باع و صل لانه کنت مع حبیب این زمان اندر فراق ما یجیم
 جوا قیام الزمره **قطعه** جو غیری در یاد اضی اول که خف بوج
 صحبت کفر بودی لعل تشویش خار و وصل باخنده بوزدم دون
 که خاموس و شن و فزنده بکلیم بوزمان مانند **حکایت**

فیقول بالادان
 فیقول بالادان
 فیقول بالادان

این سید علی

الایه کنایه بحر الغرائب و تنبیه المعنی الاخره بالغرب یعنی کواکب بولافنی
علی ما فی الصحیح الفارسی فلیس صحیح حال او اشاره ایچین کمال
فضل و بلاغت سر در بیان نهاده است کاشیانه تالچ و زمام کسر
الزاد بالترک و ینکن اختیار اوست داده ولم یملک نفس ابو موسی
الضمیم المستتر راجع الیک و الباری اعنی الذین راجع الیهم چون تا
حاضر آورد و علامت کردن گرفت ای شریع فی التوخیج که در شرف
الان چرخل و نقصان دیدی که حوی حیوانه بالیا و المصدر فی
کرتی بیا و الخطاب و ترک عیش آدمی لغتی بمعنی کردی قدر نظایر
مجنون بیا لید و لغت **ش** و رب صدیق کلمه رب مهنا للتکثیر
ای کشی من الحکمان لانه من الموم ای عدلیه و وادای فی قیة الحیة
و من قال ای فی حجة لیا و عشق افلم یصب فان هذا البیت من غل
المصداک اعترف بالفاعل المبرأ علی الفاعل ای المستتر فی الفعل
راجع الی صدیق ضم الفاعل ای الباری راجع الی الحیة لما عرفت
آنفا یوما ظرف الفعل فتوح من الانصاح فاعله ضمیر حبیة
ایضا و یوم منصوب باضا ران جواب الاستفهام ای فظم
و ینبئ الی لایحذ عنی منصوب تقدیر مفعول و بوی
فیخرج بالیا و التخیالت فاعله ضمیر صدیق و قبل فی الترحیم بیت
بن عشق و حیدر دست ملامت قیلوی کور مدیرک یوزین نایده
عذر م روشن **و** کاشی کاشی که عیب من جسته در حکم
رویت ای و لسان بیدندی که ان النسوة زاین و جیه و سوف
فقطن ایدیه بن مقام الاتر جی تا بجای ترج در نظرت مرهون

این سید علی
منه و در این کتاب

باجه فی موضع الحال دستا بریدندی ای حال که برونه بلین عن
انفسهم کالنسوة الایه قطع ایدیه بن تا حقیقت معنی ای
حسن الحیج بر صورت دعوی ای دعوی العشق الصادق
عن العاشق کواهی بالیا و المصدر ای وادی بیا و الحکایت فذلک
الذی لمتنه فی تفصیل ان زینجا لما روت یوسف عن نفسها
لا تمها نسوة فی ذلک و قلن امرأة الغیر عشقت عبدی الکفاعة
فلما سمعت باغیا یمن عتیر و قیانت لهن مشکا و عطت
سکل واحدة منهن سکتا و قالت لیوسف اخرج علیهن فلما
زاینه عظم و عتیر فی ذلک الحسن الفایق و جرحن ایدیه بن
من فوط الدهشته و قلن حاش لله ما هذا بکر ان هذا الالحک
کرم فقات زینجا فذلک الذی لمتنه فی ای فرود کالبحر الکفاعة
الذی لمتنه فی الافتنان به قبل ان تصوره بن حقی صورته ولو
صورته فی انفسک و وقت الملامة لعذر تنه ملک رد دل
آمدای خطر بباله که حال لیا را ملاحظه کنای و جهرها تا اندر چه
صور تست که موجب کسر الحیج جبارین قیانت بفرمود طلب
کردای طلبوی و راجع و عرب جمع الحی معنی القیانت بکرید بفرمود
اکاف الفاسی و بدست آوردند برادرانه و جود و پیش ملک
در صحن سراجه بیا شند و نظر الیه الملك ملک در سبیت
او نظر کرد و فلما نظر خضع و بدیدیم غلام ای اسود اللون ضعیف
انوام در نظرش الضمیر راجع الی الملك حقیر اند حکم الی کلمه بن حکام
حرم ای الملك بحال از و من لیا پیش بالیا و العربی بمعنی زیاده

و نیز نسبت به بین بالباء الفارسی چنین بود است دریافت از فم که آن
 الملك لم یسجن حسن لیل و لغت ای ملک از در چرخ چرخ مجنون
 به جمال لیل نظر با نیست کرد و جده بعضی سخن بده الایات
مشهور تر از هر درمن سخت نیاید بخواب ملک و اکثر من خائفه
 رفیق من یک همدر باید بدام بود که با او فتنه کوی همه دور
 لحصول الحرارة دو بهر هم در خسته بود سوزای الاحتراف
 فاموصولة فحصلت من ذکر بیان ما الحی بکسر الحاء المعجمة و فتح
 الیم لمع الحاء و یقال المنزل الحبيب حتی تشبیه باله سج الطیلة
 بمجموع بکسر الهمزة الاول و فتح الشاء الة السمع اعاد الاذن و کتبت
 ورق بالضم و الکو جمع و فاء جمع جماد و همای الورد فاء
 اسم محمده نسیب لونه بالون المراد الحی و قد وضع الظاهر موضع
 المضمر اذ الاصل ان یقول و رقه و ذلك الوضع اما لضمه الون
 او الاستدلال بذكر صحاح من الضم و همی رفع الصوت معی
 و معنی البیت ان الذي مر بان من ذکر منزل الحبيب کومعنی الوقای
 التي تسكن في الحی صاحت معی من شوقها و التذلل لوانها بوجه اسم
 بتأخذه لا واحدا من لفظة مثل قوم و ربط الخللان بالضم و التذلل
 جمع خلیل و هو الصديق قولهم اجمع ارجاء للمعاصر اسم مفعول و من
 عافاه الله تولى العافية من اسقام العنق و اعلم ان المصراع الاول
 تم بالمعاقبة و المصراع الثاني بلفظ و قطع الكلمة الواحدة
 بین المصراعین شایع است ندی ای لا تعلم انت ما بالغلب
 ای ما التصق بالغلب الموجع بقعة الحیم المشرقة ای المولم و قيل

یختل ان يكون الباء للظرفية دون الالفاظ ای استقر قلبه و
 المناسب بالتمام البیت الثاني **نظم** تن درستان را نباشد درد
 ریش قدم بیا نه جز بهمدی بیا و الوجة و بهمدی بالترکی
 دروش کویم ارد خویش لانه بفهم حال الفتان از بنواری
 من ابداء النخل به حاصل بود ای غیر مفید بایک مفعول الفتان
 علی تخبین مع الخطاب او النظم در شعر خود ای و جمیع معر ماخوذة
 ای لم یذقی نیش قدم بیا ای الایام النخل فانه لا یعظم بهما
 تر حال نباشد همچون ای مثل حال اما باشد تر افسانه
 پیش ای پیش نوسون من یا دیگری نسبت ممکن لانه اوشاء
 لا ذکر ای ملک به دست و من بر عضو ریش فان البید الضعيفة
 لا تنافس من الخلع و العضو المحرج یتألم منه **کجایت** قافیه
 همان اسم بلد مشهور احکایت کنند که با غلبند باری و کان
 جمل استخوان بغیر الخی و القافیه بود ای کان یجبه و عمل این
 در آتش کلام سجع و در کاسی بیا و الوجة ای زمانا مندا
 و طبعش و کربش ای نخسته بود و بویان صفت شسته
 من بوییدن حال و متعزای متعرب و بویان صفت شسته
 من جستن و جرب بختین واقع بویان یعنی بیکجا واقع علی
نرسه سبیل و در چشم من آمدن سری سر و بلند لفظ سری باین
 بمعنی المتقیم یوصف به سر و قدم مثلا لوزن بر بود بالضم من
 ربودن و لم یذقت متعلق بر بود و در بای افند و حقیر کند
 و بجعل مقید محبوبا خواهی که کس دل ندی دیده ببند

ببین دید و شوق بکشد و در مضمون کشف
 از مطبوعه

نوردی بالترک حص و در شکی دو حص و در حسن و المرد و ترک الحص کما مضی
 فضا بایکای باب و الکاف الفارسیین بمعنی الی الذي یوضع علیه
 السلم و حقه من المراتج و بمعنی المرتبة و می المردة هنا و الیاء
 للوحدة فامنع است یفتح المیم بمعنی مرتبة مانعة بالیرقة الیه کل احد
 تا یکما می شیخ ملوک لکرا ذی الیاء جعل ملوکا بالذنب الشیخ
 حریف نیست که دیدی اشاره الی الغلام الذی فی صدو بیانه و حیث
 ایست از شید که اشاره الی شید فلیس فی احتمال الوصله فالاول
 ترک **شون** یکم که در باب بکون الباء و یاء الیاء و الزیاده مصدر
 ببعی الذی صدره ترک الادب مرارا جمع دارد از انب روی
 کس مراد هم از الغلام المعهود قد اعتاد ترک الادب و الغضا حیه
 فلا یبال فضا حکایت کس قد مرار فی الیاء ج تام نیکی بالاش
 پنجاه سال مرهون که یک نام زشتش کند بایمان فخر فی ان فیض
 استکمال الملیح هذا الفعل العجیب فی معنی ان تصیحت یا ان یک و ان اجاز
 عن کمال الوفاق فی الاضلال ای نصیحت الاصله قد انحصرت
 یستند ما یجاء مقبول و حسن حسن و فی ایان کون
 کرد و حسنهم و گفت نظر خیزان در مصلح حال من و اصطلاح
 حال عین صواب است لکن فی کون صوابا و سله و جواب
 و لکن **شع** و اولان حبا بالمقام نه قول ای لو وقع ان حبان علی الملاء
 سمعت ای قبلت کما فی قول المصلح سمعت ان من حمده افکای لکذا
 یفتقر من الاقرار عند قول بقیه العین المهرله و الذال المبعی بانه
 من العذل و هو الملاء و فی بعض النسخ یضمین و الذال المهرله

علی وزن الدخول جمع عدل بمعنی العادل و هو مناسب لقوله تنجید
 از عدول **بیت** ملاحت من مر اجندا که خواهی و فی بعض النسخ
 کن که توان شستن از ترک سیاهی بایاء المصدر تعلیل و المعنی
 بالترک زیرا بومقی اوله ننگدن قره باغی این گفت قال هذا الكلام
 و لکن از من اعوانه یخص ای فقیهش حال او اشاره الی الغلام
 بکینت بکاف الفارسی یعنی سلطهم علی یسوعا و تمییز الی الغلام
 لا التفاض و تمت بکاف بغیر الکاف العربی هیئت و صرف الیه که
 گفته اند هرگز از در تراروست ای کل من اخرج الذهب من الکین
 و وضع فی المیزان للوزن و الا اعطاه زورای القوه در بار و ست
 المراد ان یصل الی امره و انک بر دنیا استرس و صفه ترکین
 نادر ای لم یکن له القدرة علی دنیا و بعد دنیا کس نادر و البعین
 علی وصول مراده و من قال بمعنی صاحب تصرف نشود اصطلاح
 قال کذا سمعت من بعض کلل فقام مع معنی لا یفهم من اللفظ اصطلاح
بیت هرگز زردید سر و آورد معناه بالترک هرگز که التو کوردی
 باش آشواز ردی و ترار زوی آمین دوش است ای لو کان میانه
 حیدر المکاب و الاذان من آی و بنامیل و ان کان کالی برف الشده
 و الصلایه فی التملک خلوقه بیا و الوحده فیه ما میسر شد مع
 الجیب و هم در ان شب شخبه بکون الحاء المهرله بالترک نایب
 و سوبشی اخبر شکه فاصه مبتدا و هم شب حرف شکر و سر
 فی موضع الی و شاهد در بر عطف علی المهرله فی صدره
 از تنع خفته خبره و بشرتم لغت **غزل** امشب و نه البلیه

ابن سید علی

مکره وقت بکون اتنا و می خواند بکون النون این خروسل نشانه
 را نوعی عشاق پس بالباء و الواو مکره اسم مفعول موزان کنار
 قدم بیان در حکایت پادشاه زاده و حقیقه و بوس اسم مصدر
 مناسبت حساس بالاضافه و بعضی نسخ پستان یا درجیم بغیر
 الخ و کسوی نادار و صف ترکیب من تافن چون ای مثل لوی
 بالکاف الفاسی بالترک طوب عجاج عظم الفیل درجیم کالاول
 چونانی بالفارسیین الخشب المعنی ناسه و بالکاف یضرب بالکاف
 حین الملاعبه یقال بالترک چون آنوس اسم شجره سود شیر
 یکلام که چشم فتنه بخوابست زینهار و بعضی نسخ یکشب
 که دوست نجفته است در کنار بیدار باش تا نه و در
 قسوس یقیم الفاء و موی یقیل بالالفه اوله و سکون الفاء
 علی ثانی معانی الخضره و السخیه و الحیف و قدیر یومع العو
 ثمان شوی رسی اگر دینه بالالفه المعجز یوم الخمر و المراد هنا صلوة
 الخمر فمعنی سجاده و دینه بهو جامع الیک معنی ای اذان العجز یا از کسر
 الراء و سرائی بکرب الیاء انما یکیرید الملک و یوکوس ای صوة
 المهب لان معنی لفظ یوکوس یا دو فغان و هذا البيت مرمون
 کب مفعول مقدم بقوله و اذین المراد به شقة العاشق
 بر لیه یا و الوحدة و المراد به شقة المعشوق چو ای مثل چشم چو
 فی الحیرة و الصفة صفة القول لیه المجرى بود و یكون حقاقة براتین
 فاعل بودای رفع العاشق شقته عن شقة الحبيب یکنف من غلق
 به بهوده و خروسن فانه یصح قبل الصبح فاضع درین حالت

و کسوی نادار و صف ترکیب من تافن چون ای مثل لوی

بودای فی الوصلة فی المراء و الغفاحة بالکاف کی از متعلقان در
 اعدای دخل علیه و کفتم چی شین خیز امر من خاستن ای قم
 نیامای داری مغفاد بالترک یا ملک اول الفی یقدر طاقه که
 امر من خیزن که سوادن جمع بر توافیاء و الوحدة الغیبت
 که فیه اندک ای ما هو الواقع کفتم اندک این اش فتنه که هنوز
 اندک است کتب تبیری بسبب ما و تدبیر و و نشانیم بالترک
 سونیده لم مباد که و ارجون بالاکید انفع فی غاضب کنش علی
 بفتح اللام فامعنی لحن ین اللفظ کبر دبت م و و کلمه و کفتم
قطع پیچ و رسید که ضعیف اللفظ ضعیف الیاء ای التی نیت الیاء
 بین الخا و الفان المعجمین المقفوحین بمعنی الاسد فمعنی المطیع
 بالترک پیچ و رسید و فی السلا و حیرت کذا کسب الایضاع
 من الایین بالترک او ملک روی در رویا و است کن مکرر ای
 اترک نه عرو و پشت دست می خاید مضارع من خایدین ملک
 بفتح الیم که الیاء مرمون شب ای فی تلك الليلة اگر این
 ای اخبروه بهذا القول که و ملک بالضم و الیاء کون توجیهن مکرر
 بفتح الکاف و یاء الوحدة ای ذب فضلیع و هو مجموع الیاء
 و من قال او یکس یا و هو الانسب لقوله من اول الخ کما لا یخفى
 اختاره من غدا فیه و هو غیة مناسب لقوله حادث شده
 است علی ان المنکر کسب الکاف بمعنی العاصی غیة شور
 چه و مکرر حق من صدره هذا الذب و هو القاضی کفتم مکرر
 من او را اشاره الى القاضی انجمه و فضلا عن عصر بمعنی زمان

ابن سید علی

وكانه وهری خبرده می دانم فیه تنبیه علی این شیخ السلطان
ان لا یعقل الخیر لیس مع فی المذنبه باشد که معاندان در حق او بگویند
نه الخفین کرده باشد شیخ عوفیه تنبیه علی این شیخ السلطان
ان یكون الحسن ظن فی حق العلماء یقع یطر الحق الصریح این سخن
در سمع قبولان یلایا دی ایلا قبله و المارد بعدم القبول تاخیر الامر
بالعقوبه و فیه تنبیه علی ان الاستعمال فی امر العقوبه مذموم مگر
اگر مخفف من اشکاه که معاویه کرد و با کفاف الفاسی که حکما
گفته اند **بیت** بندوی با نیا و المصدری و معنی او تا نند بالترک
حسب سبک مگر ربط بقوله بردن دست بردن بشیخ معنی
المصراع بالترک حسب علی الایضه الیتمه قلیع و اذا عرفت المعنی
الصحیح ظم عنک و فاقول من قال یعنی در زمان دشواری و
حضرت دست بردن نشتاب و استعمال بندان بردن بفتح تن مضاعف
من بردن و نه بعضی نسخ کرد مضاعف من نکریدن بنده دست بردن
مضمون المصراع الاول مبتداء و الثالث خبره شنیدم که حکما
ای وقت السحر ملک با شیع چند از خا صان بر بالین خالیه رسید
فیه تنبیه علی این شیخ السلطان ان یعود الاطلاع بنف و لا یعتمد
علی غیره فی الامور المهمه سمع را دیدار شده اسم مفعول من
ایستادن و من قال نه بحر الغایب ایستادن الخیر استلانی
فلم یأت ببیان عبارة الماتین و شاهدت شیهه مقابل را بمتاده و فی
رختنه و قبح شیهه که بگویند فحالی اهل الفساد و قاضیه مبتداء
در جواب شیهه با نیا و المصدری خبره و خبر از ملک مسته حال و علی

بغرض خویشم

ابن سید علی

ابن سید علی

العكس

الملك بطش بن يدركره انظر الى حال هذا الملك بسلام
فان كان الملك يفتح الامم وافتت بجزيرة افسان برآمدی طلعت
الشمس قاضي اديوت اي ثم لخال وافتت اكرام جانب برآمدی
الى الملك ارجان بن شرفی وافتت الى القاضی محمد بن كدرتوبه بكسر
الراء باست اي باب النوبة مفتوح بحكم ابن حوت كدرتوبه
على صيغة المجرور باب النوبة الى اليعلى على العباد حتى تطلع الشمس
من مغربها انظر الى هذا الجواب كيف اجاب بتوجب العلم وافتت
استغفر الله وانوب اليه حال النبي عن من تاب قبل ان تطلع الشمس
من مغربها تاب الله عليه وقال من ان النوبة بابا عن حصة ميرة
سبعين سنة وانه لا يتعلق حتى تطلع الشمس من مغربها فاذا
طلعت وراة الناس امنوا الجموع وذلك حين لا يقع في
ايامنا لم يكن احسن من قبل وابتست في ايامنا حيرة **قطعه** ان
دو حیدم بر بناده اليك بندي طلعت الشمس على النوبة ثم بينها
بقوايتها فاجام وعقل فانام ورجام سكوت الراء الى الملك
بين الغاء والجميع المفتوحين بين اخر وبعينه فانه قد افرغ البحر
والمل وبناه المعنى التام كذا كذا قدام كنه مستوحش كذا الجحيم من انوبة
الشئ اذا استحقق ورجع عفو بهنر استقام قال العلماء على
صغره من الاوصاف المحمودة ضدنا في عبقه كالعا والقدرة ضدنا
الجليل والغير نقبضه الا الاتقام فانه عدل ممدوح وافتت كذا
ضدنا وهو العفو ملك وافتت توبه دايين حالت في هذا الوقت
كوبه انك حود اخطاي باقية سودي بيا والوحدة نذاري لا ينفع

کثرتة تجملوها طعنه برب دیگران درینا قبل نه الترتیب بیت
 ای که کند و بگوید علی بن غیر عسبه طعنه او برعل **حکایت منظوم**
 جوانی بیا و الوحده پاک باز و صف ترکیب من با ختن و پاک و رفیع
 الرأ و صف ترکیب من رفیع بود و میدان العشق که با پاکیزه
 رویه بیا و الوحده در کمر و کمر الکاف الفاسی بمنع الرهن بود
 کنایت عن الابل و بحجت جبین خواندم و الخبر که در باری علم
 مرهون کمر دایه کسر الکاف الفاسی موضع الما ویدور فی الما
 و الیاء و الوحده در اقل و دند ای العشاق مع العشوق و جمل
 آمدن ایشان را جمع الحوائج تا دوست کبر و تخلیصه مبادا بالترک
 اولیه کاندین سخن بمید و ذلك الشاب می گفت از میان
 موج و تشویر و انک بنایه بمعنی الخیالات بنایه و المسموع من
 الاسانیده و الموجود و طوبی اللغة الفارسیه فلا تلتفت الی اقل
 من ان تشویر و الما قطع بمعنی الاشارة و الما قبل من انه
 بمعنی شورید بمعنی خا و کرد و الما قبل هو عطف لموج العجب
 فمن شئ کتاب کلستان باللغة العربیة ظن ان لفظ موج خف
 علی من یعرف العربیة حیث قال و یقال له ای موج تلمر مرار
 و دست یادمی بالاضافه الی اللفظین کبر فانی تخلیصه بمن
 تخلیصه درین گفتن بر روی بر شفت ماضی من آشفان
 و هو بالترک و الما و بمعنی قرشقی و هو الما و هنا شنید
 که جان می داد و می گفت مقول القول بالیة الاله اعنه قوله
 حدیث عشق الزان بطل میوشن بالفتح و الکنون نهی میوشن

ابن سید علی

ابن سید علی

بغیرتین بعض شنید که در سخن بابا و المصدری کلمه باری فراموش
 ثم بین المصنفه العقد جبران کرد و باریان زید کاشی الزمان
 الحاشی **حکایت** روی عن محمد بن عده البغدادی اذ قال رايت
 فی البصر قشبا علی سطح مرفع یشرف علی الناس و هو یقول من
 مات عاشقا فلیمت بهذا الحیث فی عشق بل موت ثم می نفسه
 فعمل و تیار کا راقده ای مجرب العمل بشنوب باری بر باری المص
 بقوله و کار قاده نفسه و لهذا قال که ساری لاف و سم عشق باری
 مرهون جنان و الما که در بند داند ناری باله و العوقا تیه بلع لسان
 العرب انما شبره بلان ابل بخار و یفرغ العوا فی الصبح کما یفرغ
 لسان الفرس ثم بین عشق الحقیقه الی المعشوق الاصله و لا را می
 که دار و دار در و بلند ای عقد فکب بر و کبر شیم الزعم عالم فر و
 بندای لا تنظر الی غیره **حکایت** روی عن محمد المقدسی از قال
 دخلت دار الشفاء و بندای فرایت شایا مقید اعملا و انفا الی
 یا خیر اما تری ما یفعل الخیر و قال الی و جعلت السموات السبع خلا
 فی عشق و الارضین السبع فی ذل جلع ما التفت عن بقای طریقه
 علیان الی علی و جیون زنده شمع ای و صا را حین لاندن من بمعنی
 الکیون و کذا و جال الغراب و من قال بمعنی انه الما کما فی قبله حیث
 احکامه حدیث عشق از بن اذ من کتاب کلستان نوشی
 ای کل واحد من **باب** که بخون تانسته سلسله و وضه و بن
 کردی و ششقی سالار پیش من و شقی جون کردی **باب**
ششم در ضعف بالفتح ضد القوة و الفهم لغه و پیروی

ابن سید علی

قال اصحب التواريخ اول من شاب ابراهيم فاما رأى شجرة بضا
 في الجنة قال ما هذا يا رب قال الله تع نوري ووفاري فقال رب
 زدني نورا ووقار **حكايت** باطرافه دانستند ان در جامع
 دمشق حرميانه جمع بياض الوجوده همى رفت وفي بعض النسخ
 همى كردم والمفعول الواحد ناكاه جواز از دران باب الجامع والاد
 اى دخل وقت درين ميان ايشان بيلگى همى مست كه فارسى
 داد فلما سالهم اشارت بمن له لفظ المسائل چنانست
 وفي بعض النسخ حكيت كفت بدي صدى لجهه ساله ايشان كبر
 قد بلغته الامانة وقرين سنة در حالت زنتت وفي حال
 الاحتضا وزيارت فارسى همى كويد لانه همى معروف بالكر
 فاما رد اى لا يصح معلو فاما لا تأعب اكر كدم قدم رجه شوى
 كتابه عن كفتى بلا فاعلم للمعز بالضم والكون بمفعول الثوب
 يا خطاب من يا فائق باشكرو صيته بياض الوجوده كند جزيه
 فراسيدم فلما وصلت الى سادته اين بيتى كفت **قطعه**
 دى خلد كتم في تقدير وناخيه بر ارم بكلام اى في تحصيل المراد وبعثا
 كه بركت عاجل همى من كه فتن راه نفس ولم يساعده العز وبعثا
 كه بر جوان الوان عراى عاسفة النوع المتلونة للمعز دى خورده بوليم
 كفتد بس وما خولون ان اكل مستوقا مع اين بيت جمع الكلام
 المنطوق فيتنا والبتين بعز على وجه الترتيب باشا ميان اى
 الذين كانوا عند الخضر همى كفتم تجب محاربتهم كلام هذا فانه
 يدل على التأسف مع عدمه كما قال الزمخدرى وناستف او بمرجات

دى قال النبي عم اذا شاب ابن آدم مشيت في خصلتان المرح و
 على الاكل لغفتش چگونه ودرين حالت اى نزع الروح كفت
 چه كويم **قطعه** ندیده خطاب كه چه سخن بايى بالمصدر اى همى
 بلس بياض الوجوده كه از دانش بسكون النون والشتين الموزن
 بدي كند بغم الكاف او فخر اى بخير چون دندان ستا من اسنان
 قياس كن كه چه حالك بود بفتح الواو وان ساعت مرهون كه از خبر خود
 عيش بدرود جاي اى بخرج روحه من بدي كتم تصور در كى
 كالموت از خيال بركن اى اخوجه ووهم را بطلعت مستو
 مدد اى كه فيلسوفان اى الحكاه وفي بعض النسخ وصف قوله
 فيلسوفان بلفظ يوناني كفت اندراج الكرمه بود بفتح الواو
 اعتقاد وبقا را نشايد اى لا ينبغي الاعتقاد على البقاء ووضو كراجه باي
 اى خوف بود دلالت على برهات كفتد قال المصرا كراجه طيب
 بخوانتم ما عالج كند برهات كفتد ميرات **مثنوى**
 خواجهدرندى كه تدير نقش ايوانست قد فرميد ايوان
 او ايل اكتب بخانه اى اى است بالباء والو اى من اسما شير
 فلا وجه للنقش والمغنى اخراج المزاج لا ينفع العلاج دست
 برهم زند بطريق ان شفا طيب طريق اعلى بالموت
 چون حرف نفع الخ والبعث وكس الراء المرحه صفة مشبهة
 بالتركة بوناش سيد اوقاده خريف بالمعنيين فلا يا شراجه
 بيمردى بياض الوجوده حكايه زنتت همى ناليد من الم غارقه الروح
 من البدن بيرة زناى الامامة العجوة ومن قال اى زوجته فلم يأت

الغصص
 ن. ج. خورم

معنی الفیاض است شجر معروف که شیره آن را جلاط بماء الورد
 هم مالید علی الراس والقدم لدفع الصداع والحار و چون مختلط
 ای مختل شد اعتدال مزاج بسبب المرض القوی و اولی هم نه میست
 واحد العالیم و هم بالفارسیه افسون اثر کند علاج **حکایت**
 پیر مردی حکایت می کند که اختربا و الودعه خواسته بودم و
 تر و خسته و خانه و حجه بکل بضم الکاف الفارسی راست و جلوت
 باور شست و دیده و دل پر دشته لغضا بودم قدره الموضع
 الثانی و شبی دراز خفته بیا و الحکایت و در کمال جمع باز باقی
 و الی کون و لطیفه عطف فیه کفیه مثل یاد خفته تا باشد
 که وحشت و غرت کثیره فاعلیه دخته و موافقت پذیرد
 یعنی تشنه شمع و از آن جمله شیئی افتم که که بخت بلندت
 یار بود بسکون الود و چشم دولت بیدار بینه بقوا که بصعب
 پیر ای افتادی بخت ضد الفی و جوان دیده و صف تر کینه کرم
 بالکاف الفارسی و سر و کسر الدال روزگار چشیده اسم مفعول
 من چشیدن نیک و بد از موده و الدنیا حق بخت براند کسر
 الباء و شرط موده بجای آورد مضارع من آوردن مشتقی
 اسمی علی من اشقی و هم بان عطف تفسیری خوش طبع و
 شیرین زبان و صفات ترکیبانی **مثنوی** تا توانم دلت خطاب
 لکبر بپرست اگر کنایه علی کمال الرعایه و رسیار ای مضارع
 من آوردن و الباء الخطاب و البیوم لکنک نیازم بفتح الف
 مضارع منغ منه و من قال کسر النون و سکون الراء و جمع

ایندی علی

الحاجه نقرا خطا و اولی بوجدا الفیه ح و بدان ایشان من الفیه
 که چو خط ای شکسته بود بفتح الواو حورشت التام الحی و حور
 اسم مصدر بالترکیه ش و فیه براه الطعام و مولد بنای لکوا
 طعا مکره کمالیغاه جان شیرین فای پر و رشت ای فاعلی تحصیل
 السکر و لو شفیه الروح اللذی ذکره قنار آمدی بدست حواد
 حجب کبیریم اسم فاعلی من حجب ای متکبر هذا هو المتعارف
 فی الاستعمال و قال فی خطا لا تصحاح و اعجب بنفسه و بزار علی
 ما لم یسم فاعله فرموجب بفتح الجیم و الکلم العجب و خیره رای
 کسر الحی و اللجیم و الحی ضعیف الکسر سینه و سکب پای و صفات
 ترکیبانی که مردم هوایا پیر بالباء الفارسی و الزاء العربی
 مضارع من جتن و هم خطه رای زندی لا یستقر علی رای واحد
 و هو شب جای خست بیهیت کل لیله و مکان و هر روزی رای
 کیر **بیت** وفا داری بالباء المصدر کا مدار از بلبلان چشم تویم
 و ناخیز وفا داری از بلبلان چشم مدار ای لا تقر و لا تطمع
 الوفا و من البلال و هذا المعراج که چون که مردم بکار کار سینه
 معناه بالترکیه که مردم بر خیز کل او زره ای لیله اما خطا فیه
 پیران معقل و ادب زده کله شد نه مقتضای جمل و حواد
بیت ز خود بهتری بیا و الودعه جوی امر من جتن و فخرت
 شمار و غنیمه ای محبت که بچون خودی ای و المصاحبه مع
 من بسا و یک فی الفضلیه که بضم الکاف الفارسی و هذا المسموع
 من الاسانده و من قال بفتح الکاف العربی فقد غلط که نیم الکاف

ایندی علی

وتمرد رویه الیاد الاخره مصدریه بارت بکشم که خوب رویه
بیاد الخطاب **قطعه** با تو را سوختن اندر عذاب مریون بر
شدن معصی الصیوة باوری در بهشت و کذا ابوی بیار از دهن
خوب روی مریون تو بمن الخطاب که التفصیل آید که کار از دست زشت
قد و جود اکثر النسخ **قطعه** روی زیبا و جاده رویا نوع می
الحریر روی و عود و رنگ و بوی و موسیخ التزین این همه زینت
زمان با شد و لم یبق این مرد را که و خایر زینت بس فخرنا النسوة
بقلمه باله و لو کان فقیر **احکامیت** مهان میری بودم در دیار
کبره مدتی سیاحتی که حال فرادوان داشت ای کان که حال کثیر فرزند
خوب عطف علیهم شیخی فیه شارة الا ان المصلح کان ضعیف لیلای
متعدده و ذلک المصنف علیهم من تلك اللیلای حکایت کرده
مراد در خوشی بجز این فرزند نبوده است ای که کین و الذمیر
بناد در حق اربین وادی زیار نکاست و موضع احتجاجیه الحاحیه
که مردمان حاجت خواست آن بخار روند و استیجاب حاجت بر مشیر
در بای آن درخت بحق نماید ام و نقرضت الیه تا در این فرزند
بخشیده است لاحک صاحب البیت تعدد الحکایه بر شندم ای
وصل الی سمع کسری ابنه بار فیه ان امست و خفته می افت
چون بودی ای پسر که آن درخت را بر استی که کجاست این بودی
که می تابد بر من غیر **و حکمت** خواجه شاد کنایه صفت مشبهه
که فرزندم عاقبت کذا حال الا بایه و پسر طعن زمانه که پدرم
فرست و کذا حال الا بایه **قطعه** سالها بر تو خطاب عام

بگذرد

بگذرد که گذرد و چون ملکی سوی تربت پرت ای الی جانب قبر کبریک
یعنی آنکه لا تتر و قبر کبریک توجای به لفظ جانم چه کبریا
و بعضی النسخ بجان پدر بالنون کذا اتمام تا همان چشم داری از
پسرت **حکایت** روزی بیاد الوحده بود جوان با یکا المصدا
سخت رانده بودم ای کنت ذابنا بالشدة و السیة ما شیا فی سیر
السفر شبانه بیای کره و بانکه یک یک در سست ماند لفظ
بودم مقدر پیر مردی بیاد الوحده ضعیف صفت مردی از پس ای کتب
کاربان همی آمد بالتر که کلوا بدی کالت چه جسم بیاد الخطاب خبر
که نه جای چنین است بالتر که یا تمی بی و کلدر لفظ و جوان چون
بالا از روم بفرستین ای کیف اذهب که بی رفق است
و یصنع التزین کلت تشنیده و کذا لفظ اند العلاء و رقیان
و تشنیدن ای بختی فلحنه بر که دویدن و سستین معنی کینین
و کل واحد منهم با کاف الفارسی فصیح و با کاف العربی شایع
معناهما الانقطاع و الانفصال ای که تشنای منسب بیاد الخطاب
مشاب نهی من تشنای من تغلب الفاد با و معنی مقبولان نیدن
بالباء الفارسی کار بند بالباء العربی ای اعلی منصحی و صبر امور
ای تعلی التصدیع لاشنعل اسسنا کای و صبر عود و صبر
بفتح التاء و الکاف العربی بالتر که آنکه صبر او بی که بجا کا شوط
و طوی و بر و بر و بر و یک کذا فی بحر الغایب و من قال یعنی
الجملة فایات معناه و در مشاب تم بجز انفاشته است
رودش و روز فانی **اول حکایت** جوان بیاد الوحده

بسیار

غشیا دان از روده موضع الحال من فاعل نشست و قول بکنی
 بضم الكاف العربی و یاء الوحدة نشست كما هو القادح حال
 انكس القاب كمران حال من فاعل نشست و قول همی گشت بکسر
 حرادی بالیاء العسری و یاء و ش کرادی بیا و الخطاب که درستی
 کن الیادان کمال و لیان **قطعه** چه خوش گفت ز لایله و الیاده
 و زال بنام است العجوة یغز و توش ای اولاد چه بدیش بکنی لکن
 و سبل تن کلاهما وصفان ترکیبیهان سر سر بعد حریت بسکون
 الیاد العسری و یاء و الخطاب للوزن بیا و مدی بیا و الحکایت که
 بیهوده بودی بیا و الخطاب در غوش من بالمد بالترتیب فوجی مکرری
 جواب الشرط المذكور درین روزی هذا اليوم صرت قویا برین جهان
 کافر شکایتی من که توش مردی و من پیروزان و جمیع الشرط و الزاد
 اعنی قوله کرا بعد الی قول بیهودن مقول القول **حکایت**
 نو اکون بخیل لایسری بیا و الوحدة فیها بیا و یاء بود بسکون الواو
 ای کان مریضا و من قال ای مرض فلم یأت بمعنی اللغز لکن یاء
 الضمیر راجع الی ذلک الغنی الخلیل القندار شاکا الخی مصیحت
 انست که از هم راوی اجملا بیک ختم و ان کنی بیا و ان ای عطاء
 قربان باشد که خدی شفا شفا و مدی و فاعل برخی لفظا و معنی
 بیا و انست فرو رفت بالترکی که کلامی ختم مصحف بخسور
 بسبب حاض اولی و ترفیع بعضی الشیخ ختم اولی و ترفیع بعضی و جود
 و کلام بفتح الکاف الفارسی و تشدید اللام بالترکی سوری دور و نام
 بیهوده صاحب دیا تشدید و لغت ختمش بجاء آن اختیار افاضاد

این بیت را در
 دیوانه و دیوانه
 در دیوانه و دیوانه
 در دیوانه و دیوانه

ابریه علی

و گفت

کفران بیهوده است و زرد میان جان **شعری** در بیان طاعت
 نماز و یون کیش الضمیر راجع الی کردن همراه بودی دست دادن
 بکسر التاوی و یون لای موضع عنق الطاعة بد العطاء و ترفیع بیان لکن
 الغنی الخلیل و ضم عنق الطاعة و لکن را شایسته از لم توافق الیاء
 بدینا سی چه در کل بکسر الکاف الفارسی بیا و بفتح النون و ر
 الحادی بیا و ای صمد بیا و یاء و الفسان مناسبه بیا و الحکایت بیا
 ان حب المال یزاد فی الشیوخ **حکایت** پیر مردی را گفتند چرا
 زن نکستی ای ام الزوج بیا و ترفیع بیا و پیر و نام الغنی بیا تشدید الی الحاصل
 لای انس بالنسبة العجیبه لفتند زن جوان بخواجه چون گفت مثل
 قدرت افکار و معنی دار کفایت و کلام الشیخ المنصف مراد بیا و بیا
 ز نام الف بیا تشدید لای انس بیا و اول جوان باشد بیا و بیا و بیا
 چون بالامانه معنی کیف و بیا صورت بیا و استقام الکاف و ای
 الی تحقیق الختبه **قطعه** شنیده ام که درین روز نامن بقیه بین پیری
 ای شیخ واحد کبیر خیال است پیران سرای و وقت الشیخ و کلام
 قال یواجه حافظ **بیت** ای دل شباب رفت و چندی کلام عشق
 پیران سر بکن بمنی شک و نام راه و قال مولا ناجی **بیت**
 جام کفرین جوان بیا و یچ و طفلان شدی خود بیهوده سران عشق
 و زردین چه بوده و معنی قال ای مع کوشه شیخا فافتراف و بغیر معنی که
 کید و حقیقت بضم الیم العربی و سکون الفاء بمعنی التزوج بیا و است
 و حقیقت الکاف المتصغره و کلام بالاضافه و خوب روی و کلام
 نام و صفان ترکیبیهان چو ای مثل درج بالفهم و التکون بمعنی

ابریه علی

الحق ان يوضع في الجواهر كما عرفت في الحكاية التي اولها من جنس
 از و ن كان لو برست الضمير راجع الى اخرته انما هو ان
 بشرف بفتح الباء الصلة وضم النون يعني انها كقوله جواهر باسوة
 ومن لم يعرف الكرج قال يجر فحش الرستم مردمان بنهفت
 وقد نره هناك جعفر وروايد جاكه رسم عاوسي بود فح
 الواو مهيا بود سكونا اي لم يكن فيه قصور ولا جملة باجاء
 المزملة اول عاصي ينجحفت اي نام كان الشيد و نره بفتح النون
 النافية برهفت بفتح النون كرتوان اوجت بمعنى وحقن ملك
 بسورن يولاد مالا بفتح النون الحيد القوي جامد و يملكفت بفتح الكاف
 وضم الكاف الفارسي بالترسابق فحقنش حاصله معنى البيت
 ان لم تفر على ازاله بكانه با ووشان كله بمس الكاف الفارسي
 شكاية انا زكرو حجت ساخت من جملة شكاية هذا الخافان
 يني صاحب الغايب بهذا اللفظ او ويرج متقل يا زكروب
 برغت اولشدر هذا عبارة ومن قال في شرح كلمة واحدة بمعنى
 المال والرزق فخر اخطا ومن اين شوق ديد و بيشتر شوق
 چشمه باك برفت بفتح النون باض من رفقين بضم الراء ما في قوله
 بالغفج اول الكون بمعنى وج المرأة وزن جمل و فقه خات
 جهان مرهون كسر شيخه وقاصه كشيد لفظ سر بنامه المعنوي
 وبالترك الفوج واللفظ كشيد ما فيه مجهول ومن علق ان لفظ ان
 لفظ سر يعني الراس او كشيد ما فيه قال اما الزوج و هو في
 اوكل واحد منها وسعدى كوت مرهون پس از خلافت و

ابن سينا

ابن سينا

ابن سينا

شرفت

و شرفت يعني المثل في التواضع والثناء فالحق ان يوضع في الجواهر كما عرفت في الحكاية التي اولها من جنس
 بالمصرع انما ذكره است بجزءه الا انه شرف تعقش كبر جلاله
 بمعنى سفين في ايرام الحف باب **بفتح النون تانيه تريت**
 ونيان استعلا ده **حكايت** يعني از و ز اسير بقاء الوحدة
 كرون صفت قد مر بيا زنه حكاية خضيب داشت بيش لسي از
 والشمس ان فرستاد للتعليم كرمين را تريت بيا والوحدة كن ملك
 عاقل شود مدت مدية فعيل بمعنى المفعول تعليل عن الضمير راجع الى
 يسر كرم عاقل ضمير كرمي مؤنثه وادى تعليل بيش بفتح النون الضمير
 كالا والاس فرستاد عاقل كاسا اي كرم عاقل نجي شود و مر
 و بوا زكرو **قطع** چون بود بفتح الواو اصل جوهري بيا والوحدة
 قابل مرهون تريت لاد و انشراشد الاستعلا ده و يني سيقل
 بالغفج والكون هو الصانع الذي يزيل صداء السيف هذا في
 لغة العرب وانه استعمال البع وهو اسم الصنعة المذكورة و
 من لم يعرف انما قصه على الاول كونه نازك وادى معنى كرمي
 بيا والوحدة وادى كرمي باشد و حذاته سك بر بيا و حذاته
 كاز و كوز بمعنى النوع مستوي من شين كرمي تريت بيا وادى
 الفاسسي بالترك كرم وادى لفظ تريت لادى بفتح النون وادى باللفظ
 باشد وادى حشبي الكرم كرم وادى تريت بيا وادى بفتح النون
 خراشد **حكايت** حكيم بسان راى لا يباين بيا وادى بفتح النون
 همي وادى بيا بيا جمع جاني بفتح النون كرم وادى باللفظ
 كرمك وادى بيا اعتقاد وادى بيا لا يباين بالاعتقاد

ابن سينا

وجاه ای المنصب از در و از حق البیست هر سو فانی و نه القیاح
 قطع فیو سی بر سر و ای لا یخرج المنصب والحکومت من البلده
 والقطع لا الفیه فیکمل عکله فلا یخرج ان یعمد علیه و من لم
 یوف المصلح قال ای لا یخرج المنصب من الدوران ولا ینتزع
 ا حیا حتی یعمد علیه و سیم و زرد رسم و در محل خطرت فلا فیه
 للاعتقاد علیه و سیم و زرد رسم و در محل خطرت فلا فیه
 یا در و یکبار ای مضره واحده بسیر بقتیم الباء الاول و فتح
 انانیته و یا حواجر ای صاحب تیغاری حق بخور ای و یا کار صاحب
 المال شیخی فیا شیخا من انما من الکمال و الصنایع جیشم
 زانیده است کیم فاعل من زانیدن بمعنی التولید و دولت پانینا
 ای ثابت و اگر بمنزندی صاحب کمال از دولت بیفندی زوال
 علم نباشد که بمنزندی خود ای الکمال از حد ذات و دولتست
 صاحب کمال را چه غم از نقص جاه و مال چون نیکی که هیچ در و سرخ در
 نیست در آن هیچ جامه ندارد باغافای بهتر جامه که در و میج
 نیست منمند هر جا که رود قدر ای غت بیند و صدق الفیاس
 شنید و به منر هر جا که رود الفیاس حیا و شجاعت بیند الفقه بیت
 سختست خبر مقدم پس الباء و الفارسی از جاه بسکون از کمال
 بر دای ختم الحکم من الغیر مندره مؤخر و نه بعضی نسخ از جاه و ختم
 بر دای بالوا و العاطله ای صعبه بر دای المنصب و الحکومت و خور و خور
 ای بعد الاعتقاد و التعمق و الترفیع و جرم بر دای فایمندی او مؤخر علی
 حلقه نسخه هذا فافهم **قطع** و فی الاوقای و قهر و وقت

ابن سید علی

قس و در شام حکایتی از حدیث کس کوشه و از قندی خرج کمال واحد
 من زاویه و روت لا کان داشتند یعنی ان ابناء اهل الفیاس العالمین
 بوزیری بکسر الباء و المصدق الاضافه با دشا و قند جند فیه
 لغوی یا دشا و اللغویه و من لم یوف علم القوی قال الوزن
 پس ان وزیر بسکون الراء ناقص بفعل صفت پس ان بکاید باایه
 المصدق بروستا و یومعین قریه رقتد فاعبره بالعلم و الکمال لا
 بالنسب و المال **بیت** میراث پدر خواهر حرفه شرف و مقرر حکم
 پدر خواهر خواهره کین مال پدر خرج توان کرد بد بسکون الراء
 زوار ادب الزمان الفخیل **حکایت** سخی از فضل العلی منکم
 زاده کردی بیا و الحکایت و ضرب بکسر الباء و الاضافه بدی بالافه
 آزادی لا توقف فیه و لا رقی نزدی و من قال و جواران بسکون الباء
 علی عدم الاضافه بمعنی ضرب را بد توقف فقار تکب التقدير و بزم
 ح الاستدراک فکلام المص فان الضرب بکون مطلقا فلا
 وجه لغوی زدی و زجیه و فایس کردی ای جفا کثیرا پس از بزم
 طایفه بالباء و المصدق حکایت پیش پدر بر دای من معلم و جفا
 از من در دندای الثوب من جسد المتعلم بر داشت ای فخر پدر را
 دل بهم بر آمدی انقبض استاد را بخوار و سوال و گفت در بر ان
 احاد رعیت چندین جفا و توجع بالفارسیه سر زش و انی و دای
 که پس و ای که توفی ای بانه اکثر من نایدا و ابناء و احاد العریه سبب
 چیست فلما لم المملکت ای المعلم سخن باندیده باید گفت
 و حرکت پسندیده باید کردی و حلقی افان الادب مدوح و کمال حد

ابن سید علی

ابن سید علی

خاصه ای مخصوصا بادشاهان را علیه بقوله که هر چه بدست
 وزبان ملوک رفته بفتح الراء شود یعنی هر آینه بفتح البتة
 باقوا گفته شود ای بیکسریه اقواه الناس وقول وفعل عوام
 چندانی بمقدار قول وفعل خواص اعتبار نباشد **قطع** اگر صد
 عیب دارد در رویش و نه بعضی نسخ اگر صد عیب ندارد
 در رویش بقیانش یک از صد ندارد اندک هم التفات الناس
 احوال القواعد و ترکیب ناپسند از سلطان ای لو صدر فعل غیر
 مقبول من السلطان و نه النسخ اگر یک بزرگوید بادشاه ای از
 اعلیٰ بقیه رسانند و اما کان الامر كذلك پس در تهذیب اخلاق
 التهذیب کالتقیه و الاخلاق جمع خلق بفتح اللام و سکون الهمزة
 و کسر القاف للاضافة لا قوله خذوا و نزلوا کان استمر الله نباتا
 حسنا اجتهاد انانیش بالباء و العود بایک در حق عوام **قطع**
 هر کس اسم و خبرش بفتح الیاء المصدری ادب کنند و بولادیه
 الیاء کلا و اول فلاح ای الفوز و البقاء و النجاة و بگویم و المصدر
 اخراج کذا فی غنی الصحاح و قول من قال ای النجاة عن الهم الاموال
 التبعی کلام من عذرت از و جاست ای ارتفع و زال و جوب
 شر را ای العواضط چنانکه خواهی هیچ امر من پیچیدن فانه سهل
 الانفعال شود و تشبیه ای العواضط الیاس جزا باش راست
 و نه بعضی نسخ و جوب **شعر** ان العوضون جمع عوض یعنی
 و سکون المهملة فاع الشجر اذا قومتها بالانشد و اوجعتم لکفتم
 اعتذلت ای استقامت و لیس من جملة ان ان یفعل الجماد الفعالية

این بگوئی

نصب علی انها خبر لیس التقویم فاعل الفعل بالتحش متعلق بالتقویم
 ملک احسن تدبیر ادیب ای المعلم و تقریر سخن او بسیار
 و مقبول و مخلص و نعمت بخشید و بایکباش ای مرتب را بی
 بود و بتر و اند **حکایت** معلم کتاب را بضم الکا و فشدید
 ان و بعضی کتبه و الکتاب و الکتاب و المعنی علی الاول بالک
 بر این جلد معلمین و علی الثانی بر کتاب معلمین و علی الثالث بکتاب
 معلمین و بدم و مذقه سیاحت در دیار عرب ثم بین صفات عربین
 روی و صفات عرب و کذا ما بعده بملربیان فیه صورت و تخلف
 بملربیان فیه کلامه و بدوخی بملربیان فیه اخلاقه و زانو و دم
 از بملربیان فیه باطنه و ذات و ناپه و کذا بملربیان فیه
 باطنه بالانسیه الاحوال الناس کجیش مسلمانان بدین اوی
 بسبب رویه تشبه بفتح بین و سکون الیاء مقصور من تناء
 و بوجه العین و الفاسد کتبه بفتح الکاف الفاسی و باد
 الحکایة و جازین فارش و کذا در فیه تشبیه علی آن صورت
 و جمع بیا و الوحد باین که باینه عن الذنوب و التلوث و الخصال
 و تقویم های بنات الایکار بدست جفا و اول قراط و جرد
 زهره و خنده و زیبا کافار لغیا یا را و بار بفتح الطاق و
 المجلال کذا فی بحر الغرائب و من قال سمعت من بعض الکمل انه
 قال یاری بالافان و الیاد و بن النخین نینان مع جارة لغفار
 و حضورش فقد غفل عن بیان اصل اللقمة و مع الترتیب
 من المعنی الاصل و زعم معنی اصلا که مخفف من کاه عاصی

مردم را سیاه

این سید

باترک بود که یکی بانی و متن قال فی شرحی از حد فخر اخطاء
سبعین بکسر التین الاضافه تکمیل من الاملاطه قطبیه بکسر الجیم الفاء
زیدی بیا و الحکایه و کان سانی بجزین بغیر اللام المتحرره و سکون
الواو و کسر الراء فصیح و ضم اللهم معروفه دیگری الحکایه کردی
کما هو المعاد القصد شنیدم که طریقه بغیر حقین جمع بعض ارجحات
و حجات و معلوم کردی این سن نیز و د و برادران من و الد تعالیم
و معتد جاندار معصوم و اولاد بارسایه بدل من بیا و الوحده بیا
و یکدم در حکیم و حکیم که سخن از حجتی صورت تلفظی که ما هو
مقتضی الحجت و موجب از آن سن برناش آنکه ما هو مقتضی الحکم
ولو دکان ای المتعین بر رعیت استاد سخن این ای ما به العقل
الاول از سر بزرگرفت ای خرج و معلوم دو معین بضمین معین
نماند از اخلاق ملک بغیر حقین دیدند و یکدم الواو یکدم شنیدند
لذا با الحرف من قلوبهم و با غما و احکم و اشارة الی المعمل و این
نیز علم کردند و بعضی نسخه از علم و موم مانند و در اغلب
اوقات و اولی الزمان بیا نیز و بعضی عطف نقیض شنیدند
بیا و الحکایه و لوح درست ناکرده ای قبل تمام در سبک که
شنیدند ای بیت استاد و معلوم بواو و العطف و بعضی
النسخه علاوه و میگویند بلا جوبودی از آری الایکون مودیا بالفتحه
و التاء ذب خرب بکسر الخاء و البیعه و ففتح الین و سکون
الکاف الیه ذب مخصوص مایع فیضیان بقال بالترک
اوزن اشک که از بجز الراء قبل الخاف لسن نفس الکلمه بیا و

کاف بعضیہ را داخل علی الفظ خمس والمعنی بالترک او بیخی اند
کو دوکان در بازار را عدم خود هم من المعام بعد از او مفسر بر کسبه
الرا دی باب آن سجده کردم ای مرت با و علم اولین را دیدم
فی دار التعلیم که خوش کرده ای سقا فیه و فی بعض النسخ
بر و خوش کرده بودند ای طاب قلبهم و بمقام خوش کرده
و نصوبه فی مقامه انصاف بر خجید و المراد بالمبالغه فی الفخر
ولا حول لنا فقم هذا القول لا یلیس الا کما باری حق اخی معلم
ملا کما چه کردند و فکانت هذا الکلام حناک بیدم ای چنان دیده باشند
و چند بد و بچمن من کلان بنا و کانت نشید که گفته اند ای السلف
حکایت **ششوی** پادشاهی پسر ایانه بکتاب داد التعلیم لوح
سینش بسکون النون و الثمین اللوزن بر کنار المراد بالمبالغه
فان لوح حروف التراجی لبناء السلطان یضع من الغضه
بسر لوح او نشود و فی بعض النسخ نوشته بر بعضی کتب ای کتاب
بالله هب جوارا و بیکر المیم پیرای من نجده **حکایت**
پادشاه زاده و فی بعض النسخ پادشاه زاده و الصبی و الاصل
نعت بفا س ای المال الکثیر از کجاء یعنی القاء و کسر التاء
بمعنی القاء و عان جمع هم بالمعنی و التشدید علی فاعله الفارسیه
واما الامام کما وقع فی بعض النسخ فجمع هم علی قانون العربیه
براسته و ادای و جمع فیه بطریق الارث فسق و جوارا
ای شروع و مبتدئ بالبداء المصدیر من التذیر و هو الاسر فی سینه
گرفت ای نخد الاسراف حق و المجدیری بیا و الودع غمانا سیر

معاصر و متکثری بفتح الکاف المقتضی که کذب فعل جمیع المناجیح
 و مکرری بکسر الکاف که خود کذب مکرر یا مکرر بفتح المصداق
 لکن قایلانی فرزند دخل بفتح الهاء و سکون الباء هو الذی یأثم
 لا المکر و بدخل بفتح المیم من الخرج آب روانست و عیش کسای
 که آن وصف من کردیدن بالکاف الفارسی یعنی خارج فراوان و شیر
 مسلم است را باشد که دخل معین دارد بفتح لا یقطع و کما یضرب
قطعه چو دخلت الناء للخطاب نیست خرج ائمه شریفین الی الله
 تسرفیه که ملاحظه جمیع تراجم بشماره الامام بالفارسیه که شریفان
 همی گوید بروی بیاء الوحده و معنی سواد و کبریا و بنیه اگر
 باران بگوشتان را ای فی الجبال بنار و رمیون بیاء الوحده و جمله
 که در ای صبیح خورشید بروی ای وادیایب الاما و فی عقل و ادب
 پیش که بر سر و لعب قدر بانه تا فی الباب الاول فی الحکایه الاولی
 یک از ملکه عرب و معنی فشره و ناک و عاده و تا غلبه وجه مخالفه
 بعض الخلق و فکان من ماقدم و آخر یکذا که چون لغت و مال
 سببی بختین شود و بنیه و بنیه حتی بالباء المصدری بری
 بفتح الباء و الموحده و باء الخطاب و بنیه تا خورک الیاء و ان کالاولی
 پس الی الابی المذکور المعهود الالات نای و نوش لیم مصدر
 یعنی نوشیدن و صیغه امر و معنی العسل و قد یکون و صفا کسای
 و المراد به هو الاول الی بنی در کوشش نیاوردی لم بمع کلای
 بنوا و لم یقبل و بر قول من اعترض که روانست راحت عاجل ای
 حاضر و موجود را بشوشان اجل یعنی غایب و آن منعص علی

ابن سید علی

دری که در اول

ن

صیغه المفعول ای مکرر کردن خلاف ای خردمند است **مثنوی**
 خداوندان کام ای صاحب المرام و یکتا حتی بالباء المصدری عطش علی
 کام چراختی خود را بنیم صحنه بالباء المصدری فیها تاجر و بقیع بالباء
 امر من رفیق شاد ای کسای بار و لغز و وصف شیرین با تکرر
 کوکل نور لندرجی غم و اندیشه خودن امور کما قبل **سبب**
 خوان آمد و خودن مقدم بخیم لاره بهمانی که با فو و اللام کاف و داره
 فکلیه ای خصوص صفا که در صدر صفه و موت نیست ام و عقد
 ای قید قوت یعنی خاسته فالایح القیام بالذکر و ذکر لغام
 بکسر که مفرقه در افواه علوم افتاده یعنی آن مذکور بالانعام افواه
 الانام **مثنوی** هر که بکاف بختین شد بختی و کرم ثانیه علی الله
 بند نظایر که دید بر دم ای لایلیغ لیان بضع القید علی الذریم و
 یسکه نام گوید بالباء المصدری چو بر و ن بختین علما متخلف
 صاحب الصحاح الفارسی شد ای خرج و ظهر بکوی بالکاف
 العربی یعنی الحیات در بعضی الباب شوال که بند بر وی و المعنی
 بالترکه چو بر بعلیو بنیسی بوز و لیم موع من الاساقه
 ان المراد وجه المخی طلب فی قوله بند و من جعل قول المص **بروی**
 مضائق اللفظ جمیع کس فلم یعرف الخطاب دیم که صیغه بنی
 پوریه بدان من ظاهر و قد کرم بالکاف الفارسی من در این در
 و هو فی القایه اثر علی کند ترک مناصحت کرم ای ترکت بفتح
 و روی از وصاحت و بکذا الیام ای اعضت عنه و بکذا بفتح
 الکاف العربی سلامت بنشتم و قول حکما اگر بستم ای علت

ابن سید علی

بقولهم گرفته اند از این مبلغ امر من التبلیغ ما علیک ما یزده موضوعه
 فان لم یقبلوا انما علیک ما یزده ما یزده و قد یجعل ما یزده استغناء
 و المال و احادی فان لم یقبلوا ما یزده فاعلیک او فانی شی
 علیک او علی الرسول الا البلاغ **فقط** که در این آیه نشانی از
 یقین یون بولی امر من گفتن هر چه می دانی خطاب عام از نصیحت
 و پند بیان لغوی که هر چه دانی زود باشد ای سکون از حیرت سر بالتر
 باشد بولا فانی بین مفعول مضمر المصارع التباد و با او فاده اند
 بند و حصول التکلیف من عدم قبول النصیحه است بر دست
 در زک در ریغ و ریون تشنید حدیث و التندی ما قبلت
 خبر پس از حدیث بیاید الوحده آنچه اندیش کرده بودم و گفت
 افکر از تلبت حالتی بیان از قول آنچه بصورت دیدم ای زانیه
 فی الواقع و الخارج که پاره نبر هم می دوخت فی الدنیا لفقوه
 و یقین اند و حجت لغت و الطعام دلم از ضعف جانش و هم
 آمد بالتر که قشری مر و ت ندیدم در جهان حالت ریش در
 بملامت خاشیدن و نمک یا شیدن با دل خود و **فقط مشنوی**
 حریف عله بالک و السکون فی الشخص الدنه و من قال فی
 شرحی از خیل و ناکس فلم یات باصل المعنی در بیان معنی
 ای فی آخر سکه نیندیشد زودتر شکسته بایا و المصد
 ای لا ینفک من الفقه و حجت مبتداء اند بر این جمع باب بر
 و نشانده فیخ النون خبر مضارع من افتتازن بالتر استکمال
 و صا و صی یزده انشاز نشان ای و انشاء لاجرم بر

این سید علی

ما لا سافر فهو مشنوی **حکایت** با و شما می پس ای بیاید
 الوجوده غیره را با ادیب و معلم و ادو کوف تریش از غیره راجع
 الی سید خجانی که یکی از فرزندان خود و المرابعی فی تعلیم اند
 سالی طرف لغوه بر وسع می کرد و لم یقتصر فی تعلیمه بجای نرسید
 من العلم و فرزندان ادیب در فضل و بلاغت و فی العلم و الموف
 مشنوی بکرم الیاد شدند ملک و انشدند ای ادیب را موهله و
 خطاب با نعه علیا ز عه الملک که در لغت و عده را خلافا کردی
 فانک التزم السع فی حق اینی بین او که تعلیمه و شرط و خا
 بجای نیاید و ای گفت احبابه الادیب ای ملک تر بشنید
 و لیکن از تعلیم و شیء **فقط** که هر چه بر وزیر رسک اندر
 و هو من جنس الارض از همه سکه نیاید ز و سب فالعالم و ما یزده
 و لا یكون و کل ان بر همه عالم هم تابند سبیل هم لکوب ممکن
 و انما نشی فی اللون و و ذلک لکوب الظاهر فی و یار الحار و ما ذکره
 المصنوع بنی علی المبالغه جایز اینان ای جواب می شنید جایز ایدم و لا
 یضع فی کل موضع لعدم استحداد کل جلد بکودا **حکایت**
 یکی را شنیدم ز سیران مریدی از من مشایخ الطریقه که مریدان و کوفت
 بطریق النصح و الموقوفه چنانکه معلق حاضر یکسره کف لااضافه
 آدمی را دای این آدم بر و بدست بایا و الاصلیه الکر و نکرده
 ای الزرق بودی بمقام از ملا که بر لاشع **فقط** و اموت کرد ای
 لم ینسک از و تعالی و ان حال مریدان که بودی انفعه و مد فو ای
 کنت انت الذی المستور و مد بوشی ای بلا غفل روانت و ادو بیع

نقد و نظر

بیشتر در این
 لکونی مرید

کرده اند ای ساقا و باها ذکر قول پیراسته از استطرک لاجرم در بیک
 چنین مقبول آیند و بموجب کلام استمرانه ای مقبولین عند الناس
 آن الولد الذی لا یعلم ابویه فی صفة لا یصیر مقبول الا نام **فی کفر قطع**
 پس که را پدر و وصیت کرد قریباً کای جوانمرد با ولید ای احفظ ابوی
 الاشارة الی البیت الا ذکر با اصل خود و کاف کند و لا یعمل الخ فی حق
 اصله نشود و دست وی و دو غنچه کلامها وصفان ترکیبانی
لطیف کشودم الکفیه کانه من قلم الحکایه چنانکه مستانای
 الشاء بیرون یکایه کفیت بتابستان ای فی الصیف چه حشمت
 تا بهرستان نینر بایم **حکایت** فقیر و درویشی ای و حشمت
 رجل فقیر حامل من النمل یفتح الی و بود مدتی محل سیر کند و قرب
 وقت ولادت و درویش در جبهه فرزند نیامده بود و کان شدید
 الاشارة الی الولد کفیت الخ و حیل مر پسری دهد چنانچه
 که پوشید دام ای غیر لباسی بنام چه ملک منست تیار و بدل
 درویشان که نمیشکرت اتفاقاً زایش پسری آورد ای ولدت ابنا ظم
 مرا مر شادمانی که در سوخته و یا زانی الفقه الا ان کانوا من اصحاب
 بموجب شرط ای بحسب عهد بنام و اطعمهم پس از چند سال
 از سوخته نام با نامدم بخور ای درویش که در کرم ای مررت
 بخانه و از سفیقت حالتش پرسیدم که ما یملک خدا و یلن الاجبة
 گفتند نه زانی سخنه درست ای فی محسن نایب الوالد کفیم سبب
 چیست گفتند پس شش خمر خورده است و عروده کرده قدره
 الکلمات و میانها و الیا الثالث فی الحکایه التی اولها موسی و حنون

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

بنی رحمة اقل اند و از شکر رحمة خوفاً من القصاص بدر اعلت
 آن ای لاجل این که شسته اند او و سلسله در کردی بفتح الکاف و الفارسته
 و بنقل آن بسط الکاف و الفارسته ای القی القیل به یای نهاده اند
 گفتند این بلار او شانه تکه در کمال فقیر حاجت خواست است از
 خالی تو و جمل **قطع** نشان بسط النون الاضافة بدار و وصف تکیه
 و انما افوده لان اعتدالمطابقة غیر لازم فی غیره العوب کما یقال
 فی التکرر یوکی عورتی و من لم یعرف هذه التکسنة قال و انما افود
 فی الشعر و غیره مسامحة اذ او را بدل النون لفظ الشعر و قال
 فی الخاشیة لان الظاهر ان یقول با در ازان و هذا فی الغالب
 اذ یقال ان الالحامل ای مرد بهشتیار قدره بیان و ابابرت
 فی الحکایه التی اولها مطابق این سخن و من لم یعرف المعنی قال و شتر
 بالفتح و الکن ضد السکران الکوفت ولادت مار زاید بدل
 الولد لان اشاره المصراع الاخیر بهتر بنزدیک
 خردمند مهور که فرزندان نامهور ای غیروافی زاید **حکایت**
 طفل یادم به بد بالطفل معنا الصغیر مطلقاً ای کنت صغیراً و ک
 را پرسیدم از بلوغ ای من لغایت گفت در استب خورامده است
 که نشان دار دینیت بقول یکی بانه ده سال بفتح اللام و لفظ ک
 یفید معنی المصدریه و قریباً نه بابابرت الثالث فی الحکایه التی
 اولها یکی از حکما و لفظ بانه ده بابابرت الفارسته فی اول و الهاء
 الساکنة فی آخره بمعنی خمسة عشر و دوم احکام و سوم در آمدن
 ای خروج موسی تا بفتح الهاء العوب العامة اما در حقیقت یک

اینک علی

اینک علی

نشان دارد پس بقول آنکه در بنیادی فیض رضا هیچ عجز و جلجلی پیش
 بالنسبه العربی الزان باشد که در بنده خط نفس ای علامه البلوغ
 فی الحقیقه ان کیون العرفه فیض رضا الخی ازید و اغلب منکون و فیه
 لذه نفس مجرد و این صفت موجود نیست من کمین فیه هذه
 الصفة تحقیق ان بسکون النون بالغ شمار نشانی لایعدونه
 بالبالغ بقول ابن الفرس مثل سیر بالالف و بقولون ایضا که اخسته
 و نایخته **قطعه** بصورت آدمی شد قطره و آب فیه تقدیم و تأخیر
 تقدیمه قطره آب بصورت آدمی شد جلجلی و رش قطر اندر رحم
 ماند لافار بغیر المستقر و بر ادب المستقر ای بغیر متفرقة الریح اربعین
 یوما اگر چنانکه را ای من بلغ اربعین سنة عقل و ادب نیست
 مریه تحقیق شد یاد آدمی بخاند قال رسول الله من جاوز
 الاربین ولم یغلب خیره شریه فلیتوبوا فمعهده علی النار و قال ام
 من اهل السنین عاماً فقد عذره **وکی** جوانی خیمه مقدم و عطفه
 عطف علی جوانی آدمیت شد دیالیه مبتداء مؤخره و اکثر
 الشج جوانی و لطف و آدمیت فیه کیون المصراع مفعولاً و فاما
 همین نقش جمیعاً فی ان النفس الخلی عن الکمال مبتدای من
 بنیادش من بنیاد صورت می توان ساخت بمعنی ساختن بر
 ایوانها در انظار ان تقدیر بر دیوانها و یوزان کیون لفظ در
 زاید از شرف یک رشتین المعجم و سکون النون و فتح الکاف
 الفارسی و سکون الراء و المهرمانه بالکسر که زخفه و زکار بالراء
 و الکاف الفارسیین جوان ان را بنا شد فصل و احسان مریه

در بنیادش

انکه در بنیادش

جوق از آدمی با نقش دیوانه چون انجود الصورة موجود فیه دست
 آوردن دنیا مندرست برید بیانی الفصل یکم ذکر انواع ادل
 بدست از حکایت ساله نزار و جدال در میان پادشاهان
 بضم الحی و جمع حاج افتادای و فتح السراع فیه بینهم و ادعی بر
 بالحق نفس در ان سفر هم پادشاه بود یعنی است انما و ذکر السفر
 را جمله انصاف در سر و روی هم را افتادای و جمعی و انما و انما
 علی راس الآخر و وجهه پادشاهیه عن النزاع الکثیر و الجلال العظیم
 و ادعای و جدال برادیم و قال الله تعالی الخی اشهر معلومات
 فمن فرض فیه من الخی فلا رفعت و الا فسوی و الابدال فی الخی و الخی
 انما خلافها مضمون هذه الآية الکثیره و جوده شینه و صفتیه
 و کما و بفتح الکاف و الخی العلم بین بمعنی الخفیه و می کسب المیر و شید
 الغناء با عذیر علای و زن فعیل بالکسر و کسب خود می گفت ای کان
 يقول لمن یعاد و فی الخفیه الاخری بالفتح یفتح اللام التعجیه و هو
 المسموع من الاسانده و المستعمله الیه العرب کاتر بنیادها و الجوده
 علی نهر قو لعم بالهاء و هو بالغته فی التعجب و من قال و قد کسب اللام
 علی ان کیون السنادی و خذ و ما یغنی بقوم انما العجب ای التعجب شیخ ان
 یقال فی شانه بالفتح که پادشاهان علاج برید به بعضی الاشیاء الطرخ
 ان تصنع من عظم الفیل چون عصبه بالحاء و المهرمانه بمعنی میدان
 شطرنج و قیاس کلام العرب ان قال فی الشطرنج کسب الشیء من الاشیاء
 لان من یسهم انما ذاعب الاسم الا عجمی و الا لا یستعمل فی انظار
 فی لغتهم و بنا و صیغه و لیس و کلامهم فعیل بفتح الغاء و جوب

انکه در بنیادش

کسر الشين من الشطر في اليتي يوزن جرحل ويو الضخم من الابل
 ومن لم يعرف هذا التفصيل والتحقيق قال كسر الشين واكثرهم
 بالفتح كذا في المستصف على ان الكسر على لغة العرب وهذا الكتاب فارسي
 مصنفه عجم بسير برداي يقطع فرزيني شود فسرده المصنف يقول
 يعني بران مني شود وگرم بود ثم رجوع الكلام ذلك القابل وبما كان
 تجازع مبتدأ وعصه باديا ميدان برتير را بسير برديو مثل السد
 وبشر بالشديد وقدره تحقيقه وتفصيله في الباب الاول في
 الحكاية التي اولها يسهرون الرشيد وسينا منك خطا ومن
 احطاه وقال الخفيف منك وقدي خفف اصله بدت فكانت نسي
 ما قدم واخر شدة ولهذا وقعوا الجدل قوله بشتر شدة جملته
قطع از من مگوي من گفتن كذا عرفت في قول المصنف تا بنده در
 سخن كوي كوي وقد خفف باؤه ووجه دخول الباء قد مر في
 قوله كوي برادر لطيف وحوشي حاجي اصل حاجي بالفتح في قلب
 اصحرف في التضعيف كذا في لغة نغص البازي وكسر الباء للاضافة ولم
 كزاي لغة الكاف الفارسي صفة شبيهة من كزیدن كركب شمع
 والمعنى المراد به بالتركة آدم طليحي ومن لم يعرف المراد قال بعضنا
 دل آناز ورمدم كزنده لكون بضم الكاف الوجة اصله كواو استند على
 باز را بعد الالف في رد تخفيف الراء على الاصل حاجي توبه
 بل شترت حاجي از بهر آنكه مرون بپاره حاري خور وباري
 بر و بفتحتين فيلهام **حكايت** مندوي بياء الحكاية لفظ
 بفتح النون وسكون الفاء والهاء المهملة عرفت هور وبالهاء

ابن سينا على

ابن سينا على

ابن سينا على

مقام

مقام القاء فارسي وتركي انما زى بالياء المصدر في اللفظ فقط
 انما ز وصف تركي مثل تير انداز همي اموتت حكيم كوت
 لانه خطا به المندوي حانه بلا اضافة نيين استخرج النون
 وكسر الباء والاو والاصلية واما الباء الثانية فمع النون
 فلا فائدة النونية وحصول الشئ بما دخلا في كذا عرفت في قول
 المصنف جردنا زروين چنگ والمعنى ان الملك يشا من العقب
 ومن لم يعرف التحقيق والتحقيق قال خاندن نيين انست كذا زروين
 شود وهذا مثل قوله خاندن وچوين لميت نبي من الخشب العصف
 وكذا الكلام زرين وكسرين وخواها باز نايست فلما بزم بقاء
 المناسبة واصابة الحق ولما قال **بيت** تا ندانم كسختن عين
 صوابت مگوي والا يكون عملك عمل الهنائي المذموم من غير مباداة
 وانه دارا كز نيكوشن چوابست مگوي تقديره نيكوشن چوابست
 مگوي او لا تصيب الحق وتضيق العمل في ذروفت التحقيق والتحقيق
 لا يوجب عليك قول من قال والا يوجب ان هذا البيت قليل القاء
 لما قيل بل ينبغي ان يقال المشرع الاول في حق وان يقال المصراع
 الشئ في حق **حكايت** مردی را در چشمه خاست اچو دست
 لشخص جمع وجه العين بين بيطار بفتح الباء وسكون الباء عرفت
 لطلب العلاج في الماء كذا مراد من كلامه من الدواء بيطار لانه
 در چشمه چابا بياي كزاي يضيع في عيون الدواب در درو وادو
 كشيده لان جائنة مخففة كوكرا كذا قال في شرا صا على كوكرا
 اني غصوت پيش راو را حكيم ورا در القاش بر داند لطلب

ابن سينا على

ابن سينا على

وأيضا في قوله تعالى في كتابه العزيز

الآن حاكمي من سواد كد بالكاف الفارسي أي محو ومن قال في
فكركوف المضارع من الماض وحلالي بركوندي بركوندي بركوندي
وسكان جمع سكة بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي
قال بالجمع ثم المذكر فلم يعرف اللفظ فابن المعنى الكيفية بركوندي
أي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي
ابن دويت كفايتي كد والبيتان من لسان الميت **قطع**
وه بفتح الواو وسكون الهاء لفظ فارسي مشهور يستعمل في محال الألفاظ
وشتهرة بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي
الحكاية التي أولها ما لا يرى راشدين في قول المعصوم عليه السلام بركوندي
كردی ومن لم يعرف الفارسي فحقنا في هذا جمع الالبان في بيانه
هناك ولما بلغ هذا المقام قال ولعله مقصود من واد في هذا الصراح
إذا تعجب من طبع شي فقلت واه ما اطيع هذا الكلام فخرجت من كلام
فقلت واه كدم كد قد مر بيانه في الباب الاول في الحكايات التي أولها
ملك زون في قول المعصوم عليه السلام في هذا الكلام بركوندي بركوندي بركوندي
بيانه هناك قال فلما بلغ الكاف الفارسي وسكون الهاء الاصل في
مقصود من كان مع بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي
آخر البيان من وقت كما هو عادة كد بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي
مرون بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي
ظهر التباين الاخص في البستان بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي
الميت كما قلنا آنفا ومن قال في شرح بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي
زمان بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي بركوندي

ابن بكري على

ابن بكري على

ابن بكري على

ابن بكري على

ابن بكري على

ابن بكري على

ابن بكري على

السابق والسابق عن قول بکدزی دوست تابوخته بامرویه سکره
 بین دمیله بکمن بکسر الکافی الفارسی **حکایت** پارسایان بر یک ار
 خاوندان علی احمد من الاغنیاء کدز کدزی مرتبه و دیگر بکدز
 دست و با استوار بضم الحیر و دانای معنی محکم است و عقوبت بی
 کرد بکدز که شکفته اید بکدز پارسا گفت ای پسر الفیجی تو ای مشکک
 مخلوق را و بوجده خدای عزوجل اسیر خاتم کدز دانیده است
 و ترابری قضیت افتاده است فانه صیدک سید و حاکم
 علیه شکرت حق تعالی بجای آرم من آوردن و جیدین جنار و
 موارفان و تجاور عن العدل نماید مضارع منفع من باین یعنی
 لایبغ و قول من قال کلام فی موضع الاستفهام یعنی بل یجمل و بل
 لایجوز ان یكون الامر خلاف یوم القیمه لایبغ ان لایتغوه بکدز
 در قیامت این بنده از تو به بکسر الباء و سکون الراء معناه شایع
 و قهر بیا و من قال هنا یعنی بهر شیعه ان تعالی را سکون بهر
 باشد و قد وقع بعض النسخ از جهت انکه مظلوم از خوفش
 طلبی کند و کمال العبد و در آن وقت مغلوب وی شود و اینها
 و جدر بعض النسخ و نیز مساری بالباء المصدری بری بفتح الباء
مثنوی بر بنده ملکیت بسیار و المعنی لا تقض علی العبد کثیر
 جودش من و دشمن باز کلا الضمیرین بر جودان لایبغ او را تو
 بده در خریدی بیا و الخطاب آخره بقدرت آفریدی لفظ آخر
 بستن بر لسان اهل القوس للتاکید و المبالغه این حکم و عذر
 و چشم چاندن آنها العود المجازی هست از تو بر تر جود او بده معناه

نقش

این سید علی

این سید علی

بالتک

بالکدز و ار سندن اولورق افندی ای خواجده ارسلانی و
 اخوتس هما سنان بعدین کما تعالی فی التکریمه مدو خوشقدم
 و کمان ده و نصف تر شیع و کسر الراء و الاضافه و ممکن و اموش ای
 لاتنس امرک او من صیدک آخر او من قال یعنی قوت دهنده و خود
 فقد اخطا و جبرست خیر مقدم از بیخامبر دم که جبر کسر حسرت
 روزی من ظرفی که آن باشد که بنده و صاحب بهر پشت بند و
 خداوند فاسق را بد و زخ و غنوه الجملة مبتدا و موخر **قطعه**
 علامت که طوع بالفتح و الکون یعنی المتفاد و خدمت قسمت مرهون
 خست به خدمان نهی من راندن و طبعه مراد ف مکلف
 الکلام لیسید تصحیح بود به و ز شماره یوم الحساب و بوم القیمه
 بنده از ارادی خیر فیده و خواجده در پنج **حکایت** کان محمد بن
 المنکدر را و غضب غلامه قال با اختیار که سید **حکایت** سالک سید
 الوحی از بیخامبر میام سید بود ای سافرت معهم و راه از
 در خطرافیه کسوف جلاله بدو و قد عفت معاده فی الکلیات
 التی اقولها زور املی و من اخطا و هناك اخطا و هنا جبر
 قال ای سید سبیل فتاوی همه ما شدیم و نصف بقول سید بار
 و نصف تکریم و کذا جمیع المعطوفات علیه من قوله و جرح انداز معناه
 بالتکریم و تکریمات و کسوف لفظ مستعمل فی اللغة الفارسیه و التکریم
 و تکریم زوری را با القوه کرده مدو انای بعینه رجال اقبای
 کمان او بفتح الکافی العبد ای قومه که بکسر الراء الجمعه و سکون
 الراء و وتر القوس کدزندی و فی بعض النسخ کدزندی و من اختاره

این سید علی

این سید علی
 این سید علی
 این سید علی

میان

این سید علی

این سید علی

فقد ضيع المبالغة المقصودة بحسب المقام وزور اوران جمع
 زور اورده ووصف تكميلي بمعنى القوي وكسر النون للاضافة
 الى روى زمين بر ادب الدنيا حيث او الى ظلمه در مصاص
 بالتركه كوش بر زمين نياور دندى فاعله ضمير زور اوران اما
 متفق على وقوعه بوديعى كان اعتقاد بانتم وسايه برده بالتركه
 كوكله بل الخش ومن اورده سايه برور فق غلط از معن
 بالتركه كوكله بل الخش كما يقال تنه برور بالتركه بل الخش
 وسو كرده وكم يكن محجب الامور وعنده بر ادب الصوت المطلق
 محجاز كوكس بالاضافة في اللغتين الا واوران جمع والا بر معنى
 شجاع كوكس نرسيد اى لم يصب معه وبرق بالامعان مطلقا
 شجاع بالاضافة سوران جمع سوار معنى الرب نديده بيت
 نغماده اى لم يبق ذلك الشخص اردست دشمن اسير وشيخ
 بردش بفتح الباء الصلة وكسر الكاف الفارسي تباريده بالنون
 النافية والباء العج ان كان محذوفا باران نير ولم يكن محجب
 الحرب انفا من واين وكانا ماشين در برهم بالتركه بربر
 ارد بخردان صفة مشبهة من ودين اى نفع نافع المسابقة
 والسارعة كان ادب ان لم يمشي امدى اى كلما تراجعا
 عتيق بقوت بارو وبقوتى فاعله ضمير جاران ومكان ارجح
 عظيم كوكى برور سايه اى بقوة راس الكف بر كوكى
 بفتح الكاف العود ونفا حزنان لفتح لاغته ارد بقوتى بيت
 بيل كوكى بضم الكاف العود بالتركه قف ومن قال بغير جاست

ابن سينا

ابن سينا على

فقد غفل عن القوي تبارك فنده يقال في حق **مولى** معنى تبارك
 كوكى موى كاسف بفتح الكاف وكسر النون وباروزى خطف عليه
 وكسر الباء للاضافة مردان بفتح الميم كوكى كاسف كوكى كاسف
 كوكى بفتح الكاف للاضافة كوكى بفتح الكاف الفارسي صفة
 من كوكى بفتح الكاف والمفعول بالتركه ارسلان قف تاجه اوجى دونى كوكى بالياء
 كوكى ومن اورده كوكى ارسلان مقام مردان وبالحسن واورد كوكى
 كوكى في المصراعين فلم يحقق لفظ القوي فاين المعنى واغرب من
 هذا قوله وقدير وكى كوكى بضم الكاف العود جمع كوكى بفتح
 فاق من ابن تبت عده هذه الروايات ما درين حالت بوديم
 المشى كوكى موى بفتح الميم بالياء والفارسي كوكى بالياء والوجه
 بمرور اندكانا مخفيين ورعه وايتك فقال كوكى كوكى
 قف ع الطيرى در دست كوكى جوب ودر بعل ديكى ودر بعض
 الشيخ كوكى كوكى بالياء والوجه فيه كوكى بفتح الكاف
 العربى وسكون التاء المعية والباء العود ان يشرع المدر
 ومن قال وضع الكافين الفارسيين والباء الفارسي فخر خطا
 مازا في موضع اما اولا فان لفظ كوكى بضم الكاف العربى
 كما عرفت في الحكاية اى اول كوكى از نندكان عرويك وقصر
 بر ذلك الغافل هناك ففسح ما قدمه منا واما ثانيا فانا غلط
 كوكى من كوكى بضم الكاف العربى كما صرح به ارباب اللغة واما
 ثانيا فانى في لفظ كوكى بفتح الكاف بفتح كوكى بفتح الكاف
 في جميع المستقالات كوكى بفتح الكاف وكوكى بفتح الكاف

ابن سينا

ابن سينا على

جربا بيا و الخطاب من يابدين بالباء الفارسي اي لاني شني
 توقف **بيت** بيا رام من آوردن آينه داري بيا و الخطاب
 رمزي بيا و المصدري و زور عطف علم دي كه دشمن بياي
 خود اعدا كور بالهاف الفارسي بمعني القبر و من قال اين تعجبش
 فقد را الضمير من عند نفسه تير و كان را ديدم از دست جوانان
 خود و لزه بترخوان و من او روزه المين ديدم كه كان از كمش
 بيقا و لزه بر ترخوان فقد را كماله ستره و سواد تر **بيت**
 نه كه موي شكا فديته بل او و اعطية السبع الضمير و من قال
 اكثر السخنة التي لا يابا بالواو و ما يعرف ان العدة بالقوة لا
 بالكثره جو شمن سكون النون حاي و صف تركيب من خايدن
 و المجموع صفة لقوله تير و المعنى بالتركه دكلر و كل قريانه
 جو شمن تيرينجي اوقيل بر و حمله و جسد او ان بدار دياي
 و المعنى بالتركه سكون بر و جيا حله سي قوتنه و تير او لا يا شني
 جانه و جانه نديم كه رحمت و سلاح و جامه رما كه ديم لا جل
 الرحلين و جانه سلامت بر و بر ديم **قطعه** بكار بياي ان
 بكس الكاف الفارسي بمعني الثقيل و ياد العظيم مرده بالوال
 كاريه و سكون الراء و صف تركيب قوتنه قد فرغ سبب
 التاكيد كثر شتره قد فرغ آخر حكايه ممت زنه در ارد
 بنبره تم نفعه الخاء الجيم و من الميم الموزن و في الاصل تخفيفا
 و هو متا بمعني خلق كنه جوان الرحيم قوي بال و بيل بن باشد
 اي يكون عظيم الجته و ذا المهابة بجهك دشمنش از مولى

ابن سينا على
 ابن سينا على
 ابن سينا على

انما قوله بيا لانه
 فويل من يبيع الموضع
 و يبيع الموضع

مثل

مثل الخوف بكسلة مضارع من كسب من متعبا و غير متعب و هنا
 غير متعب بوزن اي يقطع فقص و معني المضارع الاخيرة بالتركون
 بكسلة و انك قوتنه اوز او را و من لم يوف من لفظ بوزن و هنا
 قاله شجره بفتح الباء الفارسية فديته بفتح السين و معني الحرب تدا و بين
 من الجبال الشوية و الاكثر تير و فديته بفتح السين و معني الحرب تدا و بين
 مصاف قد فرغ و الراء بيا و آرموده اي عند الماء الذي جرب
 الحرب معلوم سخره جاكلم سله شرح عيش لا شني اي معلوم
حكايت تو انكر زاده را ديدم هذه حكايه ما زاده المعنى بركور
 بالكاف الفارسي بر شني شته و ايل الدنيا بنظرون انما انظروم
 في قبورهم و يتفاخرون بها و لا لك فعلا بن الخن على قريبه و با
 و ريش الراء و مناظره و مباحثه و بوسه للتفاخر كه صدوق
 ضم الصاد المهملة فصي و هو وضع على قبة الميت تراب يدركه
 اي من الجواهر و كسب بياي كسب على خط معلوم و ريش خايدن
 الراء المهملة انداخته و المراد كون الرخام فاشل المصدوق و شنت
 پير و زه بكس الخاء و سكون النون الجيم اي الالبنة من درو
 ساخته و المراد كون الرخام ممتضاغا بالارنية بكور بديت خطاب
 ابن الفقير حه مانده بفتح النون من مانده اي الالبنة لانه استغنام
 الفارسي و من قال اي كيف يشتهر فكنا تير فله المعنى و شني
 و و فرام آورده بالتركه بياي كسب بياي كسب بياي كسب بياي
 اي كفا من الشرب بر و كرهه بفتح النون تير قليل و ريش بياي
 الشين اي ابن الفقير ابن شنيديك بمعني هذا الكلام و كلف شامو

البناء على

ابن سينا على

قدیم باین معنی که نظاره من قدر و همتا بعد از حق تعالی و متعده
 بقول اسکندر بن یحیی ان یقال فی حق اسکندر که تا پرت خطایان
 الفیض باین معنی که قدر زیاده و کثرت جود و بزرگواری باشد یعنی حق
 یحکام باین معنی که در حق تعالی بر من بهشت رسیده باشد
 لحق جمله که در جبهت موت الفناء و راحت قبل الموت بر من
 موت الامراء و موت العلماء و موت الاغنیاء و موت الفناء
 الاقل فی شرف و الشرف و ان انت حسرة و الراحه **راحت بدیت**
 که گفته اند بر سکون الرأی و فی بعض النوازل بارک الخلق و بهر کون
 الرأی و مقصود من راه اسوده و تندرست **قطعه** مرد درویش
 که بارش بالا فخره و الاغنیاء فاقه و فوقه و تندرست و بر علی حیل
 من اتقال الدنيا بدمک ای الی باب الموت بها تا شب که بکشد
 این خیف الخلق آید و الفیض و الخلاء و کما قال و انک در موت و در راحت و
 آسایش که در عطف تغییر نیست ماضی من زیستن مرد و تن
 زین هم یعنی ان مفارقه من هذا المجموع با سره تنگ نیست
 که دشوار آید لان فراق اکثر غیره با حال سیری که زبیری با
 الوحده فیها هر مد مضایع من رسیدن به ترش دان زایمی که فراق
ای حکایت بزرگ را بریدم قدر من مثل از معنی این حدیث که
 اعدی ازید و اظلم عدو که اعدو و فاعول من العدا و اظلم من
 و لکن شیخ اضافه اعدی الیه لان اسم التفضیل فی بعضه تعدد و اذیف
 الیه اذ کان معرفه نفسک الی بن حبیب و المراد بالنفس النفس
 الامارة بالمطیئنه و غیرها گفت فاعلاضیه بزرگ که حکم کند من

قطعه
 بیان در نفس

دشمن که با وی احسان کنی دوست کرد ای نفس صدیق که مکرر
 که چند اکو مداریش بالبدن العبد کنی خالق زبده اند و قیل
 العبد بالذیاء و فی غایت و ضرر النفس بالآخره و من باقیه
 و قیل فی العبد بالروح و ضرر النفس نفوذ بانفس **قطعه**
 خسته حوی و المعنی ظ و قدر مر از او من قال حوی بمعنی الخلق و العاده
 یعنی مکرر صفت و فرشته حوی شود و نفوذ به طاعت من اید الکمل
 الغیر البعد و توفیق الشیء و نفی کما قال المص حوی بدو طبع که
 نشست آدمی تا غل شود که بر معنی باد الصلاه و الکافه الولی حوی
 ای بقوله الاکل و حوی چو بایم بیوفتی خطاب من اقامت بالواو
 و قد عرفت ان بالواو و بلا و اوله و کتبه چو با و دو و ماله اقامه را در
 که هر که طبع امر شود لان الانسان عید الاحسان خلاف نفس
 ای الاماره اذ فی المتبادره عند الاطلاق که در اند و فی بعض
 النسخ که فرمان و بدو چو یافت مراد **جل سعیدی با مدعی در**
میان تو انکری و درویشی یکی در صورت درویشی انکری
 کان منسوبة الفواء فی تفسیرت ایشان ای که من طبعه
 در محله و بدیدم نشسته بین الناس و فی الشان الفضا
 و قد شیع الشیء من بانظاف فوشنیع و الکلام الشان فوشنوع
 و دره شکایت باز کرده ای کشف و درم تو انکری انکار شیع
 فی مدونه الاغنیاء و سخن بدین رسانیده و سوق کلام کرد و بیان
 دست قدرت سنا است ای بسط کمال و تو انکری ای با ازلت
 شکسته ای لایریدون العطاء **بیت** که عیان را بدست اندازم

بجای

وجئت ليكون الله مبتداءً في تلك التي ظهرت بتدبيره
 بكونه الغني حقيقةً وبكونه الاثني عشر كمالاً في الغنى باله
 وليكن هو الفقير في تلك الحالة وليس الراد الاشارة عن ان الغني
 ما يكون في وقت الحاجة ضد الغناء ثلثه لعدم ساعده اسباب
 المعاش ووجوب الحاجة الى تدبير الطعام للفقير كمن لا يملك الفقيه بل لا يملك
 الغني حتى قد عرفت شيئاً مما يدفع النون في شئ به ومن طالع في حقه
 ان يشابهه في ثباته بعبارة حقيقة بيت خداوند وزي مبتدأ
 صاحب رزق حتى مشتغل بغيره في قلبه عن امر المعاش به كمن رزق
 مبتداءً ايضا به كمن لا يشغله حاله وتوفر حاله عبادت
 ابتداءً في الاغنياً بجمل قبول انه لا يمكنه ان يكون له مقارن في حضور القلب
 كما قاله في جوده وحاضره حسب القلب في بيان خاطر ثم فصل حال
 الاغنياً في اسباب عيشته ساحتهم في فعل من ساحتهم في المراء
 اي جادهم واخصارهم اي ما ومن قال انهم من هنا فقد زاد شيئاً لعدم علمه
 بالعلم وبادر جمع وادعيات به اختارهم في فعل من به وادعاهن وهو
 بالترك تمام التمسك وايشه صورت ويترك ويترك وقوم في وفاء
 اولئك وخالي اولئك ومن قال في تنظيمه واما نوس في ثباته فمعنى
 من معانيه عجب كونه اعواناً من الله في القلب من ان يكتسب سقطة
 على وجهه يقال ان على وجهه فاك وبما ان النواذر ان يكون فعل متقرباً
 والفعل لا زناً وفيه ما لم يجرى ان اكساب الفقيه في فقره قد بلغ
 الغاية بحيث غرضه صفة وهو الفقير ايضا ويحتمل احتمال الامر حتى
 ان يكون من اكتب على كذا اي يفعل ويذكر ومن قدم هذا الوجه قد

ابن سينا على

ابن سينا على

ابن سينا على

في قوله تعالى
 لا يملك الغني
 في قوله تعالى
 لا يملك الغني

ربح المروج ومجاورة معاينة من الجوار عطف على الفقر من الالف
 اي لا احب جرف العايد وقيل انصق السجون معايشه **الفصل**
 روح الصبيته تاجس غداً يست اليه ودر خيست الفقير سواد
 الوجه الدارين وفي بعض النسخ وروى في بعض النسخ ان امدى لا يان
 ما فخرش كمن انجاده اي يصل اليه كذا القول كمن لغوا هذا وروى في
 ايضا ولا قلت هذه الدلالة المعقولة والمنقولة كمن انجاده
 كمن انجاده كمن انجاده كمن انجاده كمن انجاده كمن انجاده
 كما موش فاكما لا تدرى معنى الحديث المذكور كما اشارت عدم بعض النسخ
 است كمن ان ميدان رضا الله ورضا الله اضاف الى نفسه بقوله في
 اذ ليس الفقير في الكمال احد وسليم عطف على رضا وفي بعض النسخ
 فيه فضا وليس نعم كما قال في فقره انما كمن حرقه وادبر جمع تروا
 مثل اصحابه واطمأروا به في كماله زماناً ولعمري ادراكه في كماله
 الى فقره وفي فقره وشد مضارع من فروختن بمعنى البيع يعني انما يكون
 لعمري وكما يفهم من بيعه في زيادة خبرهم على المال **باب** اي التسلل
 بالتركيب والاول والامرين من قول الكلام رافعا صوت مضافاً
 بلند باك صفة ودر باطن كمن خال به توشه وادرج توشه
 وقت ليس وهو يفتح الباء والتعجب والفارسي لغو سقط وقد يفعل
 يفتح الباء والعرب والجميع الفارسي معناه بالتركيب في لغو والامرين
 من فقره السفر وقد وجد في هذا التفصيل في بعض النسخ وصاؤفا
 الاما في كمال الاستمالات ومن ليس فخرس ميدان الفارسية وقع
 في الخيرة حيث قال في شرحه بالباء الاصل موافقة الولا قوله

ابن سينا على

مبيح ولكن قال في الصحاح الفارسي ليس كسائر مبيحة السباب
 وقد صح البناء والحج بالعمريين في ذلك الصحاح وبالفارسيين في غير
 الغريب وإنما سمعته من فراه الرجال فهو ليس بفتح البناء العرب
 والجميع الفارسي مودع انطلق بفتح لم من يحمي داره من حرقه
 كما مر بنا من دى بيا والخطاب بفتح بزاره من يدست مبيحة يبر
 المص هذا الكلام ثم تصلفه في الاوقاف لا فقه واست بذا المقام
 وقد وقع في بعض النسخ هنا ما اوردناه من قوله وبنين في معرفت
 الحج علما وجد في بعض النسخ وانما اختير النسخ التي وقع فيها تقدم
 ذلك القول لان ذلك المقام مقام استدلال المص فلا حسن
 ايراد دليل هناك وهذا المقام مقام لجواب عن استدلال الخصم
 فلا وجه لادراك الدليل هنا فمن ادعى النسخ التي وقع فيها تأخير ذلك
 القول فقد اضر سوء الترتيب كما لا يخفى على المتأمل ابيت واعلم ان
 كلام المص اشار الى التوفيق بين الاحاديث الثلاثة فان قوله لم يفر
 سواد الوجوه الدرايين في حق من يشغل الفقر عن الطاعة بل يقيد في
 المعصية كما قال عمر ان اشبه الناس اجمع عليه فقر الدنيا وعذاب
 الآخرة وان قوله لم يفر الفقر ان يكون له الحق من لا يصبر عليه بل
 يتكلم بكلام موجب كفو وقد ورد في الحديث من لم يصبر على بلاء
 ولم يترك على نفاق ولم يرض بغضاء فليس يطلب رثا سوانه وان قوله لم
 الفق في حق من يرى الفقر خفيا يرى الانبياء واذا عرفت هذا
 التحق في المتن في كلام المص المؤيد بالاحاديث الاخر لم يبق لك
 حاجة الى التوجيه البعيد الذي اوردته من قال قال بعض المحققين

التخلف
لا يرد

ابن كثير على

هذا في التوفيق بين الاحاديث التي
 وردت في حق الفق ومكانها
 من

ابن كثير على

يعني في الاول اعني قوله الفق سواد الوجوه الدرايين الظاهر عدم
 حكمه القلب عما خلت عنه يده ومعنى الثاني اعني قوله الفق في حق
 القلب عما خلت عنه يده ومعنى الثالث اعني قوله كما قال الفق ان يكون
 كوا حكمه القلب عما خلت عنه يده بهذا كلامه ثم ان المص تشل وقال
 ان امثاله ليسوا من تلك الخليفة التي قلنا في حقهم من ان يكون
 رضا الله وليس لنا مال حتى يحصل لنا الثواب بعد ذلك الخليفة كما قال
 عدم نعم المال الصالح في يد الرجل الصالح وليس له معاشا متعلقا
 حتى يثبت لنا العبادات بغيره البالي في قلوبنا حاجب المال الفق وسوء
 الحال ولا فائدة هذه الحجة قال وتشاور خبره وهو حديث يرويه
 بوشيدان ان كان معناه بالرحمة او تركه فهو متخذ وان كان معناه بالرحمة
 كالحكمه فولانم او متعذر بوشيدان يادر انحلاص كقوله كما لا يبعد
 يعني لا يقع من الخيرات مثل ستر العري باعطاء اللباس ومثل خلاص
 الاسير والمحبوس الا بوجود النعم انما حسن ما لا يدفعه العسوة
 بباية واثبت ان اى مرتبة الاغنياء كمر ساعد استقام انكاري وعليا
 وهي يد المعطى بيد سفل وهي يد الفقير الاخر حجة ما اذا تشبه بها
 كما ورد في الخبر اليد العليا خير من اليد السفلى حتى جازوا علاد حكم
 تشبيل حتى تملك يدك بالحكم معناه الا اصطلاحا الذي يتركه اهل الأصول
 او يراونه معناه التقوى انما اهل البيت خبري دهمك او يكسبهم
 اي لا اهل الجنة زنى معلوما هو وفضيل بن يسر بن علي قد عرفت و
 عشية قوله بيان للزنى المعلوم ويدل على جمع فاكهة وهي ما يؤكل
 من الثمار ثم لا ذورق اهل الجنة لما يؤكل للتلاذذ لا لخطب الصخرة

كقوله في الحديث
 انما هو من
 بينا الفق
 من

وتبين ان يكون
 على الوجه الذي
 لا يفعل واحد
 يكون بغيره
 انفعول

وهو من
 المراد من
 التاويل
 النسخ
 من

وفوج توأمانا التوأم يعني التماثل العوقاقية وبكون الو
 ثم بالهزة المفتوحة بالتركة أكبر وفرة المص بقول يعنى بطن وفوج
 وهو نكاح الكفاف والمص بين المرم بقوله دام الكاف
 يعنى بطن برحمت بسبب كثرة الأكل أن ذكره بفتح فوج برحمت
 وقد وقع ما قبله من الاختلال شديد كدرويش لا با حداثه
 يريد بالزنا كبر فتداني الناس بالكلية ولا يرى به دفع الماد وبكون
 السراوى وقع الخلل في استسار الشدائد حتى الرجم كفت
 أي سلطان زرع لرم كذا لم قد عرفت معناه فان قيل الظاهر
 من هذا الكلام ان يكون ذلك الرجل غنيا ولا رجم للغريب فكيف
 يستحق الرجم قلنا يجوز ان يكون له زوجة في بلد آخر ولين سلم
 أنه لا زوج له وقت ارتكابه الزنا ولكن يجوز ان يكون متزوجا
 في الزمان المانع فيستحق الرجم وقول الفقهاء بل رجم للغريب
 ليس بظاهر بل للغريب الأصل وجوزت نكاحه كسبهم على ترك
 الجماع كسليم لا ربانية في الاسلام اشارة الى قول النبي قد علم لا ربانية
 ولا تبطل في الاسلام الربانية بفتح الراء فعل الربان من يبلد
 الصوم وبسبب السوج وترك أهل الحج والتعب في الغزاة وما اشبه
 فهو ترك الكفاح والاعتراف الكفاح على النساء ثم اراد المصيان مانع
 الضيق فقال ولا جلاء موجب تكون بالاضافة جمع موجب كما جدد
 موجب وهو موضع العوجوب وجمعيت دون عطف على تكون
 كذا وقد ثبت ان لا غنى عما ثبتت قوله وارجاء مواجب
 الى صفة القوام موجب كذا بشراؤا أنت جبره والجملة مبتدأ

قال في قوله لا ربانية في الاسلام اشارة الى قول النبي قد علم لا ربانية
 ولا تبطل في الاسلام الربانية بفتح الراء فعل الربان من يبلد
 الصوم وبسبب السوج وترك أهل الحج والتعب في الغزاة وما اشبه
 فهو ترك الكفاح والاعتراف الكفاح على النساء ثم اراد المصيان مانع
 الضيق فقال ولا جلاء موجب تكون بالاضافة جمع موجب كما جدد
 موجب وهو موضع العوجوب وجمعيت دون عطف على تكون
 كذا وقد ثبت ان لا غنى عما ثبتت قوله وارجاء مواجب
 الى صفة القوام موجب كذا بشراؤا أنت جبره والجملة مبتدأ

قال في قوله لا ربانية في الاسلام اشارة الى قول النبي قد علم لا ربانية
 ولا تبطل في الاسلام الربانية بفتح الراء فعل الربان من يبلد
 الصوم وبسبب السوج وترك أهل الحج والتعب في الغزاة وما اشبه
 فهو ترك الكفاح والاعتراف الكفاح على النساء ثم اراد المصيان مانع
 الضيق فقال ولا جلاء موجب تكون بالاضافة جمع موجب كما جدد
 موجب وهو موضع العوجوب وجمعيت دون عطف على تكون
 كذا وقد ثبت ان لا غنى عما ثبتت قوله وارجاء مواجب
 الى صفة القوام موجب كذا بشراؤا أنت جبره والجملة مبتدأ

مؤخر لفتح القدم كدرويش صني بيا والوحدة در معنى الصدر كدرو
 يريد بالزوجة الجميلة والجارية المملوكة وروى جلال بيا والصدري
 از سر كدرو يعنى يستأنفون الشباب كل يوم كما يصحون كانه يشان انجان
 صني وصفه لسان بق كدرويش بان راد استرطحات فاسن او بدست
 اعلى بفتح المضى يضع يده على جنبه فان القاب الجارية ليسه ومن الهسته
 كذا عن ذوالخاتمة وكمال الحجة ومن قال يعنى صدر روض كمنش الزمان
 او جرسه نهاده است وهذا كذا عن سليمان حسد واظها كدرويش جالو كدرو
 موضع القاب الترم لان يقال المراد من قولك ابل هو الصدر والغصير عنه به
 اشراف تافه الترم وسروخ ان راي خجالت في كدرويش ويا كدرو
 دك كدرويش بخون عذرا ان يريد به العشق في قوله مفعول
 فزودك جنك بالجم الفارسي يريد به مجموع الاضاح سر التمشاب بكون
 الموزن كدرويش كدرويش بخون عذرا ان يريد به العشق في قوله مفعول
 كدرويش بل مملوكة بد العشق ومن قال بهم وقولا والاغنى والعشاق في قوله
 العام بالخصص كذا في قوله العادة كدرويش حسن طلعت او
 اشارة الى الصبر كدرويش كدرويش الفارسي مناهي كدرويش كدرويش كدرويش
 يستح من عاداته ان يدور حول المناهي يا فهد تباي بالامم كدرويش
 العاقبة والفاصل والملاذ الذي كذا في كدرويش كدرويش كدرويش
 العاقبة كذا في كدرويش كدرويش كدرويش كدرويش كدرويش
 حور جسته برود وبنجار كدرويش كدرويش كدرويش كدرويش كدرويش
 والمراد من تعشيق الجمال الاعطال لا يفت الى الاذن سواء كان ذلك الجمال
 الاعطال الزوجة او الالة ومن لم يعرف معنى لفظ الغزاة بل لم يعرف معنى

ابن سينا

ابن سينا

ابن سينا

ابن سينا

قلاوتنا توتربان فياذا لا كمالا كالمسبب للجلد المستخرج من دواء الجرب والزهري والغارة
شعر من موصول كان تحت بين يدي قدامه فاقه شعر من موصول كان تحت بين يدي قدامه فاقه
 فاعلم ان الجلد الغليظ من الحيوان الموصول مع صلبه فخرج الجلد من تحت الجلد الغليظ
 من دواء قدامه كان شعره طيبا غير مضاع ان شعره والجلد من رزاج الموصول
 ذلك فخرج الجلد على ان فاعلم ان شعره وعواسرة الجلد من الجلد الغليظ والجلد الموصول
 الفصل عن رجم متعلق بشعر والرجم هو الذي يخرج من الجلد الغليظ من الجلد الغليظ
 وهو الفاسد من تحت الجلد وهو عرقه والطيب بقرينة الجلد والجلد الموصول
 ان كان غده اثمرة ذات جمال موصلا مع كل وقت شاة لا يخرج من الجلد الموصول
اعلم ان الشعر من شان الفاعل او داهم من فاعله او قد تولى له او قد تولى له او قد تولى له
 مضاع لم لا يدرك بالزيت بولش ربي وجون سكان في الكلا الجاهل في بعض
 وانما ليس سكان ناني رايد مضاع من ربيون الشعر التي اختارها بالانسان ساق
 جويان في نفاث بالزيت بالزيت بولش ربيون الشعر التي اختارها بالانسان ساق
 صلا في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 دعي في ساق في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 او لا رجم في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 شاة في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 من رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 استانه في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 اجا في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 لسانه في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 الجبار استغنى في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض

في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض

ساق الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 ولم ينصف شعره من رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 وقامت قريبا في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 دوايد الغليظ وفيت جديان مباله وروصفان في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 برين في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 يعن في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 السمور فاستغنى في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 وليس في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 بالزيت بولش ربي وجون سكان في الكلا الجاهل في بعض
 طائفة تملكه وقول من قال وقد قال عنه انه من اوله في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 تملكه وقول من قال وقد قال عنه انه من اوله في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 بيري في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 متغل في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 افعال من الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 كثرة العدد كذا في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 بغير الابرار ثم ذكر بعض في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 بالكتاب الفاسي والبا والمصدر من رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض
 العلماء انهم سائلون وقولوا ببي بفتح الباء الفصل ثم بفتح

في رجم الفاعل الذي شعره في الجلد الموصول الجاهل في بعض

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

الناحية سر و بانه برادر الهوى معيوس كرد انداى بقولون و نجوا
العقرا و انهم قوم ليس لهم لباس في زاسهم و جعلهم بنو و ما كنه
دارند و عت جاني كندارند يعني بنظرون انهم في نفس مرتبة عظيمة
وليس كذلك في الحقيقة بقرائى على اسم الله تعالى في المجلس و جود
از همه بهتر بنده في تصور هم بآن درس و انداى ليس في زاسهم
كه بكس يبر انداى ان يرفعوا زاسهم لفظ لا الغين من تنده كبر
ومن قال اى لا ينجون رفع الزاس والاتفات الى العبر حتى لا يتصور
مشقة النور و هو و الله علم برفع زاسه اجانب المعنى اصلا و خبر
في موضع الحال ان قولك لانه انما يقول القول هذا انما قولك
بطاقت اذ يدرك ان كمرست و بعت بيش بالباء العبد بصوت
تواكمرست و معنى دروشتن **ميت** كمرست بمر حال كنه فاعلى ضمير
في مفعول به حكيم اى على اهل الفضل كون باكتاف العبد و سكون النون
في الاصل معنى الدبر و لكن النون هنا للاضافة خزى هذا اللفظ اعنى
كون خزانة عن كمال التحقيق شائع استعمال الagam شها روم شمر دن
و في بعض النسخ شها روم شمر دن حكيم كمرست و عت بمرست هذا
على ما نرى بعضهم من اى العبر و شها روم شمر دن حكيم كمرست
اشارة الى الغيبة و راء و راء و راء و راء و راء و راء و راء و راء
خطا لانه كنه و درم كنه و راء و راء و راء و راء و راء و راء و راء
فايده كمرست و راء و راء و راء و راء و راء و راء و راء و راء
الشه و الثلثة الربعية او الخيرية او الشامية في تاريخ الكون
و قولن من قال كمرست لاجنبنا الشهور الثلثة الخيرية فاما بصر

التي على

التي على

بسم الله الرحمن الرحيم

تاريخ الحلال و بجمي معنى النار و اذنا لفظ آتش و بولس ملاينا
بكرس بى بولس صارع منفي من بريدن و اسلاوه ابر بخر بركل
من قبيل الحلال و اراوة الحال و استعمل هذا اللفظ متعديا بجازا
و المنعدي حقيقة بباريدن و من قال بالاشارة ترك فقد تم شئ
لم يذكره ارباب اللغة و قد مر مثله في حكاية و زان عبيد في قول المص
ابركل زانك بار و قد كنه و حشمت اوقبا بنو عطف على ابركدر
بكرس بى ما يند من تابدين بمعنى الاشتغال و بعباد استقامت
سوارند اى لهم استيلاء على القوة والقدرة و معنى راند فلا انتفاع
للناس فهم قديمي الفتن من و بار و الوجود بهر الفتح و لكن كون خد
تعالى لاجل انهم يند و درى قدر باريه انتفا من شديدا النون
بمعنى المنة و ادى بمعنى الاذية كنه و هم غاطون عن قول تعالى
تطلو اوصافكم باليمن و الاذى و ما لي بحتت فراهم اوردى
يجعون و بحتت بكسر الخاء الموحدة و قد بدل بين الهاء كنه و راند
اى يخفون و بحتت بكسر الخاء الموحدة و قد بدل بين الهاء كنه و راند
بجمل الزحاك و قتي بركداى يخرج كنه و كنه و راند اى يخرج
مال اللان من موضع و فته الاحيان يرض بونه الارض **بيت**
برنج بفتح الباء و الضمة و سعى بكون الباء و سعى بفتح
فيها بحتت بفتح الباء سعى اى يحصلها و كرس اى الوارث
اى و سعى و بفتح الباء و راند اى يرض و بفتح الباء و راند اى
خدا و راند بفتح الباء و وقف بفتح الباء و راند اى المصداق
اى بسبب السؤال و راند بفتح الباء و وقف بفتح الباء و راند اى

یکسان ستوی نماید مضارع هر دو من غودن ثم آوردن مقام میل
 قول محمد بن یحیی المیم شهور و کسر بالغه و تشدید الکاف اصل
 و تخفیفها فرع و اندک در چیست اذ به نظم خلوصه و روانه و کذا
 و اندک مسکین است فانه تحت الاغنیاء و کذا فی تجریت
 آن میگوید هذا القول که تعلیقان بکسر اللام بر ادب الخدام بر درای
 علی الباب بدارند مضارع من داشتن ای نصب و نهیم علی الباب
 و علی سلطان ای الذین قلوبهم شذیبه را به کارند بضم الکاف الفاعل
 مضارع من کاشتن بالترکب الکاف کذا فی الصحاح الجوهري و فوق یعنی
 قوی و برتر و طهریق کذا فی العوایب و حواله الیه و یألفه کذا
 فی لغة قد حصاری و من قصه علی الاول فقی قصه بابا یعنی الطریق
 بنا و کذا فی الرأی للاضافة عزیرانی ندین ای بمنعونه من الدخول
 و دست برینه صاحب عزیران نهند لکن و کذا فی کسر و سلی است
 ای بس احدی البیت و حقیقت راست مستقیم و صحیح گفته باشد
 اشتهر بقوله بیت انما که عقل و هیئت و تدبیر را میبست و میون
 خوش گفت برده و در معناه القوی برده طویج و المراد به الحاجب
 کس در سلی نیست و لما بالغ الخضم و مذقته الاغنیاء و کذا
 بعض کلام ظاهر الرفع و بعضه تحت الخال الایمان سکت عن بعضه
 و متوضی برفع بعضه لغیر این حرکت ای نصب البواب علی الباب
 بعد از انکه از دست بکسر النماء للاضافة متوفی عن بکسر القاف
 المشتقة ای الذین یجوزون شیئا کما ان امدد انکنا ین عن کمال الضجة
 و از او قهقهه که انان بیغان جمع و محال غفست که اگر بکس با کاف

ایستادگی

الفاسفی بمعنی المثل بیا بانی و بضم الدال و تشدید الدال فی الکاف
 جمع و ذرة و می اللؤلؤة کذا فی مختار الصحاح و خفف بها القاف
 شود و یصدق بها کذا فی مختار الصحاح و خفف بها القاف
 شود و یصدق بها چشم که دایان به بضم الراء الفاسفی شود
بیت دیده اهل کسر اللام مع سکون العین یعنی نیلایان
 کسر اللام بر نشود یعنی کسب کون الکاف الموزن بجاه سکون
 الراء و بضم فک کذا فی التعلیق خیارم حاکم کذا فی بیان این صوف
 که میگوید و کلمین من سکای البلاد و کذا فی شرح فی بعض النسخ
 که شهری بودی از دست که دایان به چاره و عبادت و در بعض
 النسخ شدی و جامه ازین او پاره بالترکب و کسک و رشوت و
 حقیقت و قد یستعمل بعضی باده باده بل بجهل تخفیفاً منه و وقع فی بعض
 النسخ جاکه در و طایبات ای لطایف گفته است **بیت** درین
 مشکب کسر النون الموزن تا و کذا فی چشم ظاهر الرفع که از دست که دایان
 نتوان که در قولی که اجاب المصنف است ای الخضم که من به حال ایشان
 رحمت می برم لان لهم الا ولا یشر و ن به ثوابا بضم ن که بر مال ایشان
 حسرت می خوری بضم ح که عمار بن القنار المباحثه و هم درهم لغیر
 بالترکب که بر این بر سر مره که قناری اسیر و مقید بر بندگی که بر اندازی
 فی بساط البیت برفع ان بگوشتی و کذا فی او هر شیئی بجهل و کذا فی
 بگوشتی ای کما غایب غلبت ما تقدیر است و کذا فی راجع
 بسکون الحاء و القاء ما ض من باختر برید از صرف الکلام
 افتاده و تیر جوی بالترکب نکرش حجت را بر او بنیاد است **قطعه**

كان يكون النون في الظاهر وبه التنبية في غير فافهم ولا تغفل كما في
 قول ولا الزومي بيت كنت بان اي حكاية كنت وكو. ونظرو
 وكذا زيان وكوشد جو. ومن قال مجي حافد باش في الاشهر وقال
 في المشكلات مع اعلم وظن ان ما بين المعنيين منافية يحتاج الى التبرير
 ما بين المعنيين خوفا من كماله وبلغ الحاد المرحلة وسكون الياء صحيح هو
 كورا اصل كورا اشارة الى الفصحى وان ما هو في مستعار نيكست
 وليس للفصحى ملكة صحيح دين في ركبته الواو وسكون الراء المرحلة
 والراء البقية اعرس وزيدن ومعوت عطف عليك حتى وان
 كسر نون وان لا لاشاف في صحيح كوي بسكون العين والاضاف من قبل
 اضافة الموصوف الى الصفات كلاما وصفان تركبتيان برسلح
 دار داي لاسلح على بالغة ومن قال مع نظر السلاخ على باب
 القلعة فلم يات بمعنى اللفظ وكس در حصار بيت وليس في دخلها
 احوالها في الامر دليش بالذال الملهة غناء لاثبات مدحها وليكن
 بالذال المعجزة من الذال بالفتح كرم وعلمته دست تعذر وهو
 مجاوزة الشئ الى غيره در الاكراد التي وبه وده قدر بيان في الحق
 التي اولها بر بالين تربت جيبي بغير مدح في قول المعص دماغ بريدن
 بخت ومن يتنه هناك يقول مره وباطل وقال بنما مع مره
 يستحق ان يقرأ المعصاء المذكورة في شانه ويقال ما قال بالمرحوم
 هذا القول اعبر مره فليس اعجازا لذكره مقدور وسنت بالفهم
 والشدة في سيره جابلا شئت كرجون بدليل وروماند ولم
 يغذوا عا ايمان الرسل سلسله وخصوت جينا شديا جركونا

ابن سينا

ابن سينا

ابن سينا

قلنا في الموضع
 في موضع
 في موضع
 في موضع

چون اي مثل از باله و تقدم الزا المعجزة على المعجزة اسم الابن المعجزة
 البنيوم تشرش وصف تشرش صفة لقوله اربعوني اي جوني از
 صنف تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش
 بر حاك قائم للزوب كمال الله تعالى ان لم تته لاجبك اقول الاية
 قال راغب انت عن ارقى يا ابراهيم لم تته لاجبك تشرش تشرش
 بليها اي قال از لاجبك تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش
 انت الاية قاب الطيف بالخطوة وحده كلام بالهزة بالهزة تشرش
 ثم يده بقول لم تته عن معاك تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش
 اي بك في معنى التشرش والذم او بالبحارة حتى تمت او تفرغ في شام
 والاسفطس كقوله تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش
 سحرية تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش
 اربعوني بفتح الباء وفتح الباء والفارسي ما دوان وحضان صفتان
 مشتملتان اي دونه وحده كسند للمروية والفتح التشرش وكسر
 الين والاضافة تشرش وكذا كسند الباء على اي الخلق والياء والنسبة از
 كفت وشند ما يدركان خبر المند اي الخلق يتبعون من كلامنا
 ويضعون اصابعهم في السنانهم استعجابا واستعجابا القصة لوجه
 مفعول مقدم لبر ايم ومصدر مضاف الى المفعول وهو ان حتى يعني
 ان الفاعل افضل من القصة فيش قاضي بر ايم ليحكم بيننا بالعدل ويجلوه
 قاضي عدل رضي احاكم سلمان مصلحتي بخوبه ويجسد ورومان
 تواك ان ورومان في كبريوس تشرش تشرش تشرش تشرش تشرش
 ما يدرك كسند الباء الصلة ونطق مصدر مسمى بمعنى النطق يرا

تشرش تشرش

تشرش تشرش

به بناحاصله ای کلام بابت نیدخان علی القاضی اجتماع کلام
 الخصمین سبب نظر و بر دلان المعین حتی تا منافی بود
 از قاع بسیار سر بر آورد ای رفع زاسه الجواب و گفت خاکیانی
 ای کله نو کله نرا تالفی و مدحتم و بر رویان جفا و ادبی
 و قد حتم بدانکه جاک کست خاست و کذا بین الفقه و صاحب
 و جریع و باجر خاست و بر سر کج خاست و انکار در بالضم
 و التی لا قدر بیا و قریبا و کسر الراء للاضافة شهوارست
 قال صاحب بحر الغرائب انجک بغایت ابرسی و ایوسی کما قال
 الصغری **بیت** گفتا جو تو خزینة در و کهر نه من نیز خیر لولوی
 نیست و منی قال فقهیه هو الذی القضاة الثمین کذا فی بحر الغرائب فقد
 افتری نامتک قد مر بیا فی الحکایة التی اولیامشت زنی را قول
 المصن کزینت کد کلام نمک و من اهل نامتک مع کوز موضع
 البیان شرح هنا کاز وقع هذا اللفظ اولاً و قد مر بیا فار جمع
 البصر الی اما ذکرناه هناك مردم جوارست قافیه القوله شهوارست
 عین ثلثا مبتدا و اوله عید بسكون الدال الهلکة و فتح الغین المعجزة
 بمعنی کزینان اجل دریلست المعجزة خبر و ثم کسر النون جمع
 نعمه هشت را دیوار و کاه جمع مکروه در پیش باباء الفارسی
 کما قال و دم خفت الجنة بالمکاره و النار بالشرور **بیت** جو و من
 چه کند که کشد طالب دوست فی تخریم و تأخیر تخریمه اگر طالب دوست
 جو دشمن را کشد چه کند کج و مار و کل و خار و غم و شادی و همد
 بالغفحات ثم نور القاضی نظر کنه درستان یعنی انظر الی استان

این کلمه علی
 این کلمه علی

که بیداشت کسر الدال اسم لنوع من شجره کافیه بالرجاء
 جو به شکست ثم شرع القاضی فی تحقیق محل الشرح همچنان
 در نه و ای هجاء نو کله نرا تالفی و مدحتم و بر رویان جفا و ادبی
 انکار و در جفا و ادبی انحصار نه و صجور قول من النجوة
 هذه الصاب **بیت** کز زار قطره و بعد از کز قطره و زار
 تخفیف الراء لعلون شدی بیا و الحکایة جو تخفف من جونی
 مثل جرمة قال صاحب بحر الغرائب کوز بوجوه کز قه و کز
 باز را و بر سر کله تفرقه کزان یعنی الراء المشددة حضرت
 حتی و جمل نو کله نرا در و بر سر کله ای المقربون
 عند الله من الاغنیاء هم الذین یكونون اغنیاء بالمال وقواء
 فی الاحوال و در و بر سر کله تفرقه کزان یعنی المقربون عند الله من
 القواء هم الذین یكونون قواء بالمال و اغنیاء فی الاعمال بان
 لا یظفر و اغنیاء فی النعم من بل یصدقون کما قبل السی و فی
 القامه ای القوم بهای کسره تین لغته مستقلة مراد همت
 و کسر النون و هنا للاضافة نو کله نرا است کز و بر سر
 بخورد و لا یشغل بکل الاطعمه لاجل نفسه و بهای کسره تین
 لغته مستقلة مراد همت و من قال فی شرح نقل من غیره
 مرین تفصیل و بهین تفصیل به فق و هم لان وضع الباء
 و النون یس للتفصیل بل النسبة کما بینا و اوایل کاتبه
 قول المصن چه زنی پیش باز و بهین شک در و بر سر کله
 بالضم و التشدید لفظاً و به نو کله نرا کثیره و لا یحتاج فی السؤال

این کلمه علی
 معنی کزینت و کزین

قال الله تعالى ومن يتوكل على الله فهو حسبه اي كافيه اولى الآيات
 يتوكل على الله تعالى ويترقب من حيث لا يحتسب يريد ان سلم
 بن عوف بن مالك الاشجعي اسره العدو فشكا ابوداود الى رسول الله
 وم فقال اتق الله واكثر قول الاحول ولا تقو الله بالبد ففعل فيها هو
 بنيه او فرغ الله الباب معه مباركة من الابل غفل عنه العدو في شفاها
رابع جنادان يوم دم مكاتبه كانه هر روزي خود مضطرب
 نازك دارم وقت آسان ويزيد من حيث لا يحتسب قال
 بعض المشايخ التوكل على القلب والحرز بالظاهر لا تنفع التوكل على
 العبدان التقدير من قبل الله تعالى عن ابن مالك قال جلد جاره
 على ناقه فقال يا رسول الله ادعها واتوكل على الله فقال رسول الله
 اعظمها فتوكل على الله قال صاحب المشنوي **بيت** كفت بغيره
 باواز بلندي توكل زانوي اشترى بدينه پس روى عاب از من درويش
 كرديش مير الان العاقبة خفانه في ترجيح الاغنياء على الفقراء
 وعائنه واطلاقه ثم وجهه جبال عاب الى خضع وقت كانه كفت
 توكلان من تامل بنامى ندى هم مشتغلون بالبطان ومست
 لما هم ثم قال العائنه متحققا للمخبر نعم بغتة طائفه الزهرة الموحدة
 جبين كانه مستند فاصبحت وكافرت نعمت وصفان تركستان
 ومن قال بالاضافة فخر اخلاء ببرمال اجزيت وبهتنداي
 يرفعون ويضعون في خزائنه هم وجوزند وبتقدون
 الرثيل الغتني بعن مثله بالان بارديا النون السافيتاي وقع
 القبط وفي بعض النسخ ببارديضم اباء الاول وهو بعيد ومن

الكاتب

ابن البرقي

اختاره فقد اختار الخروج يا جهان طوفان برادر كثره المطر
 وموضه القريه به عظماء مكنت خویش بالاضافة اي فرة المال
 ازجنت ورويش المنة الواحة التي يمتنع بها الان من ابيته
بيت سپر سدي لاني لخصوا احوال وارحلى نغمه سدي وكونيد
 كرايش شي شد بلاك مرهون مراست اي المال بطر الخفيف
 را ز طوفان چه بلك اي لا يفرق **شعر** وراكبات اي رتب نساء
 راكبات ولا عتاده على الموصوف نصب نيا فاعلى المغوليه
 جمع نيا تو به بود جها حال من المفعول اي حال كون ملك السباق
 في بود جها في ختم تا وهو جمع بودج وهو الخفة وادامت المرأة
 فيها وضعية بود جها احوال راكبات لم يفسد بفتح النون الجمع
 جواب رب الامن متعلق به عتاده اي انفسه والكتب بضمين
 جمع كشيپ هو المل المجتمعة **بيت** دو نان جمع دون جو كلم
 خویش بيرون بر دنداي اخر جون من الماء نويد چه علم كرمه عالم
 مردند وليس تم الا تم النفس هم قوي برين صفت كايان كرم
 كما انك تقول بر تو حكم على كرمه هذا الحكم وليس كالك بنيه
 بقوله وخايقه وديكر من الاغنياء وخوان نعمت قد مر بيان قول
 الكتاب ومن يتوكل ببنك معاذ موضع بيان قول شافعي
 الصحاح الفاسي خوان معني النعمه واعل اراد به بنا السوقة هذا
 كلام فاذا نزلت فيها وراه بذاك توفان ناقلة الصحاح
 الفاسي غير صحيح وصلاني كرم در داده لفظ وصله وفي بعض
 النسخ ودرست كرم شاده وبيان بخد متبسته وابر وبواسع

نسخه

كنه د مقابلة طالب اند و مقفرت ای مطلقون ان بزر و ا
 باخیر و غیر لهم و صاحب دنا و آخرت و وقع فی اخبار الشیخ غیر
 الاعمال با وجب الابرار چون ندکان حضرت بادشاه عالم من جمله کلام
 القاضی مؤید من عند الله و صفی قول بادشاه مطلق و منصور
 مملکت از دست جمع ز نام الانام ای بطیع جمیع الناس حامی اسم فاعل
 من الخانیة و می اخفنا لغو و قضتین جمع تعریفی الشیخ المثلثه
 و سکون المبیح و هو موضع الخانیة یا فارسیه در بند و سرحد و آنجا
 که بیم بود از دشمن و قبیل الرد بالثغور الفوج ای حافظه فوج
 بلاد الاسلام و است ملک سلیمان قدر مرید اللفظ اعینه فی مدح
 الملک علی اسم تفضیل ملوک الزمان هذا مدح معتدل مطلق الیه
 قدر مرید انشیا ابو بکر سعد ای ابو بکر بن سعد الامام شهابه
 ای الحال عمره و نصلا علامه بالغیر جمع علم لغتی **قلو**
 بدرجای پس لفظ حامی غیر مراد این اسم مکرر میون کردست
 جود تو با خانوان قدر بیاید آدم که یعنی آنکه شفیق با و لا
 آدم من یانهم خدای بکون الباء و مبتدا خواست که بهر
 عالمی لغز الام و یا الاستیجینا یا مضارع من یجشایین
 یعنی الرجوع ای اراد الله ان یرجم جمیع الذین هم مشربون
 الی الکلم تدریجت خود بادشاه عالم که میانی توست سلطان
 علی الناس حرم علیه هم فی حق چون سخن بدین پایه رسانیدی
 اوصل الکلام الیه که نسبت و از حد قیاس ما استیلا
 در کلام اندای حکم الاعتدال بمقتضای حکم ای بموجب حکم شما
 قضایه

را و می و قیامه و از ما مضی در گذشته ای تجاوز ناعی و بعد ماجرا
 و فی بعض نسخه و بعد از آنجا که مخفف من میا کاه معناه بالترک
 حکایتش که بعد از این که مخفف من مداره و می الماده
 که قیامه قال دم مرت مداره الناس و سیر معول اندام بتدارک
 بقا اندک مافات و تدارک بر عدم بکار نهادیم الاعتدال و بود
 بر سر روی مملکت را و می ای قبیل یک واحد فاعل اس الاخر و وجه و
 حکم سخن برین ادبیت بود ای غمت الکلام بهین البینین و
 نصحت فیما للطایفتین **قطع** مکن ترک و تنبیه باقی و لغای
 فیما یجکت مفعول مکن ای در و تن علل الشیخ بقوله که
 تیر و خج بیا الخباب و تیر و خج و صفت تیر کیم الهم بالفتح و
 الکون مراد مع و فی مراد به الاستمرار و من قال متخیر
 لکن کید و معنی الکلام نقول غیر عالم بمعنی الکلام برین سخن
 یعنی برین مراد بقول المبحر کتاب من مراد نوا کلمه بالالف و
 آخره اللنداء جود الیه است حکم است دست معناه بالترک
 چون سکیم اسو جی الک و کولک وارد بخور و جش با و الا
 ای کل بعض الک و اعط بعضه و من اور دعارة الذین بخور جش
 بالباءین اصلیه و رائیه و صحیح القواعد بقوله نواد سکون الک
 و ضم الراء و الموزن و بین الیغی بقوله ای کل الطعام کللا و اعط ما
 فضل منک المقفوء فقد اخطا فی الموضوعین اما الاول فخر الفوج
 اللفظ عن الوزن المعقول الذی الموزون و اما الثاني فیه المطلق
 و نقص من یکیر مختص و قد وقع فی بعض نسخه بخور جش غیر

استیلا علی

استیلا علی

العاقله که دنیا و آخرت هر دوی بفرموده الهی حاصل شود و از دنیا
 و نصیب من الاخره **باب هشتم در ادب صحبت**
 آداب و ادب و بهاء و خصال الخیر و الاذی و بهاء و الخیر
 فی تکرار الخصال و قد یقل علی علم و الصحه بمعنی المصاحبه حکمت
 ما لا یسکن السلام منذ اذ ابرهه ساسانی ای لاجل استراحت
 خبر و نه از آن خبر که بس کثاف الفاسق ای جمع کردن مال بائیس
 العلم لاجل جعل المال عاقله یا در وجود آن بر سید نه قلمی و بجز در بعض
 النسخ بر سید که یک بخت نیست و بد بخت نیست و قد استعمل
 کسیت گفت یک بخت آنکه خود بکون الزاد و الدال ماضی
 من خود و نداشت بکثاف العوالم من تفت بمعنی الحرف ای طرح
 الذر و بد بخت آنکه در بخت المیم ای مات و بد بخت بکثاف الزاد
 ترک مال **باب نهم** مکن نماز ای تا بطل بر آن هیچ کس ای بطل شخص
 شیمی که بکثاف ای لم یعمل علی شئ عه علی النبی تو را که عدد
 شخصه کمال که در خود ای حرف عمره تحصیل المال ولم
 ینفع به **بند** موسی علیه السلام فارون را نصیبی که در
 قاهره احسن از من من الاحسان لما احسن الله الیک ای احسن
 الی عباد الله باو ای الزکوة و الصدقه قلمی احسن الله الیک یعلم
 الیک ما و شکی نیست که بقیل قوله و عاقبتش شنیدی قدر
 بیان و شن آری نه فلان و قول المصنفنا شنیدی بچین
 سبقی بیان **قطع** آنکس که بدینار و درم خیر نیند و دخت
 لم یکتسب الثواب بها ما سر عاقبت اندر دنیا و درم در

ابن سید علی

ای صرف از سر فیما حواجمی جزو است و طمقذ نموده نشوی ای
سرت بریدن شفع از غوت و بنا جزو الشطر و هذا الخ باخلق کلم
کن که خدا با کلمه کرد و کما قبل **شعر** اذ اجابک الی الله علیک
فی کلامه علی الناس طر انما تنقلب **فصل** الجوف فیما الی الله یقت
والا الخجالی فیما الی الله تنقلب و ع کوبید جند امر من جاد و عاله
یجود و الا متین نهی من المنة و علیک النهی قولهم فان الغایة
الیک عاید و تقدیم الحار للحمص و السبع و المرفی و بقوله
یعنی بخش نعمت الباء الزائدة و عکای العطفی و عکس الدال
و سکون الی و امر من اوان و مننت من بغی الخجالی انسانیة
و کس النون و سکون الباء نهی من نهاد الی که فایده و ان یقو
باری کرد و **فصل** و رخت کرم کجای کرم و بالباء العواید یبت
و صا محکم داشت از فلک شایخ بالای و عکای انما التواب
یرتق الی العوض الی المقید و اری بنشد علیکم و اشارة الی
و رخت بر معنی التوفیق و اری بیا الخطاب فیما یبت من کما قر
آفقا از عذ بنفع المهره و رخت بدلیل از عذ و رخت بر باری و
ای القفوع بر بایع الی اربطه بالمنة کما قال الله تعالی یا قوم انزلون
امنوا لا تبطلوا صدقاتکم بالمن و الا و الی قبل المنة منضع
المنة بالضم القوة **فصل** انما حلالا کان التوفیق اسم مفعول
من التوفیق الخدیجیت متعلق بموفق الی انعام و متصل الی و
معطل لداشت انما الاخیره الخجالی بای لم یبت کما معطلا
من انعام و فصلک منت من مرتب من انفا که خدمت سلطان

وحي كمال الله في قول لا تتواضعوا على اسلامكم ثبت اساسا وركوبها
 بادشت بل الله يبين عليكم ان يدرككم الامايات **حکمت** دو کس به کبر
 قصه را رعم اندر مشهور تو حق بسانه بقوله بع باطله ثمانية
 بر دماي اركبا المشقة الباطلة وسع في فائدة كرده تم بينها كمال
 مبتداه انك مال المدح في التسميه ونحوها اجلا خبره وديك الله علم
 آمورت ان تعلم وعلم كبريه **قطعه** علم بع علم راجد انك بيشتر
 حواله لفظ بيشتر اسم تفضيل ومن فتره بقوله بع زياده
 خواند علم بع الزيادة چون علم در توبست نادان به با الخطاب
 نه تحقيق بکس التعاقب الاول المشقة معناه من اثبت لسانا لا لا
 بوداي لا يكون حقا ندان المشقة قوله جاريه فاعل بود واما لوجوه
 النوعية بكونها بچند صفت جاريه قال الله تع مثل الذين حملوا التوراة
 ثم لم يحملوها كمثل الجارحيل اسفارا ان تنهي معراج علم وخبر اليه
 له علم وخبر كبر ودينه مست وباده را لا الفرق بينها **حکمت**
 علم البربر دين بود مست كان تربية الدين واصلاحه به ناز
 بهر دنيا خود را كايه لاجل وسيله لا تحصيل الدنيا **بيت**
 بهر خلق علم خود فرودخت بعن ان من باع علمه وزوده من
 الخلق وجعلها وسيله لنيل الدنيا ومن قال بعن ان من قصد
 ارادة العلم والزمه على الخلق رياء فلم يوف المعنى من كونه
 بكسر الكاف الفارسي في الاول وفتح العين في الثاني وباء بسوئ
 بعن اخره حيث لم يبق من شئ **حکمت** عالم تا بهر چه كاري العلم
 الذي لم يكن متقيا كورست باخاف العرب من شغل در بعينه مو

ابن سينا علي

ابن سينا علي

ابن سينا علي

اعني في بده شئ يهدي للناس ولا يهتدي بنفسه **بيت** في فائدة
 بهر كس در باحتي اي لعب بعني اضاع فيها لا نفع فيه جبره
 اي لم يشتر شيئا ورتب بداحت كسر الباء الصلة ما من من لا
 تفكر من بعض السلف عن كنه اشيا ووجودها علم زاهد زاهد
 عباد وعباد متوكل **حکمت** ملك از حد وندان جلال كبره كان الملك
 ان في العقل اعتمد بعن بعن ودين اسلام از بهر دينه كان كمال
 لفظ كبره ومقدره بنا كاعفت لهما ان في قاعدة الاسماج وقفا
 يوجد منها لفظ ياب ومن اختاره وقال في شرح مضارع من
 يافق فقد احتال للرجوح واخرج الكلام من التجه ومعناه
 القوية ان الدين يكمل بالانقياد بادانها لا بتفصيله خردندان
 بالاضافة محتاج ترند خردندان توبت بادانها لا بالدين
 اشتد احتياجا الى نصرة العقلاء من تفرق بهمهم **قطعه** بند
 البر شغوى هذا هو المسوخ الكاملة وفي بعض النسخ بند كبر
 ومن اختاره وقال بوصول الحمد فقد ذهب مذمبه في اختيار
 المروج اي بادشاه نداء لاحضا حاضره ومن قال بعن
 بشئ كونه فخره بشئ بعن در هر دفتر اي في جميع الدفاتر بعناه
 ظاهر ومن قال في شرح بعن فخره فخره فخره فخره فخره فخره
 از بن بندت و المشارة الى مضمون البيت الا في شرحه
 موقعا في حاضر من مودن كمال اي لا تهم في العاقل بالعلم كبره
 على كبره وندانه بالاضافة في توبت قال بعض اهل التحقيق العز
 التبذ عن ارباب الدول بترك الطمع ونهي النفس من شهواتها

خاتم

ابن سينا علي

ابن سينا علي

ابن سينا علي

ابن سينا علي

بزدوم الورع **حکمت** سبب چنانچه بارای باقی ماند مال به تجارت
 خانه نیندی باصرف و علم به تجارت خانه نیستی و مملکت سیاست
 فیضی للمسلمین ان لا ینکر العقوبة عن المستحق و لم یزل قال
 رحم اوران بریدان جمع بدست بریدان جمع نیکو قابل بدان
 و عفو کردن از ظالمان عطف علی السابق جورست بر درویشان
 خانه هم بسطون علیهم **بیت** حقیقت را چون ندانند که در مختار الصیای
 العهد الحفظ بالشی و بنوازی باء الخطاب غیر مایه دولت الباء
 سببیت تو که مقصود من گناه می کند فاعضه خیریت با بنای
 بالیا المصدر ای بعبقری که **حکمت** بر دوستی با دشمنان بکسر
 الباء المصدر فاعضه اغماذ نتوان کرد و من اختار فی عبارات المتن
 اعتماد نشاید کرد و بر او از خوش گوید کان بکسر الشین للاضافة
 قرمز بیاورد و اوایل کتاب فاعضه المصدر انکه ماند خواجه غفره هنوز
 نیاید بود فکرم کرد و بود کلاما معن المصدر که آن اشاره الی دوست
 با دشمنان بخانه استبداد شود که فاعضه لغیل المسبق ای استبداد ذکر خیال
 و سوء ظن و این اشاره الی آواز خجسته ای بالنوم و اراد بالانکلام
 البلوغ متعیر **بیت** معشوق بکمال التفاف بهار دوست رادان
 نوعی ای را خجسته و می دانی آن دل کلمه را خجسته و فاعضه للموزن بجای
 بالیا بن مصدریت و ارشادیه بین بکسر الباء الصلة و النون
 الاصلیه و الباء الخطاب فی آخر المصلحین و معنی البيت البتة
 بلکه دوست معشوق کو کل ویرمیسن اگر و بر سرک اول کو کل آید فاعضه
 قوسین فاعضه معنی البيت فاعضه لا قول من قال ان الباء

بیت علی

الان

فی آخر المصلحین ارشادیه ای حصلت من اشباع کسرة قبل **حکمت**
 بر آن سبب بکسر الشین و تشدید الراء و الباء الوحدة النوعیه که دارای
 بیا الخطاب با دوست در میان منادی لا تضع سیک و بین یعنی لا
 تفشیه چه در کوفه دشمن کرد فاعضه دوست و هر بدی و فاعضه
 بعض النسخ و هر که ندانند که توان بدشمن مرسان ای لا توصل الیه بکسر
 که واقعی دوست شود **حکمت** را زی که خوانی همان مایه فاعضه النون
 بکسر در میان مندی که معتمد بود یعنی آنکه که هیچ کس بر سر
 بکسر و تشدید توارن و تشقیق تر نباشد **قطعه** خامنه قدر بیانه
 بر صغیر اراد بالکسر و کسر الراء للاضافة الی قوله و از خوش گوید
 بکسر لغین و فاعضه که مملوئی ای اسکوت اولی من ان تولی ترک
 لاحد و نقول لا فاعضه الکسر کما قبل **بیت** سر خود یا بخود
 کفرین نباید زن سبب **بیت** بار بار ای بود از بار بار اندیشیدن
 ای سلیم **بیت** سبب سبب یعنی ای شخص کمال الضمیر ارجو الما و
 من اقول الی کین کچو بضم الباء و الفاسی شد الظاهر ان فاعضه
 آب یعنی او که الماء بالکسر یا ای من العین و صارت نه انتوان بین
 المصدر و اضاف الی مفعول اعرجوی و اذ عرفت المعنی الظاهر
 فاعضه لا قول من قال قول چون قبیل تنازع الفاعلین
 اذ حیث کما فاعضه و مفعول **بیت** سخنی در زبان شاید
 کو بضم کفایس که هر لغتی بین انجمن بفتح الهمزة و ضم الهمزة نباید گفت
 ای لا ینبغی ان يقال القول الذی لا یصلح ان يقال بین فی الجمع **حکمت**
 دشمنی بیا و الوحش ضعیف که در طاعت آید یظهر الایات

بیت سید علی

و دوستی نماید طف نفی می مقصود وی اشاره الی دشمن
 جز آن نیست که دشمنی با بیاض الصدری کمای دوستی قوی کرد با کما
 الفارسی و گفته اند المقول ما بعد بر دوستی دوستان بکسر الباء
 المصدری اعتماد نیست کما قال علی رضی الله عنہ اخوان دما ناسخ کردن
 العیوب تا بملحق بکسر الفاء دشمنان چه رسد من جنس الاعتقاد
 ای لا یصل شیء من علی غلق الاعدا **و حکمت** هر که دشمن کو جنگ
 با کاف العز و الجب الفارسی ای صغیر را حقیقه شمارد ای بعد از ایلا
 صغیرا بدان مایه مطلق من مانع آنرا آنش اندک را مهمل
 که ارادی لا یطغیه و لا یخاف من احراق **قطعه** امور بکشتی
 بضم کاف العز امر من کشتن چو توان گشت ای لا تو خزه کمال
 چو بلند با نون بعد اللام او رده اهل اللغة فی باب المضمره و من قال
 بغضتین فی الفصحیح نقول نقول شد و من قال بکذا فی النسخ النسخ
 وصلت البیضا فلعله لوقال شود بدل شد لکان الوزن مستقیما
 بلا تکلف فقد غفل عن الوزن الصحیح و التکلف الصریح جبران
 سوخت ما فی ذی الاصل و معناه بنا الاستقبال لوقوعه فی خیر
 الشرط مکرر کرده لکن کما ان را بر میون دشمن بپایه می توان
 و وحشت لفظ دشمن فاعل کند و ما بعده صفت و من قال
 قول دشمن فاعل ما بعده بحسب المعنی علی سبیل التنازع کما لا
 یخفى فاعل ترکیب فی بعض کلامه لای تقسیم من را از معوقه
 با سلب ترکیب کما لا یخفى **حکمت** سخن در میان دو دشمن
 چنان گوید که اگر دوست دشمنم دون نباشی میان دو دشمن

ای کبریا
 ای سید عالم

ای کبریا

تنویر

چون انرا است و اندر تزداد باطله سخن چین که النون الثانیة
 للاضافة وصف ترکیبی معنی التمام بدو جهت صفت بهر مکتب وصف
 ترکیبی من کشیدن است کما لکالیز و ادبها صاحب غیمت
 کشیدن و ان ای احد کما و الا خورش اگر باره دل باطله
 وی بفتح الواو و سکون الیا و ضمیم غایب غایب سخن چین
 اندر بیان ای غایبها لورجحت بالكاف العز لای یخفی کبوره
 حال و محلی بفتح الی و وک الجیم میان طرف دو سخن ای بین سخنین
 آنش او و سخن ای اتقلا التا یا غفلت یعنی مقتضای عقل
 نیست خود کلمه را مقدرة در میان سخن که تا غفلت
 در سخن یاد و ستانی نیست با ش ای لا ترخص صوتک و لا نقض
 سرک تا نماند دشمن خود بخوار گویش ای لا یسمع قولک پیش
 و بر آنچه گوید بوش داری لا تغفل تا نماند رئیس دیوار
 گوش **حکمت** هر که با دشمنان دوستان خود بکسر الفاء بوی
 که و بعضی الشیخ علی کشید از دوستان بکسر الیا و از
 بیت بنشوی امر من دشمن ای چرا مندا الزان دوست است
 کنایتی عن ترک الصحبة و الا لفرک با دشمنانست بود و منسبت
 ای یا السرم چون در امضای کار و جاری عمل متردد باکی
 بدان آن فعل و ترک آن طرف اختیار کرد بر آراش بر آید
 کلمه تر التفضیل هنا کما مر در **ابیت** یا مدبر الخلق سکون الیا
 سر و ضد صعب گوید امر من لغافل دشوار و موی غافل
 در کسر الادی یا صلیح زندای یفرع باب الصلیح بکسر جوی **حکمت**

تا کار برز بفتح ابداء الصلوة بری آید ای او حاصل الامر باو باشد
 جان در خط بفتحی الخ والمیوع والطاق والمهارة نهاده نشاید ای لابد
 من ضرب المال ليدفع الغريم من الروح كما قيل ان المال وقاية
 للفسق **بیت** چو دست از مهر جلیتی در گسست بضم الکاف
 الفارسی مایه مجبور از من گسستن و تواءم با بفتح ال و الفاء
 والمعنی او الم تظفر بفتح الجیل حال است بر دهن شمشیر است ای
 حل لک لاختلاص بالمضاربة بالسيف كما قيل آخر الجیل السیف
حکمت بر خردشمن رحمت مکن که اگر شود بر تو رحمت بکند **بیت**
 دشمن کفر را مقتدره جوینی تا توان ضعیف لاف از بهر و بی تحقیقین
 الشارب و کفر الناء للاضافه و مرق نهی من زونی ای لا تظلم
 منبه عن التصلف والغور اعتمادا علی قوله تاکم خویشیت در
 بر آخو آن و کذا الباء فی قوله دیت در بر بر من تعلیل النهی
حکمت مکره بدعا بیا و الوحدۃ بکشد بضم الکاف العربی خلق لا ارا
 بلا ای او من ظلمه بر کونای میخلصهم و هذا النعم علیهم و او را
 از عذاب خدای اذولم یقتل کمان بودی الناس فی عذاب به و الاثره
قطع پسندیده است بوصول الحقرة بخنایش و لیکن مردونی
 من نهی من نهاده بر ریش بکسر الشین للاضافه ای جراح خلق
 آرا بکون القاف والراء وصف ترکیب مرهم مفعول النهی
 نه است آنکه رحمت کرد بر ما و لم یقتل لکن ظلمت بر فرید
حکمت نصیحت از دشمن بدید و حق ای قبول النصیحت من العود
 خطاست لانه لا یبرئک من الخیر و لیکن شنیدن رواست

بل حسن بخلاف آن اشارت الی نصیحت که کلمتی که برین صورت است
شنوی که کونای جنب را چه دشمن گوید من الامر لک بقول
 العدو ان لک افعلک به را نوری بفتح اولم جتیه تندم اشد
 السلامه جتی تضرب علی الرکبه دست نهادن بالترک معیون تلقی
 ان کرت ای بیا و الوحدۃ نماید علیه ضمیر دشمن راست چون
 قیصر صفر اه از آن بر و بفتح الکاف الفارسی امر من کردیدن
 ای ارجع عنه و من قال فی شرحه اعرض عنه لم یأت بمعنی اللفظ
 اعرض عنه و راه دست چه کبر **حکمت** ختم بکون المیم مبتداء
 بیش بیا و الوداعه تفتد بدال فی الاصل و جنتی ای
 نفوت آرد خیر المبتداء مثل هذا قوله و لطفه بد وقت سبب
 ببر دریم بین الحاله المعذره نه چندان درستی بیا و المصدر ی
 کن که از توبه کرد و بکاف الفارسی و نه چندان نرسد ای که
 بر توبه و شجیع شود و یقولون که **شنوی** درستی و نری
 بهم بفتحین و است قدم با و الصلۃ علی حرف الظرف جو
 فاصد الفاء من الفصل جراح ای الفضا جراح الخ الی
 و مرهم نه است قوله مرهم و وصف ترکیب دشمنی که در فاعله و مرهم
 ای لا یأخذ العاقل الخشونه یسعی لاعداءه یسعی ای لا یأخذ
 ایضا که ناقص کند قدر خویش و بدله نه مرخوف بن راف و نه
 ممد یعنی لا یجعل نفسه التعظیم و لا یرفع بحیث یوجب النفرة
 بیا باری با کفر نهی من در مذلت و فیه بعض نسخ زبده دهد
دیگر شبانه بضم الشین المعجبه و تخفیف الباء و بعض الراعی و

برینید علی

الباء للوحدۃ یا بدیگفت ای قال لایب ای خردمند مقول القول
مضمون المصراع الشمر العلم به سکون الهاء امر من وادین پیر
یاب بند و الباء الفارسی بقیه فاعله ضمیر بر یکس دی یا یا یا
کن نه چندان مریون که کردد بالکاف الفارسی جیهه بکس الیم الفارسی
البریکه کرک نیز ندان **حکمت** دو کس دشمن ملک و دین اند تم
بینهما بقول بادشاه بدی حکم و را مید بدی علم فی یاف و شمر **حکمت**
بر سبب ملک بالغیر و سکون میاد دعاء علیه ان ملک بفتح الیم و کسر
اللام فرمان ده و وصف ترکیب صفت الملک که خدا را بنود فی علیه
فرمان بر داری لایکون نه تع عبد امطیع **حکمت** بادشاه باید که تا
بجای ششم نه اند بفتح النون مضارع منفع من راندن که دوستان را
اعمال و نماز خود را من صوته تم باین حکمت اخری انشش ششم اول در
خداوند ششم و هو الذی بغضب اقدای یقع فیه و فلهامیوت المراء
عند الغضب حرکت الروح الی الخارج دفعه پس اندای بعد از آنکه
ز بار بفتح الزاء و ضمها بالراء او دایک بضم رسد یا نه رسد **منوی**
نشان دای لا ینفخ بنی آدم بک المیم للاضا و تخاک را د وصف ترکیب
معناه بالترک طیار قدن دو غنجی که در سکنند فاعله ضمیر بنی آدم که در
سندی و بادای الهوی نه را با جبین گرمی و سرشی ای چاکانان یک
نه بندر دمی لا اعلم از تخاک و بادا تشه **قطعه** در حکم بیلقان
بفتح الباء للوحدۃ و سکون الیاء الفتنه و فتح اللام و القاف اسم
مملکت بر سبب بفتح الزاء بعدای بیاء الوحدۃ لفتح مرابره بیت از
جمل پاک ای الهوی نه را بکتاب و بفتح الباء و فتح الراء جو خاک

خجل کن ای محمدا ی عالم یا هر چه خوانده و من العلوم همه در زیر خاک کن
فان موجب العلم هو التواضع و انکم کنی تقل بعلک فانه ترکم ولا
تتقنت الیه و لا تعذفک عالم **حکمت** جوی بسکون الیاء و یفتح الراء
الذی یوحی الخلق و دست و سمنی بیاء الوحدۃ النوعیه که فایرت
که بر جا که رود فاعله ضمیر جوی از جنک عقوبت او شانه لا یمنی
خلاص بیاد بیت اگر دست بلا یغ فرار امنه بر فلک رود و جوی
فاعل رود و دست خوی بدی جویس بالاضافات و بلا باشد قبل
الزحمه بیت قیوب بلادی که کو طره جیهه جوی یا فز جوندان او
یمنه بلاه فاعله **حکمت** جوی بی بیاء الخفا جیهه سپاه دشمن نم فر
و عدم الاتفاق انما دماض و یقع باش لکان علی جمیع قلب و صفاء
خاطر و کرم جمع شوندای یثقفون توازیه نشانه و من الاله نام اندیشه
کن و لا تغفل **قطعه** و امرن رفیق با دوستان اسوده بشین ای جلس
منی مهم جویس در میان دشمنان جنگ فاعله لا یقدر و فی حاکم
ان یضترک و لریس که با هم کل واحد منهم مع الاخر که زیاده جاده
عن الاتفاقه الکلام و الاخذاف المرام لکان را دین النفاق و بر من
علیه باره یعنی برعل حصن و جداره بنا بر امرن بر دن **حکمت**
دشمن چاره جیهه جلیتی در مماندی اذ اخر العاده علی جمیع سبیل سلسله
دوستی چنانندای چه که با هم و المراء انها بری نفسه از صدیق پس نامه
بالکاف الفارسی و سکون الراء بدوسی بالیاء المصدر که کارنا
بالمکایه که که دشمن تواند که در بعضی کردن **حکمت** سعادتیست
جوب بالکاف و الباء العربین امرن توفیق و قد فریاد نه الباب

و قد قال فی الد
و قد قال فی الد
و قد قال فی الد

الشيء المحكي به انفع تولها وروشي لا ضروته بيش آمد ومن
 اخطا هناك اخطا وهذا ايضا حيث قال بالباء والفاء حتى كذا اذا
 الحينين بغم الحاء وفتح الياء الاول وسكون الثانية تنبيه
 الحين والحين مواته الحين ويقتد الموصوف بحسب اعتقاده
 المقام اي احدي الفاندين حالين كما بين لقوله اكرهين
 اشاره لا دشمن غالب امدا كرشي وكذا او الاشارة الى اما
 غالب امدا او دشمن سمي بفتح الراء والياء فيها للخطاب وكل واحد
 منها احدي الحينين **بيت** برز معول لم يمشو رخصم ضعيف
 اي اللذين يوم الحرب من الخصم الضعيف لم يمشوا برادق على
 ضمير رخصم ضعيف اي يخرج وما كان الاسد جودا رجلا برداشت
 اي رفع قلبه من الروح يعني اذا اتبع بموته **حكمة** حربي بيا والوجه
 كذا في بيا والخطاب دل بيا باراد وصف خبرتي تو خاموش باش
 يعني لا تخف تا كرتي بردي غيرك **بيت** بجلال نداء مخرده
 بهار بيارفان البشارة ليق ان يصدر منك خبر به بالاضافة يوم
 يسكون اليه طير معروف قدم بيارفان بالدار بالتركز وفوق **حكمة**
 بادشاه را چريان كس واقف مكران اي لا تخف من خيانت
 مكرانك بالالف الفارسي في الالف الثانية كبر قولك وانني اي محمد
 باشه يعني ان يعمل بقولك والكرنه به ملكه خود اي كوشى وبنوا جرب
بيت بسبح بالاضافة سمي افعان اي الشهوة للشك الكاهين
 بر ياك اشخه الكلام وقت كذا كذا كذا كذا كذا كذا كذا كذا
حكمة مودعيت خود را بكمه التاء مضاف الى المفعول

و خود راى وصف تركيبي بين من تصح لاجل الذي يعمل لغيره ولا يقبل
 تصح غيره مكره او خود راى ذلك التصح لنفسه تصحيت كى تصحيت كى
 مثل آينكر والياء واللوحه اي الى التصح اخرى حيث حتى يقول له
 التصح لم تصح لاجل الذي يعمل لغيره فان تصحيت كى التصح الكلام
حكمة و بيا اسم من فيقوش دشمن خود بغير اني يعني لا تقبل
 العدو وعوده وصلاحه بغير حق من خردن كذا بيا اي العدو دام
 رزق بغير الزاء لم يوسوسه والياء المحلة الربا وعوده لصدق
 نهاده است لغزير كذا ان مداح كاهن بالالف الفارسي تشاده
 لياخذ من مالك شيئا احمق استايش مقصد من شون خوش
 آيد مشا چون لاشه اي الميت ومن قال لا تغر غفل كذا بغيرش
 و در خطاب من دميدن كما يفعل القصاب و بيا يعني ميان نايد **قطعه**
 الا حرف تنبيه تا شنوي خطاب نفى زياد الزم في مفعول مدح ضافا
 الى سخن كوي وصف تركيبي كذا كذا بيا بفعلى نفع قلب البضاة
 از تودار داي بر چو ملك الروزي بيا والوجه مرادش بزياري
 اي لا تحصل دو صد چندان يعني مقدار ثنتين مثله و كذا عقوبت
 بر شمار داي بعد عيوبك كذا كذا **حكمة** متكلم بانكس اي احد
 عيب كيد داي في كلامه خوش صلاح نديري داي لا يصير كلامه
 صبيحا مليح **بيت** مشوعه بر حسن گفتار خوش انا المتكلم
 تخمين نادان بالاضافة و بندي خوش عطف على تخمين **حكمة**
 هو كس را خود چو كمال نمايد حسن غله نفسه و خود خود جمال
قطعه بدي چو بود سلمان نزار عي الا حكاية چنانا خنده است

ابن سينا على

این سخن علی

این سخن علی

این سخن علی

و من لم يعرف المعنى المادى قال ولا ينع من الفضل اليهم سلطان
بما قلنا ان كمالا ومن لم يعرف المعنى سلك بنا والمقصود ان
قربنا الى سلطان هم الفاسدون من الخيرات ولا يؤثمهم
الله **تسوية** و امش امدواى لا تقض الكفة بما رست و تاركه
وجوده و بعض النسخ كرجه من شرفا وى قوا بازست بمعنى
المفتوح بنا كواصله كذا و كذا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
مرار المراتب بالتحقيق فرض خدائى كذا وى قوا وى قوا وى قوا
و هو الصلوة افرض بالها وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
بريدى يحصل سريعا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
كوتة انك وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
شند وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
بالنوع الكثرة فى الزمان الطويل و لهذا غيبن صدره وى قوا
اى يجعلون مائة فى يوم واحد وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
فى الزمان السيرة لاجرم فتمشيت **و يكره** من كذا تصغير مرغ
از بيشه به وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
بچه اى الولد الصغير **و ان عقل** وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
من ابن آدم وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
بطلان لى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
الفضل التدرج وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
كشت لى الذى صار كذا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
كالفرخ مثلا بجزى نرسيد من مراتب الفضل وى قوا وى قوا وى قوا

آنى

آدمى بجهنم من فضيلت كذا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
بالنوع الكثرة وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
اى يوجد فى كل موضع كذا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
الغنيان قال فى شرحه بجزى نرسيد من مراتب الفضل وى قوا وى قوا وى قوا
از بعض من الاجل وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
سبب قد رست لى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
امدا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
بالصبر وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
و يقطع **تسوية** بجزى نرسيد من مراتب الفضل وى قوا وى قوا وى قوا
الى الرجل الذى اقره بجزى نرسيد من مراتب الفضل وى قوا وى قوا وى قوا
صفحة وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
بمعنى القوس الاصف او الملقون بلون الورد وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
باو بى سيع المشى سفة وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
بنا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
بشتاب وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
و **و ان حكمت** وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
اولى من السكوت وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
ببوى **قطع** وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
در وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
در وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا
جهله بجزى نرسيد من مراتب الفضل وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا وى قوا

این سخن علی

این سخن علی

این سخن علی

الشديدة **ديگر** خرد را بجهت تعلیمی و ادبیت منطبق بر او اصله
براون علیه زباید و هر که در علم و ادب حاکمیت از غیر بر او
ابهری گفت ای نادان چه گویی بکافای العربی و دین سودا بر سر
امون ترسیدن از علوم الایمانی تو بجهت نیاموزد و با یم از تو گفت و هذا
ظاهر تو خاموشی بیاموز از بای و مثل هذا العمل یقع من الجاهل
منو هر که نامل کند در جواب ای فی الکلام برشته آید سخن با
صواب و هذا معلوم یا نحن از المؤمن اگر بیدان جو مردم کمال آید
بهوش متعلق با و را قایل نشو چکار حال العاقل فاسد باشد بین
هم چون ای خوش مقصود من خاموش **حکمت** هر که با دانستن از خود
بخت کند و المسائل العلمیة تا بداند که داناست و افضل منه بداند
که نادانست فاذ کف جهل ان ریاحت با علم منه **بیت** چو در آید
بر از تو به سخن متعلق بدید آید که چه بدانی اعتراض کن **حکمت**
هر که بدانی جمع بدانشیندی بجای سهم و یصاحبهم نسبی ننشند
منو که گزینند و فرشته ای واحد من الملئکة با و یومر یون
و حش آمر و حیثات و ربو با کرة المجرور از بدان میگو
نیاموزی علیه بقیه کند اگر کماله فی فعل الذنب بچشمین
دوری بالته کی کو چیک **حکمت** مردمان را عجب نهاده استکار
ملک انی لا تقسح که هر است از رسوالمی و حورایه اعتقاد ان
سایه الناس لا یعتقدون علیک فی اعانه ستم **حکمت** هر که
علم خواند بکون النون و علم نکرد بوجوبه بدان مانند غیر النون
که کا و با کاف الفارسی راند بکون النون و عجم نیفتد

ابن سید علی

فضاء

فصاع عليه **حکمت** از شیوه دل الشخص الذي لا قبل له ولا انكسر
في العاقبة في حكمة بنيد بملكن كان له قلبه واق السمع وهو شهيد
ويؤسست راحة كاي راى اصحابه رايشايد ولا يبايع **حکمت**
منه مع وفاء الجوع ثم كره دجاده والفرار حيث يهجم الفارس
دو عامل درست **حکمت** بس بابا العود مع كتبه فانه يوزن على
قدرة في كز فيه جاذبة فيعزل الال عن الخبز والسهل الذي يعرف
بديار الروم حيا والمزاد منها هو الله باشد جون بازيه ان فقهه قادر
ماد باشد مع عجزه **حکمت** كرسنه باه قدر بودى اى او كان
جميع الديالى اليه القدر شب قدر به قدر بودى **حکمت** كرسنه
لعل بوستان بودى اليه الحكيمة في الموضع الرابع من ضمن شيا لعل
وسكنه يسان بودى فالقدر قلته الوجوه لا يبره بصورت
يكسو سيرة زياد درست هذا كان السابق لفتى وقريب من معنى
كانه رعد ودارد درست اى العمل للباطن اللطيف ومعرفة
الباطن عسيرة **قلعه** توان شناخت معني شناختن سياه خنده در
شباب ودمهون كرتا كاش رسيدت بابا كه علومه اى راتيه علومه
ولر بافتش اعيانها مشاوش وعده مشهوفان معارفه الباطن
ام صعب فلا يمان رتبه نفس كرهه سالر ما معلوم **حکمت**
كه با بزرگان جمع بزرگ بسته داي بكنه هم بالجلوة خون خود
رزيه **قلعه** حليت بن را بزرگ مې هې لغو وكر راسته كو نيكه
كلته امقده در سيند لوج دفعه الام واليهم العربيه احوال روزه
باشي شسته پيشاني بابا و الفارسي في اقله و اليه الاصل

نه خود یعنی بجزیره تکران باری بس که با قوتی مشترک بین العجم
 الروم یعنی الکلیس **حکمت** بچوایان برکت یعنی المیم باشند که را
 خودمندان نیست فان علی واحد منها خطا عظیم **حکمت** و در
 آوری مکن با هست فانه باخذ بالعنف پیش سر یکی ای ملک سران
 در بغل بفتی تین نه یک النون امر من نهاد است **حکمت** ضعیفی که
 باجوری دلاوری بفتح الواو و الباء المصدری بمعنی الشیء انکند
 و یقابله بالمجاربه یا در شمشیر و بملک خویش ای بومعین عدوه
 نه قتل نفس **قطع** سایه پرورده ای الذی ربی فی الظل را چو طاقه
 آن ای لیس قدر که رود یا مبارزان قهر مبارز و یوشجیع الذی
 بروح الی الملوک بفعل و کذا استست باز و وصف ترکیبی از ضعیف
 العوضه بجزیره تکران یعنی الکاف النون مضارع من اکتند نه یجی
 مفعول بامر و امین چنانکه **حکمت** مکر نصیحت نشنود و حکمت
 شنیدن دارد **حکمت** چون نیاید نصیحت و رکوش تقوی الکلام
 نصیحت و رکوش الترت سزایش و توبیخ کفر خاف **حکمت**
 به همدان میشتند ان را نتواند دیدن معناه بالذکر کورن بانه
 بهر مکان بازاری سلسله کاری را نیند میخورد بکار انداخت
 و پیش آمدن نیاز **حکمت** سفله قدر نیاز چون بهر نیاز
 کسی بر نیاید ای ای تقابل و الی علیک بجهت شش الضمیر الجمع
 لا کسی در بوستین اقدای تنب الی جنب و نه **حکمت** کند
 هر آینه حکایت کسر العین و میمان تشکله خلف انسانی تور
 بما یقتد لوم معنی ان کان صدقا بستم غیبه وان کان کذابا

یعنی تبا محسود و کوزه دست و عاخر که در مقابل ای فی مقابله
 المحسود و نکشت نکشت معنی ای حس بود زبان نه قال **حکمت** اگر جور
 حکم می بینی یعنی لو کم یکن طلب الطعام بالادرام میج می در دام سیاد
 نیفادی بلکه نه رفقه من صیاد خود دام نهادی نه جوف بعض
 النسخ **حکمت** شکم بند دست و نه عجزی باری فانه سبب لعنهما
 شکم بند و صف ترکیبی نادر بهر شد حلای **حکمت** حکیمان در در خورد
 حتی یحصل الخضم الکلی و عا بدان نیم سیرای لای شبعون شبعان
 قویا و زامدان تاسد الباقع موق یعنی بین رفقه الروح و حیوان
 تا طبق بر که در من بین اید بهم ویران تا عوقی بلند اما قند ران
 چندان که در معده کسر العین و سکون جای نفس نه رفقه النون
 و بهر سه روزی کس کسر الباء الاصلیه **حکمت** اسیر بند حکم را
 دو شب تکبیر و خواب ای لای نام الیلین من المتوکلین نه زنده
 چو سکه ای مثل لکچ من غله الطعام نمی و انتقلی لعم الطعام
حکمت مشورت با زبان تبا هست بمعنی باطل و سخاوت با
 مفسدان که **حکمت** ترجمه بهر یک تیر و نژاد و وصف بیک
 ستمکاری بود بر کوه خندان الی الشقوق علی الکلام ظلم الضعفاء
حکمت هر که دشمن در پیش است ای کان حیث تفرع علی قلک
 نکشد بضم الکاف دشمن در پیش است **حکمت** دست و مار
 بهر ستمکاری ای ای کان فی بکر و البیعه علی الجاخر حیث بهر قلک
 خیر و کمالی و المعجبه معنی ضعیف رایه احدی الباء من مصدر نه
 بود بل فکر فاسد قیاس و در ملک ای التوقف و کرم و عیال

این کتاب علی

این مصحح ویده اند و گفته اند در متن بنویس ای الذين سئلوا
الا تعبدوا للاله الا هو المحمديون ومن قال جمع بنده فقد غفل وفي بعض
النسخ ندان نامل اوله است بجملة انك اختيار باقست توان گشت
بالقم بعضك من و توان بشت بالکسر بمعنی مشتاق بمعنی ترک کردن
الکسر نامل گشته شود محاسن که مصحح فوت شود که ندان که مثل آن
منعم باشد **محمدي** یک سه است ای اندر مسرور زنده در جهان
که بمعنی کردن است را باز زنده کردن و لهذا شرط عقلست
صبر تیر انداز و وصف ترکیمی که جو رفته فاعله تیر انداز که می
بقوله رفت نباید باز ای مرة اخري **حکمت** حکیمی که با جهال افتد
ای جمیع هم اتفاق باید که غایت توقع ندانند و غایتهم لایعوفون
قدرة و جاهلی که زبان او را و کثرة الکلام و طلاقة اللسان
بر حکیم غالب باید عجیب نیست که سکست جوهری را می خلد **بیت**
و بیک ای لیس عجب که فرود و لغزش الضمیر را چه الا اول المصراع
الاخیر اعنی علی یسبح عاب بسكون الباء مبتدأ به مقفیش خبره
والجملة صفة عند السبب و اعلم ان اللفظ مقفیس بالین و آخره فاعلم
و با لحداد و عی که مبتدأ و الباب الخامس و من لم یعرف هذا التوفيق
قال و یعرف من هذا الکلام ان قول آخره من و قد در الجواهر و غیره
باب **الضاد** **فلم** که بر سر بند را و باش فاعله بیان در حکایت در دان
عرب حکایت را با و الوحدة بنویس او وصل منزه الیه سوء ادب
و وضرة تا دل خویش بنیاد را بر کتفهم و در ستم ای نقیض و قدور
نشود فاعله ضعیف و منزه و در مقام التخیل سبک با کوبه اگر گاه

این کتاب علی
باز آنکه در
نویسند که در
نویسند که در

نویسند که در کتب الشریع و منحنی الکاف و النون قریب سبک بنویسند
لایه و او قریب به و در عطف علی سبک بفتح الکاف الوبای ناقص شود
حکمت خود مندی بیاد الوحدة را که در زمره و اجلا فی جمیع جملای
جمله غلیظه الطبع و فی بعض النسخ او باش سخن صورت بنده و در
بعض النسخ بنده است بکسر تین بمعنی عجب مدار که او از بر ربط
بفتح تین الباء و من اوضح ان نیت که تر با غلبه و ذیل بفتح تین بنویسند
ای لا یوازیه و لا یظهره مقابلته و یوی غیره با باء و بعد العین و الیا
بعد ما را و قد و جدم فی بعض النسخ با نون الساکنه و الباء و بعد ما را و
از کله با کاف الفارسی ای الراجح الخفیة سیدی الشوم و و ما که
ای بعجز و یقع احض من و من قال ای مضحک شود فقد الت بعضی
غیر معنی اللفظ **مشهور** بلند و از وصف ترکیمی مبتدأ و قول نادان
صغیر و قول که در ای الخراف خبر که نیت عنی الاقدام و الخرافه که دانای بی
شرعی بنده است بمعنی غلب علی می دان که دانای بی جلالی حجاز مقام
من مقامات الاثن عشر محرومانه را با کتب طبل غار که و من لم یعرف
المتن قدم اللفظ طبل و قال فی بیان تقدیر الکلام ای زبانک طبل غازی
قدم طبل الشعر فقد اخذ اللفظ و المع **حکمت** جوهر در خطاب
بکسر الخاء اللفظ فارسی را در جاکر اقدای او وقع فیها انان ایست
که کار و عباد را که بکار رسید بچینی که حسن فانی ایست بضم فاء
بالو قوع و الکاف الا و نه و الخیر علی لایست فی بالو قوع لایست لایست
الا علی استعداد ای قابلیت به قربت در بخت فلان شخص قابل
من مرتبه صالح و تربیت نامشود ضایع ای من کم لیکن که استعداد

این کتاب علی

این کتاب علی

فصرف الترتيب اليه رايد خاك اى الرماذ اكر حسب بفتحين
 علا دارو كانش جومر علويت وليكن چون بنفس خود مبرى
 دارد ومن كمالات اصله احوال برابرت فالعبرة ليست بالاصل
 كما قال جنت فكر بفتحين داره است بفتح الفون وسكون الياء
 فان قيل القاعدة التي تترفع اوابل الكتاب تقتض ان كتبت لغوا
 است متصلا وتختلف الفوخ كما تختلف لغوا فلما تركت القاعدة
 بنا للغا يمتسب بقولهم والحق ان تلك القاعدة لا تراعى في موضع
 كثيرة فادفع الالاس اوله موضح القواعد لئلا يترك خاصيت وى
مثنوى جلتان را سم الابن نوح و هم سمعت به من بعد فكان من
 المعوقين بمجير اوف بنجا مبر را كى اى كوز ابن النبي قد رشح اى
 مرتبة نفع و مصالح منغ من افوز و هو بهما متعود من بهما فى
 من غايد ان كراى مفعول اخذ و ف و هو ضمير عسر كوز و موز
 جومر و هو اصل الشى اى الظاهر حسب ان كان ولا نظير حسب
 كل انكار است ابراهيم ازار **حكمة** مشكلا است كه خود بوي
 و بغير نفس بكاره انك عطار كويدين المقصود بقول انا اى عالم
 بوجه بل عطار است خاموش و منتهى باضال و احوال و انا ان
 چون خيل خار بست نيت بقوله بلند اوار و ميان مهنى لا علم به جوف
 و يا و راى قد مر باره الباب الخى مس و حاصل معناه بالزرك
 بر مرسو زجك و من اخطا و هناك اخطا و هنا حيث قال معنى
 فاسد القار و ذلك فاسد **قطعه** عالم اندر ميان جابل ارم و نا
 شغل بفتحين گفته از صد تقيان جمع صديق بالسر و انشد يد شادى

ابن سينا

و ميانى كواست اى محبوب بين النعمى صحنه دسراى نديقا
 جمع نريق يار به و هنا الميادى لايه فون قدرد و لايه صحنه **حكمة**
 دوستى باه الوحن را كوي و المار به زمان عمد فزجك باليج الفارى
 كرو كمانه عن الحصيل نشايد اى لا يلقى كيكدم بيا را نديقت
 سكي بيا و الوحلة بخير ساراى فى السان المتقودة شود فاعلم
 ضميمه سكي لعل ياره و الرحمة للموحلة زيارتا كيك نفس بالفتق
 الضمير راجع الالعل ياره و شكلى بسك و المار و ان ينعى الوافل
 ان لا يضيع صدق الذى حصله الزمان الكش **حكمة** عقل
 درست نفس جيتان كراى رست بفتح ان النفس غايه على العقل
 و هو محبوب كى يد كراى عا جرد است زن كى كى براه قويه
 فان كى كى بجمعى الطار و النك و كثير الفومان و القوي و الكى كى
 قصصه الاولين اعطاء اعلا ما و حى العرايب فقدره و من الغايب
 ان فقهه بالقوى فم جعل المعنى الاولين **حكمة** اكبره المراء
 حرقى باه المصدى كى كراى احدى الباء بن اللوح بنيد اى خلق
 باب الاله و على كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى
 بلند **حكمة** را كى بوقوت سكوت اى و كى و كى و كى و كى و كى
 و قوت به راى سكوت الباء و كى و كى و كى و كى و كى و كى و كى
 الباء بن اللوز بايد و كى و كى و كى و كى و كى و كى و كى و كى
 نادران سلاح جنگ خود است **حكمة** جومر كى كى كى و كى و كى
 يتصدق بكاره اى عا بوى كى كى و كى و كى و كى و كى و كى و كى
 و كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى كى

ابن سينا

بعد از این ان س و بصیرت قبول از شخصیت حلال در صورت
 حرام افتاده است فانه طلب قبول الخلق و العمل لاجلهم شرک خفیه
بیت عابد که از اهرم خدا الهوت نشانی بقعدنی زاویه پر چاره
 دارینه و تار یک چوب بند یعنی لایه فی شفا **حکمت** انک اوله
 خلیه الفنا فارسی مستعمل و التکریر شرای بصیرت کنه او قطر و سیر
 بیاد الوجده که در وقت المعنی المراد بقوله یعنی انان کردست قدرت
 ندارد لا انتقام و القهر سکه خرده که دارند تا بوقت و رحمت
 و غیر محال دما یعنی انتقام که از دماغ ظالم برآید **شعر**
 و قطر مندا علی قطر متعلق بقوله اذا انفتحت واجتمعت هر خیره
 و هر مندا که من متعلق بقوله اذا اجتمعت وانفتحت هر خیره
 قوله اذا اجتمعت لتضمین معنی انفتحت عذی بالی و من مثل السایر
 الخیر مع الخیر فیه و القطره مع القطره نیزه کما قال **بیت** انک
 انک اتم معنی تن شود بسیار ای بصیرت که از دانه است علی
 بالغه و التکریر یاد آید **حکمت** عالم انشایدی لایبغی للعالم سفا
 از عالمی حکم که در لایه غیر محلی و بصیر علی سفا به تاجا بل که هر دو
 طرف را زیان دارد نیزه بقوله هست این کم شود ای شقیص غیبه
 العالم و جهل ان سخی **بیت** چو با سفا لوی بیاد الخطاب بلفظ
 و خوشی با سفا المصدی لوزن که در دست کبر کاف العون
 و کردن کشی **حکمت** معصیت از هر صا در شود با سفا
 از وی خلاف الرحمن و اطاعت الشیطان و از علم صا در شدن تا
 پسند تر علی بقوله که علم سلاح جنگ شیطان است و مظاهر

و خداوند سلاح ای صاحب سلاح از چو با سفا لوی بیاد الخطاب
 بیت بود **شعر** عالمی نادان بریشان روزگار مضمون به المطاع
 مبتدا بر دانه شمشیر بایه فاشه که ای عالمی نادان بایه بایه
 از راه او فتاد و بود معذ و روی ای دانشمند نام بهر کار و پوشش
 بود در جهاد او **حکمت** هر که در زندگانی خوشی از دانه الناس
 و المردان لا یلعم هم چون بیدار نش نبیندای لایه که در نه بایه **حکمت**
 یوسف صدیق دم از خشن سالی مصرای فی ذلك القطر سیر خورده
 سالی سکان را و اموش کله بل کون من جلتهم لک التورین
 یسیر بکسر الباء الموحدة من المرأة التی لا زوج لها و اندک ناخوشی
 ز خداوند میوه **شعر** انک در راحت و تنوع نیست ماضی من یقین
 او چه داند که حال که سینه چیست لانه حال که عاقل کسی داند و بود
 که با حال خود و عاقل بقیه النون **قطعه** ای که هر کس تازنده
 اسیرا عل من ناخوش سوار ای بیاد الخطاب بمش بالضم وادی
 پوشش بل مقصود منه معنی عاقل و ادای جمع عاقل که در ظاهر
 کش سکون را و خا و صف تیر کبی و التکریر لایه فاشه سوخته
 صف بخار کش و من ناور بر لمسکین و قال صف ثانیه بقوله
 خرق اخفاء و الوزن و الاعاب در آب و غلقت کبیر
 الکاف الفارسی آتش از خانه و عیای در ویش بخوانه نهی
 من خواستن کانی در ویش اوی که در دود است ای بس خزان
حکمت در ویش ضعف حال سکون الفاعل و الام را در سخی
 سال ای فی مضایقه الخیر مپرس که چو بیاد الخطاب ای کیف

این بیت علی

فقتنه آخر الباب بخند سخت قبل قول برفت و خود ای شرب
 آنکه خود بسکن را و الدال فیها و هو مخفف و م آب حیات بخند
 بصیبت حکمت صیادین روزگار و جلوه موندن غلامانی که در
 لعدم تقییر التفرع و مایه اجل در خشک نمیدارند **حکمت**
 خردین در همه عالم همی دود بالدالین بینها و او مضارع من
 دودین او در قفای رزق و اجل در قفای او و هو خافض **حکمت**
 تو آنکه فاسق بطوح رسد و دست یغنی ان الغنی الفاسق کالمذ
 الذی طغی بالذهب و در پیش صالحی شا بهد خاک التودیر بدان
 الفقیه الصالح محجوب خلط بالذهب این اشاره الا قول در پیش
 صالح و لقی موسی عدم وقع علی صیغه المفعول و ان اشاره
 الا قول تو آنکه فاسق در پیش فرعونست مضع ای مزین بالجواهر
 شدت نیکان بچشمی روی بضم الراء در فرج باکی اوالی و بمعنی
 السرو و اربعین آن شدة الاظهار متوخره الا انکسر و النجاة
 و دولت بدان جمع بدست نسیب بالترکیب الشی و ارادی
 دولت الاخر متوخره الا السفل و الهلاک **قطعه** هر که آگاه
 و دولتست بدان ای بسبب خاطر خسته در خی اهدیافت
 کلته در زیاده خبرش الضمیر راجع الا قول هر که آگاه که هیچ دو
 و جاه هر موندن بسرای دگر برید به الا خیره نخو اهدیافت
 معناه بالترکیب بولسکه که **حکمت** حسود از نعمت حق تعالی
 بخیست افرد میروال نیمی اندمن عده و مردم که انهار را
 دشمن و هو الذی رزق الله و هو بفضل **قطعه** هر که بکاف

التقصیر و به الوحدة خشک مغیر از به الحسود را بدیم فی مجلس
 رفته و پوشتین مراد بالمذمة صاحب جاه و اهل منصب گفتن ای
 خواجگر تو به سختی تنقیر اند تو مردم یکسخت را چنان **دیگر**
 الا ما تخاف ای بلا حسود و غلامه بقوله که ان سخت بهر کشته بقوله
 الفارسی خود در بلاست فان الحسد یاکل صاحب کمال و اهل تقصیر
 ان لم یجد طبعا چه حاجت که بر وی راجع الی حسود و مایه الخفا
 و یستغنی بالیاء المصدوری که اول جهان و مایه الی الوحدة برید به
 الحسد در تقصیرات بل فی **حکمت** تمهید برید به الی و المتعلم
 به از ادوات ای ایل صدق و الطالب عاشق به زرت فانه
 لا یحصل مقصوده و رونده برید به السباح به معرفت
 ای ایل سر و فان مرجع به بر بغیر الباء و الفارسی و عالم به کل درات
 به بر بمعنی التفرع و بنا و زاهد به علم نانو به و بمعنی **حکمت**
 مراد از سر و فان ای حکمة الالهیه منه تحصیل سیرت و سخت
 یعنی ان الذین یقوون یحصلون السیرة المفضیه زنتیل سورة
 مکتوب ای ایل المراد مجرد قرائت بالحق بر علی تعالی الی الرجل
 الجاهل الذی یعبد بیا و به یک الحقة رفته است فانه یصل الی منزله
 فی العاقبة و عالم مشاهون فی العمل سوار حقه فانه بهتد الی الطریق
 و لا یصل الی المقصود و عاصی که دست بردارد به از عابدی که
 یکساکاف العباد در **حکمت** سر و سنگ قدر نیاز و اولیایا
 الا اولی الطیفی خوی و الدال کلاما و صفیان بقوله سر و سنگ بهتد
 زنفیر مردم از **حکمت** مکی را کفند عالم به کل دان که بچماندای

بایستی که برکت زبور بر عسل قان العمل نتیجه العلم فالعالم
 الذي ليس على كل عمل بلا عسل **مت** زبور درشت با مروت
 کوی امر باری جو عسل می دهی ترش حریک فالعالم الذي لا يبل
 العمل الصالح في جميع و العالم الذي لا يبل الطاعة بل يعمل المعصية
 اقبح من الذم انما تعود بك من شر و انفسنا و سنننا انما
حکمت مروت زنت فان المرفوعة من الرجولية و زاهد
 الجمع زنا ای قاطع الطريق **قطعه** ای بناموس للغيرة و لا
 للحق كونه جامد سید و طاهر الذیل هر یک کون الهی و دنیا خلق
 ای لا اجل حسن نظره قید لغیر کرده نامر سیاه ای کتاب غافل خود
 لا اعمال السوء دست بسکون التا و کوناه باید از دنیا ربان مضبوط
 منها و الیها الیها استین چه دراز و چه کوتاه ای کون الکظم بلا
 او قصیر استیان و من لم يعرف الحق الموزون و در بدل افراط چه
 فی الموضوعین لغیر خواه بالالف بعد الواو **حکمت** دوس را
حکمت زلال بدست و دای الایروج و یای تعان از کل بکسر الکاف
 الفارسی بر نیاید بنیها بقول بکی تا جری بیا و الوحدی شتی با کاف
 العود و الباء و الاصلیة شکسته و ضایع مالدوم و ارش
 با قلدران شکسته فانه یلزم التلاف مال **قطعه** پیش ویشان
 بود حوت مباح جز او شر و اگر باشد در میان بسکون النون
 مالت بیل و مبدول یا حرف عطف هنا و بعضا و و یا یا
 ازرقی پیر من ای لاتصاحب من قریصه ازرقی یا بکشت بفتح
 الکاف العود امر من کشیدن بر خاغان قدس زیاده الباء و الی

ابن سید علی

ابن سید علی

ابن سید علی

و من اخطأ و حنک اخطأ و نما ایضا حیث قال کلمه مستحیة
 یعنی کمال و الاسباب انکشت نیل بکسر النون صیغ معروف
 يقال لا یلتزم جوده و المعنی المراد ان لاتصاحب الفلأ و ان صلتهم
 اجعل لک کلمه و حاکم کمالهم و من لم يعرف المراد قال و من
 عادات السلف انهم یجعلون به علامة علی باب البیت لیدل
 علی الماتم و الحسرة یا مکن یا یلبا نانا و دوسی بالیا و المصدری
 یا نیکان کانه و در خود بیل کلمه و احسن جمع الایاق **حکمت**
حکمت سلطان کرجه عزیز است جامه و خلقان بفتح الخاء و علی ذل
 غمان جمع خلقی بفتح یمن بعوت تری اغمنه و حاکم بزرگان
 الکریم لیدست و فیس حدة انبان بفتح الحاء و سلون
 النون و الباء و الموحدة و معنی الجراب بلدت تری الذمته
بیت کس لغیر شکسته بین الفارسی و التری مبتدا و از دست
 رنج باب کون فی الاصل و المجمع اسم لما یکتب و یتحصل ان قال
 الید و اضیف انما لا قوله خویش و تیره و بفتح الباء مطلق عطف
 علی المبتدأ به ترخیر المبتدأ و انان بکسر النون للاضافة حلائی
 هذا ایضا کلمه و احق یعنی صاحب قریه و بیره تخفیف المراد ولد
 الغنم و موعطف علی قوله ان و معنی البیت بالترک سر کذو
 الکاملین یکره یعنی تیره یکدیگر کوی استینک اکملدن و نمی خویشدن
حکمت خلاف رای صوابست و بعض عهدا و الالباب قدر
 مثل هذه الالفاظ فی اوایل کتاب دار و ای الدوا و کمان بفتح
 الکاف الفارسی ای من غیر علم جالربینا خوردن از قدس کیون متلا

بل قائله واره ناهیده ای الطريق الذي لم يره باكاوان رفعت
 عطف جمله على جملة انما مرسد محمد غزالي بنشدن الزاوية
 لا القول على عادة اهل خوارزم وخراسان فانهم نسبوا الى الفقهاء
 فيقال الفقهاء والى العطار فيقال العطارى وقيل ان الزاوية
 مخففة نسبة الى الزاوية وهي بالتخفيف قرية من قرى طوس
 پرسید بن من منزل در علوم چگونه رسیدی ای بابی و چه وصلت
 گفت بدایچه ای بسبب آنکه هر چه ندانستم از پرسیدن آن آنکس
 و عارضه اشتم **قطعه** امید غایت آنکه بود و موفیق عقل و بعض
 البته طبع که بعضی طبیعت شناس بسکون آناه و البین
 و صفه که کسی میرسد به الطریب الی ذوق نیلای بیایه الخطاب
 پرسید امون پرسید ان هر چه ندانم که دل بالشم و التند پرسید ان
 مرهون دلیل راه تو باشد و آناه **حکمت** هر آنچه دانم که مراد
 ای البته که امر معلوم تو خواهد شد معناه بالترک است معلوم
 اولی که پرسید ان ان تجیل ممکن که فیل السؤال اول و ثانی
 الطريق که حکمت را زبان دارد ای استجالی السؤال فیما یعلم بالکمال
 ولا یقتضی ذلک ترک السؤال فیما لا یعلم خلافا فیما تعلیم الامام
 فاما حکمت تاخیر السؤال فیما یعلم بود و **قطعه** چه گویند ویدانند است
 داود علیه السلام حتی من یخبر موم کرد و اصله چه حدفت
 تاوه للوزن بنسبتش ضعیف الفاعل را جمع القمان و ضمیر
 المفعول الاول و دومی سانی که راست فاعل ضعیفان که تا
 پرسیدش معلوم کرد و اصل هذا الکلام ما ذکره القاضی فی تفسیر

فی التالیف الاولیة فی الکلام
 فی التالیف الاولیة فی الکلام
 فی التالیف الاولیة فی الکلام

قولته و لقد تسلیتم ان حکمة حيث قال ومن حکمة ان تصحی داود
 شهیر و کان یسر الدرع فلم یزاله عنهما اثرا لیس و قال
 نعم لبوس الحرب انت **حکمت** الزاویه صحبت ای المصاحبة
 یکا نیست که پرسیداری مشتق من برادران و قد عرفت
 معانیه و المراد هنا خلوة من الغیر بابا رخا خدای ای صاحب
 البیت در ساری خطاب من ساختن و المراد به الانظام
 و الموافقة و من لم یوفی المع المراد سکت و البیان و ظلیفة
 الشارح **قطعه** حکایت کاهه را مقدره بر مزاج شمع کوی آناه
 المستحکم که دانم که دارد فی علم ضمیر شمع یا تو میباید الوحدة
 بهر آن عاقل که باجنون نشیند و یصاحبه کمبود مضارع منفی
 جز حدیث روی لیل **حکمت** که با بدان نشیند و یصاحبه که چه
 طبیعت این را که کبریا مواظقة فی العمل لیکن بطریق اینان مهم
 علی صدیق المفعول کرد و چنانکه اکثر شخصی بخرافات برادر با دور
 انجارین رود بهار کردی و نفس لامر منسوب شود بخرودن
 فی اعتقاد الناس **شعر** رستم بغیرتین بمعنی الخطا بود و بنا دارم
 کشیدی ای اشرت و قدرت هر یک و حقن قال و شره ای
 امضیت و قدرت حاکم استخفی ان بقال فی حق هذا الکلام
 که نادان البصیرت بر کزیدی بغیر الکاف الفارسی طلب کرم
 زد و با بان جمع دانا و فی بعض النسخ زدانا یعنی پند لاجل الصحبة
 مرکبند و فی نسخه الاخری مراد بود نادان میباید ای لاجل الصحبة
 و لا تخلط مع الجاهل که کرد دانا ای عصری حریص بنی بعبیه و لانا که

بدرستی

بدرستی

اية ثم ياتي بيا الخطاب في الموضع الرابعة اذ الصريح مؤيد
حكم علم ثم ياتي بمكان محمول مستبين بقوله اذ الظاهر بيا الوحدة
 ما رتب يفتح الميم هو الزمام والضمير راجع الى الشريك وصدق مسك
 ببر وجمع الاول وفتح الثانية فاعلم ضمير طفل كرون بالكاف الفاعل
 انما بعث او يبي ومضارع منفع من يبيد انما اردوه وخالفة
 مشتركة هولاء كاي الخوف يبيد ايدهم فوجب هلاك بيا علم
 ضمير دوه وطفل ينادي بالياء والمصدر في احوالهم من زمام
 الكف يفتح من والضمير راجع الى الطفل درك لانه مضارع من
 كسلان ودية مضارعة اي موافقة كذا علم بقوله كذا علم مضارع من
 اي في وقت الحضور ملا طفت مفاعلة من اللطف مذمومة مست
 وغير معقول وكذا علم انما علم بملا طفت دوست كذا علم قبل
بيت هر يدي كچه بر راز تردي قهر من اغيار وشم اولين فكار
 اضي كنه مدارا بلك طمع زباده كذا قطع كسي الظفر كذا بانو
 خاك بياشيش بيش اي الظفر في المقابلة انشدت وكر خلاف
 كذا درويش من الضمير راجع الى كسي اكن بالمد وفتح الكاف
 الفاعل وسكون النون امر من الكذا بالياء كذا طولد ريق خاك
 مفعول الامر نحن بلطف ولوم بادرش حوى بسكون الاء
 والياء مملو اي كذا ثبات خورده بسكون الكاف والياء كذا وديم
 سوان بالياء كذا وديم واياك حكمة مر درميان سخن
 وديان افندي بفتح الكلام قبل ان يسكت المتكلم الى اخره
 تا بيا ففصلش بيا بيا في غرضه اظهار الفضل بيا وجهش

شنا ستر

شناسند قمر هذا المضمون في الباب الرابع في الحكايات
 اولها كذا راجعاً شناسند الى آخره قطع مدهم دوهو شناسند
 بسكون الدال جواب مدهم مدهم كذا وسؤال كذا كذا كذا
 الكلام مدهم كذا مدهم كذا مدهم كذا مدهم كذا مدهم كذا
 بكسرة الواو وسكون اليا ويراها كذا كذا انكم بغير توب حكمة
 ريش بيا الوحدة اندرون جامه في موضع مشهور واستتم
 حضرت شيخ رحمة الله عليه قد علم ان لي جاحته هر وهر سيد
 كذا ريشت چو شست اي كيف جاحته كذا وهر سيد كذا كذا
 واستتم بالواو است كذا ان احشازم كذا كذا كذا كذا كذا
 اي كذا العروق الغالية فيبيع وخرمندان كذا كذا كذا كذا
 اي كل شخص لا يدين كلامه از جوابش هر چند قطع تا نيك
 نلاي بالنون ان في كذا سخن عين صوابت مدهم كذا
 كذا كذا من دوهو از قهر اي من الانضمام كذا بيا وخطاب
 اي شيع ان لا تفتح فاك للتكلم كذا ريش سخن كذا ودر بند بقاء
 اي لو تكلم صادقا بفتح محبوبه كذا كذا وفتح الاء والخطاب
 وديار بند كذا كذا والراء ان الصدق اوله وان الزم الضر على نفس
 القابل واما جواز الكذب فانما هو لتخفيف الغير فاداءت هذا
 المراد فلا يدوم قيل ان هذا حسب ظاهره يناسب ما سبق من
 قول دروغ مصلحت كذا راز است فتنه الكثرة حكمة دروغ
 كنون مبتدا وبضرب الارب متعلق بقوله مدهم مضارع من
 مان من المبتداء والارب هو ان ثبت يقال صار الشئ

الان يروى

ضرة وبه لا زب افصح من ضرة لا زب والمفصح ان الكذب يشابه
 بالضرب واثبات جاحته كذا جاحته درشت شود نشان
 بماند بقم الباب وفتح النون مضارع من ماندن يعني ان ان الكذب
 يقع بسوء الظن من قائم لا تقع چون برادران يوسف ودم بدروني
 موسوم من الوسم من القوم اكل الذئب بولست كفاين ايتنا
 ينرا عملا بماند بفتح النون الاولى وسكون الثانية ما مضى منفى
 من ماندن قال الذئب حكاية عما قال يعقوب ودم لا بنا غير بل سواد
 لكم انكم امر فصح جمل **قطع** كسى را كه عادت بود راستى
 بابا به الصدري حكاية كذا در كذا رواى لا يبالون به وكرامور
 كسى صاحب الامر يعنى مشهور شد بنا راستى والكذب ذكر است
 باور در كذا لا يصديقون القول الصحيح **قطع**
 در وى كلى نه صاحب دلان مريون بر الكس كبريجه كفتست
 راست وان وقع منه الكذب يحملون على الخطا وراست هم شد
 بنا راستى بحيث يقع منه الصدق نادرا الكراست كويد يكون
 خطاست ومن اورده المصراع الكراست كويد يكون خطاست
 فقد وبت على عادت وانه احاط الوزن وليس خطا منه
 كما لا يخفى **حكمة** اجل كليات مبتداء باتفاقى اى باتفاق
 العقلاء وادميست خبره وادام وجودات سلك كالاول في
 الاعراب وباتفاق خردمندان ثابت سلك حق شناس وصف
 تركيبي به از آدمى ناسپاس اى غير شاك **قطع** سلكى را
 قويمه بر كراموس مريون كذا داي لا يصعب اللفظ منسبة خلفه

كذا
 كذا
 كذا

ابن سينا على

كذا من صدق نوبش سلك فانه لا يكفر النعمة وكرهى قد عرفت
 المراد منه نوازي خطاب من نواحقن ومن قال في شرحه
 لو تأملت فقد اخطا وسفله را قدمه بيان الخطا ومعنى الباب
 الاول في الحكاية اتع اولها كى از ابدان ثمان بن بيتين كه و في
 هذا الباب ومن فتره بنا بقوله جينا فليجب بكلمة
 بفتح الباء الصلة جينى وفي بعض النسخ تندى اياها بانود جند
حكمة انفس بر ورسكون الفاء ووال بن والراوى
 وصف تركيبي مريون بابا به الصدري بالتركيز هذا كلك
 نيايد فان جل حقته مصر وفا اليا و به مرسورى را بالفتح
 والرسكون نشاند **حكمة** مكن رحم به كاوال كافى الفارسى
 بسا يا عليه بقوله كرسيا رخصت رسكون الراء وضم
 الفاء وصف تركيبي ايضا والمفصح بالتركيز جوق ياتي وجوق
 يعنى **حكمة** جوقاوى مثل البقرة اى ما يدت النساء الخطا
 فوهى بابا به الصدري مفعول يا جوق اى مثل الجوارح مفعول
 وهى جوق ان جمع كس وروى بنا الخطاب فان التمن
 لا يكون الا كذا اكل العلف ولا يحصل ذلك الا بالاشاق
 والاوى من الناس **حكمة** ورا جمل اعمده است كذا في
 ادم كرسو كدى در همت اى لوا جعلك غيا ازم من مشغل
 شوى جمال كى تشى ذكرى وكرهى بوش كمت اننا لا نجا
 في الموضوعين شك دل شينى حال اللغو ولا تشغل ايضا
 بكرى بس حكاية وكرهى كجا يا داي ابن تجره وبعباو

ابن سينا على

ابن سينا على

وكرهى جوقاوى

ابن سید علی

ایستیم بظلمه تنی تبار فاعل ضمیر تباریک و من اخطا و اول
 قال هذا بصیغه الافراد ثانی لیکر واحد لغوز و یوتقی من
 تا فاقن جمع المعان کردن چو **و در خشنده** اسم فاعل من خشنیدن
 مخوف من در خشنیدن ایستیم المظلمة و نهما علم المصغیرستان
 و هذا المصغیر المصنوع من الاستاذة و فیها بالمعزة المکرمه کما لا یخفى
 و یبایع سادات تبر و برار نیست ای امکان تحصیل مقوۀ العسل
 تا بخشد حتی ای بخشنده اسم فاعل من بخشنیدن **و یک** از تو یک بفرست
 ایاه العسله و کسر الکاف عوفیة تا کم ای الای فیحصل شکر منک که
 داو ای حکم نیست فاکند مطلقا از حکم تو بهیچ مال اثر نیست
 و لهذا اثر که نور مبرر بایاه العسله یعنی ای شکر دهنده ای که
 الفاسی شود و فی بعض النسخ آنکه کر تو دهی کم نشود و اگر
 تو کم کنی ربهی کم شد نیست و فی البیت تعلیل ای قوله انکم من هدی
 الله فلا مضل و من یضلل فلا اله **تساعت** که در یک یک جامه
 آخر کلامه بار بار و شاه بدر خاتم و هو مثل جامه لفظ و غیر **بیت**
 عی بایاه الوداع کتریش بفتحین و الشین ضمه ای غم من عقیه
 شادمانی بر جای آید تا اخذ الفرح و تجده بدر شادمانی بک بایاه
 المصدری کتریش بفتحین ایضا عوجو یا قبله الترتیب
 شواغفه که راجع آنکه اول سرور و یکدر شوخ کردن که اول عالم
 عقبی **تساعت** زمین از آسمان شادمانی است الفشار یکسر
 النون اسم لما یشد و المراد به بمناء المظهر الحبیب و آسمان را از زمین
 عباد که در مقام التعلیل الخیر المشهور علی انما یترشح بما یوترجح

الان

الاناء وشرح خرج ما فيه قليلا قليلا **بيت** كرسات والادخاله
حرف الش والظا ب حوى من امدنا ستره اواراده تشبه توحى
بمكة خویش از دست ملذرا **حکمت** حتى غلامه يندى المعاصر
روى پوشد وسته باجى يى يى يى يى يى يى يى يى يى يى يى يى يى
بالمه كمله ايكه كوكو كوكو كوكو و شادى الميچع مق **بيت**
نعم و باسه كخلق اى الناس غيب دان وصف تركبى بودى
بباغ الحكاية كى مجال خود اى فى حال نفسيه و خلوة و من لم يعرف
المعنى قال اى بسبب حال نفسه از دست كس نيا بودى **حکمت**
زرانه معدن بكسر اللال بكان بالكاف والعبد لفظ فاسى مرادف معدن
و اما قال بكان كند نيا سبب قوله بكان كند ن و من لم يعرف من
المناسبة قال و اما قال بكان نقتنا و حذر عنى الكسره بربايد اى
يخفى بجم المعدن و از دست بجيل بكان كند ن بربايد **قطع**
و بكان جمع و من بعض التحسين تخو نذا المعالم و اوش و از دست
يتوقعون الاصل بعد كند كوند مبد كند خود اى رجا الاكل
اول من انا كاول فانه لذته و رجاية و من الله جمالية و ك
في يوم من الايام سبى بكلم بكسر الهمضم ضا لا اذ من على مرام
عذوه زمانى مع عنوان سنا و حاكس مرده عطف على قوله
زرمانه اى الرجل الذى هو فيه الزمان الذى اصل الدرهم و
الدينار صارتا بهذا المعنى الموصوع من اللسان و الملايم الطليقة
و من صحح اللفظ بغيره ذكرناه و بين المعنى بقوله و المعنى روى
سبى دشمنى از زمانه و مرده كاول بكان كند اوده فقبح بعض المعنى

شیدن

ایں سب کے علی

ایضاً

قاری محمد

برش آخر الضمير للوزن وموضوعه باني جزمته باندی تکیه
 ویا الخجاب بر سرش ای هاست و بانی بعن الاقدار عنده المال
 اصلا ولا مالا له لمن البقي قطعاً اميد وهراسن بک المراء
 وفتح المراء والسين المهملتين اسم بانه قوقه ومن قال انکام
 مصدری هر اسیدن جمع ترسیدن فخر تقول والضمير راجع الى
 الموحد نباشه کس بل رجاؤه وخوفه من الله تعبر بربنست
 بخوف الفساق في اللفظ للوزن وفي الخط للتحقيق ببناء
 توحيد بک حکمت بادشاه مبتدا وازدر دفع تمکات
 خبره فان لقوة القاهرة يدفعهم بها وتضخه مبتدا وعطف
 عليها وشاه بری خون خوران خبره او عطف على الخبر فانه يأخذ
 الذين يقتلون الناس ويخرجونهم وقاضی مصلحتهم جوی وصف
 تریک مصافح الاطرا ان ای بر اصلاح السراق وکلایات
 مقدرة في الموضوعين وانما حذفت لقاعدة الاجتماع ومن لم يعرف
 القاعدة قال والاربطه مخدوقه ای مصلحت جوی طاران
 است هرگز وخصم بکسر الجیم راضی بکس قاضی شروند ای
 الخصال للادان هراخصیان بالحق لا یندھبان الى القاضی لخصم
 وفي بعض النسخ هرگز وخصم بکون المیزان بکس قاضی راضی
 شروند وید الاول قوله جوی مثل لمن المصیح وید الاجازة
 وغيرهما معانية ای على وجه اليقين وان لم یباید ای يجب
 اداؤه الامن الى الحق بلطف بانی اداؤه باللفظ او لا یجکل اوری
 بایاء المصدرى وفتل عطف عليه والباء کدک ای من اداؤه

این بک علی

این بک علی

بهما ومن لم يعرف المعنى المردف قال بیا الخجاب في اوری ودرنگ
 قال وقد يقال عنده بلطف بک جک اوری اداوی ودرنگ اداوی
 بالباء من المصدرين الراجحين على الوصفين الترسيتين فيها
 خراج الکرکه اداوی بوزن کس فاعلم بطلبت نفس الطیبة
 بکس الخاوم مصدر مصدر طاب بهرا ودرنگ ودرنگ
 یعنی مردان سرنگیان والافراد لک حکمت حکمت اوزدان
 بر سر کس اند بغير الکافی الوب لفظ فارسی یعنی غیر الصادق الکلیل
 ثم اطلق على غيره كالقطع والسن بطريق الاستعارة كروم
 قاضی راضی بک حکمت قاضی بک شروت تجوید ودرنگ
 لطیفه ثابت کداوی حکم ازهر لوده بفتح الراء وسکون
 الراء وخرنه الراء البیضه لک حکایات بناسب ذکر ودرنگ
 المحل ولكن لما شعث فوشرح کتاب کسنا اوردت بعض
 حکایات في انشاء البیان فنفق من بعض الخصال فایلاً ان التشرح
 یكون تشریاً یوث للملال ودرنگ تکرر ایدر حکایات حکمت
 تجوید پیر ازما بکار ای یار دال بر انما بقیة المقام کس کس
 کس فانه لا رغبته لای معتبره ودرنگ معقول از مردم انرا ای اذلا ودرنگ
 لعل النانی جویان مبتدا وکس انون للاضافة کس کس ودرنگ
 تریک تریک مرد راه خلاصت بالاضافات خبره کس کس ودرنگ
 الراء والذال تنوید کس کس تریک تریک ودرنگ جویان جیست
 وفي بعض النسخ سمحت می بایاد از شهوت بکس کس ودرنگ
 ای حیث انقضت الخشب انان بکس کس شهوت لایع کس کس لک کس

بکس کس

که پیرست عبت لیکن آنرا دین را خود آلت بر می خیزد **حکمت**
 حکیم را پس بداند که چندین درخت نامور قد مزین و بنیاد عید او من
 فستد و بنا و قد ذکره بفرع معناه بقوله شهور و اما مدار فقد
 ضار نامور و النسیان والاكثر که حلالی تعارفیده است
 بلند و بر و مد قد صحن اهل اللغه بالفضه و الفقه بمعن الله و القوی
 و من لم یعرف التحقيق قال وهذا مثل قولهم و لو فقد و حاجت
 و اما زید الوالد و الباقی فی المعنی هذا الكلام علی ان ما ذکره کلام
 من عند نفسه هیچ برای اراد خود اندکسر و در آن همه ندارد
 درین حکمت است هذا المجموع سوال اکتفا علی ضمیمه حکیم هر
 یک از من التجار و خلل قد عرفت معناه مفصل او من فت و بقوله
 ای و طیفه قد ذهب الی طیفه و عاده من تفه اللفظ بفر
 معناه من عن نفسه معینست و وقع معانوم هو الیس یکنی
 بل اکثری کا می بوجود آن دخل تازه اند و کا می بعدم آن بجز
 بالفارسیین بالترکه صولش و سرور الزین جینی فی نیست
 فانه لا دخل له ولا صرف و انه لا ینفج علی ما حصل و لا ینفج
 علی ما ضاع و در وقت تازه است از الاتفاق و تری بالآراء
 و الزواب و این صفت از ادکانت فانه هم لا یعلقون
 بالذنیا و لا یالیون بالراجح و ما **قطع** بر این می گذرد دل من
 ای الیعلق فلیک علی الفاء که وجوب بی بودن پس از خلیف
 بخواند که در بعد از معناه بالترکه خلیف و در حکم که
 که بعد از که در دست تقدیر الکلام که در دست بر آید

این کلام

در این کلام

در این کلام

در این کلام

چون کل باشد که من فی جمیع احواله منتفع به و در دست
 کالاول و من قال و کثر دست فقد شرح المستفیع عن الشرح کا
 شرح الی الشرح فی مواضع متعدده بناید چو سر و باش اراد و
 اختصار فقرات شرح **حکمت** دو کس مردان بضم الم و تحت و در دست
 لعدم انتفاعها بکارها اکثر داشت من المال و نحو او لم ینتفع و
 اکثر داشت من العلوم و کذا ای لم یعمل یعقظ علی **قطع**
 کس پس بداند خلیل و اصل را هر یون که در عیب گفتش گویند
 معناه بالترکه که کس کس و در اصل خلیل که اکثر عین سوبلک
 دور شمر بعضی آن الخلیل و لو کان فاضلا ینفد الناس الخ و من لم
 یعرف المعنی الصی اکثر الکلام بالافاظ الفارسیه او الی العربیه
 نیایا و لم یأت بالمعنی المراد و لیس و در دست دارد هر یون
 که مرش حسیبها و و بوشی که در دست عیوب **خاتمه کتاب**
 و من ذاب المصنفین انهم قد بدیدون فی آخر تالیفاتهم خاتمه
 یختمون بها کما بدیدون المقدسه فی اولها و فی بعض المصنفین
 عنون بالخیاتمه فقال تمام شد کتاب حکمتان باعانه الملک
 الثمان و الله المستعان ای الذي یطلب منه العون دین جمله
 کلام ابتدای فی فیه الابواب الثمانیه چنانکه رسم ای عاده
 مؤلفانست از شش مقدمه و همان بطریق استعاره العاریه تلفیق
 التلیق بمعنی القیم و جعل الشی تا بعد از شمی آخر شرف ای لم ینفج
 و المعنی المراد فی الخ و حجت فی ابواب هذا الکتاب من اشعار
 المتقدمین شینا کما هو عاده للمؤلفین یعنی آن جمیع ما فی هذا الکتاب

نتيج فكري ونفائس شعاري **بيت** كهن بضمين خوة
 حوت براسين والمراد بالاصلاح بالرفعة يعني ان هذا الكتاب
 مثل لباس الخلق فاصليته بفهم شعاري المناسبة للمواضيع
 المتعددة وقد عرفت الاشارة الى بعض الاشعار الوترية والفارة
 المذكورة في هذا الكتاب من اشعار المصنوعة من قبل تاليف
 الكتاب بر اجماع عايت حواسين من الغيرة غاب لفتار
 سحرى اى اكثر كلامه رطب الكثيرت وصف تركبى وطيب
 أمير بك الطاهر قمر قريبا وصف تركبى ايضا وكوت نظران
 رابدين حلت بسبب اللطائف زبان طعن در اكره دقائيلين
 كرمه تداوكه الشا لا ماضية ودماع بسكون الغين
 بروده برودى اى تضيق وودود جراح كالاولى فانه حورن
 وتجل الاذى ملافايدة كاد من نديست خبيرة المبتدا
 يعنى انهم عدا واسعى المصيرنا وسقنا وقالوا ان الجدة و
 المشقة ثا ليف مثل هذا الكتاب لا يصدر عن العقلاء
 فاشا المصنوع لاجلهم بقوله ولكن برلى روشن صاحب الان
 كروى سخن اى توتيه وراثت اى الخاطبة معهم لاعم
 البرال الحساد يوشده فانه يتعلق بقوله برلى الخ كروى
 والتشديد كانه موعظا اى شاك ورسلك بالكسور الخ
 كنهه الت والحق ان الامم كذلك وداروى الخ نصيحت
 بالاضافة بشم بطرافت جرمية بين وجهه بقوله ما طبع
 فحاطب ملول مشود بالمعنى الصبر فان الخى مر وازدوات

قبول شوم فانه يفتح النور **مثنوى** ما نصيحت بجاني حوكر
 معناه بالتميز به نصيحت كنه ويزه اليك اذا عفت المعنى لفظ
 جاني ليس عجم وقول من قال جاني عجم كانه ارا مفي كافر
 مرارا روزگارى بايا والوحدة درين اى لا انصحب بغير فكيكين
 بردي اى صر فنا الزمان من العبد وانتمناه بركه سايد فاعلم
 نصيحت عجمى عجمى من المستعين برسولان بيا برادق
 بياغم باشد بس والواجب على الرسل هو البلاغ
 يا ناظر اى الكتاب سئل الله فخرتم بهون على المعنى
 عطف على قول رسل الكتابه وشارحه الفقير واطلب
 لنفسك من خير ترويه اى ترويه من بعد ذلك اى
 من بعد ذلك الخطاب لنفسك اطلب عواضا الصاجه الحكم
 اياها الشاظره شى هذا ان الشاخر الاول قد بدل جهده
 في شرحه وان اخطاء في مواضع كثيرة وقد نبهت على مواضع
 الخطاء واوردت القنواب وبلغت في رده باللطائف
 لان كلستان موضع الفخ غفر الله تعالى له ولوالديه
 ثم شرح كلستان في آخر ربيع الآخر سنة سبع وخمسين وسعمائة
 في بلدة اماسية حميت عن البلية

قد وقع الفراغ من يد العبد الفقير المحتاج الى رحمة
 الباري ضياء المومنانى في اواسط شهر
 شوال من شهر سنة اربع وعشرين
 صاحب وناظر

ابن سيد على

قد وقع الفراغ من يد العبد الفقير المحتاج الى رحمة
 الباري ضياء المومنانى في اواسط شهر
 شوال من شهر سنة اربع وعشرين